Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Program studiów

Wydział:	Instytut Filologii Polskiej
Kierunek:	lingwistyka kliniczna
Poziom studiów:	I stopnia
Forma studiów:	studia stacjonarne
Rok akademicki:	2026/27

Spis treści

Charakterystyka kierunku	3
Wskaźniki	6
Kierunkowe efekty uczenia się	7
Matryca pokrycia efektów (kierunkowe i standard kształcenia)	9
Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie	15
Plan studiów	20
Treści programowe	25
Sylabusy - strona tytułowa	67
Sylabusy	68

Charakterystyka kierunku

Informacje podstawowe

Nazwa wydziału:	Instytut Filologii Polskiej
Nazwa kierunku:	lingwistyka kliniczna
Poziom:	I stopnia
Profil:	ogólnoakademicki
Forma:	studia stacjonarne
Język studiów:	polski
Klasyfikacja ISCED:	0239

Dziedzina/-y nauki, do której/-ych przyporządkowany jest kierunek studiów

Dziedzina nauk humanistycznych, Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu, Dziedzina nauk społecznych

Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się

Językoznawstwo	70%
Literaturoznawstwo	10%
Nauki medyczne	10%
Psychologia	10%

Charakterystyka kierunku

Warunki przyjęcia na studia

Wyniki z egzaminu maturalnego z języka polskiego (poziom podstawowy lub rozszerzony – część pisemna); wyniki z poziomu rozszerzonego będą przeliczane wg zasady 1%= 1,5 pkt lub wynik egzaminu dojrzałości („stara matura”) z języka polskiego (część pisemna).

Sylwetka absolwenta

Absolwent studiów licencjackich na kierunku lingwistyka kliniczna, dysponując zaawansowaną wiedzą i ugruntowanymi umiejętnościami z zakresu fizjologii, neurofizjologii, patoneurofizjologii procesów mownych, audiofizjologii i patoaudiofizjologii mowy, zaburzeń komunikacji językowej, onto-, geronto-, schizo-, tanato-, aksjo-, psycho- i neurolingwistyki, jest przygotowany do realizowania działań zawodowych z obszaru lingwistyki klinicznej, tj. lingwistyki stosowanej analizującej, opisującej i interpretującej biolingwistyczne uwarunkowania rozwoju, zaburzeń i regresji mowy. Z kolei posiadając rozległą wiedzę z zakresu językoznawstwa ogólnego i nauki o języku oraz o komunikacji, szczególnie w zakresie takich przedmiotów i subdyscyplin szczegółowych, jak: fonetyka, morfologia, składnia, semantyka, pragmatyka, gramatyka umysłu, ortoepia, paleolingwistyka, zoosemiotyka i komunikacja międzykulturowa oraz międzygatunkowa, językoznawstwo ogólne, może podejmować działania zawodowe i poznawcze z zakresu językoznawstwa jako dyscypliny naukowej. Dzięki wiedzy i umiejętnościom z zakresu komunikacji społecznej, retoryki, lingwistyki mentalnej, komunikacji klinicznej, dyskursu maladycznego i biblioterapii, psychologii, w tym klinicznej oraz emisji głosu, wie i potrafi oddziaływać słowem na osobę komunikacyjnie nienormatywną, chorą, cierpiącą, potrzebującą pomocy. Tym samym ma świadomość, jakie zachowania językowe są motywujące do podejmowania terapii. Posiada podstawowe umiejętności prowadzenia badań naukowych w ramach wymienionych szczegółowych dyscyplin i subdyscyplin językoznawczych, rozpoznawania i rozwiązywania problemów badawczych, dzięki czemu rozumie, czym jest język jako zdolność poznawcza, oraz orientuje się w teoriach lingwistycznych. Dąży do pogłębienia wiedzy w wybranych dziedzinach i dyscyplinach nauki, z których czerpie lingwistyka kliniczna. Rozumie hipotetyczny charakter wiedzy empirycznej i jest gotów na zmianę stanowisk w świetle nowych odkryć i teorii. Rozpoznaje i uznaje odpowiedzialność etyczną i prawną wiążące się z pracą zawodową i naukową. Dysponując wiedzą z zakresu składowych lingwistyki klinicznej, potrafi myśleć celowo, krytycznie, falsyfikacjonistycznie, z wystarczającą dozą wiedzy z dziedziny etyki i prawa, co czyni go przygotowanym do

odpowiedzialnego działania zgodnie z obowiązującymi standardami moralnymi i prawnymi. Potrafi pracować w zespołach. Rozumie procesy, zjawiska i tendencje społeczno-kulturowe zachodzące we współczesnym świecie, w centrum którego lokuje się człowiek dotknięty chorobami/zaburzeniami, ale także ma świadomość znaczenia tradycji w rozpoznawaniu aktualnych problemów lingwistycznych, klinicznych, komunikacyjnych, terapeutycznych. Zna specjalistyczną terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej i subdyscyplin ją konstytuujących. M.in. dzięki otwartości poznawczej i komunikacyjnej jest przygotowany do współtworzenia dyskursu naukowego i zawodowego uwzględniającego neurogenne, audiogenne, lingwistyczne i psychologiczne determinanty rozwoju i zaburzeń mowy. Absolwent studiów licencjackich z zakresu lingwistyki klinicznej zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Może podjąć dalsze kształcenie na studiach drugiego stopnia i / lub studiach podyplomowych.

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe

Absolwent studiów licencjackich lingwistyka kliniczna, posiadając ogólną wiedzę humanistyczną i lingwistyczną, przy zaawansowanych kompetencjach z zakresu językoznawstwa stosowanego, w szczególności dotyczącą biologicznych determinant rozwoju i zaburzeń mowy (neuro- i audiogennych), jest gruntownie przygotowany do wykonywania profesji lingwisty klinicznego. Zdobyte kompetencje i sprawności umożliwiają absolwentowi zatrudnienie na stanowiskach wykorzystujących inter- i transdyscyplinarność lingwistyki klinicznej, głównie w zakresie unifikowania wiedzy humanistycznej z biologiczną i medyczną oraz jej aplikowania. W szczególności w:

1. Instytucjach, centrach, laboratoriach zajmujących się tworzeniem korpusów mowy i tekstów; dostępem, interpretacją, rozumieniem informacji, rozpoznawaniem mowy, przetwarzaniem mowy.

2. Publicznych i niepublicznych instytucjach, zakładach leczniczych, wykorzystujących wiedzę lingwistyczną do rozwiązywania problemów audiologicznych, patoneurolingwistycznych, foniatrycznych.

3. Publicznych i niepublicznych placówkach edukacyjnych, terapeutycznych i instytucjach szkoleniowych kładących nacisk na edukację przyjazną mózgowi ucznia i wykorzystujących strategie neurodydaktyczne oraz osiągnięcia neurolingwistyki edukacyjnej.

4. Instytucjach szkoleniowych, fundacjach, stowarzyszeniach zajmujących się skuteczną komunikacją.

5. Firmach i ośrodkach zajmujących się zarządzaniem informacją, analizą i prezentacją danych, neuromarketingiem.

6. Firmach medycznych dystrybuujących usługi, towary, produkty.

7. Przedsiębiorstwach produkujących i dystrybuujących rozwiązania technologiczne i informatyczne wspomagające komunikację językową, parajęzykową i pozajęzykową lub pełniących funkcję tzw. protez mowy.

8. Służbach i instytucjach społecznych, których zakres działań obejmuje zagadnienia wiążące się z komunikacją, np. w centrach informacyjnych, biurach obsługi interesantów.

9. Wydawnictwach oferujących pomoce dydaktyczno-terapeutyczne wspomagające komunikację i/lub pomagające niwelować skutki zaburzeń komunikacji.

Ponadto jest przygotowany do współpracy z nauczycielami, pedagogami, terapeutami, psychologami, logopedami, neurologopedami, surdologopedami, gerontologopedami, logopediami paliatywnymi, biolingwistami, specjalistami od komunikacji klinicznej, pracownikami służby zdrowia oraz naukowcami badającymi zależności mózg-mowa, umysł-mowa, słuch-mowa.

Powiązanie kierunku z misją i strategią Uczelni

Treści kształcenia realizowane na kierunku lingwistyka kliniczna są zgodne z misją UKEN w Krakowie, który kształci nowoczesne kadry dla gospodarki opartej na wiedzy, wyznacza trendy dynamicznie zmieniającego się rynku oraz kierunki rozwoju systemu edukacji w Polsce i prowadzi inter- i transdyscyplinarne badania wspierające rozwój naukowy oraz aktywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Absolwent studiów, wysoko wykwalifikowany i wyposażony w najnowszą wiedzę z zakresu dynamicznie rozwijającej się subdyscypliny z pogranicza lingwistyki stosowanej, medycyny, psychologii zaliczać będzie się do awangardy pracowników integrujących treści najbardziej współczesnego dyskursu naukowego (bio- i neuronauki, lingwistyki stosowanej) z realnymi potrzebami pacjentów i osób udzielających im pomocy, np. w zakresie skutecznej komunikacji. Kierunek studiów licencjackich lingwistyka kliniczna wprost wpisuje się w wizję Uczelni jako wiodącego ośrodka akademickiego kształcącego kadry oraz wdrażającego rozwiązania programowe dla systemu edukacji w Polsce oraz uczelni prowadzącej najwyższej jakości badania naukowe. Wynika to z m.in. faktu, iż studiów na ww. kierunku nie prowadzi jeszcze żadna uczelnia w Polsce, mimo że takowe są organizowane m.in. na uniwersytetach w Groningen, Salzburgu, Bielefeld, Marburgu, Newcastle czy w National University of Malesia1. W związku z powyższym spełniany jest cel strategiczny

1.2. Uczelni, dotyczący konkurencyjności absolwentów na rynku pracy. Prowadzenie studiów licencjackich na kierunku lingwistyka kliniczna jest możliwe dzięki posiadaniu przez IFP UKEN w Krakowie wykwalifikowanej kadry naukowo-dydaktycznej. Młody, choć o uznanej już renomie, zespół naukowców jest gwarantem sukcesu dydaktycznego. Badania naukowe pracowników go tworzących, ich umiędzynarodowienie oraz wymiar stosowany i wdrożeniowy, są skorelowane z celem strategicznym 1.1. Uczelni, dotyczącym wysokiej jakości kształcenia akademickiego. Cel strategiczny 1.1. rozwoju Uczelni łączy się z celem 2.1., mówiącym o doskonałości naukowej. Biorąc pod uwagę naukowo-dydaktyczne kompetencje nauczycieli akademickich mających kształcić przyszłych lingwistów klinicznych, głównie ich wiedzę aplikacyjną, należy dobitnie stwierdzić, że będzie za sprawą kierunku realizowany cel 2.3. rozwoju Uczelni, tj. rozwijanie współpracy naukowo-badawczej z otoczeniem społeczno-gospodarczym, np. w zakresie rozwijania ofert eksperckich usług komercyjnych. Z kolei uwzględnienie potencjalnych miejsc pracy absolwentów kierunku, tj. instytucji zajmujących się tworzeniem korpusów mowy i tekstów; dostępem, interpretacją, rozumieniem informacji, rozpoznawaniem mowy, przetwarzaniem mowy, instytucji i zakładów leczniczych, placówek edukacyjnych, terapeutycznych i instytucjach szkoleniowych kładących nacisk na neurodydaktykę oraz neurolingwistykę edukacyjną, firm zajmujących się zarządzaniem informacją, analizą i prezentacją danych, neuromarketingiem, firm medycznych dystrybuujących usługi, towary, produkty, przedsiębiorstw produkujących i dystrybuujących rozwiązania technologiczne i informatyczne wspomagające komunikację językową, parajęzykową i pozajęzykową, instytucji społecznych, których zakres działań obejmuje zagadnienia wiążące się z komunikacją, wydawnictw oferujących pomoce dydaktyczno-terapeutyczne wspomagające komunikację i/lub pomagające niwelować skutki zaburzeń komunikacji, pozwala powiązać treści programowe studiów i efekty kształcenia z celem strategicznym 3.1. rozwoju Uczelni, mówiącym o współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Reasumując: kierunek studiów licencjackich lingwistyka kliniczna to oryginalny i potrzebny projekt edukacyjny, podparty rzetelnymi i nowoczesnymi badaniami z obszaru językoznawstwa, głównie lingwistyki stosowanej, medycyny i psychologii.

Wskaźniki programu

Nazwa	
LIczba godzin w programie	1771
Potwierdzenie, że liczba punktów ECTS uzyskanych w programie studiów poprzez realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest nie wyższa niż 75% ogólnej liczby punktów ECTS w programie studiów o profilu ogólnoakademickim	0/180 (0%)
Potwierdzenie, że dla studiów stacjonarnych co najmniej 50% liczby punktów ECTS określonej dla programu tych studiów realizowanych jest w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	77/180 (42.78%)
Potwierdzenie – na podstawie planu studiów, że student realizuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych i/lub społecznych, którym przypisano nie mniej niż 5 punktów ECTS	0
Potwierdzenie, że program studiów o profilu ogólnoakademickim obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, określonej dla programu tych studiów	10/180 (5.56%)
Liczba punktów ECTS w programie	180

Efekty uczenia się

Wiedza

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
K_W1	rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie i rolę lingwistyki klinicznej we współczesnej lingwistyce stosowanej, jej terminologię, metody badań i obowiązujące teorie.	P6S_WG
K_W10	posiada rozbudowaną wiedzę z zakresu audiogennych uwarunkowań rozwoju i zaburzeń mowy	P6S_WG
K_W11	przyswoił wiedzę filozoficzną i ogólnohumanistyczną wiążącą się z procesami językowymi i biologicznymi człowieka, również w zakresie analizy i współtworzenia dyskursu, którego uczestnikiem jest osoba komunikacyjnie nienormatywna/cierpiąca.	P6S_WG, P6S_WK
K_W12	posiada wiedzę na temat wykorzystywania słowa (w tym tekstów kultury) oraz wiadomości i strategii z obszaru teorii i praktyki argumentacyjnej, retoryki stosowanej, komunikacji klinicznej w celu oddziaływania na sfery intelektu i afektu uczestnika aktu komunikacyjnego.	P6S_WK
K_W13	zna i rozumie zagadnienia związane z emisją głosu – budową i działaniem oraz ochroną narządów mowy; zna zasady emisji głosu i jego rehabilitacji.	P6S_WG, P6S_WK
K_W2	zna terminologię z zakresu językoznawstwa ogólnego, lingwistyk stosowanych, w tym ortoepii, nauki o języku, komunikacji społecznej i międzygatunkowej.	P6S_WG
K_W4	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o komunikacji językowej, również w sytuacji wielojęzyczności, i jej zaburzeniach, o systemie fonetycznym, gramatycznym, semantycznym i pragmatycznym języka, o środowiskowych odmianach polszczyzny, z uwzględnieniem gramatyki umysłu, aspektów rozwojowych i subkodu pisanego.	P6S_WG
K_W5	zna wybrane metody badawcze językoznawstwa i założenia lingwistycznych rozwiązań metodologicznych, ich związki z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych (głównie literaturoznawstwem), nauk medycznych i nauk o zdrowiu, nauk społecznych (głównie psychologii); orientuje się w aktualnym stanie badań językoznawczych.	P6S_WG
K_W6	posiada wiedzę z zakresu subdyscyplin tworzących lingwistykę kliniczną.	P6S_WG
K_W7	posiada wiedzę z zakresu fizjologii mowy.	P6S_WG
K_W8	posiada wiedzę z zakresu patologii mowy.	P6S_WG
K_W9	zna w zaawansowanym stopniu neurogenne determinanty rozwoju i zaburzeń mowy.	P6S_WG

Umiejętności

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
K_U1	potrafi wykorzystać, m.in. posługując się specjalistycznym językiem i terminologią, posiadaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej w celu formułowania problemów badawczych, poprzez właściwy dobór źródeł i informacji, ich ocenę, krytyczną analizę, syntezę i twórczą interpretację.	P6S_UW
K_U2	umie wykorzystywać przyswojoną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do analizy, deskrypcji i interpretacji faktów językowych notowanych u pacjentów.	P6S_UW
K_U3	potrafi analizować i interpretować rozmaite typy tekstów (w tym zaburzonych, rozpoznając złożone i nietypowe zjawiska językowe i określając ich funkcje) przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych, proponowanych przez najważniejsze koncepcje i modele lingwistyczne.	P6S_UW

Kod	Treść	PRK
K_U4	potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności w zakresie lingwistyki klinicznej, odwołując się do kontekstów ogólnolingwistycznych.	P6S_UW, P6S_UU
K_U5	potrafi zespołowo wykonywać zadania i rozwiązywać problemy badawcze.	P6S_UW, P6S_UO
K_U6	potrafi zaplanować i przeprowadzić, zgodnie z wymogami metodologicznymi i etycznymi, podstawowe eksperymenty i pomiary dotyczące procesów językowych, wykorzystując adekwatne narzędzia.	P6S_UW, P6S_UO
K_U7	umie wykorzystywać werbalne i niewerbalne techniki komunikacyjne, retoryczne, argumentacyjne do wspierania dobrostanu pacjenta oraz dobrostanu własnego.	P6S_UW
K_U8	potrafi używać języka pecjalistycznego, brać udział w debacie, prezentować własne pomysły, wątpliwości, sugestie, stosując odpowiednią argumentację oraz wykorzystując różne źródła wiedzy.	P6S_UK
K_U9	potrafi przygotować teksty pisemne i ustne w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6S_UK
K_W14	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu etyki i prawa obowiązujących lingwistów klinicznych, w tym prawa autorskiego i własności intelektualnej.	P6S_WK

Kompetencje społeczne

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
K_K1	jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych ludzi.	P6S_KO, P6S_KR
K_K2	jest przygotowany do realizacji działań badawczych i zawodowych związanych z mową w sposób etycznie i prawnie odpowiedzialny.	P6S_KR
K_K3	samodzielnie i odpowiedzialnie podejmuje zadania zawodowe, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	P6S_KK, P6S_KO
K_K4	jest świadomy posiadanych kompetencji; rozumie wartość uczestniczenia w rozmaitych formach życia kulturalnego dla osobistego i zawodowego rozwoju	P6S_KK, P6S_KO
K_K5	posiada świadomość roli języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich; dba o poprawność i estetykę wypowiedzi.	P6S_KK, P6S_KO, P6S_KR

Matryca pokrycia efektów uczenia się - wersja rozszerzona

2026/27/S/L/FP/LNK/all

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej		O	1s	K_W1, K_W2, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8, K_K2, K_K5,
Wstęp do językoznawstwa		O	1s	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U4, K_U8, K_K1, K_K3, K_K4, K_K5,
Fizjologia procesów mownych		O	1s	K_W1, K_W13, K_W6, K_W7, K_U1, K_U2, K_U3, K_U6, K_K2, K_K3, K_K4,
Fonetyka z fonologią współczesnego języka polskiego		O	1s	K_W10, K_W13, K_W2, K_W4, K_W5, K_W7, K_U1, K_U2, K_U3, K_U8, K_K2, K_K5,
Wprowadzenie do ontolingwistyki		O	1s	K_W4, K_W5, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4,
Tanatologia i tanatolingwistyka		O	1s	K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Wstęp do psychologii		O	1s	K_W5, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U8, K_K1, K_K4,
Aksjolingwistyka w świetle filozofii języka		O	1s	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8, K_K3, K_K4, K_K5,
Język mówiony, pismo, Internet		O	1s	K_W1, K_W4, K_W5, K_W6, K_U1, K_U4, K_U5, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4,
Ortoepia w mowie i piśmie		O	1s	K_W2, K_W4, K_U3, K_U7, K_K5,
Mowa i pismo w rozwoju filogenetycznym człowieka		O	1s	K_W4, K_W5, K_W7, K_U1, K_U4, K_U5, K_U8, K_K2, K_K3, K_K4,
Ochrona własności intelektualnej		O	1s	K_W1, K_W14,
Szkolenie biblioteczne		O	1s	K_W5, K_U4,
Szkolenie BHK		O	1s	K_W12, K_U7, K_K4,
Morfologia i składnia współczesnego języka polskiego		O	2s	K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U8, K_K2, K_K5,
Psycholingwistyka		O	2s	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Neurolingwistyka		O	2s	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4,
Neurofizjologia procesów mownych		O	2s	K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U7, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Audiofizjologia procesów mownych		O	2s	K_W1, K_W10, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U7, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Podstawy komunikacji społecznej		O	2s	K_W12, K_W2, K_W4, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U7, K_U8, K_K2, K_K4, K_K5,
Laboratorium mowy 1		O	2s	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4,
Język obcy B2-1		OF	2s	K_W4, K_U8, K_U9, K_K3, K_K5,
Lingwistyka mentalna. Elementy gramatyki umysłu		O	3s	K_W1, K_W11, K_W2, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Zaburzenia komunikacji językowej		O	3s	K_W1, K_W10, K_W11, K_W13, K_W2, K_W4, K_W5, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Patoneurofizjologia mowy wieku dziecięcego		O	3s	K_W11, K_W12, K_W13, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5,
Wprowadzenie do semantyki i pragmatyki językowej		O	3s	K_W1, K_W2, K_W4, K_U1, K_U3, K_U5, K_K4, K_K5,
Wprowadzenie do komunikacji klinicznej		O	3s	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U7, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Wybrane zagadnienia paleolingwistyki, paleoslawistyki i polszczyzny historycznej		O	3s	K_W11, K_W2, K_W5, K_U1, K_U5, K_U8, K_K2, K_K4, K_K5,
Laboratorium mowy 2		O	3s	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4,
Język obcy B2-2		OF	3s	K_W4, K_U8, K_U9, K_K3, K_K4, K_K5,
Kultura fizyczna		OF	3s i 4s	
Patoaudiofizjologia mowy		O	4s	K_W1, K_W10, K_W11, K_W13, K_W4, K_W5, K_W8, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Patoneurofizjologia mowy osób dorosłych		O	4s	K_W4, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U7, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5,
Dyskurs maladyczny		O	4s	K_W11, K_W12, K_W4, K_W5, K_W6, K_U1, K_U3, K_U7, K_K1, K_K2, K_K4, K_K5,
Lingwistyczna analiza tekstów zaburzonych		O	4s	K_W1, K_W10, K_W11, K_W12, K_W4, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5,
Metodologia badań naukowych		O	4s	K_W1, K_W2, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Środowiskowe odmiany języka polskiego		O	4s	K_W12, K_W2, K_W4, K_U1, K_U3, K_U8, K_K2, K_K4, K_K5,
Laboratorium mowy 3		O	4s	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U7, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Podstawy przedsiębiorczości		O	4s	K_W11, K_W12, K_U5, K_U7, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5,
Język obcy B2 - 3		OF	4s	K_W12, K_U9, K_K3, K_K5,
Teoria i praktyka retoryczna – wprowadzenie		O	5s	K_W12, K_U7, K_U8, K_K5,
Gerontolingwistyka		O	5s	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_K1, K_K3, K_K4, K_K5,
Biblioterapia		O	5s	K_W11, K_W12, K_W5, K_U1, K_U5, K_U6, K_U7, K_U8, K_K1, K_K2, K_K4,
Schizolingwistyka		O	5s	K_W11, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U7, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5,
Podstawy zoosemiotyki i komunikacji międzygatunkowej		O	5s	K_W11, K_W2, K_U1, K_U4, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Kognitywna analiza tekstów kultury		O	5s	K_W1, K_W5, K_W6, K_W7, K_U1, K_U3, K_K2,
Psychologia kliniczna		O	5s	K_W6, K_U8, K_K4,
Emisja i rehabilitacja głosu		O	5s	K_W13, K_W6, K_W7, K_W8, K_U2, K_U3, K_U6, K_K1, K_K3, K_K5,
Seminarium 1		F	5s	K_W1, K_W11, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Seminarium 2		F	6s	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5,
Retoryka: między myśleniem i afektem		O	6s	K_W12, K_U7, K_K1,
Bioetyka		O	6s	K_W10, K_W12, K_W7, K_W8, K_U1, K_U4, K_U5, K_K1, K_K2, K_K3,
Bilingwizm w perspektywie neurolingwistycznej		O	6s	K_W2, K_W4, K_U1, K_U2, K_U3, K_K1,
Prawne aspekty działalności lingwisty klinicznego		O	6s	K_W1, K_U1, K_W14, K_K2,

Kierunkowe efekty uczenia się

2026/27/S/L/FP/LNK/all

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_W1	rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie i rolę lingwistyki klinicznej we współczesnej lingwistyce stosowanej, jej terminologię, metody badań i obowiązujące teorie.	22	2	24
K_W10	posiada rozbudowaną wiedzę z zakresu audiogennych uwarunkowań rozwoju i zaburzeń mowy	6	0	6
K_W11	przyswoił wiedzę filozoficzną i ogólnohumanistyczną wiążącą się z procesami językowymi i biologicznymi człowieka, również w zakresie analizy i współtworzenia dyskursu, którego uczestnikiem jest osoba komunikacyjnie nienormatywna/cierpiąca.	15	2	17
K_W12	posiada wiedzę na temat wykorzystywania słowa (w tym tekstów kultury) oraz wiadomości i strategii z obszaru teorii i praktyki argumentacyjnej, retoryki stosowanej, komunikacji klinicznej w celu oddziaływania na sfery intelektu i afektu uczestnika aktu komunikacyjnego.	15	2	17
K_W13	zna i rozumie zagadnienia związane z emisją głosu – budową i działaniem oraz ochroną narządów mowy; zna zasady emisji głosu i jego rehabilitacji.	6	0	6
K_W2	zna terminologię z zakresu językoznawstwa ogólnego, lingwistyk stosowanych, w tym ortoepii, nauki o języku, komunikacji społecznej i międzygatunkowej.	23	2	25
K_W4	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o komunikacji językowej, również w sytuacji wielojęzyczności, i jej zaburzeniach, o systemie fonetycznym, gramatycznym, semantycznym i pragmatycznym języka, o środowiskowych odmianach polszczyzny, z uwzględnieniem gramatyki umysłu, aspektów rozwojowych i subkodu pisanego.	27	4	31

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_W5	zna wybrane metody badawcze językoznawstwa i założenia lingwistycznych rozwiązań metodologicznych, ich związki z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych (głównie literaturoznawstwem), nauk medycznych i nauk o zdrowiu, nauk społecznych (głównie psychologii); orientuje się w aktualnym stanie badań językoznawczych.	26	2	28
K_W6	posiada wiedzę z zakresu subdyscyplin tworzących lingwistykę kliniczną.	17	2	19
K_W7	posiada wiedzę z zakresu fizjologii mowy.	17	0	17
K_W8	posiada wiedzę z zakresu patologii mowy.	15	0	15
K_W9	zna w zaawansowanym stopniu neurogenne determinanty rozwoju i zaburzeń mowy.	13	0	13
K_U1	potrafi wykorzystać, m.in. posługując się specjalistycznym językiem i terminologią, posiadaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej w celu formułowania problemów badawczych, poprzez właściwy dobór źródeł i informacji, ich ocenę, krytyczną analizę, syntezę i twórczą interpretację.	39	2	41
K_U2	umie wykorzystywać przyswojoną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do analizy, deskrypcji i interpretacji faktów językowych notowanych u pacjentów.	28	2	30
K_U3	potrafi analizować i interpretować rozmaite typy tekstów (w tym zaburzonych, rozpoznając złożone i nietypowe zjawiska językowe i określając ich funkcje) przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych, proponowanych przez najważniejsze koncepcje i modele lingwistyczne.	33	2	35
K_U4	potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności w zakresie lingwistyki klinicznej, odwołując się do kontekstów ogólnolingwistycznych.	25	2	27
K_U5	potrafi zespołowo wykonywać zadania i rozwiązywać problemy badawcze.	23	2	25
K_U6	potrafi zaplanować i przeprowadzić, zgodnie z wymogami metodologicznymi i etycznymi, podstawowe eksperymenty i pomiary dotyczące procesów językowych, wykorzystując adekwatne narzędzia.	15	2	17
K_U7	umie wykorzystywać werbalne i niewerbalne techniki komunikacyjne, retoryczne, argumentacyjne do wspierania dobrostanu pacjenta oraz dobrostanu własnego.	18	0	18
K_U8	potrafi używać języka pecjalistycznego, brać udział w debacie, prezentować własne pomysły, wątpliwości, sugestie, stosując odpowiednią argumentację oraz wykorzystując różne źródła wiedzy.	29	3	32
K_U9	potrafi przygotować teksty pisemne i ustne w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	0	3	3
K_W14	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu etyki i prawa obowiązujących lingwistów klinicznych, w tym prawa autorskiego i własności intelektualnej.	6	2	8
K_K1	jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych ludzi.	29	2	31
K_K2	jest przygotowany do realizacji działań badawczych i zawodowych związanych z mową w sposób etycznie i prawnie odpowiedzialny.	34	2	36

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_K3	samodzielnie i odpowiedzialnie podejmuje zadania zawodowe, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	28	5	33
K_K4	jest świadomy posiadanych kompetencji; rozumie wartość uczestniczenia w rozmaitych formach życia kulturalnego dla osobistego i zawodowego rozwoju	30	2	32
K_K5	posiada świadomość roli języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich; dba o poprawność i estetykę wypowiedzi.	29	4	33

Matryca pokrycia efektów

Efekty uczenia się standardu

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kierunek: lingwistyka kliniczna

2026/27/S/L/FP/LNK/all

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej	Wykład	Test	K_W1, K_W2, K_W6, K_U1, K_U3, K_U4, K_U8, K_U2, K_U5, K_U7, K_K5, K_K2
Wstęp do językoznawstwa	Wykład	Egzamin pisemny	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U4, K_U8, K_K3, K_K4, K_K5, K_K1
Fizjologia procesów mownych	Wykład	Test, Udział w dyskusji	K_W13, K_W7, K_W1, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U6, K_K3, K_K4, K_K2
Fonetyka z fonologią współczesnego języka polskiego	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)	K_W10, K_W13, K_W2, K_W4, K_W5, K_W7, K_U1, K_U2, K_U3, K_U8, K_K2, K_K5
Wprowadzenie do ontolingwistyki	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Udział w dyskusji, Projekt indywidualny, Referat	K_W5, K_W9, K_W4, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_K3, K_K4, K_K1, K_K2
Tanatologia i tanatolingwistyka	Wykład	Test, Aktywność	K_W11, K_W6, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U4, K_U5, K_U8, K_W14, K_U2, K_U3, K_U7, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5
Wstęp do psychologii	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Prezentacja	K_W5, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U8, K_K1, K_K4
Aksjolingwistyka w świetle filozofii języka	Wykład	Test, Aktywność	K_W11, K_W1, K_W2, K_W4, K_W12, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8, K_K3, K_K4, K_K5
Język mówiony, pismo, Internet	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy, Referat, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W1, K_W5, K_W4, K_W6, K_U1, K_U4, K_U5, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4
Ortoepia w mowie i piśmie	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego	K_W2, K_W4, K_U3, K_U7, K_K5
Mowa i pismo w rozwoju filogenetycznym człowieka	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Test, Udział w dyskusji, Aktywność	K_W4, K_W5, K_W7, K_U1, K_U4, K_U5, K_U8, K_K2, K_K3, K_K4

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Ochrona własności intelektualnej	E-learning	Test	K_W1, K_W14
Szkolenie biblioteczne	E-learning	Test, E-learning	K_W5, K_U4
Szkolenie BHK	E-learning	Prezentacja	K_W12, K_U7, K_K4
Morfologia i składnia współczesnego języka polskiego	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)	K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U8, K_K2, K_K5
Psycholingwistyka	Wykład	Test	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U4, K_U8, K_U2, K_U3, K_U5, K_K2, K_K4, K_K1, K_K3
Neurolingwistyka	Wykład	Test	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W8, K_W9, K_W5, K_U1, K_U4, K_U2, K_U3, K_U6, K_U8, K_U5, K_K2, K_K1, K_K4, K_K3
Neurofizjologia procesów mownych	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Aktywność	K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U7, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5
Audiofizjologia procesów mownych	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Test, Udział w dyskusji, Projekt grupowy, Aktywność	K_W1, K_W7, K_W6, K_W8, K_W10, K_W5, K_W9, K_U1, K_U4, K_U6, K_U7, K_U8, K_U3, K_U2, K_K1, K_K2, K_K5, K_K3, K_K4
Podstawy komunikacji społecznej	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Test, Udział w dyskusji	K_W2, K_W4, K_W12, K_W6, K_U1, K_U2, K_U3, K_U7, K_U8, K_K4, K_K5, K_K2
Laboratorium mowy 1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_W5, K_U1, K_U4, K_U8, K_U2, K_U3, K_U6, K_U5, K_K1, K_K2, K_K4, K_K3
Język obcy B2-1	Ćwiczenia konwersatoryjne	Test, Aktywność, E-learning	K_W4, K_U9, K_U8, K_K3, K_K5
Lingwistyka mentalna. Elementy gramatyki umysłu	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Aktywność	K_W1, K_W11, K_W2, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8, K_K3, K_K5, K_K1, K_K2, K_K4
Zaburzenia komunikacji językowej	Wykład	Test, Udział w dyskusji	K_W1, K_W11, K_W13, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9, K_W10, K_W2, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5
Patoneurofizjologia mowy wieku dziecięcego	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin ustny, Aktywność	K_W11, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9, K_W12, K_W13, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8, K_U7, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Wprowadzenie do semantyki i pragmatyki językowej	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Kolokwium, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W2, K_W1, K_W4, K_U1, K_U5, K_U3, K_K4, K_K5
Wprowadzenie do komunikacji klinicznej	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U7, K_U5, K_U8, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5, K_K4
Wybrane zagadnienia paleolingwistyki, paleoslawistyki i polszczyzny historycznej	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie ustne, Aktywność, Praca pisemna (esej)	K_W11, K_W2, K_W5, K_U1, K_U5, K_U8, K_K2, K_K4, K_K5
Laboratorium mowy 2	Ćwiczenia laboratoryjne	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_W5, K_U1, K_U4, K_U8, K_U2, K_U3, K_U6, K_U5, K_K1, K_K2, K_K4, K_K3
Język obcy B2-2	Ćwiczenia konwersatoryjne	Test, Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność	K_W4, K_U9, K_U8, K_K3, K_K5, K_K4
Kultura fizyczna	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność, Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne, Wykonanie pracy pisemnej lub projektu (dla studentów realizujących zajęcia teoretyczne)	
Patoaudiofizjologia mowy	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Test, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W1, K_W10, K_W11, K_W13, K_W8, K_W4, K_W5, K_U1, K_U2, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_U3, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5
Patoneurofizjologia mowy osób dorosłych	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Aktywność	K_W4, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U8, K_U5, K_U6, K_U7, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5
Dyskurs maladyczny	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Test, Udział w dyskusji, Projekt indywidualny, Aktywność, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W4, K_W5, K_W11, K_W12, K_W6, K_U3, K_U7, K_U1, K_K4, K_K5, K_K1, K_K2
Lingwistyczna analiza tekstów zaburzonych	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, Case study / Studium przypadku	K_W1, K_W6, K_W4, K_W7, K_W10, K_W8, K_W9, K_W5, K_W11, K_W12, K_U2, K_U3, K_U1, K_K3, K_K2, K_K5, K_K1
Metodologia badań naukowych	Wykład	Test	K_W1, K_W2, K_W5, K_U1, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_U2, K_U3, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5
Środowiskowe odmiany języka polskiego	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Test, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W2, K_W4, K_W12, K_U1, K_U3, K_U8, K_K4, K_K5, K_K2

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Laboratorium mowy 3	Ćwiczenia laboratoryjne	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_W5, K_U1, K_U4, K_U8, K_U2, K_U3, K_U5, K_U6, K_U7, K_K1, K_K2, K_K4, K_K3, K_K5
Podstawy przedsiębiorczości	Wykład	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność	K_W11, K_W12, K_U5, K_W14, K_U7, K_K1, K_K3, K_K5, K_K2
Język obcy B2 - 3	Ćwiczenia konwersatoryjne	Test, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność, Gry dydaktyczne, E-learning	K_W12, K_U9, K_K3, K_K5
Teoria i praktyka retoryczna – wprowadzenie	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne	Test, Projekt grupowy	K_W12, K_U7, K_U8, K_K5
Gerontolingwistyka	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny, Projekt indywidualny	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U4, K_U8, K_U2, K_U3, K_U5, K_U6, K_K1, K_K3, K_K5, K_K4
Biblioterapia	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Projekt indywidualny, Aktywność	K_W11, K_W12, K_W5, K_U1, K_U5, K_U6, K_U7, K_U8, K_K1, K_K2, K_K4
Schizolingwistyka	Wykład	Test	K_W11, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U7, K_K1, K_K2, K_K3, K_K5
Podstawy zoosemiotyki i komunikacji międzygatunkowej	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne	K_W11, K_W2, K_U1, K_U4, K_U8, K_K2, K_K3, K_K5, K_K4, K_K1
Kognitywna analiza tekstów kultury	Wykład	Sprawdzian	K_W1, K_W5, K_W6, K_W7, K_U1, K_U3, K_K2
Psychologia kliniczna	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Sprawdzian, Projekt grupowy	K_W6, K_U8, K_K4
Emisja i rehabilitacja głosu	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	K_W13, K_W6, K_W7, K_W8, K_U2, K_U3, K_U6, K_K1, K_K3, K_K5
Seminarium 1	Seminarium	Test, Raport, Udział w dyskusji	K_W1, K_W11, K_W2, K_W5, K_W6, K_W4, K_U1, K_U2, K_U4, K_U5, K_U6, K_U3, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3
Seminarium 2	Seminarium	Praca dyplomowa	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W5, K_W6, K_W4, K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_W14, K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Retoryka: między myśleniem i afektem	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne	Test, Projekt grupowy	K_W12, K_U7, K_K1
Bioetyka	Wykład	Praca pisemna (esej)	K_W7, K_W8, K_W10, K_W12, K_U1, K_U4, K_U5, K_K1, K_K2, K_K3
Bilingwizm w perspektywie neurolingwistycznej	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Test, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Aktywność	K_W2, K_W4, K_U3, K_U1, K_U2, K_K1
Prawne aspekty działalności lingwisty klinicznego	Wykład	Aktywność	K_W1, K_U1, K_W14, K_K2

Plan studiów

Semestr 1

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej	Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Wstęp do językoznawstwa	Wykład: 26, Egzamin na ocenę	3	Obowiązkowy
Fizjologia procesów mownych	Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Fonetyka z fonologią współczesnego języka polskiego	Wykład: 12, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy
Wprowadzenie do ontolingwistyki	Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie na ocenę	4	Obowiązkowy
Tanatologia i tanatolingwistyka	Wykład: 24, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Wstęp do psychologii	Wykład: 30, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	4	Obowiązkowy
Aksjolingwistyka w świetle filozofii języka	Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Język mówiony, pismo, Internet	Wykład: 16, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Ortoepia w mowie i piśmie	Wykład: 16, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Mowa i pismo w rozwoju filogenetycznym człowieka	Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Ochrona własności intelektualnej	E-learning: 15, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: • E-learning z odtworzenia: 15	1	Obowiązkowy
Szkolenie biblioteczne	E-learning: 2, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: • E-learning z odtworzenia: 2	0	Obowiązkowy
Szkolenie BHK	E-learning: 4, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: • E-learning z odtworzenia: 4	0	Obowiązkowy
Suma	**306**		**30**

Semestr 2

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Morfologia i składnia współczesnego języka polskiego	Wykład: 30, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	4	Obowiązkowy
Psycholingwistyka	Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Neurolingwistyka	Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Neurofizjologia procesów mownych	Wykład: 30, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 16, Zaliczenie bez oceny	4	Obowiązkowy
Audiofizjologia procesów mownych	Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 16, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Podstawy komunikacji społecznej	Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Laboratorium mowy 1	Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia laboratoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Kursy fakultatywne	Ćwiczenia audytoryjne: 64, Zaliczenie na ocenę	8	Obowiązkowa grupa
student wybiera 4 kursy fakutatywnych o łącznej liczbie punktów ECTS równej 8			
Język obcy B2-1	Ćwiczenia konwersatoryjne: 40, Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy fakultatywny
Suma	**330**		**30**

Semestr 3

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Lingwistyka mentalna. Elementy gramatyki umysłu	Wykład: 20, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy
Zaburzenia komunikacji językowej	Wykład: 24, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Patoneurofizjologia mowy wieku dziecięcego	Wykład: 20, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	4	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Wprowadzenie do semantyki i pragmatyki językowej	Wykład: 12, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 14, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Wprowadzenie do komunikacji klinicznej	Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Wybrane zagadnienia paleolingwistyki, paleoslawistyki i polszczyzny historycznej	Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Laboratorium mowy 2	Ćwiczenia laboratoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Kursy fakultatywne	Ćwiczenia audytoryjne: 64, Zaliczenie na ocenę	8	Obowiązkowa grupa
student wybiera 4 kursy fakutatywnych o łącznej liczbie punktów ECTS równej 8			
Język obcy B2-2	Ćwiczenia konwersatoryjne: 40, Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy fakultatywny
Kultura fizyczna	Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	0	Obowiązkowy fakultatywny
Suma	**324**		**30**

Semestr 4

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Patoaudiofizjologia mowy	Wykład: 20, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	4	Obowiązkowy
Patoneurofizjologia mowy osób dorosłych	Wykład: 14, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy
Dyskurs maladyczny	Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Lingwistyczna analiza tekstów zaburzonych	Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 16, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Metodologia badań naukowych	Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Środowiskowe odmiany języka polskiego	Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Laboratorium mowy 3	Ćwiczenia laboratoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Podstawy przedsiębiorczości	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Kursy fakultatywne	Ćwiczenia audytoryjne: 64,	8	Obowiązkowa grupa
student wybiera 4 kursy fakutatywnych o łącznej liczbie punktów ECTS równej 8			
Język obcy B2 - 3	Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Egzamin na ocenę	4	Obowiązkowy fakultatywny
Kultura fizyczna	Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	0	Obowiązkowy fakultatywny
Suma	**315**		**30**

Semestr 5

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Teoria i praktyka retoryczna – wprowadzenie	Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia laboratoryjne: 22, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Gerontolingwistyka	Wykład: 20, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 14, Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy
Biblioterapia	Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Schizolingwistyka	Wykład: 16, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Podstawy zoosemiotyki i komunikacji międzygatunkowej	Wykład: 14, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Kognitywna analiza tekstów kultury	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Psychologia kliniczna	Wykład: 18, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Emisja i rehabilitacja głosu	Wykład: 6, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia laboratoryjne: 16, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Seminarium 1	Seminarium: 15, Zaliczenie bez oceny	4	Fakultatywny

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Kursy fakultatywne	Ćwiczenia audytoryjne: 64, Zaliczenie na ocenę	8	Obowiązkowa grupa
student wybiera 4 kursy fakutatywnych o łącznej liczbie punktów ECTS równej 8			
Suma	**274**		**30**

Semestr 6

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Seminarium 2	Seminarium: 30, Zaliczenie na ocenę	8	Fakultatywny
Retoryka: między myśleniem i afektem	Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia laboratoryjne: 22, Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Bioetyka	Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Bilingwizm w perspektywie neurolingwistycznej	Wykład: 26, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	4	Obowiązkowy
Prawne aspekty działalności lingwisty klinicznego	Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Kursy fakultatywne	Ćwiczenia audytoryjne: 96,	12	Obowiązkowa grupa
student wybiera 6 kursów fakutatywnych o łącznej liczbie punktów ECTS równej 12			
Suma	**222**		**30**

O - Obowiązkowy
FG - Fakultatywna grupa
F - Fakultatywny
G - Obowiązkowa grupa
OF - Obowiązkowy fakultatywny
OS - Obowiązkowy specjalnościowy

lingwistyka kliniczna

[I stopnia, studia stacjonarne]

Efekty uczenia się i treści programowe zajęć

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Posiada wiedzę nt. lingwistyki klinicznej jako lingwistyki stosowanej; zna jej terminologię, zakresy naukowych eksploracji, główne problemy badawcze.
2. Potrafi zrekonstruować linie rozwojowe lingwistyki klinicznej w ujęciu anagnostycznym.
3. Zna miejsce lingwistyki klinicznej wśród innych paradygmatów językoznawczych, jej źródła, potencjał, krytykę.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi odnieść główne problemy dotyczące badań ośrodkowego układu nerwowego, audiogennych uwarunkowań rozwoju i zaburzeń mowy oraz komunikacji klinicznej do lingwistyki klinicznej, tj. jej przedmiotu zainteresowania, terminologii, problemów i zakresów badawczych.
2. Potrafi zbudować mentalną przestrzeń poznawczą, w której potrafi wykorzystać instrumentarium lingwistyki klinicznej do realnych problemów analizowanych przez komunikację kliniczną.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań w ramach lingwistyki klinicznej w obszarze współczesnych zjawisk naukowych.
2. Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu użytkowników języka.
Treści programowe dla zajęć:

1. Wybrane zagadnienie metalingwistyki. Lingwistyka kliniczna – próba definiowania, zakres znaczeniowy, treści.

Lingwistyka kliniczna jako nauka sensu largo a lingwistyka kliniczna jako nauka sensu stricto.

Miejsce lingwistyki klinicznej wśród paradygmatów myśli lingwistycznej.

Subdyscypliny korelujące z lingwistyką kliniczną: biolingwistyka i logopedia – deskrypcja różnicowa.

Nazwa zajęć: **Wstęp do językoznawstwa**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Posiada wiedzę o systemie języka i jego realizacji w mowie i piśmie.
2. Ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę o głównych kierunkach językoznawstwa, o współczesnych dokonaniach lingwistyki, o jej ośrodkach i szkołach badawczych.
3. Ma świadomość miejsca językoznawstwa wśród innych nauk.
w zakresie umiejętności:
1. Posiada umiejętność swobodnego posługiwania się podstawową terminologią językoznawczą.
2. Potrafi dokonać charakterystyki głównych kierunków i szkół badawczych językoznawstwa oraz dokonań lingwistyki.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań w obszarze współczesnych zjawisk naukowych.
2. Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu użytkowników języka.
Treści programowe dla zajęć:

Język i mowa jako wartości – wprowadzenie. Wprowadzenie do naukowego badania języka; przedmiot i zadania językoznawstwa; językoznawstwo jako dyscyplina humanistyczna; językoznawstwo synchroniczne i diachroniczne. Cechy uniwersalne języków.

Język i jego odmiany - regionalne, socjalne i funkcjonalne; jednostki języka – wyraz, zdanie, tekst. Pojęcie wypowiedzi, tekstu, dyskursu.

Język jako system znaków. Pojęcie znaku językowego, znaki naturalne i konwencjonalne. Cechy istotne języka naturalnego.

Funkcje języka i wypowiedzi – koncepcje Bühlera i Jakobsona, teoria aktów mowy Austina; funkcje systemu językowego; funkcje języka jako zjawiska społecznego; funkcje wypowiedzi.

Zainteresowania językiem od starożytności do XIX wieku.

Prądy naukowe inspirujące rozwój lingwistyki w XIX w.: biologizm, ewolucjonizm i psychologizm. Teoria Wilhelma von Humboldta. Młodogramatycy.

Szkoła kazańska i wybitni językoznawcy polscy. Lingwistyka strukturalna w XX w. w Europie (szkoły: genewska, praska i kopenhaska).

Strukturalizm amerykański – twórcy i założenia. Koncepcje lingwistyczne N. Chomsky'ego.

Kognitywizm w lingwistyce.

Nazwa zajęć: **Fizjologia procesów mownych**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Osoba studiująca ma pogłębioną wiedzę na temat budowy narządów mowy, opisuje budowę i rolę narządów i układów dla głosu i mowy.
2. Osoba studiująca zna metody badania narządów mowy.
w zakresie umiejętności:
1. Osoba studiująca prawnie posługuje się terminologią z zakresu fizjologii mowy i rozwija swoją wiedzę.
2. Osoba studiująca potrafi dokonać krytycznej i konstruktywnej oceny metod badawczych w obszarze narządów mowy i głosu.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Osoba studiująca rozumie potrzebę ciągłego dokształcania zawodowego.
2. Osoba studiująca jest gotowa do odpowiedniego pełnienia zadań badawczych i ról zawodowych.
Treści programowe dla zajęć:

Rola mózgu w powstawaniu mowy.

Narządy biorące udział w powstawaniu głosu.

Miejsce wytwarzania strumienia powietrza.

Budowa krtani. Unerwienie i rola krtani.

Budowa gardła. Rola gardła i jego unerwienie.

Struktura i funkcja jamy nosowej i zatok obocznych nosa.

Budowa jamy ustnej, podniebienia. Rozwój i budowa uzębienia człowieka. Struktura, unerwienie i rola języka.

Powstawanie głosu ludzkiego.

Zmienność w budowie i czynności narządu głosu i mowy i słuchu w zależności od wieku.

Metody badania i oceny w obszarze narządów głosu i mowy.

Nazwa zajęć: **Fonetyka z fonologią współczesnego języka polskiego**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:

1. Ma usystematyzowaną wiedzę na temat dwóch podstawowych działów gramatyki: fonetyki i fonologii.
2. Zna zakres użycia pojęć z zakresu fonetyki i fonologii (głoska, fonem, cecha dystynktywna, opozycje fonologiczne).
3. Zna metody zapisu (alfabet fonetyczny) i opisu głosek (samogłosek i spółgłosek polskich).
4. Zna zależności między pisownią a wymową; zna cechy prozodyczne mowy.

w zakresie umiejętności:

1. Umie dokonać opisu budowy narządów mowy i ich funkcji w powstawaniu dźwięków.
2. Umie charakteryzować wszystkie głoski języka polskiego.
3. Potrafi dokonywać zapisu fonetycznego tekstów oraz objaśniać zmiany asymilacyjne związane z artykulacją grup głoskowych.
4. Potrafi dokonać opisu i interpretacji systemu fonologicznego polszczyzny oraz jego prozodii.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Ma potrzebę ustawicznego zdobywania i pogłębiania wiedzy dotyczącej wymowy i dekodowania wypowiedzi.
2. Śledzi zjawiska językowe (fonetyczne i prozodyczne) zachodzące w współczesnej polszczyźnie i dba o kulturę i estetykę wypowiedzi.

Treści programowe dla zajęć:

Fonetyka i fonologia jako działy gramatyki opisowej języka polskiego. Typologia fonetyki. Metody badań w fonetyce.

Budowa i funkcje narządów mowy. Powstawanie i odbieranie dźwięków w narządach mowy oraz słuchu.

System konsonantyczny i wokaliczny współczesnej polszczyzny. Charakterystyka głosek w języku polskim. Ćwiczenia w zakresie charakterystyki artykulacyjnej samogłosek i spółgłosek.

Pismo a mowa. Alfabety fonetyczne. Zasady zapisu fonetycznego tekstów.

1. Ćwiczenia w zakresie oznaczania oraz charakterystyki asymilacji spółgłoskowych:

a) ze względu na kierunek,

b) ze względu na obszar upodobnienia,

c) ze względu na głębokość upodobnienia,

d) ze względu na żywotność zjawiska,

e) ze względu na cechę, która się zmienia w wyniku asymilacji (pod względem dźwięczności, miejsca artykulacji, stopnia zbliżenia narządów mowy),

Uproszczenia grup spółgłoskowych wobec normy użytkowej i wzorcowej współczesnej polszczyzny. Wymowa regionalna w zakresie fonetyki międzywyrazowej i wewnątrzwyrazowej. Ćwiczenia zapisu fonetycznego tekstów wraz z charakterystyką poznanych zjawisk fonetycznych.

Wymowa samogłosek nosowych we współczesnej polszczyźnie. Realizacja samogłosek nosowych w wyrazach obcego pochodzenia.

Fonologia jako poziom języka i dział gramatyki. Pojęcie fonemu. Fonologia a fonetyka. Fonem a głoska. Pojęcie cechy dystynktywnej. Opozycje fonologiczne w polszczyźnie.

Elementy prozodii: intonacja i akcent, podstawowa terminologia i charakterystyka zjawiska w języku polskim. Akcent wyrazowy i akcent zdaniowy.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do ontolingwistyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student wie, jakie uwarunkowania biologiczne i środowiskowe wpływają na rozwój umiejętności językowych i komunikacyjnych u dziecka.
2. Student zna prawidłowości rozwoju języka i komunikacji u dzieci oraz ma szczegółową wiedzę dotyczącą nabywania poszczególnych składników systemu językowego.
3. Student wie, jak oceniać i opisywać różne poziomy rozwoju językowego.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi omówić etapy nabywania mowy przez dziecko, a także wskazać czynniki, które wpływają na proces przyswajania języka przez dziecko.

2. Student umie czytać, rozumieć i streszczać teksty naukowe.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student jest świadomy konieczności ciągłego dokształcania się i doskonalenia umiejętności wobec rosnącej wiedzy na temat rozwoju mowy dzieci oraz zmieniających się warunków społecznych, w których rozwój ten następuje.
2. Student jest odpowiedzialny za podejmowane decyzje i prowadzone przez siebie działania.
Treści programowe dla zajęć:

Neurobiologiczne uwarunkowania rozwoju mowy.

Medycyna okołoporodowa a rozwój mowy.

Modele i stadia rozwoju mowy dziecka.

Język a ogólny rozwój dziecka.

Społeczno-kulturowe uwarunkowania rozwoju mowy.

Pragmatyczne uwarunkowania rozwoju mowy.

Pragmatyczne uwarunkowania rozwoju mowy.

Nabywanie poszczególnych składników systemu językowego z uwzględnieniem nabywania kilku systemów językowych przez dziecko.

Rozwój sprawności artykulacyjnych.

Rozwój sprawności prozodycznych.

Rozwój sprawności leksykalno-semantycznej.

Rozwój sprawności fleksyjnych.

Rozwój sprawności syntaktycznych.

Rozwój sprawności dialogowych i narracji.

Zależność między rozwojem językowym a poznawczym.

Analiza wypowiedzi dziecięcych pod kątem oceny rozwoju mowy – analiza tekstów i nagrań.

Stymulacja rozwoju mowy dziecka. Zasady komunikacji wspierającej.

Planowanie sytuacji wspierających mowę.

Literatura w rozwoju mowy dziecka.

Językowo-komunikacyjne wychowanie dziecka.

Nazwa zajęć: **Tanatologia i tanatolingwistyka**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Posiada wiedzę na temat pytań o śmierć w filozofii, szczególnie epoki nauki; wie, czym charakteryzuje się kwestia śmierci w epoce nauki; ma wiedzę na temat problemu śmierci w tzw. „nowej” myśli.
2. Posiada wiedzę na temat epistemologii śmierci.
3. Interpretuje śmierć w kategoriach fenomenu kulturowego.
4. Zna wyznaczniki językowego oglądu umierania i śmierci; lokuje fenomen śmierci jako zagadnienie lingwistyki kulturowej.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi dokonać charakterystyki relacji język – śmierć.
2. Potrafi mówić o śmierci, również w kontekście wybranych problemów komunikacji klinicznej; umie prawidłowo wyjaśnić sposób rozumienia wartości życia i śmierci.
3. Potrafi wskazać językowe wykładniki wartościowania w przestrzeni tanatolingwistyki.

w zakresie kompetencji społecznych:
1. Rozumie przydatność zdobytej wiedzy w dalszym samokształceniu, dostrzega potrzebę pogłębiania wiedzy z zakresu tanatologii i tanatolingwistyki.
2. Rozumie konieczność pogłębiania umiejętności w zakresie rozpoznawania w rozmaitych tekstach mechanizmów ich aksjologicznego nacechowania.
3. Traktuje język i filozofię jako wartości w życiu społecznym, indywidualnym i zawodowym, szczególnie w kontekście lingwistyki klinicznej i komunikacji klinicznej.
Treści programowe dla zajęć:

Definiowanie pojęć: tanatologia, tanatolingwistyka, filozofia śmierci.

Biologia śmierci.

Pytania o śmierć w epoce nauki. Problem śmierci w „nowej" myśli, tu: filozofia egzystencjalna, krytyka religii wg Feuerbacha, filozofia Nietzschego.

Epistemologia śmierci.

Śmierć i nieśmiertelność – podstawowe modele myślenia w dziejach metafizyki.

Śmierć i umieranie jako fenomen kulturowy.

Językowa wielowymiarowość przestrzeni umierania i śmierci.

Pozaludzki wymiar umierania i śmierci.

Nazwa zajęć: **Wstęp do psychologii**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Osoba studiująca posiada wiedzę na temat przedmiotu zainteresowania psychologii i jej metodologii oraz podstawową siatkę pojęciową dyscypliny.
2. Osoba studiująca posiada podstawową wiedzę na temat podłoża i przebiegu procesów psychicznych na różnych poziomach ich opisu z uwzględnieniem roli języka.
3. Osoba studiująca zna przebieg procesów uczenia się, prawa określające funkcjonowanie pamięci, podstawowe teorie emocji i motywacji, a także główne koncepcje osobowości i temperamentu z uwzględnieniem roli języka.
w zakresie umiejętności:
1. Osoba studiująca potrafi dokonać analizy źródeł zawierających opisy wyników empirycznych i teorii z dziedziny psychologii oraz odróżnić je od wiedzy popularnej (folk psychology), przedstawiając swoją krytyczną opinię wobec nieprecyzyjnych informacji dotyczących psychologii, ze szczególnym uwzględnieniem roli języka.
2. Osoba studiująca potrafi wyjaśnić podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii oraz zachowanie ludzi w kategoriach różnic indywidualnych, procesów poznawczych i motywacji oraz rolę języka w tych procesach..
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Osoba studiująca posiada kompetencje do prowadzenia dyskusji z poszanowaniem zdania innych, dobierając merytoryczne argumenty do prezentowanych treści wraz z posiadaniem świadomości na temat roli języka w tym procesie.
2. Osoba studiująca posiada świadomość istotności dbania o własne zdrowie psychiczne. Uznając wartość pomocy psychologicznej zachęca otocznie do rozwoju i możliwości korzystania z różnego rodzaju działań pomocowych.
Treści programowe dla zajęć:

Psychologia jako nauka.

Rola języka w badaniach psychologicznych

Procesy poznawcze i rola języka w procesach poznawczych

Psychologia społeczna, techniki wpływu społecznego i rola języka w technikach wpływu społecznego.

Psychologia emocji i rola języka w badaniu emocji.

Badania psycholeksykalne w psychologii różnic indywidualnych

Podstawy psychoterapii poznawczo-behawioralnej z uwzględnieniem roli języka w procesie terapeutycznym oraz specyfiki języka pacjentów z zaburzeniami nastroju.

Nazwa zajęć: **Aksjolingwistyka w świetle filozofii języka**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Posiada wiedzę na temat problemowo-historycznych faz filozofii języka.
2. Wie, czym charakteryzuje się analityczne podejście do języka.
3. Posiada wiedzę na temat pragmatycznego fundowania znaczeń.
4. Ma wiedzę na temat teorii prawdy jako przedmiot zainteresowania filozofii języka i aksjolingwistyki.
5. Ma wiedzę na temat sposobu rozumienia wartości i wartościowania w językoznawstwie; zna językowe wykładniki wartościowania.
6. Zna wybrane typologie wartości.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi wyjaśnić, czym jest aksjolingwistyka jako forma ludzkiej aktywności.
2. Umie dokonać charakterystyki relacji język – myślenie – rzeczywistość.
3. Potrafi dokonać charakterystyki języka z jego funkcją odwzorowującą, języka potocznego oraz języka nauki.
4. Potrafi prawidłowo wyjaśnić sposób rozumienia wartości i wartościowania w językoznawstwie; umie wskazać językowe wykładniki wartościowania w przykładowych tekstach.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Rozumie przydatność zdobytej wiedzy w dalszym samokształceniu, dostrzega potrzebę pogłębiania wiedzy z zakresu filozofii języka i aksjologii językoznawczej.
2. Rozumie konieczność pogłębiania umiejętności w zakresie rozpoznawania w rozmaitych tekstach mechanizmów ich aksjologicznego nacechowania.
3. Traktuje język jako wartość w życiu społecznym, indywidualnym i zawodowym, szczególnie w kontekście lingwistyki klinicznej i komunikacji klinicznej.
Treści programowe dla zajęć:

Problemowo-historyczne fazy filozofii języka, tu: kontrowersje physis-thesis, język-myślenie-rzeczywistość, filozofia średniowieczna, empiryzm, język jako organ formujący myślenie.

Podejścia i sposób stawiania problemów w analitycznej filozofii języka, tu: forma analizy, przesłanki wyjaśniania naukowego, stosunek myśli do prawdy, teoria deskrypcji określonej, odwzorowująca funkcja języka, Carnapa precyzja języka potocznego, behawiorystyczna teoria znaczenia.

Pragmatyczne ufundowanie znaczenia, tu: użycie języka i znaczenie, filozofia języka potocznego.

Aksjologia jako nauka. Filozoficzne pojęcie wartości, podstawowe klasyfikacje wartości.

Wartościowanie w języku. Wykładniki wartościowania na różnych poziomach języka. Słownictwo prymarnie i sekundarnie wartościujące.

Słownictwo jako interpretacja świata.

Nazwa zajęć: **Język mówiony, pismo, Internet**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student ma pogłębioną wiedzę na temat terminologii związanej z komunikacją werbalną, pismem i językiem Internetu. Dostrzega analogie początków użycia języka do porozumiewania się i początkowych etapów języka w formie zapisanej.
2. Student zna różnice między mową, pismem a językiem Internetu.
w zakresie umiejętności:
1. Student sprawnie posługuje się terminologią z zakresu form języka. Potrafi scharakteryzować wybrane formy i umiejętnie dobiera metody badawcze do poszerzania swojej wiedzy.

2. Student potrafi dokonać krytycznej i konstruktywnej oceny tekstów mówionych, pisanych i internetowych.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student rozumie potrzebę ciągłego dokształcania zawodowego.
2. osoba studiująca jest gotowa do odpowiedniego pełnienia ról zawodowych i zespołowych.
Treści programowe dla zajęć:

Oralność a piśmienność.

Typologia odmian językowych polszczyzny Aleksandra Wilkonia.

Kryterium prymarności i sekundarności (wtórności) tekstu, stosowane głównie w opisie przekazów mówionych i pisanych.

Komunikacja językowa w Internecie - różne aspekty funkcjonowania języka w sieci.

Internetowe kanały przekazu: gry dyskusyjne, gry internetowe, poczta elektroniczna, pogawędki internetowe, praca na komputerach zdalnych, transfer plików, udostępnianie informacji w sieci WWW.

1. Typy komunikacji w Internecie:

a) typ konwersacyjny, inaczej czatowy, reprezentowany przez rozmaite pogawędki internetowe;

b) typ korespondencyjny, inaczej e-mailowy, obejmujący kanały komunikacyjne oparte na liście elektronicznym (poczta elektroniczna, grupy, listy i fora dyskusyjne);

c) typ hipertekstowy, reprezentowany przez teksty dostępne w sieci World Wide Web (również te, które nie zawierają hiperłączy).

Terminy: „komunikacja elektroniczna", „tekst elektroniczny", „elektroniczny gatunek tekstu" czy „pismo elektroniczne".

Typy komunikacji elektronicznej: asymetryczny i symetryczny oraz hipertekst w opozycji do tekstu tradycyjnego.

Kształt języka w sieci (pisana realizacja tego języka, słownictwo stosowane w Internecie, genologia internetowa)

Wpływ Internetu na zróżnicowanie językowe polszczyzny.

Składniowe ukształtowanie (mechanizmy spójności) mowy, pisma, języka Internetu.

Analiza pisowni w Internecie (np.: zwielokrotnienie i liter, niestosowanie wielkich liter, sięganie po emotikony i ikony czy pisemne oznaczanie reakcji niewerbalnych) i modyfikacje w interpunkcji (zwielokrotnienie, pomijanie znaków interpunkcyjnych i ich niestandardowe wykorzystanie).

Opis ortograficznych i interpunkcyjnych osobliwości tekstów internetowych.

Charakterystyka stosunku polszczyzny stosowanej w Internecie do języka ogólnopolskiego

Czy inwazja „e-gwary"?

Nazwa zajęć: **Ortoepia w mowie i piśmie**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna podstawowe pojęcia związane z problematyką poprawności językowej, w tym kryteria oceny zjawisk językowych.
2. Student ma wiedzę na temat błędów językowych, mechanizmów ich powstawania i sposobów eliminowania.
3. Student jest świadomy zależności między zróżnicowaniem języka a normą poprawności językowej.
4. Student zna podstawowe słowniki ortoepiczne pomocne w rozwiązywaniu problemów językowych; ma wiedzę na temat poradnictwa językowego.
5. Student ma wiedzę dotyczącą zasad poprawnej etykiety językowej (w mowie i piśmie).
w zakresie umiejętności:
1. Student rozpoznaje błędy językowe różnego typu i potrafi je poprawić.
2. Student potrafi ocenić tekst pod względem poprawności językowej oraz spójności semantycznej i strukturalnej.
3. Student potrafi zastosować zasady etykiety językowej w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie potrzebę nieustannego pogłębiania swej wiedzy w kontekście zmieniającego się języka, a także ma świadomość uaktualniania wiedzy z zakresu językoznawstwa normatywnego.
2. Student rozumie potrzebę dbałości o poprawność językowej polszczyzny mówionej i pisanej.
3. Student docenia wartość język jako środka poprawnej komunikacji.

Treści programowe dla zajęć:

Ortoepia – próba definiowania. Pojęcie normy językowej. Wymagania poprawnościowe a problemy językowe. Innowacja i błąd językowy. Czynniki powodujące powstawanie błędów językowych. Kryteria oceny zjawisk językowych współczesnej polszczyzny (mówionej i pisanej).

Najważniejsze słowniki ortoepiczne i publikacje poprawnościowe; rola poradnictwa językowego we współczesnej polszczyźnie (wybrane poradniki i strony internetowe).

Poprawność w świadomości użytkowników języka.

Zależności między zróżnicowaniem języka a normą poprawności językowej.

Tekst jako jednostka komunikacji językowej (tekst ustny a pisany).

Podstawowe reguły etykiety językowej w komunikacji bezpośredniej i pośredniej.

Poprawność artykulacyjna (zróżnicowanie normy fonetycznej, wymowa literowa głosek, mechanizmy zbytniego upraszczania grup spółgłoskowych, realizacja samogłosek nosowych; błędy w akcentowaniu wyrazów).

Wybrane zagadnienia poprawności fleksyjnej (odmienność i nieodmienność wyrazów pospolitych oraz nazw własnych).

Wybrane zagadnienia poprawności językowej w zakresie składni (błędy w składni zgody, rządu, skróty składniowe, nieprawidłowy szyk zdania, niepoprawne użycie imiesłowów).

Wybrane zagadnienia poprawności leksykalnej i frazeologicznej (wyrazy modne, wyrazy mylone, błędy frazeologiczne).

Nazwa zajęć: **Mowa i pismo w rozwoju filogenetycznym człowieka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Posiada wiedzę dotyczącą najważniejszych teorii dotyczących pochodzenia języka jako systemu znaków swoistego wyłącznie dla gatunku homo sapiens.
2. Zna drogi, którymi ewoluowały zdolności gatunku ludzkiego w zakresie posługiwania się znakami graficznymi w celach komunikacyjnych.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi zaprezentować naukowe koncepcje związane z rozwojem filogenetycznym języka zarówno w wariancie mówionym, jak również pisanym.
2. Umie samodzielnie zdobywać i poszerzać swą wiedzę z zakresu ewolucji umiejętności językowych gatunku homo sapiens.
3. Potrafi używać specjalistycznego języka w debacie oraz dzielić się własnymi pomysłami, tudzież wątpliwościami, opierając swą argumentację na właściwie dobranych źródłach wiedzy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Rozumie potrzebę pogłębiania wiedzy dotyczącej pochodzenia zdolności komunikacyjnych człowieka oraz jest świadom głównych przyczyn leżących u podstaw zróżnicowania języków przeszłości i współcześnie.
2. Posiada świadomość rangi języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich, dba o poprawność i estetykę wypowiedzi.

Treści programowe dla zajęć:

Spekulatywne i naukowe hipotezy dotyczące początków mowy. Różnice i podobieństwa między językiem ludzkim a kodami komunikacji w świecie zwierząt.

Organy mowy, mózg i historia rozwoju człowieka.

Hipoteza protojęzyka. Powstanie języka a ewolucja gatunków. Hipotezy gesturalne.

Pismo a cywilizacja. Poligeneza pisma.

Systemy piktograficzne, ideograficzne, foniczne (sylabiczne i głoskowe) w dziejach ludzkości. Kierunki pisma.

Geneza alfabetu greckiego, łacińskiego oraz cyrylicy.

Nazwa zajęć: **Ochrona własności intelektualnej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. zna zagadnienia dotyczące praw autorskich i ochrony własności intelektualnej
w zakresie umiejętności:
1. potrafi w praktyce realizować zagadnienia dotyczące praw autorskich i ochrony własności intelektualnej
Treści programowe dla zajęć:

1. Monopole intelektualne

2. Źródła praw na dobrach niematerialnych

3. Zakres przedmiotowy prawa autorskiego: utwory, rodzaje utworów, prawa pokrewne

4. Zakres podmiotowy prawa autorskiego

5. Autorskie prawa osobiste

6. Autorskie prawa majątkowe

7. Okres ochrony utworu

8. Domena publiczna

9. Dozwolony użytek prywatny

10. Dozwolony użytek publiczny

11. Prawo cytatu

12. Plagiat

13. Odpowiedzialność za naruszenie praw autorskich

14. Umowa o przekazaniu praw i umowa licencyjna

15. Umowy licencyjne

16. Wolne licencje

17. Creative Commons

18. Ruch Wolnej Kultury (historia, założenia, aktualny stan)

19. Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi

20. Pojęcie własności przemysłowej

21. Prawa własności przemysłowej

22. Ograniczenia dotyczące praw własności przemysłowej

23. Rejestracja praw własności przemysłowej

24. Międzynarodowa ochrona własności przemysłowej

25. Umowy o przeniesienie praw własności przemysłowej oraz umowy licencyjne

26. Naruszenie praw własności przemysłowej

27. Bazy danych

28. Zwalczanie nieuczciwej konkurencji

Nazwa zajęć: **Szkolenie biblioteczne**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. zna regulamin, zasady funkcjonowania Biblioteki UKEN oraz rozumie rolę systemu biblioteczno-informacyjnego w procesie kształcenia.
2. posiada wiedzę na temat zasad korzystania ze zbiorów bibliotecznych oraz usług świadczonych przez Bibliotekę. Zna też podstawowe zasady korzystania z baz danych, do których dostęp zapewnia Biblioteka Główna.
3. ma wiedzę na temat sposobów wyszukiwania i zamawiania zbiorów w katalogu komputerowym. Zna możliwości i funkcje elektronicznego konta Czytelnika
w zakresie umiejętności:
1. posługuje się zasobami bibliotecznymi dostępnymi w Wypożyczalni, Czytelni Głównej i Czytelni Czasopism Biblioteki Głównej UKEN oraz w bibliotekach dziedzinowych.
2. potrafi korzystać ze zbiorów elektronicznych, w tym z baz danych udostępnianych przez Bibliotekę Główną.
3. potrafi wykorzystać Internet, w szczególności naukowe elektroniczne bazy danych, w celu pozyskiwania, analizy oraz prezentacji danych bibliograficznych.
Treści programowe dla zajęć:

Korzystanie z katalogu komputerowego Biblioteki UKEN - przeszukiwanie katalogu, zamawianie książek, wysyłanie zamówień oraz sprawdzanie stanu konta użytkownika.

Podstawowe zasady korzystania ze zbiorów i usług Biblioteki - regulaminy, opłaty, zasady korzystania z komputerów i Internetu.

Tematyka zbiorów UKEN i ich rozmieszczenie w Bibliotece - rodzaje czytelni, ich lokalizacja, godziny otwarcia oraz zasady korzystania.

Podstawowe źródła informacji i usługi informacyjne oferowane przez Bibliotekę Główną.

Elektroniczne źródła informacji - polskie i zagraniczne bazy danych, e-booki oraz e-czasopisma, do których dostęp zapewnia Biblioteka Główna

Nazwa zajęć: **Szkolenie BHK**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób
w zakresie umiejętności:
1. udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej
w zakresie kompetencji społecznych:
1. dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
Treści programowe dla zajęć:

Wybrane regulacje prawne:

- podstawy prawne bezpieczeństwa i higieny kształcenia

- prawa i obowiązki studenta oraz Rektora w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

- podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące studenta podczas zajęć organizowanych przez Uczelnię.

Warunki bezpieczeństwa i higieny kształcenia w pomieszczeniach Uczelni:

- drogi i przejścia

- pomieszczenia Uczelni

- oświetlenie, ogrzewanie, wentylacja

- apteczka pierwszej pomocy

- stanowisko wyposażone w monitor ekranowy.

Czynniki środowiska kształcenia oraz ich zagrożenia i profilaktyka

- czynniki niebezpieczne

- czynniki szkodliwe

- czynniki uciążliwe.

Wypadki, którym mogą ulec studenci w trakcie zajęć organizowanych przez Uczelnię

- zasady postępowania w razie wypadków i w sytuacjach zagrożeń i awarii.

Zasady korzystania z domów studenckich.

Zasady udzielania pierwszej pomocy:

- system ratownictwa medycznego w Polsce

- pierwsza pomoc w aktach prawnych

- łańcuch przeżycia

- bezpieczeństwo ratownika

- ocena stanu poszkodowanego (ABC) i wezwanie pomocy

- pozycja bezpieczna

- resuscytacja krążeniowo-oddechowa

- resuscytacja krążeniowo-oddechowa z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora

zewnętrznego AED

- postępowanie w stanach nagłych.

Ochrona przeciwpożarowa

- podstawy prawne ochrony przeciwpożarowej

- obowiązki Uczelni, studentów i doktorantów w zakresie ochrony przeciwpożarowej

- definicja pożaru

- grupy pożarów

- przyczyny pożarów

- sposoby gaszenia pożarów

- podręczny sprzęt gaśniczy – zasady użycia i działania

- zasady zachowania się podczas pożaru

- zasady zachowania się podczas ewakuacji.

Zagrożenia czynnikami biologicznymi w środowisku kształcenia

- środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami biologicznymi

- problemu ochrony środowiska.

Zagrożenia czynnikami chemicznymi w środowisku kształcenia

- środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami chemicznymi.

- problemu ochrony środowiska.

Nazwa zajęć: **Morfologia i składnia współczesnego języka polskiego**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Ma usystematyzowaną wiedzę na temat dwóch podsystemów gramatyki opisowej współczesnego języka polskiego: morfologii oraz składni.
2. Zna zakres użycia pojęć z morfologii i składni (m. in. morfem, derywacja, wyraz podstawowy, wyraz pochodny/ derywat, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy i formant słowotwórczy; temat fleksyjny i końcówka fleksyjna; alternacja samogłoskowa i spółgłoskowa, alternacja ilościowa i jakościowa; wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania; podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik; związek zgody, rządu i przynależności; wypowiedzenie pojedyncze i wypowiedzenie złożone; wypowiedzenie złożone współrzędnie i podrzędnie).
3. Zna metody analizy morfemowej, słowotwórczej, fleksyjnej oraz składniowej.
4. Posiada wiedzę na temat kategorii gramatycznych przysługujących rzeczownikom, czasownikom, przymiotnikom, zaimkom i liczebnikom.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi dokonać analizy morfemowej wyrazu.
2. Umie dokonać analizy słowotwórczej oraz fleksyjnej oraz wypisać i nazwać zachodzące alternacje głoskowe.
3. Potrafi przeprowadzić analizę składniową zdania pojedynczego rozwiniętego oraz wypowiedzenia wielokrotnie złożonego.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Ma potrzebę ustawicznego zdobywania i pogłębiania wiedzy dotyczącej polszczyzny jako języka morfologicznego.
2. Śledzi zjawiska językowe (słowotwórcze, fleksyjne i składniowe) zachodzące w współczesnej polszczyźnie, dba o kulturę i estetykę wypowiedzi.
Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do morfologii. Definicja leksemu i wyrazu tekstowego. Pojęcie morfemu, rodzaje morfemów. Podstawy analizy morfemowej wyrazu. Tworzenie rodziny wyrazów. Podstawowe zagadnienia morfonologii. Pojęcie alternacji i ich typologia. Klasyfikacja wymian morfonologicznych. Rozpoznawanie alternacji morfonologicznych (alternacje samogłoskowe, alternacje spółgłoskowe, ich zapis).

Wyrazy motywowane słowotwórczo i wyrazy zleksykalizowane. Podstawowe zasady analizy wyrazu podzielnego słowotwórczo. Schemat analizy słowotwórczej rzeczowników. Pojęcie parafrazy słowotwórczej, podstawy słowotwórczej, tematu słowotwórczego i formantu. Typy formantów i rodzaje derywacji (derywacja afiksalna, ujemna, paradygmatyczna, alternacyjna). Analiza słowotwórcza derywatów wykorzystująca terminologię językoznawczą (motywacja słowotwórcza, parafraza słowotwórcza, derywat / wyraz motywowany / fundowany – wyraz motywujący / fundujący). Rozpoznawanie typów derywacji (afiksacja, derywacja paradygmatyczna, derywacja wsteczna, derywacja alternacyjna).

Przegląd kategorii i najbardziej produktywnych współcześnie typów słowotwórczych rzeczowników oraz przymiotników w języku polskim. Rozpoznawanie funkcji formantów słowotwórczych (mutacja, transpozycja i modyfikacja). Słowotwórstwo rzeczowników, przymiotników i czasowników w języku polskim. Wyrazy złożone.

Klasyfikacja leksemów na części mowy. Podstawy klasyfikacji leksemów na części mowy, przegląd podstawowych dla polszczyzny ujęć typologicznych (semantyczna T. Milewskiego, morfologiczna Z. Saloniego, składniowa R. Laskowskiego, semantyczno-morfologiczno-składniowa S. Jodłowskiego).

Pojęcie kategorii gramatycznej. Kategorie imienne (przypadek, liczba, rodzaj gramatyczny) oraz kategorie werbalne (osoba, liczba, czas, tryb, strona, aspekt). Pojęcia: deklinacja i koniugacja, leksem, wyraz a forma fleksyjna, struktura formy fleksyjnej.

Opis i analiza budowy fleksyjnej odmiennych części mowy:

a/ rzeczownik - charakterystyka kategorii rodzaju, pojęcie synkretyzmu form, podział rzeczowników na deklinacje, przegląd kategorii fleksyjnych, wskazywanie końcówki fleksyjnej oraz alternacji głoskowych zachodzących w obrębie tematu fleksyjnego. Kryteria doboru końcówek równoległych.

b/ przymiotnik - podział na deklinacje, uwarunkowania końcówek, formy nieregularne; stopniowanie przymiotnika i przysłówka: regularne, opisowe, supletywne.

c/ zaimek - klasy znaczeniowe zaimków (zaimki osobowe, wskazujące, zwrotne, pytajne, nieokreślone, przeczące); morfologiczne właściwości zaimków i ich odmiana.

d/ liczebnik - klasy znaczeniowe liczebników (liczebniki główne, zbiorowe, porządkowe, ułamkowe, wielokrotne, wielorakie, mnożne; określone, nieokreślone); morfologiczne właściwości liczebników oraz odmiana liczebników głównych i zbiorowych; składnia liczebników.

e/ czasownik - kategorie fleksyjne czasownika: osoba, liczba, czas, tryb, strona; pojęcie aspektu i iteratywności; pojęcie tematu fleksyjnego czasownika, zróżnicowanie końcówek; podział na koniugacje według końcówek osobowych czasu teraźniejszego, przegląd form.

Typy wypowiedzeń współrzędnie złożonych (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe, wyłączające, synonimiczne); opis i schematy wypowiedzeń złożonych współrzędnie. Analiza struktury wypowiedzeń pojedynczych (nierozwiniętych oraz rozwiniętych). Rozpoznawanie części zdań, sposobów ich wyrażania oraz typów związków składniowych. Sporządzanie schematów zdań pojedynczych rozwiniętych.

Typy wypowiedzeń podrzędnie złożonych (podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe; zdania rozwijające; wypowiedzenia wtrącone; imiesłowowy równoważnik zdania). Analiza struktury wypowiedzeń złożonych. Podział wypowiedzeń złożonych na wypowiedzenia składowe. Rozpoznawanie zdań składowych oraz sposobów ich łączenia. Sporządzanie schematów wypowiedzeń wielokrotnie złożonych.

Nazwa zajęć: **Psycholingwistyka**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student ma wiedzę na temat miejsca psycholingwistyki wśród innych lingwistyk stosowanych. Zna podstawową terminologię z zakresu psychologii i lingwistyki.
2. Student posiada wiedzę na temat relacji umysł – język oraz procesów warunkujących nabywanie języka i uczenie się go.
3. Student rozpoznaje główne problemy współczesnej psycholingwistyki i zna jej założenia badawcze.
w zakresie umiejętności:
1. Student stosuje podstawową terminologię z zakresu psychologii i lingwistyki.
2. Student rozpoznaje etapy kodowania i dekodowania języka oraz zna jego funkcje.
3. Student potrafi rozpoznać psychogenne zjawiska językowe, rozróżniać instrumentarium badawcze psycholingwistyki, czytać i rozumieć teksty naukowe z jej zakresu.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student ma świadomość wartości psycholingwistyki w zdobywaniu wiedzy o zachowaniach językowych człowieka i efektywnej komunikacji interpersonalnej.
2. Student wykazuje rozumianą w szerokim kontekście aktywność komunikacyjną.
3. Student rozumie potrzebę dokształcania się i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualną wiedzą.
Treści programowe dla zajęć:

Psycholingwistyka – definicja, założenia, cele

Wybrane koncepcje i teorie psycholingwistyczne

Język w filo- i ontogenezie

Cechy i funkcje języka w odniesieniu do kompetencji językowej, komunikacyjnej, językowo-kulturowej

Procesy psychiczne warunkujące nabywanie i użycie języka

Funkcje poznawcze

Przetwarzanie semantyczne i składniowe

Nabywanie języków obcych a dwujęzyczność

Psychogenne zjawiska językowe

Psycholingwistyka w badaniach interdyscyplinarnych

Nazwa zajęć: **Neurolingwistyka**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu neurolingwistyki oraz potrafi omówić podstawowe pojęcia, modele i zależności opisujące relacje mózg – język.
2. Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.
3. Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej neurolingwistyki, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań
w zakresie umiejętności:
1. Student stosuje podstawową terminologię z zakresu neurolingwistyki, poprawnie używając pojęć w kontekście procesów neurogennych uwarunkowań funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.
2. Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.
3. Student rozpoznaje objawy osiowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze. oraz funkcjonowanie społeczne osoby z tego typu problemami.
4. Student wykorzystuje wiedzę z zakresu neurolingwistyki i psycholingwistyki do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i neurofizjologii w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami językowymi pochodzenia centralnego.
2. Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.
3. Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.
Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do neurolingwistyki

Funkcjonalna anatomia i fizjologia ośrodkowego układu nerwowego

Charakterystyka tzw. obszaru mowy

Antylokalizacyjne koncepcje mowy

Wybrane koncepcje i teorie neuropsychologiczne i neurolingwistyczne

Neurolingwistyczny kontekst zaburzeń mowy. Przetwarzanie semantyczne, syntaktyczne i fonologiczne

Produkcja i rozumienie mowy w normie i zaburzeniach (afazje, dyzartrie)

Współczesne tendencje neurolingwistyczne. Badania mózgu i języka

Nazwa zajęć: **Neurofizjologia procesów mownych**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student posiada rozległą i pogłębioną wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii układu nerwowego.

2. Student zna biologiczne determinanty rozwoju i zaburzeń mowy o proweniencji neurogennej.
3. Student ma wiedzę na temat mechanizmów neuroplastyczności w uszkodzonym mózgu i ich wpływu na poprawę w zakresie mowy i komunikacji językowej.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi wykorzystywać przyswojoną wiedzę z zakresu neurofizjologii mowy do analizy, deskrypcji i interpretacji faktów językowych notowanych u pacjentów.
2. Student potrafi wspierać dobrostan pacjenta oraz własny.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student ma świadomość wartości posiadanej wiedzy na temat neurofizjologicznych uwarunkowań mowy w kontekście pracy z pacjentem.

Treści programowe dla zajęć:

Neuroanatomia a neurofizjologia - rola obwodowego i ośrodkowego układu nerwowego w regulacji czynności mowy. Podział układu nerwowego. Rozwój układu nerwowego. Fizjologia neuronu i przekaźnictwo synaptyczne.

Obwodowy a ośrodkowy narząd mowy.

Funkcjonalna anatomia mózgowia. Układy czynnościowe.

Neuromodulatory procesów poznawczych, emocjonalnych i zachowania.

Procesy samonaprawcze i dezintegracyjne w mózgu uszkodzonym.

Wybrane zagadnienia patoneurofizjologii mowy.

Nazwa zajęć: **Audiofizjologia procesów mownych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu audiologii i akustyki oraz potrafi omówić podstawowe pojęcia, modele i zależności opisujące zjawiska dźwiękowe i procesy percepcji słuchowej.
2. Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie narządu słuchu oraz układu równowagi, rozumie mechanizmy procesów słyszenia i wytwarzania mowy, a także posiada podstawową wiedzę dotyczącą zaburzeń w obrębie układu słuchowego.
3. Osoba studiująca identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej audiologii i akustyki, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.

w zakresie umiejętności:

1. Student stosuje podstawową terminologię z zakresu audiologii i akustyki, poprawnie używając pojęć w kontekście procesów słuchowych i percepcji mowy.
2. Student klasyfikuje zjawiska akustyczne, identyfikuje ich cechy obiektywne i subiektywne oraz potrafi je opisać w sposób naukowy.
3. Student rozpoznaje objawy zaburzeń słuchu, interpretuje ich znaczenie i przewiduje wpływ deficytów słuchowych na rozwój poznawczy, językowy i funkcjonowanie społeczne osoby z tego typu problemami.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu audiologii i akustyki w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami centralnego przetwarzania słuchowego, niedosłyszącymi lub głuchymi.
2. Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.

Treści programowe dla zajęć:

Anatomiczna organizacja narządu słuchu i układu przedsionkowego.

Struktura i funkcje ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego.

Ośrodkowe drogi słuchowe i korowa reprezentacja bodźców akustycznych – przebieg szlaków aferentnych oraz organizacja czynnościowa kory słuchowej.

Lateralizacja funkcji słuchowych w ośrodkowym układzie nerwowym – specjalizacja półkul mózgowych w zakresie percepcji mowy, muzyki i innych bodźców dźwiękowych

Neurofizjologiczne podstawy procesu słyszenia – mechanizmy transdukcji bodźca akustycznego, kodowanie częstotliwości, natężenia i czasu trwania dźwięku.

Ontogenetyczny rozwój funkcji słuchowych – etapy dojrzewania obwodowego i ośrodkowego układu słuchowego od okresu prenatalnego do dorosłości.

Rola wczesnej stymulacji sensorycznej w kształtowaniu plastyczności układu słuchowego – znaczenie doświadczenia słuchowego dla organizacji struktur korowych.

Wpływ deficytów słuchu na rozwój poznawczy, językowy i społeczno-emocjonalny dziecka – konsekwencje niedosłuchu w różnych okresach rozwojowych.

Metodologia badań audiologicznych i ocena kompetencji komunikacyjnych – przegląd obiektywnych i subiektywnych metod diagnostycznych w audiologii i surdologopedii.

Technologie wspomagania słyszenia – zasady działania, wskazania i ograniczenia aparatów słuchowych oraz systemów implantów ślimakowych i innych implantów słuchowych.

Analiza i interpretacja wyników badań audiologicznych – audiometria tonalna i słowna, tympanometria, otoemisje akustyczne, słuchowe potencjały wywołane.

Różnicowanie pojęć: słyszenie (percepcja sensoryczna) a słuchanie (proces poznawczo-uwagowy) – analiza funkcjonalna obu procesów.

Słuch mowny i słuch muzyczny – specyfika percepcji bodźców językowych i muzycznych w ujęciu neurokognitywnym.

Konsekwencje deficytów słuchowych (obwodowych i ośrodkowych) dla funkcjonowania poznawczego, językowego, emocjonalnego, społecznego i zawodowego jednostki w różnych okresach życia.

Nazwa zajęć: **Podstawy komunikacji społecznej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student posiada podstawowe informacje na temat elementów procesu komunikowania.
2. Student posiada podstawową wiedzę na temat kontekstów społecznych, w których odbywają się procesy komunikowania społecznego.
3. Student posiada podstawową wiedzę z zakresu psychologii społecznej w zakresie uwarunkowań osobowościowych i kulturowych procesu komunikowania się.
w zakresie umiejętności:
1. Student potrafi analizować różne sytuacje komunikacyjne w oparciu o wiedzę zdobytą podczas zajęć i formułować własne, profesjonalne opinie na ich temat z wykorzystaniem terminologii dyscypliny.
2. Student potrafi dostrzegać różne problemy komunikowania społecznego w swoim otoczeniu, poddawać je profesjonalnemu namysłowi i problematyzować w celu rozwiązywania kwestii szczegółowych.
3. Student potrafi wyrażać swe opinie na temat komunikacji z uwzględnieniem zasad grzeczności językowej, a także dostrzegać zagrożenia wobec etyki komunikacyjnej i przeciwdziałać im.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student posiada kompetencje społeczne związane z pracą w grupie zadaniowej, w tym umiejętność prowadzenia fachowej dyskusji z poszanowaniem odmiennych poglądów innych osób.
2. Student rozumie rolę komunikacji w społeczeństwie, w tym w środowisku zawodowym, i posiada potrzebę samodoskonalenia się w tym obszarze.
3. Student rozumie rożne podłoża barier komunikacyjnych, a do przeciwdziałania im podejmuje działania będące efektem analiz kontekstów i stylów komunikacji.
Treści programowe dla zajęć:

Istota zjawiska komunikacji postrzeganego jako proces społeczny.

Rola komunikowania w życiu społecznym.

Nauka o komunikacji jako dyscyplina naukowa.

Definicje komunikowania.

Cechy i elementy komunikowania.

Poziomy i formy procesu komunikowania.

Modele komunikacji.

Systemy komunikacji społecznej.

Z czego składa się komunikat?

Komunikacyjny fenomen rozmowy.

Komunikacja oficjalna i nieoficjalna, werbalna i niewerbalna.

Bariery komunikacyjne.

Aktywne słuchanie i empatia w rożnych sytuacjach komunikacyjnych.

Zasady komunikacji w różnych grupach społecznych.

Komunikacja propagandowa.

Perswazja i manipulacja jako sposoby wywierania wpływu.

Dwutorowość komunikacji perswazyjnej.

Podtekst i komunikacja niedosłowna.

Presja i szantaż jako naiwne praktyki komunikacyjne.

Istota komunikacji międzykulturowej.

Nazwa zajęć: **Laboratorium mowy 1**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, procesu diagnostycznego i terapeutycznego zaburzeń mowy i języka.
2. Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.
3. Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej lingwistyki klinicznej, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.
w zakresie umiejętności:
1. Student stosuje podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, poprawnie używając pojęć w kontekście oceny funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.
2. Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.
3. Student rozpoznaje objawy podstawowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze oraz umie zaproponować stosowną terapię z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi.
4. Student wykorzystuje wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i fizjologii procesów mownych w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami mowy i języka.
2. Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.

3. Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.
Treści programowe dla zajęć:

Standardy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.

Eksperymentalne badania języka, głosu i mowy - metody i narzędzia.

Produkcja i rozumienie mowy w normie i zaburzeniach.

Rodzaje pomocy logopedycznych – prezentacja materiałów wydawniczych i pomocy terapeutycznych.

Diagnoza i terapia wybranych form zaburzeń.

Badanie fizykalne i funkcjonalne aparatu mowy.

Budowa mięśniowa twarzoczaszki.

Diagnoza i terapia miofunkcjonalna – podstawowe założenia.

Masaż obszaru ustno-twarzowego.

Muzykoterapia i logoterapia.

Nazwa zajęć: **Język obcy B2-1**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.
2. Student zna struktury leksykalne charakterystyczne dla omawianych treści.
3. Student posiada podstawową wiedzę z zakresu języka specjalistycznego.
w zakresie umiejętności:
1. Student samodzielnie umie tworzyć i wykorzystać struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.
2. Student posiada umiejętność wykorzystania struktur leksykalnych charakterystycznych dla omawianych treści.
3. Student potrafi posługiwać się podstawowymi sformułowaniami z zakresu języka specjalistycznego.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student posiada kompetencje w zakresie stosowania wiedzy teoretycznej i praktycznej nabytej w trakcie kursu oraz swobodnie komunikuje się w języku angielskim.
2. Student potrafi funkcjonować w obcej kulturze, uczestniczyć w jej życiu codziennym, potrafi inicjować kontakty międzynarodowe.
3. Student umiejętnie uczestniczy w pracach w środowisku międzynarodowym.
Treści programowe dla zajęć:

Pytania i odpowiedzi- rozmowa kwalifikacyjna, tworzenie pytań.

Tajemnicze zjawiska - ćwiczenia słownikowe w oparciu o pracę z tekstem.

Przymiotniki związane z cechami charakteru.

Czasowniki posiłkowe (Auxiliary verbs), struktura gramatyczna "the...,the...+ comparative".

Zagadnienia związane ze zdrowiem - słownictwo, wizyta u lekarza (ćwiczenia na słuchanie), cyberchondria (praca z tekstem).

Czasy Present Perfect Simple i Present Perfect Continuous.

Zagadnienia związane z wiekiem i etapami w życiu człowieka - wygląd zewnętrzny, rodzaje ubrań (praca z tekstem, ćwiczenia na słuchanie, ćwiczenia słownikowe).

Formy przymiotnikowe- stosowanie przymiotników w funkcji rzeczownika.

Podróż samolotem - bezpieczeństwo na pokładzie (praca z tekstem, ćwiczenia na słuchanie, ćwiczenia słownikowe).

Czasy przeszłe: Past Simple, Past Continuous, Past Perfect Simple, Past Perfect Continuous.

Użycie "so" i "such".

Powtórzenie materiału.

Elementy języka specjalistycznego.

Nazwa zajęć: **Lingwistyka mentalna. Elementy gramatyki umysłu**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Posiada wiedzę nt. lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu; zna ich terminologię, zakresy naukowych eksploracji, główne problemy badawcze. Zna miejsce lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu wśród innych paradygmatów i modeli językoznawczych, ich źródła, potencjał, krytykę.
2. Posiada wiedzę na temat lingwistyki mentalnej jako językoznawstwa kognitywnego w szerokim rozumieniu; wie, co cechuje formalne i kognitywne aspekty zdolności językowej w normie i zaburzeniach.
3. Posiada gruntowną wiedzę nt. gramatyki generatywnej i kognitywnej.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi odnieść główne problemy lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu do lingwistyki klinicznej, tj. jej przedmiotu zainteresowania, terminologii, problemów i zakresów badawczych.
2. Umie metanaukowo osadzić lingwistykę mentalną i gramatykę umysłu w relacji do innych lingwistyk stosowanych oraz paradygmatów językoznawczych, dostrzegając głównie ich aplikacyjny charakter.
3. Potrafi zbudować mentalną przestrzeń poznawczą, w której do zrozumienia i wykorzystania lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu jako składowej lingwistyki klinicznej wykorzystuje wiedzę i umiejętności z zakresu lingwistycznych podstawy komunikacji, fizjologii mowy, neurolingwistyki, psycholingwistyki.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań lingwoklinicznych w obszarze współczesnych zjawisk naukowych.
2. Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu określonych użytkowników języka.
Treści programowe dla zajęć:

Lingwistyka mentalna i gramatyka umysłu - definiowanie subdyscyplin/modeli lingwistycznych.

Formalne i kognitywne aspekty zdolności językowej.

Gramatyka generatywna i jej główne nurty; GTG a AI.

Gramatyka kognitywna i jej główne pola badawcze.

Psycholingwistyczne aspekty zdolności językowej - w normie i zaburzeniach.

Neurolingwistyczne aspekty zdolności językowej - w normie i zaburzeniach.

Socjolingwistyczne aspekty zdolności językowej - w normie i zaburzeniach.

Integrujące ujęcie zdolności językowej.

Nazwa zajęć: **Zaburzenia komunikacji językowej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna i rozumie podstawowe typy zaburzeń komunikacji językowej, ich przyczyny, mechanizmy oraz uwarunkowania biologiczne i poznawcze.
2. Osoba studiująca zna wybrane klasyfikacje i typologie zaburzeń (m.in. afazja, autyzm, DLD, dyslalia, dysleksja) oraz ich charakterystyczne objawy.
3. Osoba studiująca posiada wiedzę na temat metod badania i diagnozowania zaburzeń komunikacji językowej oraz rozumie znaczenie podejścia interdyscyplinarnego w analizie zaburzeń komunikacyjnych.

w zakresie umiejętności:
1. Student potrafi analizować i interpretować przejawy zaburzeń komunikacji językowej.
2. Student potrafi wykorzystywać literaturę naukową do formułowania wniosków.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student jest gotów do krytycznej oceny informacji oraz pracy w sposób odpowiedzialny i interdyscyplinarny w obszarze badań nad komunikacją językową.
2. Student okazuje szacunek wobec trudności osób z zaburzeniami komunikacji językowej oraz zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych.
Treści programowe dla zajęć:

Komunikacja międzyludzka i jej istota.

Wprowadzenie do problematyki zaburzeń komunikacji językowej – definicje, zakres, podejścia badawcze.

Wprowadzenie do problematyki zaburzeń komunikacji językowej (2h) – definicje, zakres, podejścia badawcze c. d.

Klasyfikacje zaburzeń mowy.

Klasyfikacje zaburzeń mowy c.d.

Dyslalia.

Afazja -dzieci, dorośli.

Autyzm.

Opóźniony rozwój mowy, DLD.

Dysleksja.

Mowa osób z rozszczepem wargi i podniebienia.

Nazwa zajęć: **Patoneurofizjologia mowy wieku dziecięcego**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student posiada wiedzę na temat etiologii zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.
2. Student posiada wiedzę na temat symptomatologii zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.
3. Student posiada wiedzę na temat prognozy i założeń terapii zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.
w zakresie umiejętności:
1. Student potrafi dokonywać deskrypcji objawów językowych zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.
2. Student sprawnie posługuje się terminologią z zakresu patoneurofizjologii mowy wieku dziecięcego.
3. Student, wykorzystując strategie argumentacyjne, perswazyjne, psychoedukacyjne, retoryczne potrafi oddziaływać na pacjenta dotkniętego neurofizjologicznymi zaburzeniami mowy oraz jego bliskich, poprawiając ich dobrostan.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Mając kontakt poznawczy z pacjentami dotkniętymi neurofizjologicznymi zaburzeniami mowy, kieruje się odpowiedzialnością, empatią oraz zasadami etyki zawodowej.
2. Jest gotów/gotowa do realizacji działań badawczych i zawodowych związanych z zaburzeniami mowy o charakterze patoneurofizjologicznym. Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.
3. Dostrzega rolę języka i mowy w świetle zaburzeń mowy o proweniencji patoneurofizjologicznej.
Treści programowe dla zajęć:

Zaburzenia mowy pochodzenia korowego u dzieci: alalia, alalia prolongata, niedokształcenie mowy o typie afazji, afazja dziecięca - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.

Zaburzenia mowy pochodzenia podkorowego u dzieci: dyzartria i anartria dziecięca - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.

Zaburzenia mowy pochodzenia neurorozwojowego u dzieci: ASD, oligofazja - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.

Logoneurozy dziecięce: jąkanie, mutyzm - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.

Kompetencje diagnostyczne lingwisty klinicznego.

Założenia terapii zaburzeń mowy o charakterze patoneurofizjologicznym i prognoza.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do semantyki i pragmatyki językowej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Zna główne kierunki rozwoju semantyki w XIX i XX wieku.
2. Ma wiedzę na temat rozwoju i problematyki współczesnej semantyki.
3. Ma wiedzę na temat pragmatyki językoznawczej jako jednej z dziedzin językoznawstwa.
4. Zna podstawowe pojęcia z zakresu semantyki i pragmatyki językoznawczej.
5. Zna relacje semantyczne zachodzące między jednostkami leksykalnymi; zna ich istotę i klasyfikacje.
6. Ma wiedzę na temat przyczyn zmian znaczeniowych, a także typów zmian znaczeniowych.
7. Zna główne założenia teorii aktów mowy, zna podstawowe klasyfikacje aktów mowy, a także teorię implikatur konwersacyjnych P. Grice'a.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi wyjaśnić terminy z zakresu semantyki i pragmatyki językoznawczej oraz posługiwać się nimi w analzie wypowiedzi.
2. Potrafi opisywać strukturę znaczeniową wyrazów; ustalić i nazwać relacje semantyczne, w jakie wchodzą jednostki leksykalne.
3. Potrafi rozpoznawać i wskazywać przykłady gier komunikacyjno-językowych, których podstawą są zjawiska semantyczne.
4. Umie analizować różnego typu teksty, rozpoznając wykładniki intencji wypowiedzi oraz poszczególnych funkcji języka, rozróżnia znaczenie systemowe i znaczenie pragmatyczne wypowiedzi.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Ma świadomość zdobytej wiedzy z zakresu semantyki i pragmatyki językoznawczej.
2. Ma świadomość wartości zdobytej wiedzy i umiejętności dla dalszego samokształcenia się.
Treści programowe dla zajęć:

Semantyka językoznawcza w XIX w. i XX w.

Rozwój i problematyka współczesnej semantyki. Współczesne teorie semantyczne – teoria pól semantycznych, analiza składnikowa (semowa) znaczeń, semantyka kognitywna.

Problemy teoretyczne semantyki: problem definicji znaczenia (filozoficzne oraz lingwistyczne koncepcje znaczenia. Znaczenie jako własność znaku); problemy teoretyczno-metodologiczne semantyczneog opisu wyrażeń językowych (znaczenie leksykalne a znaczenie tekstowe. Granice między polisemią a monosemią. Typy znaczeń wariantywnych. Typy polisemii właściwej. Polisemia a homonimia).

Relacje w polu leksykalno-semantycznym: polisemia, synonimia, hiponimia, antonimia, konwersja, komplementarność.

Zmiany znaczeniowe wyrazów.

Pragmatyka językoznawcza jako nauka. Pragmatyczne aspekty znaczenia - teoria aktów mowy i teoria illokucji. Typy aktów mowy. Warunki fortunności aktów mowy. Bezpośrednie i pośrednie akty mowy.

Analiza wybranych gatunków wypowiedzi z zastosowaniem wybranej terminologii z zakresu pragmalingwistyki.

Pogranicza semantyki i pragmatyki (informacje przekazywane przez wypowiedź niejawnie; badanie mechanimów rozumienia wypowiedzi; definicja językowego obrazu świata; podstawy rekonstrukcji. Badanie różnic w językowych obrazach świata - na wybranych przykładach).

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do komunikacji klinicznej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna i omawia zagadnienia odnoszące się do komunikacji interpersonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji w sytuacjach szczególnych.
2. Student umie rozpoznać różne style komunikacji, rozumie ich uwarunkowania kulturowe, społeczne i psychologiczne.
3. Student rozpoznaje i definiuje bariery komunikacyjne, rozumie rolę środków werbalnych i niewerbalnych w procesie skutecznej komunikacji, zna podstawowe zasady asertywnej i empatycznej komunikacji w relacjach terapeutycznych.
w zakresie umiejętności:
1. Student stosuje podstawową terminologię z zakresu komunikacji werbalnej i niewerbalnej, posługuje się terminami dotyczącymi skutecznej komunikacji w naukach medycznych.
2. Student ma podstawowe kompetencje umożliwiające sprawne komunikowanie się i niwelowanie barier komunikacyjnych oraz porozumiewanie się w sytuacjach trudnych i dąży do ich rozwoju.
3. Student potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej do formułowania i rozwiązywania problemów badawczych.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student ma świadomość wartości wiedzy z zakresu komunikacji interpersonalnej i potrafi dostosować sposób komunikowania się do rozmówcy. Jest otwarty na potrzeby komunikacyjne interlokutora.
2. Student rozumie potrzebę dokształcania się i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualną wiedzą.
Treści programowe dla zajęć:

Podstawy komunikacji

Komunikacja werbalna

Komunikacja niewerbalna

Bariery komunikacyjne

Słyszenia a słuchanie w komunikacji interpersonalnej

Techniki aktywnego słuchania

Asertywność a empatia w komunikacji interpersonalnej

Komunikacja medyczna – definicja, cele, uczestnicy

1. Logoterapia – jako jedno z narzędzi komunikowania się z pacjentem w sytuacjach trudnych – podstawy teorii

Nazwa zajęć: **Wybrane zagadnienia paleolingwistyki, paleoslawistyki i polszczyzny historycznej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student posiada wiedzę na temat genealogii języka, zna miejsce języka polskiego w rodzinie indoeuropejskiej i grupie słowiańskiej
2. Poznaje procesy diachroniczne związane z mechanizmami zmian fonetycznych, morfologicznych i składniowych (od praindoeuropejszczyzny po polszczyznę nowożytną).
3. Zna zasady metody porównawczej oraz techniki rekonstrukcji fonetycznej i fleksyjnej.
4. Wie, w jaki sposób kontekst kulturowy (tj. czynniki pozajęzykowe: chrystianizacja, migracje, wydarzenia historyczne) wpływają na rozwój języka.
5. Poznaje najważniejsze teksty staropolskie i staro-cerkiewno-słowiańskie i ich znaczenie jako źródeł wiedzy historycznojęzykowej.
w zakresie umiejętności:
1. Student umie analizować teksty, objaśniać archaiczne formy gramatyczne w tekstach staropolskich.
2. Potrafi rekonstruować formy, wyprowadzając współczesne polskie wyrazy z form prasłowiańskich.
3. Umie interpretować procesy zachodzące we współczesnej polszczyźnie, wyjaśniać przyczyny dzisiejszych nieregularności w polskiej odmianie i rozumie pochodzenie zasad współczesnej polskiej ortografii.
4. Potrafi posługiwać się terminologią z zakresu językoznawstwa diachronicznego.
5. Umie krytycznie korzystać ze słowników etymologicznych, wyszukując etymologię wyrazów.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student odczuwa potrzebę ochrony dziedzictwa oraz dbania o poprawność i bogactwo języka polskiego w oparciu o świadomość jego historycznej głębi.

2. Jest zdolny do refleksji nad tożsamością narodową oraz nad znaczeniem polszczyzny jako elementu wspólnoty europejskiej (indoeuropejskiej) i słowiańskiej.
3. Odczuwa potrzebę ciągłego kształcenia, samodzielnego pogłębiania wiedzy w zakresie dynamicznie zmieniających się teorii paleolingwistycznych.

Treści programowe dla zajęć:

Metody badawcze paleolingwistyki i lingwistyki historycznej.

Językowa i archeologiczna rekonstrukcja ekspansji ludów indoeuropejskich.

Eksplozja słowiańszczyzny: od peryferyjnego dialektu do dominacji w Europie Środkowo-Wschodniej.

Prawa głosowe i zjawiska językowe w okresie prasłowiańskim.

Od dialektu lechickiego do języka polskiego: procesy różnicujące polszczyznę na tle zachodniosłowiańskim.

Zabytki języka polskiego jako źródła wiedzy na temat dawnej polszczyzny.

Najważniejsze zjawiska w obrębie fleksji imiennej w języku polskim (od staropolszczyzny do współczesności).

Rozwój fleksji werbalnej w języku polskim (od czasów najdawniejszych po współczesność).

Nazwa zajęć: **Laboratorium mowy 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, procesu diagnostycznego i terapeutycznego zaburzeń mowy i języka.
2. Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.
3. Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej lingwistyki klinicznej, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.

w zakresie umiejętności:

1. Student stosuje podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, poprawnie używając pojęć w kontekście oceny funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.
2. Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.
3. Student rozpoznaje objawy podstawowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze oraz umie zaproponować stosowną terapię z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi.
4. Student wykorzystuje wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i fizjologii procesów mownych w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami mowy i języka.
2. Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.
3. Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.

Treści programowe dla zajęć:

Standardy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.

Eksperymentalne badania języka, głosu i mowy - metody i narzędzia.

Produkcja i rozumienie mowy w normie i zaburzeniach.

Rodzaje pomocy logopedycznych – prezentacja materiałów wydawniczych i pomocy terapeutycznych.

Diagnoza i terapia wybranych form zaburzeń.

Badanie fizykalne i funkcjonalne aparatu mowy.

Budowa mięśniowa twarzoczaszki.

Diagnoza i terapia miofunkcjonalna – podstawowe założenia.

Masaż obszaru ustno-twarzowego.

Muzykoterapia i logoterapia.

Nazwa zajęć: **Język obcy B2-2**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.
2. Student zna struktury leksykalne charakterystyczne dla omawianych treści.
3. Student posiada podstawową wiedzę z zakresu języka specjalistycznego.
w zakresie umiejętności:
1. Student samodzielnie umie tworzyć i wykorzystać struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.
2. Student posiada umiejętność wykorzystania struktur leksykalnych charakterystycznych dla omawianych treści.
3. Student potrafi posługiwać się podstawowymi sformułowaniami z zakresu języka specjalistycznego.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student posiada kompetencje w zakresie stosowania wiedzy teoretycznej i praktycznej nabytej w trakcie kursu oraz swobodnie komunikuje się w języku angielskim.
2. Student potrafi funkcjonować w obcej kulturze, uczestniczyć w jej życiu codziennym, inicjować kontakty międzynarodowe.
3. Student umiejętnie uczestniczy w pracach w środowisku międzynarodowym.
Treści programowe dla zajęć:

Czytanie i pisanie historii na 50 słów oraz krótkich opowiadań.

Przysłówki i wyrażenia przysłówkowe.

Zbrodnia i kara- praca z tekstem, słownictwo, strona bierna.

Środowisko naturalne - pogoda, klęski żywiołowe, zagrożenia wynikające z działalności człowieka, ćwiczenia słownikowe i fonetyczne; praca z tekstem oraz ćwiczenia na słuchanie.

Formy wyrażające przyszłość i czasy przyszłe Future Perfect i Future Continuous.

Ryzykowne zachowania, sporty ekstremalne- komunikacja, ćwiczenia na czytanie i słuchanie. Expressions with 'take'.

Okresy warunkowe typu zero, jeden oraz 'time clauses'.

Sztuka przetrwania- komunikacja, ćwiczenia na czytanie i rozumienie ze słuchu.

Uczucia i emocje- ćwiczenia leksykalne.

Okresy warunkowe typu dwa i trzy.

Żałuję, że... - struktury gramatyczne z 'wish', praca z tekstem, ćwiczenie rozumienia ze słuchu.

Przymiotniki z końcówką -ed i -ing.

Sen- ćwiczenia leksykalne oraz rozumienie ze słuchu.

Formy gramatyczne be/get used to oraz used to/ did you use to?

Muzyka i jej wpływ na życie ludzkie- ćwiczenia leksykalne, praca z tekstem, ćwiczenia na słuchanie.

Formy czasownikowe typu 'Gerund' i 'Infinitive'.

Powtórzenie materiału.

Elementy języka specjalistycznego.

Nazwa zajęć: **Kultura fizyczna**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna podstawowe zasady wpływu aktywności fizycznej na zdrowie i organizm człowieka
2. Student zna podstawowe przepisy i zasady wybranych dyscyplin sportowych
3. Student zna zasady bezpiecznego wykonywania ćwiczeń fizycznych i korzystania z obiektów sportowych
w zakresie umiejętności:
1. Student potrafi dobrać formę aktywności fizycznej do własnych możliwości i potrzeb
2. Student potrafi wykonać podstawowe ćwiczenia ogólnorozwojowe poprawiające siłę, wytrzymałość, koordynację, szybkość oraz gibkość
3. Student potrafi współpracować w grupie podczas aktywności ruchowej
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student rozumie znaczenie systematycznej aktywności fizycznej dla zdrowia
2. Student wykazuje postawę fair play i szacunek wobec współćwiczących
3. Student działa odpowiedzialnie dbając o bezpieczeństwo własne i innych
Treści programowe dla zajęć:

Rola wysiłku fizycznego w kształtowaniu zdrowia somatycznego i psychicznego oraz jego znaczenie w profilaktyce zdrowotnej i utrzymaniu sprawności fizycznej

Organizacja oraz realizacja gier i zabaw ruchowych w różnych środowiskach (teren otwarty, pływalnia, sala gimnastyczna) z uwzględnieniem ich wpływu na rozwój zdolności motorycznych

Zastosowanie ćwiczeń korekcyjnych i elementów rehabilitacji ruchowej w profilaktyce wad postawy oraz dostosowanie aktywności fizycznej do indywidualnych mozliwości i ograniczeń studenta

Zasady bezpieczeństwa, higieny oraz odpowiedzialnego korzystania z infrastruktury sportowej podczas zajęć z wychowania fizycznego

Kształtowanie zdolności motorycznych: siły, szybkości, wytrzymałości oraz wydolności tlenowej i beztlenowej z wykorzystaniem odpowiednich metod treningowych

Doskonalenie równowagi statycznej i dynamicznej oraz koordynacji ruchowej poprzez ćwiczenia ukierunkowane na kontrolę i precyzję ruchu

Wykorzystanie ćwiczeń w parach i większych zespołach w kształtowaniu kompetencji społecznych, odpowiedzialności za współćwiczącego oraz zasad współzawodnictwa sportowego

Zastosowanie ćwiczeń relaksacyjnych i rozciągających w poprawie gibkości ciała oraz regeneracji psychofizycznej organizmu

Znaczenie aktywności fizycznej w profilaktyce chorób cywilizacyjnych (m.in. otyłości, chorób układu krążenia) oraz promowanie zdrowego stylu życia

Metody oceny sprawności fizycznej i wydolności organizmu (testy funkcjonalne, pomiar tętna)

Zasady prawidłowej rozgrzewki jako element zapobiegający urazom i wspomagający regenerację

Doskonalenie podstawowowych elementów technicznych gier zespołowych (podania, przyjęcia, prowadzenia piłki, rzuty itp.) z uwzględnieniem specyfiki dyscyplin sportowych

Rozwijanie zdolności motorycznych poprzez gry zespołowe (szybkość reakcji, zwinność, wytrzymałość, koordynacja ruchowa)

Podstawy żywienia i nawadniania w kontekście aktywności fizycznej oraz ich znaczenie dla wydolności i regeneracji organizmu

Nazwa zajęć: **Patoaudiofizjologia mowy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna i rozumie podstawowe patomechanizmy zaburzeń słuchu i mowy oraz ich uwarunkowania anatomiczne, fizjologiczne i neurologiczne.
2. Zna typy zaburzeń w zakresie percepcji i produkcji mowy oraz ich wpływ na komunikację.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować podstawowe objawy zaburzeń audiofizjologicznych mowy oraz interpretować ich możliwe przyczyny na poziomie funkcjonalnym.
2. Potrafi wykorzystywać podstawową terminologię i dane z zakresu patologii mowy w analizie przypadków.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów do odpowiedzialnego korzystania z wiedzy w zakresie zaburzeń słuchu i mowy.
2. Student jest gotów do współpracy w zespole interdyscyplinarnym w obszarze diagnozy i terapii.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do patoaudiofizjologii mowy – zakres i podstawowe pojęcia.

Fizjologia i patofizjologia narządu słuchu oraz mechanizmy odbioru i przetwarzania dźwięku w układzie nerwowym.

Zaburzenia przewodzenia i odbioru słuchu.

Audiogenne uwarunkowania zaburzeń mowy.

Audiogenne uwarunkowania zaburzeń mowy c.d.

Patofizjologia narządu głosu i artykulacji.

Analiza podstawowych badań audiologicznych.

Rozpoznawanie typów niedosłuchu na podstawie przypadków.

Analiza przypadków zaburzeń fonacyjnych i artykulacyjnych.

Wprowadzenie do opisu klinicznego pacjenta.

Dyskusja przypadków interdyscyplinarnych.

Zaburzenia centralnego przetwarzania słuchowego – diagnoza i terapia.

Kompensacje w porozumiewaniu się osób niedosłyszących i głuchych.

Zaburzenia uwagi, pamięci i percepcji u osób z uszkodzonym narządem słuchu.

Nazwa zajęć: **Patoneurofizjologia mowy osób dorosłych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student ma wiedzę na temat mózgowej organizacji mowy i języka, szczególnie w kontekście zjawisk patoneurofizjologicznych notowanych u pacjentów dorosłych.
2. Student ma wiedzę na temat objawów zaburzeń neurolingwistycznych i neuropoznawczych (patoneurofizjologicznych) w przypadkach klinicznych osób dorosłych z różnymi uszkodzeniami mózgu i chorobami mózgu.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi objaśniać objawy patoneurofizjologiczne mowy osób dorosłych i interpretować je w kontekście potencjalnych neurogennych patomechanizmów.
2. Student potrafi rozpatrywać patoneurofizjologiczne zjawiska językowe notowane u osób dorosłych i analizować dyskurs zaburzony w kontekście dostępnych danych z zakresu różnych dyscyplin (lingwistyki, psychologii, filozofii, nauk medycznych).
3. Student potrafi oddziaływać słowem na pacjenta dorosłego dotkniętego neurogennymi zaburzeniami mowy i jego bliskich celem poprawy ich dobrostanu.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych ludzi. Wykazuje gotowość do realizacji działańvbadawczych

i zawodowych związanych z mową w sposób etycznie i prawnie odpowiedzialny; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, ponadto posiada świadomość roli języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich.
Treści programowe dla zajęć:

Przedmiot zainteresowań patoneurofizjologii mowy, zakres badań, związek z innymi naukami pokrewnymi. Neurolingwistyka jako punkt wyjścia. Język jako jeden z przedmiotów badań (pato)neurolingwistyki i patoneurofizjologii mowy (rozróżnienie pojęć: „język", „mowa", „mówienie"; podział na kompetencje i sprawności; typy komunikacji językowej).

Neurobiologiczne podłoże mowy i języka (opis struktury i funkcji mózgu w ujęciu neurolingwistycznym: relacja mózg – język; tzw. obszar mowy i inne struktury mózgowia zaangażowane w regulację sprawności językowych i czynności mowy. Przegląd koncepcji na temat mózgowej lokalizacji i organizacji mowy.

Metody badań neurofizjologicznych mózgu.

Następstwa uszkodzeń i chorób mózgowia dla mowy i języka. Najczęstsze przyczyny zaburzeń mowy. Mechanizmy organizujące przekaz językowy w przypadku uszkodzeń mózgu – dezintegracja i kompensacja. Płaszczyzny komunikacji osób z uszkodzeniami i chorobami mózgowia.

Dysfunkcje językowe po uszkodzeniu lewej półkuli mózgu – afazjologia.

Deficyty językowe i pragmatyczne w dysfunkcjach prawej półkuli mózgu.

Zaburzenia mowy pochodzenia podkorowego u osób dorosłych - dyzartria i anartria.

Zaburzenia interakcji po uszkodzeniu płatów czołowych.

Rozpad kompetencji lingwistycznej w procesach neurodegeneracyjnych i zespołach dementywnych.

Neuropoznawcze i inne pozalingwistyczne symptomy uszkodzenia mózgu wpływające na przebieg komunikacji. Dyskurs zaburzony w wybranych jednostkach patologii mowy. Rozróżnienie pojęć: tekst, nie-tekst, tekst patologiczny. Neurolingwistyczna analiza tekstów zaburzonych.

Oddziaływanie słowem na pacjentów dorosłych dotkniętych neurogennymi zaburzeniami mowy celem poprawy ich dobrostanu.

Nazwa zajęć: **Dyskurs maladyczny**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Rozumie istotę dyskursu maladycznego w kulturze.
2. Ma wiedzę na temat kategorii, form, trybów komunikacji i typów narracji, obecnych w dyskursie maladycznym.
3. Dysponuje wiedzą na temat ról społeczno-konfiguracyjnych i układów społeczno-przestrzennych w doświadczeniu choroby.
w zakresie umiejętności:
1. Dostrzega narracyjny potencjał doświadczenia choroby.
2. Potrafi korzystać z zasobów medycyny narracyjnej i wpracowanych przez nią praktyk.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Świadomie korzysta z wiedzy o sposobach komunikowania o doświadczeniu choroby.
2. Przyjmuje postawę osoby empatycznej i rozumiejącej różne doświadczenia choroby.
3. Jest lepiej przygotowany do roli osoby pośredniczącej (mediującej) w sytuacji utraty zdrowia przez innych .
Treści programowe dla zajęć:

Narracje o chorobie – patografie i autopatografie, podmiot defektywny.

Narracyjny potencjał doświadczenia choroby.

Topografia doświadczenia medycznego (od architektury wnętrza po konfigurację instytucji i placówek medycznych, rehabilitacyjnych; tekst infirmeryjny

Pacjent: „jak się staje, kim jest"?

Rodzina w kryzysie choroby.

Metafory choroby (konceptualizacje stanu zdrowia).

Wobec doświadczenia pandemii: pandemiografie.

Autoetnograficzność, autopatograficzność – podmiot i doświadczenie w (medycznym) usytuowaniu.

Medycyna narracyjna – postulaty i realizacje.

Nazwa zajęć: **Lingwistyczna analiza tekstów zaburzonych**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, logopedii i neurolingwistyki;
2. Student zna mechanizmy funkcjonowania języka na poziomie fonologicznym, morfologicznym, składniowym, semantycznym i pragmatycznym;
3. Student zna typologie zaburzeń mowy i języka oraz ich językowe wykładniki;
4. Student zna metody analizy tekstów zaburzonych i zasady transkrypcji materiału językowego;
5. Student zna zależności między funkcjonowaniem mózgu a zaburzeniami komunikacji językowej;
6. Student zna podstawowe narzędzia wykorzystywane w diagnostyce lingwistycznej i logopedycznej;
7. Student rozumie znaczenie kontekstu społecznego, poznawczego i kulturowego w interpretacji wypowiedzi osób z zaburzeniami komunikacji.
w zakresie umiejętności:
1. Student potrafi dokonać transkrypcji i opisu wypowiedzi osoby z zaburzeniami mowy i języka;
2. Student potrafi analizować tekst zaburzony na różnych poziomach organizacji języka;
3. Student potrafi identyfikować charakterystyczne cechy językowe występujące w wybranych zaburzeniach komunikacji;
4. Student potrafi interpretować błędy językowe w kontekście klinicznym i diagnostycznym;
5. Student potrafi stosować podstawowe metody jakościowej i ilościowej analizy materiału językowego;
6. Student potrafi formułować wnioski diagnostyczne na podstawie analizy wypowiedzi.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student dostrzega znaczenie rzetelnej analizy językowej w procesie diagnozy lingwistycznej;
2. Student jest świadomy ograniczeń interpretacyjnych danych językowych i konieczności współpracy interdyscyplinarnej;
3. Student zachowuje postawę etyczną i empatyczną wobec osób z zaburzeniami komunikacji;
4. Student potrafi pracować indywidualnie i zespołowo podczas analizy materiału językowego;
Treści programowe dla zajęć:

Blok 1. Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej i neurolingwistyki Zakres i przedmiot badań lingwistyki klinicznej Pojęcie normy i nienormatywności komunikacyjnej Tekst zaburzony jako przedmiot analizy lingwistycznej

Blok 2. Podstawy analizy językowej tekstów zaburzonych Poziomy organizacji języka Analiza fonetyczna i fonologiczna wypowiedzi Analiza morfologiczna i składniowa Analiza semantyczna i pragmatyczna Analiza dyskursu i narracji

Blok 3. Metody i narzędzia badawcze Transkrypcja materiału językowego Metody jakościowej i ilościowej analizy danych Narzędzia lingwistyczne Zasady dokumentacji materiału badawczego Problemy metodologiczne i etyczne w badaniach klinicznych

Blok 4. Charakterystyka tekstów w zaburzeniach neurogennych Afazje – cechy językowe i komunikacyjne Zaburzenia mowy w chorobach neurodegeneracyjnych Zaburzenia pragmatyczne po uszkodzeniach mózgu Analiza narracji osób z zaburzeniami neurologicznymi

Blok 5. Charakterystyka tekstów w zaburzeniach rozwojowych Opóźniony rozwój mowy Specyficzne zaburzenia językowe, niepełnosprawność intelektualna Zaburzenia komunikacji w spektrum autyzmu Zaburzenia płynności mowy Kompetencja językowa i komunikacyjna dzieci z zaburzeniami rozwoju

Blok 6. Audiogenne i motoryczne zaburzenia mowy Wpływ zaburzeń słuchu na rozwój języka Język osób z uszkodzeniem słuchu Dyzartria i apraksja mowy Zaburzenia emisji głosu i ich językowe konsekwencje

Blok 7. Interpretacja kliniczna i diagnostyczna Język jako wskaźnik funkcjonowania poznawczego Analiza błędów językowych w diagnozie lingwistycznej Formułowanie wniosków diagnostycznych Studium przypadku – analiza całościowa

Blok 8. Komunikacja kliniczna i aspekty etyczne Komunikacja z pacjentem i jego rodziną Rola języka w procesie terapeutycznym Etyczne

aspekty analizy materiału językowego

Nazwa zajęć: **Metodologia badań naukowych**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Zna na poziomie rozszerzonym podstawy teoretyczne w zakresie metodologii lingwistyki klinicznej, lokując je na tle ogólnej teorii nauki i metodologii nauk.
2. Ma usystematyzowaną wiedzę o metodologiach i głównych kierunkach badań językoznawczych, głównie lingwoklinicznych.
3. Posiada widzę na temat struktury badania naukowego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na badania lingwokliniczne.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi wyszukiwać, selekcjonować i oceniać informacje przydatne do pogłębiania wiedzy w dziedzinie językoznawstwa, szczególnie lingwistyki klinicznej.
2. Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze oraz przygotować bibliografię na potrzeby określonej tematyki językoznawczej, głównie lingwoklinicznej.
3. Odwołując się do fachowej literatury przedmiotu, umie samodzielnie opracować wybrane zagadnienia z zakresu lingwistyki klinicznej.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Docenia wartość nauki dla jednostek i społeczności.
2. Dostrzega rolę lingwistyki klinicznej na gruncie lingwistyki i ogólnej teorii nauki.
Treści programowe dla zajęć:

Elementy filozofii nauki. Anagnostyczna perspektywa oglądu myślenia naukowego. Koncepcja paradygmatów w nauce. Kategoria zwrotów kulturowych. Dwudziestowieczne paradygmaty naukowe.

Językoznawstwo jako nauka; epistemologiczne perspektywy językoznawstwa. Inter- i transdyscyplinarna perspektywa językoznawstwa: definicje języka, aspekty i obszary występowania języka, związki językoznawstwa z innymi naukami. Metody diachroniczne i synchroniczne w lingwistyce. Językoznawstwo formalne a otwarte. Wzajemne oddziaływanie paradygmatów językoznawczych: eklektyzm metodologiczny w badaniach języka. Historyczno-porównawcze, strukturalistyczne, generatywne, kognitywne metody badań językoznawczych. Inne paradygmaty (psycholingwistyka, socjolingwistyka, pragmalingwistyka, lingwistyka mentalna, biolingwistyka).

Nauka sensu stricto vs nauka sensu largo.

Lingwistyka kliniczna jako subdyscyplina językoznawcza. Biolingwistyka – lingwistyka kliniczna – logopedia. Analiza porównawcza paradygmatów.

Lingwokliniczne metody badań naukowych.

Struktura procesu badawczego i jego składowe: przedmiot i cel badań, problematyka badań, hipotezy, zmienne, wskaźniki, metody, techniki, narzędzia badawcze, przebieg i organizacja badań, grupy badane.

Nazwa zajęć: **Środowiskowe odmiany języka polskiego**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Zna genezę socjolingwistyki, jej obszary i metody badawcze oraz wyróżniki na tle współczesnych koncepcji i szkół językoznawczych.
2. Ma pogłębioną wiedzę na temat społecznej roli języka oraz miejsca człowieka w różnych obszarach kultury.
w zakresie umiejętności:
1. Umie dokonać analizy zjawisk językowych i kulturowych postrzeganych na tle zachowań społecznych.
2. Przy pomocy właściwych narzędzi i metod socjolingwistycznych potrafi analizować i interpretować wybrane teksty przynależne do reprezentatywnych odmian środowiskowych języka ogólnego.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań socjolingwistycznych w obszarze współczesnych zjawisk kulturowych.
2. Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu określonych grup społecznych, a także tworzenia tą drogą więzi międzyludzkich oraz poczucia dziedzictwa kulturowego.
Treści programowe dla zajęć:

Socjolingwistyka jako interdyscyplinarna dziedzina naukowa. Geneza socjolingwistyki, jej teoria i metody badawcze oraz wyróżniki na tle współczesnych koncepcji i szkół językoznawczych.

Społeczne uwarunkowania zróżnicowania języka polskiego w przeszłości i współcześnie.

Pojęcie socjolektu. Historia socjolektów w Polsce. Główni przedstawiciele socjolingwistyki. Polska i krakowska myśl socjolingwistyczna.

Tajność, zawodowość oraz ekspresywność jako kategorie socjolektalne stanowiące podstawę klasyfikacji odmian środowiskowych polszczyzny.

Charakterystyka wybranych socjolektów współczesnego języka polskiego (np. slangu uczniowskiego i młodzieżowego, socjolektu studenckiego, żargonu więziennego i przestępczego, języka kibiców piłkarskich oraz profesjolektu medycznego). Językowy obraz świata utrwalony w socjolektalnej leksyce i frazeologii.

Język a prestiż społeczno-kulturowy. Język wobec współczesnych procesów globalizacyjnych.

Nazwa zajęć: **Laboratorium mowy 3**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, procesu diagnostycznego i terapeutycznego zaburzeń mowy i języka.
2. Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.
3. Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej lingwistyki klinicznej, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.
w zakresie umiejętności:
1. Student stosuje podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, poprawnie używając pojęć w kontekście oceny funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.
2. Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.
3. Student rozpoznaje objawy podstawowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze oraz umie zaproponować stosowną terapię z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi.
4. Student wykorzystuje wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i fizjologii procesów mownych w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami mowy i języka.
2. Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.
3. Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.
Treści programowe dla zajęć:

Diagnoza i terapia miofunkcjonalna – podstawowe założenia.

Masaż obszaru ustno-twarzowego.

Proprioceptywne Torowanie Nerwowo-Mięśniowe (PNF) w obszarze ustno-twarzowym

Muzykoterapia i logorytmika

Nazwa zajęć: **Podstawy przedsiębiorczości**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student ma wiedzę w zakresie działalności gospodarczej w różnych warunkach systemowych.

2. Student potrafi zdefiniować pojęcie przedsiębiorczości oraz określić jej determinanty, a także zna główne cechy, elementy i typy przedsiębiorczości.
3. Student jest w stanie dokonać charakterystyki i opisu roli przedsiębiorcy oraz zasad skutecznego przywództwa.
4. Student przedstawia przejawy społecznej odpowiedzialności biznesu.
5. Student posiada wiedzę na temat podejmowania działalności gospodarczej oraz tworzenia, a także wykorzystania biznesu planu.

w zakresie umiejętności:

1. Student analizuje sposoby rozwiązywania podstawowych problemów zarządczych, jakie może napotkać osoba prowadząca własną działalność gospodarczą.
2. Student wyszukuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu w przedsiębiorczości.
3. Student analizuje zalety i wady prowadzenia działalności gospodarczej w różnych formach organizacyjnoprawnych oraz prezentuje procedurę rejestracji firmy.
4. Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności biznesowe.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student potrafi krytycznie interpretować zjawiska gospodarcze oraz zająć wobec nich samodzielne stanowisko.
2. Student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia swoich kompetencji zawodowych i osobistych.
3. K03: ma świadomość konieczności podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych
4. Student rozumie potrzebę upowszechniania postaw sprzyjających zaangażowaniu w samodoskonaleniu i rozwijaniu swojej ścieżki zawodowej.
5. Student analizuje zalety i wady prowadzenia działalności gospodarczej w różnych formach organizacyjnoprawnych oraz prezentuje procedurę rejestracji firmy.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do przedmiotu. Omówienie programu przedmiotu oraz wymagań odnośnie do zaliczenia kursu.

Definicje, istota, cele przedsiębiorczości. Innowacyjność a metody i techniki kreatywnego myślenia (itp. myślenie literalne, burza mózgów, 6 kapeluszy, zabawy z problemem, twórczy dialog). Pomysł na własną działalność gospodarczą. Uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne przedsiębiorczości. Cechy przedsiębiorcy, testy przedsiębiorczości. Przedsiębiorczość w Polsce.

Przedsiębiorczość a innowacja. Definicje innowacji według J. Schumpetera oraz Oslo Manual, podstawowe rodzaje innowacji, wskaźniki innowacyjności. Bariery rozwoju innowacji w Polsce.

Instytucje świadczące usługi na rzecz MSP i młodych przedsiębiorców (UP, GCI, PARP, RIF, KSU, KPK, Centa Euro-info, Fundusze Poręczeń Kredytowych, Fundusze Pożyczkowe, Inkubatory Przedsiębiorczości). Formy finansowania własnej działalności gospodarczej.

Rodzaje kapitału obcego (Dotacje, Kredyty i pożyczki bankowe, leasing, fundusze mikro-pożyczkowe, Inicjatywa „Aniołów Biznesu, Fundusze Venture Capital, Fundusze Seed Capital, Kredyt kupiecki. Rodzaje wsparcia MSP z środków UE).

Biznesplan – definicje, rodzaje, struktura, przedsięwzięcie planowe, inwestycyjne, (przykłady realizacji biznesplanów).

Efektywność przedsięwzięć rozwojowych – teoria i praktyka. Podstawy zakładania działalności gospodarczej.

Niezbędne dokumenty, koncesje, promesa. Wybór formy opodatkowania. Podstawowa dokumentacja podatkowa w działalności gospodarczej. Książka przychodów i rozchodów, Ewidencja przebiegu pojazdu, Ewidencja wyposażenia, Ewidencja środków trwałych, Ewidencja wynagrodzeń. Zatrudnianie pracowników – umowa o pracę, umowa zlecenie, umowa o dzieło. Obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy – ćwiczenia praktyczne. Dokumentacja finansowa małego

przedsiębiorstwa turystycznego w praktyce. Rachunki, faktura VAT, faktura VAT marża, faktura wewnętrzna, faktura korygująca, nota korygująca itp. Praktyczne wypełnianie dokumentów finansowych. Sporządzenie podstawowych pism z zakresu korespondencji handlowej: pismo informacyjno-reklamowe, list intencyjny, oferta, zapytanie ofertowe, pismo dotyczące nawiązania współpracy, pisma w sprawach finansowych. Ubezpieczenia społeczne. Zasady prawidłowego dokumentowania transakcji handlowych. Dokumentacja finansowa firmy. Kształtowanie relacji z otoczeniem zewnętrznym. Zasady redagowania korespondencji biznesowej w formie tradycyjnej i elektronicznej. Zasady redagowania podstawowych pism z zakresu korespondencji handlowej.

Etyczne podstawy działalności gospodarczej. Etyka w biznesie – wybrane problemy.

Współczesne problemy i wyzwania wpływające na rozwój przedsiębiorczości.

Nazwa zajęć: **Język obcy B2 - 3**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.
2. Student zna struktury leksykalne charakterystyczne dla omawianych treści.
3. Student posiada podstawową wiedzę z zakresu języka specjalistycznego.
w zakresie umiejętności:
1. Student samodzielnie umie tworzyć i wykorzystać struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.
2. Student posiada umiejętność wykorzystania struktur leksykalnych charakterystycznych dla omawianych treści.
3. Student potrafi posługiwać się podstawowymi sformułowaniami z zakresu języka specjalistycznego.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student posiada kompetencje w zakresie stosowania wiedzy teoretycznej i praktycznej nabytej w trakcie kursu oraz swobodnie komunikuje się w języku angielskim.
2. Student potrafi funkcjonować w obcej kulturze, uczestniczy w jej życiu codziennym, inicjuje kontakty międzynarodowe.
3. Student potrafi uczestniczyć w pracach w środowisku międzynarodowym.
Treści programowe dla zajęć:

Problemy w komunikacji międzyludzkiej.

Czasowniki modalne- aspekt przeszły.

Czasowniki o podobnej formie i różnym znaczeniu- ćwiczenia leksykalne.

Zachowanie ludzkie, mowa ciała- praca z tekstem.

Czasowniki zmysłów.

Ciało ludzkie- ćwiczenia leksykalne.

Przestępstwa, przestępcy, łamanie prawa- dyskusja, sposoby wyrażania opinii, ćwiczenia leksykalne.

Strona bierna.

Środki masowego przekazu – ćwiczenia słownikowe.

Media i ich wpływ na życie ludzkie, fake news – praca z tekstem, dyskusja.

Mowa zależna.

Świat reklamy i biznesu – praca z tekstem, ćwiczenia słownikowe.

Zdania podrzędnie złożone.

Wielkie miasta i ich problemy.

Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.

Świat nauki.

Kwantyfikatory (all, every, both…)

Słowotwórstwo - ćwiczenia leksykalne.

Sztuka przemawiania.

Rodzajniki.

Powtórzenie materiału.

Egzamin próbny.

Elementy języka specjalistycznego.

Nazwa zajęć: **Teoria i praktyka retoryczna – wprowadzenie**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna podstawową terminologię retoryczną i posiada elementarną wiedzę na temat metody analizy retorycznej tekstów kultury i przekazów medialnych.
w zakresie umiejętności:
1. Student sprawnie posługuje się podstawową terminologią retoryczną i potrafi stosować narzędzia analizy retorycznej do interpretacji zretoryzowanych tekstów kultury i przekazów medialnych.
2. Student potrafi wykorzystać wiedzę o retoryce do prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości, sugestii i stosując odpowiednią argumentację
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student potrafi wykorzystać wiedzę i umiejętności z zakresu retoryki dla potrzeb dbałości o poprawność, logikę i estetykę tekstów oraz wypowiedzi.
Treści programowe dla zajęć:

1. Najważniejsze etapy rozwoju retoryki i retoryka dziś
2. Teoria retoryczna: inwencja i dyspozycja
3. Specyfika argumentacji retorycznej
4. Teoria retoryczna: elokucja
5. Teoria retoryczna: wygłoszenie

Nazwa zajęć: **Gerontolingwistyka**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student ma świadomość miejsca gerontolingwistyki wśród innych lingwistyk stosowanych
2. Student posiada wiedzę na temat czynników biologicznych determinujących proces starzenia się.
3. Student posiada wiedzę na temat różnic w zakresie funkcjonowania językowego w starzeniu fizjologicznym i patologicznym.
w zakresie umiejętności:
1. Student posiada umiejętność swobodnego posługiwania się podstawową terminologią z zakresu gerontolingwistyki.
2. Student potrafi wykorzystywać przyswojoną wiedzę z zakresu gerontolingwistyki do analizy, deskrypcji i interpretacji faktów językowych obserwowanych u pacjentów w wieku senioralnym.
3. Student potrafi dostrzegać i uzasadniać wpływ czynników biologicznych, psychicznych i społecznych na funkcjonowanie językowe

osób starszych.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Student jest świadom możliwości i ograniczeń osób starszych w aspekcie językowym, komunikacyjnym i interakcyjnym.
2. Student rozumie potrzebę ustawicznego poszerzania wiedzy, jej aktualizowania
3. Student odznacza się odpowiedzialnością za podejmowane w stosunku do pacjenta działania.
Treści programowe dla zajęć:

Gerontolingwistyka jako nowa subdyscyplina językoznawstwa, jej płaszczyzny badawcze oraz związki z innymi dyscyplinami. Stan badań nad gerontolingwistyką na gruncie literatury polskiej i zagranicznej.

Definicje, periodyzacja i podstawowe mechanizmy procesu starzenia. Biologiczne, psychologiczne, socjologiczne determinanty procesu starzenia.

Zmiany w komunikacji wynikające z fizjologicznego procesu starzenia się w obrębie narządów mowy, narządów zmysłów, układu nerwowego. Pozajęzykowe symptomy starzenia fizjologicznego.

Komunikacja ze starszymi osobami w kontekście relacji społecznych. Zjawisko ageizmu. Negatywne i pozytywne stereotypy na temat procesu starzenia. Miejsce języka ludzi starszych na tle odmian współczesnej polszczyzny. Elderspeak – zjawisko wtórnego baby talku. Gerontolekt.

Komunikacja u schyłku życia: zjawisko OTV, zjawisko TOT, wiek a nazywanie – anomia proprialna a anomia apelatywna, komunikacja pozawerbalna w perspektywie starości i starzenia.

Patologiczne starzenie, jego przyczyny i wpływ na sprawności językowe i komunikacyjne seniorów. Zmiany językowe, komunikacyjne i interakcyjne w zespołach otępiennych.

Choroba Alzheimera w perspektywie gerontolingwistycznej.

Choroba Parkinsona w perspektywie gerontolingwistycznej.

Otępienie czołowo-skroniowe i afazja pierwotna postępująca w perspektywie gerontolingwistycznej.

Metody wsparcia komunikacji językowej w starzeniu fizjologicznym. Metody wsparcia komunikacji językowej w starzeniu patologicznym. Strategie i modele komunikacji z osobami w wieku senioralnym. Współpraca interdyscyplinarna w opiece nad pacjentem geriatrycznym.

Dyskurs zaburzony w analizie gerontolingwistycznej - ćwiczenia praktyczne.

Stany ciężkie – rozróżnienie przypadków klinicznych po rozległych uszkodzeniach mózgu.

Nazwa zajęć: **Biblioterapia**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Student zna podstawowe pojęcia, terminologię i historię biblioterapii
2. Student posiada wiedzę dotyczącą typów biblioterapii (kliniczna, rozwojowa, kryzysowa)
3. Student rozumie mechanizmy oddziaływania literatury na psychikę (identyfikacja, katharsis, projekcja)
4. Student posiada wiedzę dotyczącą charakterystyki tekstów biblioterapeutycznych (bajki, baśnie, opowiadania, poezja)
5. Student ma świadomość specyfiki pracy z różnymi grupami (dzieci, młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami)
w zakresie umiejętności:
1. Student potrafi przeprowadzić analizę biblioterapeutyczną tekstu literackiego
2. Student potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia biblioterapeutyczne, dobierając odpowiednie metody i materiały do celów terapeutycznych
3. Student umie zastosować techniki aktywizujące (dramatyzację, arteterapię, pisanie twórcze)
4. Student potrafi dokumentować i ewaluować proces biblioterapeutyczny a ponadto współpracować z psychologami, pedagogami, terapeutami
w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest gotów do empatycznego i etycznego podejścia do uczestników zajęć
2. Student ma świadomość granic własnych kompetencji i odczuwa potrzebę stałego doskonalenia warsztatu biblioterapeuty
3. Student jest przygotowany do pracy w zespole interdyscyplinarnym

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do biblioterapii w kontekście klinicznym. Definicje, rys historyczny, interdyscyplinarny charakter metody. Miejsce biblioterapii w strukturze nauk logopedycznych i psycholingwistycznych.

Biblioterapia - zakres pojęcia, cele i zadania; typy i odmiany (instytucjonalna, kliniczna, rozwojowa).

Psychologiczne i neurobiologiczne mechanizmy procesu biblioterapii. Analiza etapów: identyfikacja, projekcja, katharsis, wgląd. Reakcja mózgu na tekst literacki a ograniczenia poznawcze pacjentów.

Lingwistyczna analiza tekstu terapeutycznego. Warstwa leksykalna, składniowa i semantyczna utworów. Jak struktura języka wpływa na percepcję i dekodowanie przekazu przez pacjenta z zaburzeniami.

Tekst literacki w procesie usprawnienia procesów intelektualnych, emocjonalnych i społecznych (kategoryzacje, kryteria doboru, oddziaływanie - kognitywne, emotywne, prestiżowe, motywacyjne i in.).

Książka tradycyjna i alternatywne formy czytelnicze (typy i oddziaływanie; wydawnictwa brajlowskie, książka haptyczna; audiobooki, tzw. materiały "łatwe w czytaniu".

Kołysanka jako komunikat słowno-muzyczny (wpływ wybranych utworów kołysankowych na emocje małego dziecka).

Bajkoterapia i jej odmiany. Struktura i funkcje bajek psychoterapeutycznych, psychoedukacyjnych i relaksacyjnych. Konstrukcja metafor i postaci bohatera.

Arteterapia narracyjna - istota i funkcjonalność (warsztaty).

Lingwizm i neologizm w poezji współczesnej.

Głos - afonia - mutyzm (reprezentacje w wybranych tekstach kultury).

Praca z książką w środowisku osób chorych i niepełnosprawnych (techniki i metody).

Czytelnicza terapia wspomnieniowa u osób starszych.

Pisanie własnych tekstów terapeutycznych (np. bajki logopedycznej celowanej w konkretną wadę wymowy lub problem emocjonalny). Peer-review prac studentów.

Opracowanie przykładowego scenariusza/programu (diagnostyka - rewlidacja - resocjalizacja - profilaktyka) dla wybranej placówki klinicznej, rehabilitacyjnej lub szkolno-wychowawczej).

Nazwa zajęć: **Schizolingwistyka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student posiada elementarną wiedzę na temat schizofrenii jako przyczyny schizofazji.
2. Student posiada dogłębną wiedzę na temat schizofazji jako zaburzenia mowy.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi analizować i interpretować teksty schizofatyczne.
2. Student potrafi oddziaływać słowem na pacjent dotkniętego schizofazją, przyczyniając się do poprawy jego dobrostanu.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych ludzi. Wykazuje gotowość do realizacji działań badawczych i zawodowych związanych z mową w sposób etycznie i prawnie odpowiedzialny; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, ponadto posiada świadomość roli języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich.

Treści programowe dla zajęć:

Obraz kliniczny schizofrenii.

Rodzaje schizofrenii: paranoidalna, rezydualna, zdezorganizowana, katatoniczna, niezróżnicowana.

Diagnoza i leczenie schizofrenii.

Dezintegracja mowy w schizofrenii - wprowadzenie do schizofazji.

Zaburzenia komunikacji językowej w schizofrenii - lingwistyczny obraz schizofazji, tu: zjawiska fonetyczne, leksykalne, składniowe. Kohezja i koherencja tekstów schizofatycznych.

Aspekt diagnostyczny schizofazji; kliniczny obraz schizofazji; Krótka Skala Oceny Schizofazji (KSOS).

Oddziaływanie słowem na pacjenta dotkniętego schizofazją.

Nazwa zajęć: **Podstawy zoosemiotyki i komunikacji międzygatunkowej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Osoba studiująca zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu zoosemiotyki oraz biosemiotyki
2. Osoba studiująca posiada wiedzę na temat relacji między semiotyką, etologią i zoologią
3. Osoba studiująca zna zarówno historyczne, jak i najnowsze teorie, nurty i metodologie badań z zakresu zoosemiotyki i biosemiotyki
w zakresie umiejętności:
1. Osoba studiująca rozumie rolę języka w kształtowaniu obrazu świata oraz utrwalaniu bądź przezwyciężaniu antropocentrycznych przesądów
2. Osoba studiująca potrafi rozpoznawać pozajęzykowe systemy znakowe i sposoby komunikacji rozumie różnice między nimi
3. Osoba studiująca potrafi argumentować na rzecz nieantropocentrycznych ujęć języka i komunikacji
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Osoba studiująca rozumie konieczność dialogu między naukami humanistycznymi a naukami ścisłymi i potrafi go inicjować
2. Osoba studiująca potrafi osadzić praktyki poznawcze i komunikacyjne człowieka w kontekście biologicznym
3. Osoba studiująca rozumie i szanuje podmiotowość zwierząt, dba o dziedzictwo przyrodnicze i podejmuje działania na rzecz jego zachowania
Treści programowe dla zajęć:

Podstawy zoosemiotyki

Zoosemiotyka a biosemiotyka

Sentientyzm, podmiotowość, relacyjność

Język w perspektywie krytycznych studiów nad zwierzętami

Komunikacja międzygatunkowa: człowiek i zwierzęta domowe

Komunikacja międzygatunkowa: zwierzęta wolno żyjące

Komunikacja międzygatunkowa w królestwach innych-niż-zwierzęce

Umwelty i subiektywna teraźniejszość

Kody, sygnały, znaki, symbole – klasyfikacje i problematyzacje

Język a kwestia zwierzęca

Pozajęzykowe systemy semiotyczne w komunikacji zwierząt

Nazwa zajęć: **Kognitywna analiza tekstów kultury**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Osoba studiująca ma pogłębioną wiedzę na temat współczesnych metodologii analizy dyskursów medialnych oraz relacji między

językiem, mediami, ideologią i praktykami społecznymi
2. zna i rozumie główne tendencje rozwojowe krytycznych badań nad mediami i dyskursem we współczesnej humanistyce
w zakresie umiejętności:
1. potrafi formułować problemy badawcze oraz projektować analizy współczesnych dyskursów medialnych z wykorzystaniem narzędzi krytycznej analizy dyskursu
2. potrafi analizować i interpretować teksty medialne oraz praktyki komunikacyjne z uwzględnieniem ich społecznych, politycznych i ideologicznych uwarunkowań
w zakresie kompetencji społecznych:
1. ma świadomość znaczenia krytycznej refleksji nad współczesnymi mediami i dyskursami społecznymi oraz jest gotów do rozwijania własnych kompetencji badawczych i interpretacyjnych
Treści programowe dla zajęć:

1. Współczesna przestrzeń medialna. 2. Typologia dyskursów medialnych. Zasady ich wyodrębniania. 3. Podstawowe instrumentarium pojęciowe: tekst, kontekst, dyskurs, ideologia, praktyki dyskursywne (porządki dyskursu), konstruktywizm społeczny, interpretacja. 4. Analiza i interpretacja tekstów medialnych. Poszczególne szkoły i metodologie (analizy semiotyczno-strukturalne, feministyczne, psychoanalityczne, kognitywne, krytyczne). 5. Podstawy historyczne „krytycznej analizy dyskursu" KAD (szkoły krytyczne w komunikologii, językoznawstwo otwarte, studia kulturowe, postkolonializm, ujęcia lewicowe: Foucault, Althusser, Gramsci). 6. Interdyscyplinarność, polisemiotyczność i polimetodologizm KAD. Uniwersalność KAD. 7. Zasady postępowania badawczego w KAD. Usytuowanie interpretatora w KAD. 8. Poszczególne elementy (etapy) KAD. Denaturalizacja tekstu kulturowego (medialnego). 9. Efekty społeczne KAD. Budowanie kompetencji kulturowych i odpowiednich praktyk uczestnictwa. Analiza wybranych przykładów medialnych tekstów kultury z wykorzystaniem zasad KAD

Nazwa zajęć: **Psychologia kliniczna**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Zna kryteria diagnostyczne wybranych zaburzeń psychicznych.
2. Posiada podstawową wiedzę w zakresie biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych mechanizmów wyjaśniających powstawanie zaburzeń psychicznych.
3. Znajomość relacji między psychologią zdrowia, psychologią kliniczną i psychiatrią
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi wyjaśnić wybrane zagadnienia z zakresu psychologii klinicznej, odwołując się do teorii i badań.
2. Potrafi omawiać zaburzenia psychiczne odwołując się do odpowiedniej terminologii naukowej.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Rozumie zadania psychologa klinicznego
2. Rozumie konieczność współpracy interdyscyplinarnej
Treści programowe dla zajęć:

Psychologia kliniczna- wprowadzenie.

Depresja. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.

Zaburzenia lękowe. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.

Mania, choroba afektywna dwubiegunowa. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.

Zaburzenia osobowości. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.

Nazwa zajęć: **Emisja i rehabilitacja głosu**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Charakteryzuje budowę i funkcje: krtani, fałdów głosowych, traktu głosowego, układu oddechowego.
2. Zna klasyfikacje dysfonii (czynnościowe, organiczne, neurologiczne) i podstawy foniatrii.
3. Zna zasady higieny głosu, profilaktyki oraz wskazania i przeciwwskazania do terapii.
4. Orientuje się w narzędziach oceny: GRBAS, CAPE-V, VHI, akustyka komputerowa, aerodynamika.

w zakresie umiejętności:
1. Prowadzi wywiad głosowy i przeprowadza podstawową ocenę perceptualną i kwestionariuszową.
2. Rejestruje i analizuje sygnał głosu w programach akustycznych (np. Praat) i interpretuje wyniki.
3. Dobiera i prowadzi ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, rezonansowe, artykulacyjne, manualne (bezpieczne techniki).
4. Opracowuje plan terapii i monitoruje postępy; edukuje pacjenta w zakresie higieny głosu.
5. Demonstruje prawidłową emisję głosu w warunkach zawodowych (mówienie ciągłe, projekcja, nagłośnienie).
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Uznaje potrzebę stałego doskonalenia i profilaktyki głosowej.
Treści programowe dla zajęć:

Anatomia, biomechanika i neurofizjologia głosu

Akustyka głosu i metody oceny

Klasyfikacja zaburzeń głosu i dobór metod ich terapii.

Wstępna diagnoza głosu oraz zasady higieny i bezpieczeństwa pracy głosem.

Koordynacja oddechowo-fonacyjna. Podparcie oddechowe.

Fonacja - techniki otwierania kanału głosowego

Uruchamianie rezonansu głowowego. Uzyskiwanie rezonansu mieszanego.

Rozluźnianie aparatu mowy, elementy automasażu.

Analiza akustyczna w praktyce (Praat).

Analiza studiów przypadków i projektowanie terapii.

Artykulacja, prozodia, dykcja.

Nazwa zajęć: **Seminarium 1**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Ma poszerzoną wiedzę z metodologii badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych, medycznych i społecznych, zna zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej, zgodnie z postulatem wieloparadygmatyczności.
2. Zna założenia metodologiczne i zasady oraz normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej.
w zakresie umiejętności:
1. Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w kontekście pracy licencjackiej.
2. Rozróżniania orientacje metodologiczne w badaniach naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej i potrafi korzystać z tej wiedzy w trakcie analizy tematyki pracy licencjackiej i literatury przedmiotu dotyczącej opracowania badawczego.
3. Potrafi sporządzać przypisy i bibliografię w stylu APA.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Jest gotów doceniać tradycję i dorobek badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej oraz jej kontynuację i poszerzanie o nowe obszary i procedury badawcze.
Treści programowe dla zajęć:

Wymagania i zasady pisania pracy dyplomowej na studiach licencjackich. Analiza Instrukcja pisania pracy licencjackiej - https://ifp.uken.krakow.pl/zasady-pisania-prac-dyplomowych

Poszukiwanie obszaru zainteresowań studentów w kontekście tematyki pracy. Precyzowanie obszaru zainteresowań studentów. Określenie tematyki i tytułu pracy.

Struktura pracy licencjackiej z lingwistyki klinicznej.

Dobór źródeł pisanych do problematyki pracy. Trafność doboru literatury przedmiotu. Prawa autorskie a tekst pracy licencjackiej. Sporządzenie przypisów i bibliografii w stylu APA.

Logiczne ułożenie treści w rozdziale teoretycznym. Próby pisania rozdziału teoretycznego i jego zakres tematyczny.

Analizy tekstów źródłowych.

Nazwa zajęć: **Seminarium 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Ma poszerzoną wiedzę z metodologii badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych, medycznych i społecznych, zna zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej, zgodnie z postulatem wieloparadygmatyczności.
2. Zna założenia metodologiczne i zasady oraz normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej.
3. Dokładnie wie, jak opracować część teoretyczną, metodologiczną i badawczą pracy licencjackiej.

w zakresie umiejętności:

1. Rozróżniania orientacje metodologiczne w badaniach naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej i potrafi korzystać z tej wiedzy w trakcie analizy tematyki pracy licencjackiej, jej treści i literatury przedmiotu dotyczącej opracowania badawczego.
2. Potrafi napisać część teoretyczną, metodologiczną i badawczą pracy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotów doceniać tradycję i dorobek badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej oraz jej kontynuację i poszerzanie o nowe obszary i procedury badawcze.

Treści programowe dla zajęć:

Logiczne ułożenie treści w rozdziale teoretycznym. Jego redagowanie.

Logiczne i metodologiczne ułożenie treści w rozdziale metodologicznym. Jego redakcja.

Logiczne i metodologiczne ułożenie treści w rozdziale badawczym. Jego redakcja.

Krytyczna analiza treści całej pracy licencjackiej.

Nazwa zajęć: **Retoryka: między myśleniem i afektem**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna podstawowe retoryczne mechanizmy logiczne i afektywne oraz techniki argumentacyjne, ich znaczenie w kontaktach interpersonalnych, komunikacji z pacjentem, wystąpieniach publicznych, a także w innych typach komunikacji.

w zakresie umiejętności:

1. student potrafi poprzez użycie właściwych strategii retorycznych budować swój autorytet i zaufanie w relacji z pacjentem i innymi osobami

w zakresie kompetencji społecznych:

1. student jest gotów wykorzystywać nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu retoryki do świadomego i odpowiedzialnego kształtowania relacji z innymi ludźmi.

Treści programowe dla zajęć:

Kategoria logos w retoryce klasycznej (typy argumentacji, narracja)

Współczesne interpretacje logos w retoryce: mechanizmy sensotwórcze

Pathos w retoryce - koncepcje klasyczne i współczesne

Język a afekt

Współistnienie elementu recjonalnego z afektywnym w różnych typach tekstów pisemnych i ustnych

Kształtowanie wrażliwości dzięki retoryce (podstawy koncepcji retoryki współczucia)

Nazwa zajęć: **Bioetyka**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. W01: Przyswoił wiedzę filozoficzną dotyczącą procesów biologicznych człowieka.
2. W02: Zna zasady skutecznej komunikacji, ma utrwalone wiadomości z obszaru teorii i praktyki argumentacyjnej, retoryki stosowanej oraz podstawowych błędów argumentacyjnych i manipulacyjnych nadużyć.
3. W03: Ma wiedzę dotyczącą specyfiki komunikacji z osobą cierpiącą oraz z osobą będącą w procesie terapii.
4. W04: Ma podstawową wiedzę z zakresu bioetycznych i prawnych aspektów biolingwistyki i komunikacji klinicznej.
w zakresie umiejętności:
1. U01: Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w celu formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów badawczych, poprzez właściwy dobór źródeł i informacji, ich ocenę, krytyczną analizę, syntezę i twórczą interpretację.
2. U02: Potrafi samodzielnie organizować pracę osobistą i w zespole, wykazuje gotowość do zespołowego wykonywania zadań i rozwiązywania problemów w tym realizacji projektów.
3. U03: Potrafi jasno i przejrzyście przedstawiać swoje stanowisko, argumentować w oparciu o zdobytą wiedzę i specjalistyczną terminologię z zakresu lingwistyki stosowanej, szczególnie lingwistyki klinicznej i biolingwistyki. Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych i pisemnych, wykorzystując instrumentarium zdobyte podczas studiów.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. K01: Ma świadomość konieczności uczenia się przez całe życie; ma poczucie odpowiedzialności za swój rozwój zawodowy; jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz własnych umiejętności.
2. K02: Dba o precyzyjne i racjonalne formułowanie własnego stanowiska i przekonań oraz ich uzasadnienie, nieustannie monitoruje i ewoluuje własną pracę i zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, w realizacji zadań zawodowych wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, w tym biolingwistyki, komunikacji klinicznej i bioetyki.
3. K03: Ponosi odpowiedzialność za siebie i innych ludzi, jest przekonany o konieczności stosowania się do zasad etyki zawodowej i prawa; podejmuje decyzje w sposób odpowiedzialny, jest świadom konsekwencji społecznych i zdrowotnych swoich działań..
Treści programowe dla zajęć:

1. Bioetyka jako nauka.

2. Etyka w transplantologii.

3. Moralne i prawne aspekty sporu o przerywanie ciąży. Przegląd argumentów i kontrargumentów w sporze wokół aborcji.

4. Moralna problematyka końca życia: etyczne zasady medycyny paliatywnej i hospicyjnej.

5. Eutanazja i pomoc w samobójstwie. Przegląd argumentów i kontrargumentów w sporze o eutanazję.

6. Etyka lekarska (cele medycyny, pacjent jako osoba, zgoda i przymus w medycynie, tajemnica lekarska) i etyczne aspekty badań klinicznych.

7. Autonomia rodziców a obowiązek niewyrządzania genetycznej szkody swoim dzieciom. Spór o granice wolności reprodukcyjnej w kontekście inżynierii genetycznej. Eugenika stara i nowa.

8. Problem sprawiedliwego rozdziału ograniczonych zasobów w medycynie – spór o reguły słusznej dystrybucji rzadkich środków medycznych.

9. Klauzula sumienia w medycynie.

10. Podmiotowość moralna i dobro zwierząt a możliwości ich wykorzystywania.

Nazwa zajęć: **Bilingwizm w perspektywie neurolingwistycznej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:
1. Definiuje podstawowe typy bilingwizmu oraz opisuje ich rozwój w perspektywie neurolingwistycznej.
2. Charakteryzuje neurogenne mechanizmy przetwarzania języka u osób jedno- i dwujęzycznych
w zakresie umiejętności:
1. Analizuje proste opisy przypadków klinicznych osób dwujęzycznych, rozróżniając typowe zjawiska bilingwizmu od objawów zaburzeń komunikacji językowej.
2. Interpretuje podstawowe wyniki badań naukowych dotyczących bilingwizmu w perspektywie neurolingwistycznej, wskazując ich ograniczenia dla praktyki klinicznej.
w zakresie kompetencji społecznych:
1. Uwzględnia etyczne aspekty opisu i oceny funkcjonowania językowego osób dwujęzycznych, unikając stygmatyzujących sformułowań.
Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do bilingwizmu – definicje bilingwizmu; typy bilingwizmu; sytuacje i konteksty dwujęzyczności.

Rozwój językowy w warunkach bilingwizmu – drogi nabywania dwóch języków; okresy wrażliwe i plastyczność mózgu; interferencja, transfer, przełączanie kodu (ujęcie teoretyczne).

Neurobiologiczne podstawy bilingwizmu – organizacja systemów językowych w mózgu; lateralizacja u osób jedno- i dwujęzycznych; sieci neuronalne przetwarzania języka.

Modele neurolingwistyczne bilingwizmu – wybrane modele kontroli językowej i dostępu leksykalnego; neuronalne korelaty przełączania kodu; bilingwizm a rezerwa poznawcza.

Bilingwizm a funkcje poznawcze – wpływ bilingwizmu na uwagę, pamięć roboczą, funkcje wykonawcze; przegląd wyników badań i ich ograniczeń.

Zaburzenia mowy i języka w kontekście bilingwizmu – obraz wybranych zaburzeń (afazja, zaburzenia rozwoju języka, płynności mowy) u osób dwujęzycznych; różnice w stosunku do osób jednojęzycznych.

Diagnoza neurolingwistyczna osób dwujęzycznych – założenia – podstawowe zasady oceny funkcjonowania językowego bilingwów; czynniki ryzyka nad- i niedodiagnozowania; dobór języka badań.

Implikacje dla praktyki klinicznej i etyki zawodowej – rekomendacje dla współpracy interdyscyplinarnej; język opisu pacjenta; unikanie stygmatyzacji.

Analiza zjawisk językowych w bilingwizmie – rozpoznawanie interferencji, transferu i przełączania kodu w krótkich przykładach; klasyfikowanie typów dwujęzyczności.

Studium przypadków (case study) – praca na uproszczonych opisach klinicznych osób dwujęzycznych; identyfikowanie objawów typowych dla bilingwizmu vs objawów zaburzeń.

Mini-analiza badań naukowych – omówienie wybranych artykułów/fragmentów badań dotyczących bilingwizmu; wskazywanie wniosków i ograniczeń dla praktyki klinicznej.

Symulacje sytuacji diagnostycznych / komunikacyjnych – odgrywanie ról (pacjent – klinicysta); formułowanie pytań i komentarzy nie stygmatyzujących; dyskusja nad etycznymi aspektami opisu osób bilingwalnych.

Nazwa zajęć: **Prawne aspekty działalności lingwisty klinicznego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01: Ma podstawową wiedzę z zakresu prawnych aspektów biolingwistyki i komunikacji klinicznej.
2. W02: Posiada wiedzę z zakresu ochrony własności intelektualnej. Wie, czym jest prawo autorskie. Zna prawne konsekwencje jego naruszenia.

w zakresie umiejętności:

1. U01: Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w celu formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów badawczych, poprzez właściwy dobór źródeł prawnych, ich ocenę, krytyczną analizę.
2. U02: Potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu prawa, posługiwać się właściwymi metodami interpretacji aktów prawnych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K01: Ma świadomość konieczności uczenia się przez całe życie; ma poczucie odpowiedzialności za swój rozwój zawodowy; jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy prawniczej oraz własnych umiejętności interpretacji prawa.

Treści programowe dla zajęć:

1. Podstawowe pojęcia z prawa i medycyny,

2. Zawody medyczne i około medyczne - wykonywanie zawodu,

3. Odpowiedzialność cywilna za wykonywanie czynności zawodowych,

4. Odpowiedzialność zawodowa według kodeksu cywilnego,

5. Prawa pacjenta,

6. Prawo do godności i intymności, prawo do informacji, prawo do dokumentacji medycznej

Sylabusy

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi problemami, obszarami oraz metodami badań aplikowanymi w obrębie lingwistyki klinicznej jako lingwistyki stosowanej. W ramach kursu zaprezentowane i omówione zostaną najważniejsze pojęcia i teorie badawcze, które pozwolą studentowi sprawnie poruszać się w mentalnej przestrzeni wyznaczanej problematyką badawczą subdyscypliny językoznawczej. Kurs prowadzony jest w języku polskim.

Wymagania wstępne

Student posiada znajomość podstawowych pojęć z zakresu wiedzy o języku oraz biologii, głównie anatomii funkcjonalnej układu nerwowego oraz fizjologii procesu słyszenia. Potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe, w tym podręczniki akademickie.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Posiada wiedzę nt. lingwistyki klinicznej jako lingwistyki stosowanej; zna jej terminologię, zakresy naukowych eksploracji, główne problemy badawcze.	K_W1, K_W2, K_W6	Test
W2	Potrafi zrekonstruować linie rozwojowe lingwistyki klinicznej w ujęciu anagnostycznym.	K_W1, K_W6	Test
W3	Zna miejsce lingwistyki klinicznej wśród innych paradygmatów językoznawczych, jej źródła, potencjał, krytykę.	K_W1, K_W2, K_W6	Test
Umiejętności:			
U1	Potrafi odnieść główne problemy dotyczące badań ośrodkowego układu nerwowego, audiogennych uwarunkowań rozwoju i zaburzeń mowy oraz komunikacji klinicznej do lingwistyki klinicznej, tj. jej przedmiotu zainteresowania, terminologii, problemów i zakresów badawczych.	K_U1, K_U3, K_U4, K_U8	Test
U2	Potrafi zbudować mentalną przestrzeń poznawczą, w której potrafi wykorzystać instrumentarium lingwistyki klinicznej do realnych problemów analizowanych przez komunikację kliniczną.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8	Test
Kompetencji społecznych:			
K1	Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań w ramach lingwistyki klinicznej w obszarze współczesnych zjawisk naukowych.	K_K5	Test
K2	Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu użytkowników języka.	K_K2, K_K5	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Wybrane zagadnienie metalingwistyki. Lingwistyka kliniczna – próba definiowania, zakres znaczeniowy, treści.	W1, W2, W3, U2, K1, K2	Wykład
2.	Lingwistyka kliniczna jako nauka sensu largo a lingwistyka kliniczna jako nauka sensu stricto.	W1, W3, U2, K1, K2	Wykład
3.	Miejsce lingwistyki klinicznej wśród paradygmatów myśli lingwistycznej.	W2, W3, U2, K1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Subdyscypliny korelujące z lingwistyką kliniczną: biolingwistyka i logopedia – deskrypcja różnicowa.	W1, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena bdb. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · zaliczenie może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Grucza F., 1983, Zagadnienia metalingwistyki. Lingwistyka – jej przedmiot, lingwistyka stosowana, Warszawa.
2. Michalik M., Krzyżak A., 2025, Logopedia – lingwistyka kliniczna – biolingwistyka. Próba ujęcia systemowego, „Logopedia” t. 54, s. 15-41.

Dodatkowa

1. Stalmaszczyk P. (red.), 2023, Podstawy biolingwistyki, Łódź 2023.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	10
Przygotowanie do zajęć	5
Studiowanie literatury	10

Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wstęp do językoznawstwa

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 26, Egzamin na ocenę	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest wprowadzenie podstawowych zagadnień dotyczących językoznawstwa jako nauki i zaznajomienie studentów z historią językoznawstwa oraz najważniejszymi kierunkami w językoznawstwie dwudziestowiecznym i współczesnym. Kurs prowadzony jest w języku polskim.

Wymagania wstępne

Celem zajęć jest wprowadzenie podstawowych zagadnień dotyczących językoznawstwa jako nauki i zaznajomienie studentów z historią językoznawstwa oraz najważniejszymi kierunkami w językoznawstwie dwudziestowiecznym i współczesnym. Kurs prowadzony jest w języku polskim.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Posiada wiedzę o systemie języka i jego realizacji w mowie i piśmie.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5	Egzamin pisemny
W2	Ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę o głównych kierunkach językoznawstwa, o współczesnych dokonaniach lingwistyki, o jej ośrodkach i szkołach badawczych.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5	Egzamin pisemny
W3	Ma świadomość miejsca językoznawstwa wśród innych nauk.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5	Egzamin pisemny
Umiejętności:			
U1	Posiada umiejętność swobodnego posługiwania się podstawową terminologią językoznawczą.	K_U1, K_U4, K_U8	Egzamin pisemny
U2	Potrafi dokonać charakterystyki głównych kierunków i szkół badawczych językoznawstwa oraz dokonań lingwistyki.	K_U1, K_U4, K_U8	Egzamin pisemny
Kompetencji społecznych:			
K1	Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań w obszarze współczesnych zjawisk naukowych.	K_K3, K_K4, K_K5	Egzamin pisemny
K2	Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu użytkowników języka.	K_K1, K_K3, K_K4, K_K5	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Język i mowa jako wartości – wprowadzenie. Wprowadzenie do naukowego badania języka; przedmiot i zadania językoznawstwa; językoznawstwo jako dyscyplina humanistyczna; językoznawstwo synchroniczne i diachroniczne. Cechy uniwersalne języków.	W1, W3, U1, K1, K2	Wykład
2.	Język i jego odmiany - regionalne, socjalne i funkcjonalne; jednostki języka – wyraz, zdanie, tekst. Pojęcie wypowiedzi, tekstu, dyskursu.	W1, W3, U1, K1, K2	Wykład
3.	Język jako system znaków. Pojęcie znaku językowego, znaki naturalne i konwencjonalne. Cechy istotne języka naturalnego.	W1, U1, K1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Funkcje języka i wypowiedzi – koncepcje Bühlera i Jakobsona, teoria aktów mowy Austina; funkcje systemu językowego; funkcje języka jako zjawiska społecznego; funkcje wypowiedzi.	W1, W3, U1, K1, K2	Wykład
5.	Zainteresowania językiem od starożytności do XIX wieku.	W1, W3, U1, K1, K2	Wykład
6.	Prądy naukowe inspirujące rozwój lingwistyki w XIX w.: biologizm, ewolucjonizm i psychologizm. Teoria Wilhelma von Humboldta. Młodogramatycy.	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Wykład
7.	Szkoła kazańska i wybitni językoznawcy polscy. Lingwistyka strukturalna w XX w. w Europie (szkoły: genewska, praska i kopenhaska).	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład
8.	Strukturalizm amerykański – twórcy i założenia. Koncepcje lingwistyczne N. Chomsky'ego.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład
9.	Kognitywizm w lingwistyce.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena bdb. Aktywność podczas zajęć (udział w dyskusji) podnosi ocenę końcową o pół stopnia. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: • materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, • dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, • prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, • dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), • egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, • w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bod R., Historia humanistyki. Zapomniane nauki, Warszawa 2013, s. 30-39, 110-121, 243-261, 366-389.
2. Grzegorczykowa R., Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007.
3. Heinz A., Dzieje językoznawstwa w zarysie, Warszawa 1978.
4. Łuczyński E, Maćkiewicz J., Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia, Gdańsk 1999.
5. Paveau M.-A., Sarfati G.-E., Wielkie teorie językoznawcze. Od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki, Kraków 2009
6. Polański K. (red.), Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław 1993, wyd. 2. Wrocław 1999.

Dodatkowa

1. Bobrowski I., Zaproszenie do językoznawstwa, Kraków 1998.
2. Furdal A., Językoznawstwo otwarte, wyd. 3. poprawione i uzupełnione, Wrocław 2000.
3. Grabias S., Język w zachowaniach społecznych, wyd. 4. poprawione, Lublin 2019.
4. Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa, pod red. E. Tabakowskiej, Kraków 2001.
5. Milewski T., Językoznawstwo, Warszawa 1967, wyd. 2. Warszawa 1975.
6. de Saussure F., Kurs językoznawstwa ogólnego, tłum. K. Kasprzyk, Warszawa 1961.
7. Tabakowska E., Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego, Kraków 1997.
8. Weinsberg A., Językoznawstwo ogólne, Warszawa 1983.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	26
Studiowanie literatury	15
Pozostałe godziny w kontakcie	4
Przygotowanie do egzaminu	45
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Fizjologia procesów mownych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Zdzisława Orłowska-Popek
Prowadzący zajęcia	Zdzisława Orłowska-Popek

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zdobycie przez studentów wiedzy na temat budowy i fizjologii narządów głosu i mowy.
C2	Zdobycie wiedzy na temat anatomicznych podstaw rozwoju mowy oraz na temat metod badania narządów głosu.

Wymagania wstępne

Student posiada ogólną znajomość budowy i funkcji organizmu człowieka.
Student wyszukuje, ocenia i selekcjonuje informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu fizjologii mowy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Osoba studiująca ma pogłębioną wiedzę na temat budowy narządów mowy, opisuje budowę i rolę narządów i układów dla głosu i mowy.	K_W13, K_W7	Test, Udział w dyskusji
W2	Osoba studiująca zna metody badania narządów mowy.	K_W1, K_W6, K_W7	Test, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Osoba studiująca prawnie posługuje się terminologią z zakresu fizjologii mowy i rozwija swoją wiedzę.	K_U1, K_U2	Test, Udział w dyskusji
U2	Osoba studiująca potrafi dokonać krytycznej i konstruktywnej oceny metod badawczych w obszarze narządów mowy i głosu.	K_U3, K_U6	Test, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Osoba studiująca rozumie potrzebę ciągłego dokształcania zawodowego.	K_K3, K_K4	Udział w dyskusji
K2	Osoba studiująca jest gotowa do odpowiedniego pełnienia zadań badawczych i ról zawodowych.	K_K2, K_K4	Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Rola mózgu w powstawaniu mowy.	W1, U1, K1	Wykład
2.	Narządy biorące udział w powstawaniu głosu.	W1, U1, K1	Wykład
3.	Miejsce wytwarzania strumienia powietrza.	W1, U1, K1	Wykład
4.	Budowa krtani. Unerwienie i rola krtani.	W1, U1, K1	Wykład
5.	Budowa gardła. Rola gardła i jego unerwienie.	W1, U1, K1	Wykład
6.	Struktura i funkcja jamy nosowej i zatok obocznych nosa.	W1, U1, K1	Wykład
7.	Budowa jamy ustnej, podniebienia. Rozwój i budowa uzębienia człowieka. Struktura, unerwienie i rola języka.	W1, U1, K1	Wykład
8.	Powstawanie głosu ludzkiego.	W1, U1, K1	Wykład
9.	Zmienność w budowie i czynności narządu głosu i mowy i słuchu w zależności od wieku.	W1, U1, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
10.	Metody badania i oceny w obszarze narządów głosu i mowy.	W2, U2, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest aktywny udział w wykładach, czytanie zalecanej literatury oraz pozytywna ocena testu z zakresu wykładu.

Literatura

Obowiązkowa

1. Aleksandrowicz R., Ciszek B., 2008, Anatomia kliniczna głowy i szyi, Warszawa.
2. Binkuńska E., Artykulacja oraz cechy anatomiczne i fizjologiczne narządów mowy u dzieci pięcio- i sześcioletnich, Biuletyn_2016_2017-Binkunska Fizjologia narządów mowy.pdf
3. Obrębowski A., 1993, Anatomiczne i fizjologiczne podstawy zaburzeń mowy, „Logopedia” 20, Lublin.

Dodatkowa

1. Sambor B., 2015, Zaburzone wzorce połykania i pozycji spoczynkowej języka a budowa artykulacyjna głoskowych realizacji fonemów u osób dorosłych, „Logopedia”, t. 43/44, Lublin.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Studiowanie literatury	14
Pozostałe godziny w kontakcie	8
Przygotowanie do zaliczenia	8
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 50
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Fonetyka z fonologią współczesnego języka polskiego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Marceli Olma
Prowadzący zajęcia	Marceli Olma

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 12, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów z terminologią z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, a także z budową i funkcjonowaniem narządów mowy oraz kryteriami klasyfikacji głosek. Kształcenie umiejętności zapisu fonetycznego towarzyszyć winno nabywaniu wprawy w komentowaniu zjawisk zachodzących na płaszczyźnie fonetyczno-fonologicznej i prozodycznej we współczesnej polszczyźnie.

Wymagania wstępne

Student posiada wyniesioną z wcześniejszych etapów edukacji wiedzę na temat języka jako systemu znaków oraz poszczególnych jego funkcji. Potrafi charakteryzować mówioną i pisaną odmianę języka.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Ma usystematyzowaną wiedzę na temat dwóch podstawowych działów gramatyki: fonetyki i fonologii.	K_W10, K_W13, K_W2, K_W4, K_W5, K_W7	Egzamin pisemny
W2	Zna zakres użycia pojęć z zakresu fonetyki i fonologii (głoska, fonem, cecha dystynktywna, opozycje fonologiczne).	K_W10, K_W13, K_W2, K_W4, K_W5, K_W7	Aktywność, Udział w dyskusji
W3	Zna metody zapisu (alfabet fonetyczny) i opisu głosek (samogłosek i spółgłosek polskich).	K_W10, K_W13, K_W2, K_W4, K_W7	Egzamin pisemny, Aktywność, Praca pisemna (esej)
W4	Zna zależności między pisownią a wymową; zna cechy prozodyczne mowy.	K_W10, K_W2, K_W4, K_W5	Egzamin pisemny, Aktywność, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Umie dokonać opisu budowy narządów mowy i ich funkcji w powstawaniu dźwięków.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U8	Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Umie charakteryzować wszystkie głoski języka polskiego.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U8	Egzamin pisemny, Aktywność, Udział w dyskusji
U3	Potrafi dokonywać zapisu fonetycznego tekstów oraz objaśniać zmiany asymilacyjne związane z artykulacją grup głoskowych.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U8	Egzamin pisemny, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
U4	Potrafi dokonać opisu i interpretacji systemu fonologicznego polszczyzny oraz jego prozodii.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U8	Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Ma potrzebę ustawicznego zdobywania i pogłębiania wiedzy dotyczącej wymowy i dekodowania wypowiedzi.	K_K2, K_K5	Aktywność, Udział w dyskusji
K2	Śledzi zjawiska językowe (fonetyczne i prozodyczne) zachodzące w współczesnej polszczyźnie i dba o kulturę i estetykę wypowiedzi.	K_K2, K_K5	Egzamin pisemny, Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Fonetyka i fonologia jako działy gramatyki opisowej języka polskiego. Typologia fonetyki. Metody badań w fonetyce.	W1, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Budowa i funkcje narządów mowy. Powstawanie i odbieranie dźwięków w narządach mowy oraz słuchu.	W1, W2, K1	Wykład
3.	System konsonantyczny i wokaliczny współczesnej polszczyzny. Charakterystyka głosek w języku polskim. Ćwiczenia w zakresie charakterystyki artykulacyjnej samogłosek i spółgłosek.	W1, W2, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Pismo a mowa. Alfabety fonetyczne. Zasady zapisu fonetycznego tekstów.	W3, W4, U3, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	1. Ćwiczenia w zakresie oznaczania oraz charakterystyki asymilacji spółgłoskowych: a) ze względu na kierunek, b) ze względu na obszar upodobnienia, c) ze względu na głębokość upodobnienia, d) ze względu na żywotność zjawiska, e) ze względu na cechę, która się zmienia w wyniku asymilacji (pod względem dźwięczności, miejsca artykulacji, stopnia zbliżenia narządów mowy),	W2, W3, W4, U2, U3, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Uproszczenia grup spółgłoskowych wobec normy użytkowej i wzorcowej współczesnej polszczyzny. Wymowa regionalna w zakresie fonetyki międzywyrazowej i wewnątrzwyrazowej. Ćwiczenia zapisu fonetycznego tekstów wraz z charakterystyką poznanych zjawisk fonetycznych.	W1, W2, W3, U2, U3, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Wymowa samogłosek nosowych we współczesnej polszczyźnie. Realizacja samogłosek nosowych w wyrazach obcego pochodzenia.	W3, W4, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Fonologia jako poziom języka i dział gramatyki. Pojęcie fonemu. Fonologia a fonetyka. Fonem a głoska. Pojęcie cechy dystynktywnej. Opozycje fonologiczne w polszczyźnie.	W1, W2, U4, K1	Wykład
9.	Elementy prozodii: intonacja i akcent, podstawowa terminologia i charakterystyka zjawiska w języku polskim. Akcent wyrazowy i akcent zdaniowy.	W1, W2, W4, U4, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Praca w grupie, Warsztaty

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	55% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena dost. 65% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +db. 93% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena bdb.
Ćwiczenia audytoryjne	Aktywny udział w zajeciach, zaliczenie domowych prac pisemnych. Zaliczenie kartkówki z zakresu znajomości cech artykulacyjnych głosek w języku polskim.

Literatura

Obowiązkowa

1. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, Kraków 2011.
2. Rocławski B., Zarys fonologii, fonetyki, fonotaktyki i fonostatystyki współczesnego języka polskiego, Gdańsk 1986.
3. Strutyński J., Gramatyka polska. Wprowadzenie, fonetyka, fonologia, morfologia, składnia, wyd. 3, Kraków 1999 i nast.
4. Wierzchowska B., Fonetyka i fonologia języka polskiego, Wrocław 1980.
5. Wiśniewski M., Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 1997.

Dodatkowa

1. Benni T., Palatogramy polskie, Kraków 1931.
2. Dłuska M., Fonetyka polska, Warszawa-Kraków 1981.
3. Dukiewicz L., Sawicka I., Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia, Kraków 1995.
4. Klebanowska B., Interpretacja fonologiczna zjawisk fonetycznych współczesnej polszczyzny, Kraków 1990.
5. Klemensiewicz Z., Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego, wyd. 4, Warszawa 1962 i nast. wyd.
6. Łuczyński E., Wiedza o języku polskim dla logopedów, Gdańsk 2015.
7. Nagórko A., Zarys gramatyki polskiej, wyd. 2, Warszawa 1997.
8. Szpyra-Kozłowska J., Wprowadzenie do współczesnej fonologii, Lublin 2002.
9. Wiśniewski M., Zadania z fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 1999.
10. Wróbel H., Gramatyka języka polskiego, Kraków 2001.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	12
Ćwiczenia audytoryjne	20
Przygotowanie do zajęć	15
Studiowanie literatury	5
Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	8
Przygotowanie do egzaminu	16
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 86
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wprowadzenie do ontolingwistyki

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Zdzisława Orłowska-Popek
Prowadzący zajęcia	Zdzisława Orłowska-Popek

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przedstawienie teorii wyjaśniających filogenezę języka.
C2	Zapoznanie z najważniejszymi pojęciami dotyczącymi kształtowania się mowy dziecka oraz z periodyzacją rozwoju języka.
C3	Omówienie neurobiologicznych, kulturowych, społecznych uwarunkowań rozwoju mowy.
C4	Zapoznanie z prawidłowym rozwojem językowym na tle całościowego rozwoju dziecka oraz omówienie czynników zakłócających rozwój mowy.
C5	Przedstawienie wybranych form pracy sprzyjających rozwijaniu sprawności językowych i komunikacyjnych u dzieci.

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową wiedzę z zakresu gramatyki współczesnego języka polskiego oraz psychologii rozwojowej. Student potrafi wykorzystać materiał źródłowy do rozwiązywania stawianych problemów, umie pracować w zespole.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student wie, jakie uwarunkowania biologiczne i środowiskowe wpływają na rozwój umiejętności językowych i komunikacyjnych u dziecka.	K_W5, K_W9	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji
W2	Student zna prawidłowości rozwoju języka i komunikacji u dzieci oraz ma szczegółową wiedzę dotyczącą nabywania poszczególnych składników systemu językowego.	K_W4, K_W5	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji
W3	Student wie, jak oceniać i opisywać różne poziomy rozwoju językowego.	K_W4	Projekt indywidualny, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Student potrafi omówić etapy nabywania mowy przez dziecko, a także wskazać czynniki, które wpływają na proces przyswajania języka przez dziecko.	K_U1, K_U2	Projekt indywidualny, Referat
U2	Student umie czytać, rozumieć i streszczać teksty naukowe.	K_U3, K_U4	Projekt indywidualny, Referat
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest świadomy konieczności ciągłego dokształcania się i doskonalenia umiejętności wobec rosnącej wiedzy na temat rozwoju mowy dzieci oraz zmieniających się warunków społecznych, w których rozwój ten następuje.	K_K3, K_K4	Projekt indywidualny, Referat, Udział w dyskusji
K2	Student jest odpowiedzialny za podejmowane decyzje i prowadzone przez siebie działania.	K_K1, K_K2	Projekt indywidualny, Referat, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Neurobiologiczne uwarunkowania rozwoju mowy.	W1, U2, K1	Wykład
2.	Medycyna okołoporodowa a rozwój mowy.	W1, U2, K1	Wykład
3.	Modele i stadia rozwoju mowy dziecka.	W2, U1, K1	Wykład
4.	Język a ogólny rozwój dziecka.	W1, U1, K1	Wykład
5.	Społeczno-kulturowe uwarunkowania rozwoju mowy.	W1, U1, K1	Wykład
6.	Pragmatyczne uwarunkowania rozwoju mowy.	W1, U1, K1	Wykład
7.	Pragmatyczne uwarunkowania rozwoju mowy.	W2, U1, K1	Wykład
8.	Nabywanie poszczególnych składników systemu językowego z uwzględnieniem nabywania kilku systemów językowych przez dziecko.	W2, U1, K1	Wykład
9.	Rozwój sprawności artykulacyjnych.	W2, U1, K1	Wykład
10.	Rozwój sprawności prozodycznych.	W2, U1, K1	Wykład
11.	Rozwój sprawności leksykalno-semantycznej.	W2, U1, K1	Wykład
12.	Rozwój sprawności fleksyjnych.	W2, U1, K1	Wykład
13.	Rozwój sprawności syntaktycznych.	W2, U1, K1	Wykład
14.	Rozwój sprawności dialogowych i narracji.	W2, U1, K1	Wykład
15.	Zależność między rozwojem językowym a poznawczym.	W3, U1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
16.	Analiza wypowiedzi dziecięcych pod kątem oceny rozwoju mowy – analiza tekstów i nagrań.	W2, U1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
17.	Stymulacja rozwoju mowy dziecka. Zasady komunikacji wspierającej.	W3, U1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
18.	Planowanie sytuacji wspierających mowę.	W2, U1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
19.	Literatura w rozwoju mowy dziecka.	W1, U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
20.	Językowo-komunikacyjne wychowanie dziecka.	W1, U1, K2	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Projekt, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne, Pokaz, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Aktywny udział w zajęciach.
Ćwiczenia audytoryjne	Wygłoszenie referatu podczas zajęć, aktywny udziału w praktycznych działaniach podejmowanych na ćwiczeniach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z projektu grupowego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Porayski-Pomsta, J. (2023). Nasze dziecko mówi. Rozważania o rozwoju mowy dziecka. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia Universalis.
2. Kuhl P.K., Tsao F.M., Liu H.M. Foreign language experience in infancy: effects of short-term exposure and social interaction on phonetic learning, Proceedings of the National Academy of Sciences USA 100, 2003.
3. Zarębina, M. (1994). Język polski w rozwoju jednostki. Analiza tekstów dzieci. Rozwój semantyczny. Dyskusja nad teorią Chomskiego. Gdańsk: Wydawnictwo Glottispol.

Dodatkowa

1. Nowak T., Przetwarzanie języka/mowy w umyśle/mózgu na tle wyników wybranych eksperymentów neurolingwistycznych, „Logopedia Silesiana", t. 5 ISSN 2300-5246 (wersja druk.), ISSN 2391-4297 (wersja elektr.).
2. Kuszak K., Kompetencje językowe małego dziecka – zarys problematyki [Linguistic Compe tences of a Young Child – an Outline]. Studia Edukacyjne nr 33, 2014, Poznań 2014, pp. 45-67. Kinga_Kuszak - rozwój mowy.pdf

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	20
Pozostałe godziny w kontakcie	10
Przygotowanie referatu	18
Studiowanie literatury	18
Przygotowanie projektu	14
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 100
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Tanatologia i tanatolingwistyka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 24, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wyposażenie studenta w wiedzę dotyczącą śmierci jako przedmiotu refleksji filozoficznej, ze szczególnym uwzględnieniem nurtów aksjologizujących. Uczestnik kursu posiądzie ponadto wiedzę z zakresu tanatolingwistyki jako lingwistyki stosowanej. Ponadto celem przedmiotu jest zinterioryzowanie sprawności dotyczących holistycznego ujęcia językowego zobrazowania umierania i śmierci na materiale języka polskiego, tj. lingwistycznego spojrzenia na problem umierania i śmierci. Dodatkowo fenomen śmierci omówiony zostanie z perspektywy lingwistyki kulturowej. Kurs jest prowadzony w języku polskim.

Wymagania wstępne

Elementarna wiedza dotycząca przedmiotu filozofii oraz jej głównych działów, tj. ontologii, epistemologii, logiki, aksjologii i estetyki. Umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem podręczników akademickich.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Posiada wiedzę na temat pytań o śmierć w filozofii, szczególnie epoki nauki; wie, czym charakteryzuje się kwestia śmierci w epoce nauki; ma wiedzę na temat problemu śmierci w tzw. „nowej” myśli.	K_W11	Test, Aktywność
W2	Posiada wiedzę na temat epistemologii śmierci.	K_W11	Test, Aktywność
W3	Interpretuje śmierć w kategoriach fenomenu kulturowego.	K_W11, K_W6	Test, Aktywność
W4	Zna wyznaczniki językowego oglądu umierania i śmierci; lokuje fenomen śmierci jako zagadnienie lingwistyki kulturowej.	K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5	Test, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Potrafi dokonać charakterystyki relacji język – śmierć.	K_U1, K_U4, K_U5, K_U8, K_W14	Test, Aktywność
U2	Potrafi mówić o śmierci, również w kontekście wybranych problemów komunikacji klinicznej; umie prawidłowo wyjaśnić sposób rozumienia wartości życia i śmierci.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8, K_W14	Test, Aktywność
U3	Potrafi wskazać językowe wykładniki wartościowania w przestrzeni tanatolingwistyki.	K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8, K_W14	Test, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Rozumie przydatność zdobytej wiedzy w dalszym samokształceniu, dostrzega potrzebę pogłębiania wiedzy z zakresu tanatologii i tanatolingwistyki.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Aktywność
K2	Rozumie konieczność pogłębiania umiejętności w zakresie rozpoznawania w rozmaitych tekstach mechanizmów ich aksjologicznego nacechowania.	K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Aktywność
K3	Traktuje język i filozofię jako wartości w życiu społecznym, indywidualnym i zawodowym, szczególnie w kontekście lingwistyki klinicznej i komunikacji klinicznej.	K_K1, K_K5	Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Definiowanie pojęć: tanatologia, tanatolingwistyka, filozofia śmierci.	W1, U1, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Biologia śmierci.	W1, U2, K1, K2, K3	Wykład
3.	Pytania o śmierć w epoce nauki. Problem śmierci w „nowej” myśli, tu: filozofia egzystencjalna, krytyka religii wg Feuerbacha, filozofia Nietzschego.	W1, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
4.	Epistemologia śmierci.	W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
5.	Śmierć i nieśmiertelność – podstawowe modele myślenia w dziejach metafizyki.	W1, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
6.	Śmierć i umieranie jako fenomen kulturowy.	W3, U2, K1, K2, K3	Wykład
7.	Językowa wielowymiarowość przestrzeni umierania i śmierci.	W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
8.	Pozaludzki wymiar umierania i śmierci.	W3, W4, U1, U3, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena bdb. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · zaliczenie może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Burzyńska A., Kamieniecki J., Wpływ przeszłości na językowy obraz śmierci ludzi i zwierząt w polszczyźnie, „Etnolingwistyka” 9/10, 1997/1998, s. 81-92.
2. Philippe A., Człowiek i śmierć, Warszawa 1992.
3. Scherer G., Filozofia śmierci. Od Anaksymandra do Adorno, Kraków 2008.
4. Wysoczański W., Umieranie i śmierć. Wielowymiarowość językowa, Wrocław 2012.

Dodatkowa

1. Camus A., Śmierć szczęśliwa, Kraków 1992.
2. Puzynina J., Język wartości, Warszawa 1992.
3. Wójcik-Topór P., Krajewska M., Michalik M. (red.), Diagnoza i terapia logopedyczna pacjentów w stanie ciężkim, Gdańsk 2023 – wybrane rozdziały.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	24
Przygotowanie do zajęć	10
Studiowanie literatury	16
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wstęp do psychologii

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Krystian Hartmann
Prowadzący zajęcia	Krystian Hartmann

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 30, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie się osób studiujących z podstawową wiedzą z dziedziny psychologii.
C2	Zapoznanie się osób studiujących z problematyką poznawczą, emocjonalno-motywacyjną, osobowości oraz różnic indywidualnych ze szczególnym uwzględnieniem roli języka.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Osoba studiująca posiada wiedzę na temat przedmiotu zainteresowania psychologii i jej metodologii oraz podstawową siatkę pojęciową dyscypliny.	K_W5, K_W6	Egzamin pisemny, Prezentacja
W2	Osoba studiująca posiada podstawową wiedzę na temat podłoża i przebiegu procesów psychicznych na różnych poziomach ich opisu z uwzględnieniem roli języka.	K_W5, K_W6	Egzamin pisemny, Prezentacja
W3	Osoba studiująca zna przebieg procesów uczenia się, prawa określające funkcjonowanie pamięci, podstawowe teorie emocji i motywacji, a także główne koncepcje osobowości i temperamentu z uwzględnieniem roli języka.	K_W5, K_W6	Egzamin pisemny, Prezentacja
Umiejętności:			
U1	Osoba studiująca potrafi dokonać analizy źródeł zawierających opisy wyników empirycznych i teorii z dziedziny psychologii oraz odróżnić je od wiedzy popularnej (folk psychology), przedstawiając swoją krytyczną opinię wobec nieprecyzyjnych informacji dotyczących psychologii, ze szczególnym uwzględnieniem roli języka.	K_U1, K_U2	Prezentacja
U2	Osoba studiująca potrafi wyjaśnić podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii oraz zachowanie ludzi w kategoriach różnic indywidualnych, procesów poznawczych i motywacji oraz rolę języka w tych procesach..	K_U3, K_U8	Egzamin pisemny, Prezentacja
Kompetencji społecznych:			
K1	Osoba studiująca posiada kompetencje do prowadzenia dyskusji z poszanowaniem zdania innych, dobierając merytoryczne argumenty do prezentowanych treści wraz z posiadaniem świadomości na temat roli języka w tym procesie.	K_K1, K_K4	Prezentacja
K2	Osoba studiująca posiada świadomość istotności dbania o własne zdrowie psychiczne. Uznając wartość pomocy psychologicznej zachęca otocznie do rozwoju i możliwości korzystania z różnego rodzaju działań pomocowych.	K_K1, K_K4	Prezentacja

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Psychologia jako nauka.	W1, W2, W3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
2.	Rola języka w badaniach psychologicznych	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Procesy poznawcze i rola języka w procesach poznawczych	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Psychologia społeczna, techniki wpływu społecznego i rola języka w technikach wpływu społecznego.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Psychologia emocji i rola języka w badaniu emocji.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Badania psycholeksykalne w psychologii różnic indywidualnych	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Podstawy psychoterapii poznawczo-behawioralnej z uwzględnieniem roli języka w procesie terapeutycznym oraz specyfiki języka pacjentów z zaburzeniami nastroju.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Praca w grupie, Warsztaty, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin pisemny z treści wykładów i literatury obowiązkowej (test jednokrotnego wyboru, do zaliczenia wymagane 60% punktów + 1pkt).
Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie z konwersatorium wystawiane jest na podstawie prezentacji pracy zaliczeniowej, obecności (dopuszczalna jedna nieusprawiedliwiona nieobecność) oraz aktywności w trakcie zajęć.

Literatura

Obowiązkowa

1. Spielman, R., Jenkins, W. J., Lovett., M., Czarnota-Bojarska, J. (2020). Psychologia. Wydawnictwo Openstax Polska.
2. Strelau, J. (2000). Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom II. Gdańsk: GWP.
3. Mietzel, G. (1998). Wprowadzenie do psychologii. Podstawowe zagadnienia. Gdańsk: GWP.
4. Zimbardo, P., Gerrig, R. (2012). Psychologia i życie. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
5. Hartmann, K. (2026). Taksonomia Psycholeksykalna Emocji. Wydawnictwo Academicon

Dodatkowa

1. Hock, R. (2003). 40 prac badawczych, które zmieniły oblicze psychologii. Gdańskie Wydawnictwo Ped
2. Anderson, J.R. (1998). Uczenie się i pamięć. Integracja zagadnień. Warszawa: WSiP.
3. Buss, D.M. (2001). Psychologia ewolucyjna. Gdańsk: GWP
4. Hartmann, K. (2025). The psycholexical approach to individual differences. Theory & Psychology, DOI: 10.1177/09593543251352437
5. Hartmann, K., (2024). Unlocking the Language: Key Features of Emotions. Acta Psychologica. 251, 104628. DOI: 10.1016/j.actpsy.2024.104628
6. Hartmann, K. (2025). Emocja jako cecha. Identyfikacja i walidacja pięcioczynnikowego modelu dyspozycji afektywnych. Wydawnictwo Academicon
7. Marszał-Wiśniewska, M., Klonowicz, T. i Fajkowska-Stanik, M. (red.) (2003). Psychologia różnic indywidualnych. Gdańsk: GWP.
8. Nęcka, E., Orzechowski, J. i Szymura, B. (2006). Psychologia poznawcza. Warszawa: PWN.
9. Sternberg, R.J. (1999). Wprowadzenie do psychologii. Warszawa: Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne. agogiczne, Gdańsk

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	30
Ćwiczenia audytoryjne	15
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	3
Zbieranie informacji do zadanej pracy	5
Przygotowanie do egzaminu	25
Przygotowanie do zaliczenia	15
Studiowanie literatury	10
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Aksjolingwistyka w świetle filozofii języka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wyposażenie studenta w wiedzę dotyczącą języka jako przedmiotu refleksji filozoficznej, ze szczególnym uwzględnieniem nurtów aksjologizujących. Tym samym uczestnik kursu posiądzie wiedzę z zakresu aksjolingwistyki jako lingwistyki stosowanej. Ponadto celem przedmiotu jest zinterioryzowanie sprawności dotyczących dostrzegania wartości w wypowiedziach i takiego ich analizowania, które otwiera refleksję lingwistyczną na wartości. Kurs jest prowadzony w języku polskim.

Wymagania wstępne

Elementarna wiedza dotycząca przedmiotu filozofii oraz jej głównych działów, tj. ontologii, epistemologii, logiki, aksjologii i estetyki. Umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem podręczników akademickich.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Posiada wiedzę na temat problemowo-historycznych faz filozofii języka.	K_W11	Test, Aktywność
W2	Wie, czym charakteryzuje się analityczne podejście do języka.	K_W1, K_W11, K_W2, K_W4	Test, Aktywność
W3	Posiada wiedzę na temat pragmatycznego fundowania znaczeń.	K_W1, K_W11, K_W2, K_W4	Test, Aktywność
W4	Ma wiedzę na temat teorii prawdy jako przedmiot zainteresowania filozofii języka i aksjolingwistyki.	K_W11, K_W12, K_W5	Test, Aktywność
W5	Ma wiedzę na temat sposobu rozumienia wartości i wartościowania w językoznawstwie; zna językowe wykładniki wartościowania.	K_W11, K_W12, K_W4, K_W5	Test, Aktywność
W6	Zna wybrane typologie wartości.	K_W11	Test, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Potrafi wyjaśnić, czym jest aksjolingwistyka jako forma ludzkiej aktywności.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4	Test, Aktywność
U2	Umie dokonać charakterystyki relacji język – myślenie – rzeczywistość.	K_U1, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8	Test, Aktywność
U3	Potrafi dokonać charakterystyki języka z jego funkcją odwzorowującą, języka potocznego oraz języka nauki.	K_U1, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7	Test, Aktywność
U4	Potrafi prawidłowo wyjaśnić sposób rozumienia wartości i wartościowania w językoznawstwie; umie wskazać językowe wykładniki wartościowania w przykładowych tekstach.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U7, K_U8	Test, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Rozumie przydatność zdobytej wiedzy w dalszym samokształceniu, dostrzega potrzebę pogłębiania wiedzy z zakresu filozofii języka i aksjologii językoznawczej.	K_K3, K_K4, K_K5	Aktywność
K2	Rozumie konieczność pogłębiania umiejętności w zakresie rozpoznawania w rozmaitych tekstach mechanizmów ich aksjologicznego nacechowania.	K_K3, K_K4, K_K5	Aktywność
K3	Traktuje język jako wartość w życiu społecznym, indywidualnym i zawodowym, szczególnie w kontekście lingwistyki klinicznej i komunikacji klinicznej.	K_K3, K_K4, K_K5	Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Problemowo-historyczne fazy filozofii języka, tu: kontrowersje physis-thesis, język-myślenie-rzeczywistość, filozofia średniowieczna, empiryzm, język jako organ formujący myślenie.	W1, U2, K1, K2, K3	Wykład
2.	Podejścia i sposób stawiania problemów w analitycznej filozofii języka, tu: forma analizy, przesłanki wyjaśniania naukowego, stosunek myśli do prawdy, teoria deskrypcji określonej, odwzorowująca funkcja języka, Carnapa precyzja języka potocznego, behawiorystyczna teoria znaczenia.	W2, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
3.	Pragmatyczne ufundowanie znaczenia, tu: użycie języka i znaczenie, filozofia języka potocznego.	W3, U3, K1, K2, K3	Wykład
4.	Aksjologia jako nauka. Filozoficzne pojęcie wartości, podstawowe klasyfikacje wartości.	W4, W6, U1, K1, K2, K3	Wykład
5.	Wartościowanie w języku. Wykładniki wartościowania na różnych poziomach języka. Słownictwo prymarnie i sekundarnie wartościujące. Słownictwo jako interpretacja świata.	W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena bdb. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · zaliczenie może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Puzynina J., Język wartości, Warszawa 1992.
2. Prechtl P., Wprowadzenie do filozofii języka, Kraków 2007.
3. Szołtysek, A., Filozofia języka. Kształtowanie myśli, Kraków 2021.
4. Trojanowska B. (red.), Rzeczywistość języka, Wrocław 1999.

Dodatkowa

1. Merleau-Ponty M. (1976). Proza świata. Eseje o mowie. Tłum. E. Bieńkowska, S. Cichowicz, J. Skoczylas. Warszawa 1976.
2. Michalik M., Modularny a integralny sposób istnienia języka (logopedyczny punkt widzenia). Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Logopaedica (t. IV: Język – kultura – edukacja, red. L. Bednarczuk, St. Koziara, H. Pawłowska-Jaroń, E. Stachurski, Kraków 2011, s. 341-350.
3. Szołtysek A., Filozofia myślenia. Ontologiczne, językowe i metodologiczne determinanty myślenia, Kraków 2011.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Przygotowanie do zajęć	10
Studiowanie literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Język mówiony, pismo, Internet

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Zdzisława Orłowska-Popek
Prowadzący zajęcia	Zdzisława Orłowska-Popek

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 16, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	1. Zapoznanie osób studiujących z wiedzą na temat oralności, piśmienności, języka Internetu.
C2	2. Zwrócenie uwagi na terminologię z zakresu odmian językowych polszczyzny.

Wymagania wstępne

Student orientuje się w problemach dotyczących mowy i pisma oraz Internetu. Wyszukuje, ocenia i selekcjonuje informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu języka mówionego, pisanego i języka Internetu.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student ma pogłębioną wiedzę na temat terminologii związanej z komunikacją werbalną, pismem i językiem Internetu. Dostrzega analogie początków użycia języka do porozumiewania się i początkowych etapów języka w formie zapisanej.	K_W1, K_W5	Projekt grupowy, Udział w dyskusji
W2	Student zna różnice między mową, pismem a językiem Internetu.	K_W4, K_W6	Projekt grupowy, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Student sprawnie posługuje się terminologią z zakresu form języka. Potrafi scharakteryzować wybrane formy i umiejętnie dobiera metody badawcze do poszerzania swojej wiedzy.	K_U1, K_U4	Referat, Aktywność
U2	Student potrafi dokonać krytycznej i konstruktywnej oceny tekstów mówionych, pisanych i internetowych.	K_U5	Referat, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Student rozumie potrzebę ciągłego dokształcania zawodowego.	K_K1, K_K2, K_K3	Referat, Udział w dyskusji
K2	osoba studiująca jest gotowa do odpowiedniego pełnienia ról zawodowych i zespołowych.	K_K2, K_K4	Referat, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Oralność a piśmienność.	W1, U1, K1	Wykład
2.	Typologia odmian językowych polszczyzny Aleksandra Wilkonia.	W2, U1, K1	Wykład
3.	Kryterium prymarności i sekundarności (wtórności) tekstu, stosowane głównie w opisie przekazów mówionych i pisanych.	W2, U2, K1	Wykład
4.	Komunikacja językowa w Internecie - różne aspekty funkcjonowania języka w sieci.	W1, U2, K1	Wykład
5.	Internetowe kanały przekazu: gry dyskusyjne, gry internetowe, poczta elektroniczna, pogawędki internetowe, praca na komputerach zdalnych, transfer plików, udostępnianie informacji w sieci WWW.	W1, U2, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	1. Typy komunikacji w Internecie: a) typ konwersacyjny, inaczej czatowy, reprezentowany przez rozmaite pogawędki internetowe; b) typ korespondencyjny, inaczej e-mailowy, obejmujący kanały komunikacyjne oparte na liście elektronicznym (poczta elektroniczna, grupy, listy i fora dyskusyjne); c) typ hipertekstowy, reprezentowany przez teksty dostępne w sieci World Wide Web (również te, które nie zawierają hiperłączy).	W1, U1, K2	Wykład
7.	Terminy: „komunikacja elektroniczna”, „tekst elektroniczny”, „elektroniczny gatunek tekstu” czy „pismo elektroniczne”.	W1, U1, K1	Wykład
8.	Typy komunikacji elektronicznej: asymetryczny i symetryczny oraz hipertekst w opozycji do tekstu tradycyjnego.	W1, U1, K1	Wykład
9.	Kształt języka w sieci (pisana realizacja tego języka, słownictwo stosowane w Internecie, genologia internetowa)	W1, U2, K2	Wykład
10.	Wpływ Internetu na zróżnicowanie językowe polszczyzny.	W2, U2, K2	Wykład
11.	Składniowe ukształtowanie (mechanizmy spójności) mowy, pisma, języka Internetu.	W2, U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Analiza pisowni w Internecie (np.: zwielokrotnienie i liter, niestosowanie wielkich liter, sięganie po emotikony i ikony czy pisemne oznaczanie reakcji niewerbalnych) i modyfikacje w interpunkcji (zwielokrotnienie, pomijanie znaków interpunkcyjnych i ich niestandardowe wykorzystanie).	W2, U2, K2	Ćwiczenia audytoryjne
13.	Opis ortograficznych i interpunkcyjnych osobliwości tekstów internetowych.	W1, U1, K1	Ćwiczenia audytoryjne
14.	Charakterystyka stosunku polszczyzny stosowanej w Internecie do języka ogólnopolskiego	W1, U2, K2	Ćwiczenia audytoryjne
15.	Czy inwazja „e-gwary”?	W2, U1, K1	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Projekt, Praca w grupie
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Ćwiczenia laboratoryjne

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Wygłoszenie referatu podczas zajęć, aktywny udział w praktycznych działaniach podejmowanych na ćwiczeniach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z projektu grupowego.
Ćwiczenia audytoryjne	Wygłoszenie referatu podczas zajęć, aktywny udział w praktycznych działaniach podejmowanych na ćwiczeniach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z projektu grupowego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kaczmarz E., Wzorzec gatunku internetowego, „Prace Językoznawcze” 2018, nr XX/1, s. 71-81.
2. Ong W., Oralność i piśmienność, Warszawa 2011.
3. Wilkoń A., Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2000.
4. Żydek-Bednarczuk U., Dyskurs internetowy, [w:] Style współczesnej polszczyzny. Przewodnik po stylistyce polskiej, red. E. Malinowska, J. Nocoń, U. Żydek-Bednarczuk, Universitas, Kraków 2013, s. 347-379.

Dodatkowa

1. Kiełczewska A., Od emotikonów po GIF-y – ewolucja przyjęzykowych wykładników komunikacji internetowej, [w:] Kreatywność językowa w przekazach internetowych, red. K. Burska, B. Cieśla, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019, s. 157-165.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	16
Ćwiczenia audytoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	7
Pozostałe godziny w kontakcie	8
Studiowanie literatury	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 76
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Ortoepia w mowie i piśmie

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
lingwistyka kliniczna

Specjalność
-

Jednostka organizacyjna
Instytut Filologii Polskiej

Poziom studiów
I stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Cykl dydaktyczny
2026/27

Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Zaliczenie na ocenę

Języki wykładowe
polski

Obligatoryjność
Obowiązkowy

Blok zajęciowy
Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Ewa Horyń
Prowadzący zajęcia	Ewa Horyń

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 16, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi problematyki poprawnościowej, w tym prawidłowej pisowni i wymowy, zasad etykiety językowej, podstawowymi źródłami poprawnościowymi pomocnymi w korygowaniu błędów występujących w polszczyźnie mówionej i pisanej, a także podniesienie kompetencji w zakresie oceny zjawisk językowych w kontekście obowiązującej normy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna podstawowe pojęcia związane z problematyką poprawności językowej, w tym kryteria oceny zjawisk językowych.	K_W2	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
W2	Student ma wiedzę na temat błędów językowych, mechanizmów ich powstawania i sposobów eliminowania.	K_W2, K_W4	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
W3	Student jest świadomy zależności między zróżnicowaniem języka a normą poprawności językowej.	K_W2, K_W4	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
W4	Student zna podstawowe słowniki ortoepiczne pomocne w rozwiązywaniu problemów językowych; ma wiedzę na temat poradnictwa językowego.	K_W2	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
W5	Student ma wiedzę dotyczącą zasad poprawnej etykiety językowej (w mowie i piśmie).	K_W2	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
Umiejętności:			
U1	Student rozpoznaje błędy językowe różnego typu i potrafi je poprawić.	K_U3	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
U2	Student potrafi ocenić tekst pod względem poprawności językowej oraz spójności semantycznej i strukturalnej.	K_U3	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
U3	Student potrafi zastosować zasady etykiety językowej w różnych sytuacjach komunikacyjnych.	K_U3, K_U7	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
Kompetencji społecznych:			
K1	Student rozumie potrzebę nieustannego pogłębiania swej wiedzy w kontekście zmieniającego się języka, a także ma świadomość uaktualniania wiedzy z zakresu językoznawstwa normatywnego.	K_K5	Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Student rozumie potrzebę dbałości o poprawność językowej polszczyzny mówionej i pisanej.	K_K5	Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego
K3	Student docenia wartość język jako środka poprawnej komunikacji.	K_K5	Udział w dyskusji, Aktywność na zajęciach i pozytywny wynik testu zaliczeniowego

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ortoepia – próba definiowania. Pojęcie normy językowej. Wymagania poprawnościowe a problemy językowe. Innowacja i błąd językowy. Czynniki powodujące powstawanie błędów językowych. Kryteria oceny zjawisk językowych współczesnej polszczyzny (mówionej i pisanej).	W1, W2, K1, K2	Wykład
2.	Najważniejsze słowniki ortoepiczne i publikacje poprawnościowe; rola poradnictwa językowego we współczesnej polszczyźnie (wybrane poradniki i strony internetowe).	W4	Wykład
3.	Poprawność w świadomości użytkowników języka.	W3, K1, K2	Wykład
4.	Zależności między zróżnicowaniem języka a normą poprawności językowej.	W3, K2, K3	Wykład
5.	Tekst jako jednostka komunikacji językowej (tekst ustny a pisany).	U2, K2	Wykład
6.	Podstawowe reguły etykiety językowej w komunikacji bezpośredniej i pośredniej.	W5, U3, K3	Wykład
7.	Poprawność artykulacyjna (zróżnicowanie normy fonetycznej, wymowa literowa głosek, mechanizmy zbytniego upraszczania grup spółgłoskowych, realizacja samogłosek nosowych; błędy w akcentowaniu wyrazów).	W2, U1, K2, K3	Wykład
8.	Wybrane zagadnienia poprawności fleksyjnej (odmienność i nieodmienność wyrazów pospolitych oraz nazw własnych).	U1, K2, K3	Ćwiczenia audytoryjne
9.	Wybrane zagadnienia poprawności językowej w zakresie składni (błędy w składni zgody, rządu, skróty składniowe, nieprawidłowy szyk zdania, niepoprawne użycie imiesłowów).	U1, K2, K3	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Wybrane zagadnienia poprawności leksykalnej i frazeologicznej (wyrazy modne, wyrazy mylone, błędy frazeologiczne).	U1, K2, K3	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład informacyjny z wybranymi prezentacjami multimedialnymi, Wykład konwersatoryjny
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną. Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie: - systematycznego przygotowania się i aktywnego udziału w zajęciach; - zaliczonych zadań, a także końcowego kolokwium zaliczeniowego (w formie pisemnej) z ćwiczeń oraz tematyki wykładów. Zaliczenie kolokwium sprawdzającego znajomość norm poprawnościowych polszczyzny na poziomie powyżej 60% (91-100%: bdb (5,0) 81-90%: db+ (4,5) 71-80%: db (4,0) 61-70%: dst+ (3,5) 51-60%: dst (3,0) 0-50%: ndst (2,0)).
Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie: - systematycznego przygotowania się i aktywnego udziału w zajęciach; - zaliczonych zadań, a także końcowego kolokwium zaliczeniowego (w formie pisemnej) z ćwiczeń oraz tematyki wykładów. Zaliczenie kolokwium sprawdzającego znajomość norm poprawnościowych polszczyzny na poziomie powyżej 60% (91-100%: bdb (5,0) 81-90%: db+ (4,5) 71-80%: db (4,0) 61-70%: dst+ (3,5) 51-60%: dst (3,0) 0-50%: ndst (2,0)).

Literatura

Obowiązkowa

1. Jadacka H., Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia, Warszawa 2005.
2. Karpowicz T., Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja, Warszawa 2009.
3. Marcjanik M., Słownik językowego savoir vivre'u, Warszawa 2014.
4. Markowski A., Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne, Warszawa 2005.
5. Nowe spojrzenie na kryteria poprawności językowej, red. A. Markowski, Warszawa 2012.
6. Nowy słownik poprawnej polszczyzny, red. A. Markowski, Warszawa 2000.

Dodatkowa

1. Bartmiński J., Niebrzegowska-Bartmińska S., Tekstologia, Warszawa 2009.
2. Bugajski M., Językoznawstwo normatywne, Warszawa 1993.
3. Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H., Kultura języka polskiego, t. 1-2, Warszawa 1971 i nast. wyd.
4. Gąsiorek K., Język polski? Nie taki trudny! Czyli jak unikać kłopotów językowych, Kraków 2006.
5. Kołodziejek E., Poprawna polszczyzna w praktyce Poradnik dla tych, którzy chcą dobrze mówić i pisać po polsku, Szczecin 1998, Szczecin 2002 (wyd. II).
6. Kołodziejek E., Potyczki z polszczyzną: poradnik językowy PWN, Warszawa 2019.
7. Lubaś W., Urbańczyk S., Podręczny słownik poprawnej wymowy polskiej, Warszawa 1990.
8. Malinowski M., Ożeż ty!, polszczyzno. Wątpliwości użytkowników języka, wyjaśnienia lingwistyczne, Kraków 2022.
9. Malinowski M., Polszczyzna, głuptasie! Dylematy poprawnościowe i ciekawostki, Katowice 2022.
10. Markowski A., Jak dobrze mówić i pisać po polsku, Warszawa 2000.
11. Miodek J., Kultura języka w teorii i praktyce, Wrocław 1983.
12. Norma językowa w aspekcie teoretycznym i pragmatycznym, red. A. Piotrowicz, M. Witaszek-Samborska, K. Skibski, Poznań 2011.
13. Pawelec R., Język polski. Poradnik skutecznej komunikacji w mowie i piśmie, Warszawa 2007.
14. Szober S., Słownik ortoepiczny. Jak mówić i pisać po polsku, Warszawa 1937.
15. Wierzbicka A., Kultura języka polskiego: praktyczne ćwiczenia, Łódź 2001.
16. Zmiany w zasadach pisowni obowiązujące od stycznia 2026: https://rjp.pan.pl/komunikat-rady-jezyka-polskiego-przy-prezydium-pan-z-dnia-16-czerwca-2025-r/

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	16
Ćwiczenia audytoryjne	10
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do zaliczenia	32
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Mowa i pismo w rozwoju filogenetycznym człowieka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Marceli Olma
Prowadzący zajęcia	Marceli Olma

Okres Semestr 1	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Kurs ma na celu zapoznanie studentów z niektórymi hipotezami dotyczącymi genezy i ewolucji zdolności mownych gatunku ludzkiego oraz umiejętności posługiwania się przez człowieka znakami graficznymi, które stały się zalążkami pisma.

Wymagania wstępne

Student posiada wyniesioną z wcześniejszych etapów edukacji wiedzę na temat języka jako systemu znaków oraz poszczególnych jego funkcji. Potrafi charakteryzować mówioną i pisaną odmianę języka polskiego.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Posiada wiedzę dotyczącą najważniejszych teorii dotyczących pochodzenia języka jako systemu znaków swoistego wyłącznie dla gatunku homo sapiens.	K_W4, K_W5, K_W7	Test
W2	Zna drogi, którymi ewoluowały zdolności gatunku ludzkiego w zakresie posługiwania się znakami graficznymi w celach komunikacyjnych.	K_W4, K_W5	Test
Umiejętności:			
U1	Potrafi zaprezentować naukowe koncepcje związane z rozwojem filogenetycznym języka zarówno w wariancie mówionym, jak również pisanym.	K_U1, K_U4, K_U5, K_U8	Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Umie samodzielnie zdobywać i poszerzać swą wiedzę z zakresu ewolucji umiejętności językowych gatunku homo sapiens.	K_U1, K_U4, K_U5, K_U8	Aktywność, Udział w dyskusji
U3	Potrafi używać specjalistycznego języka w debacie oraz dzielić się własnymi pomysłami, tudzież wątpliwościami, opierając swą argumentację na właściwie dobranych źródłach wiedzy.	K_U1, K_U4, K_U5, K_U8	Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Rozumie potrzebę pogłębiania wiedzy dotyczącej pochodzenia zdolności komunikacyjnych człowieka oraz jest świadom głównych przyczyn leżących u podstaw zróżnicowania języków przeszłości i współcześnie.	K_K2, K_K3, K_K4	Aktywność, Udział w dyskusji
K2	Posiada świadomość rangi języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich, dba o poprawność i estetykę wypowiedzi.	K_K2, K_K3, K_K4	Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Spekulatywne i naukowe hipotezy dotyczące początków mowy. Różnice i podobieństwa między językiem ludzkim a kodami komunikacji w świecie zwierząt.	W1, U1, K1	Wykład
2.	Organy mowy, mózg i historia rozwoju człowieka.	W1, U1, U2, U3, K1	Wykład
3.	Hipoteza protojęzyka. Powstanie języka a ewolucja gatunków. Hipotezy gesturalne.	W1, U1, U2, U3, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Pismo a cywilizacja. Poligeneza pisma.	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Systemy piktograficzne, ideograficzne, foniczne (sylabiczne i głoskowe) w dziejach ludzkości. Kierunki pisma.	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Geneza alfabetu greckiego, łacińskiego oraz cyrylicy.	W2, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena dost. 68% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena db. 82% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +db. 90% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena bdb.
Ćwiczenia audytoryjne	60% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena dost. 68% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena db. 82% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +db. 90% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena bdb.

Literatura

Obowiązkowa

1. Aitchison J., Ziarna mowy. Początki i rozwój języka, Warszawa 2002.
2. Everett D.I., Jak powstał język. Historia największego wynalazku ludzkości, Warszawa 2019.
3. Furdal A., Językoznawstwo otwarte, Wrocław 2000.
4. Grzegorczykowa R., Homo sapiens a homo loquens: rola języka w tworzeniu psychicznej struktury człowieka i myślowym opanowywaniu świata, [w:] tejże, Język w służbie myśli. Szkice z dziejów polskiego słownictwa, Warszawa 2021.
5. Jasiński A., C.F. Hockett i jego 13 uniwersaliów językowych. Evolectorium. http://evolectorium.com
6. Kuckenburg M., Pierwsze słowo. Narodziny mowy i pisma, Poznań 2006.
7. Ong W.J., Oralność i piśmienność: słowo poddane technologii, przeł. J. Japola, Lublin 1992
8. Pinker S., Instynkt językowy. Jak język kreuje umysł, Poznań 2023.
9. Żywiczyński P., Wacewicz S., Ewolucja języka. W stronę hipotez gesturalnych, Toruń 2015.

Dodatkowa

1. Aitchison J., Ssak, który mówi: wstęp do psycholingwistyki, Warszawa 1991.
2. Cepik J., Jak człowiek nauczył się pisać, Warszawa 1987.
3. Everett C., Niezliczone języki. Jak języki, którymi mówimy, ujawniają różnice w naszym myśleniu, Warszawa 2025.
4. Everett D.L., Język narzędzie kultury, Kraków 2018.
5. Gruca M., Homogeneza: hipotetyczny zarys powstania i rozwoju gatunku ludzkiego, Warszawa 2006.
6. Hockett Ch.F., Kurs językoznawstwa współczesnego, Warszawa 1968.
7. Kaszycka K.A., Antropogeneza, [w:] Przeszłość społeczna. Próba konceptualizacji, red. S. Tabaczyński i in., Poznań 2012.
8. Lachur Cz., Zarys językoznawstwa ogólnego, Opole 2004.
9. Łuczyński E., Maćkiewicz J., Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia, Gdańsk 2002.
10. Milewski T., Zarys językoznawstwa ogólnego. Cz. II: Rozmieszczenie języków, Lublin 1948.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	10
Ćwiczenia audytoryjne	6
Przygotowanie do zajęć	12
Studiowanie literatury	15
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Ochrona własności intelektualnej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty ogólne/obligatoryjne

Koordynator zajęć	Brak Brak, Grzegorz Rut
Prowadzący zajęcia	Brak Brak, Grzegorz Rut

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • E-learning: 15, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: ◦ E-learning z odtworzenia: 15	1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Po odbyciu kursu student zna i rozumie podstawowe zasady, cele i regulacje prawne dotyczące ochrony własności intelektualnej oraz rozumie konsekwencje nieprzestrzegania praw chroniących własność intelektualną. Rozumie prawne i praktyczne aspekty związane z prawem własności przemysłowej, patentami i licencjami.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	zna zagadnienia dotyczące praw autorskich i ochrony własności intelektualnej	K_W1	Test
Umiejętności:			
U1	potrafi w praktyce realizować zagadnienia dotyczące praw autorskich i ochrony własności intelektualnej	K_W14	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Monopole intelektualne 2. Źródła praw na dobrach niematerialnych 3. Zakres przedmiotowy prawa autorskiego: utwory, rodzaje utworów, prawa pokrewne 4. Zakres podmiotowy prawa autorskiego 5. Autorskie prawa osobiste 6. Autorskie prawa majątkowe 7. Okres ochrony utworu 8. Domena publiczna 9. Dozwolony użytek prywatny 10. Dozwolony użytek publiczny 11. Prawo cytatu 12. Plagiat 13. Odpowiedzialność za naruszenie praw autorskich 14. Umowa o przekazaniu praw i umowa licencyjna 15. Umowy licencyjne 16. Wolne licencje 17. Creative Commons 18. Ruch Wolnej Kultury (historia, założenia, aktualny stan) 19. Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi 20. Pojęcie własności przemysłowej 21. Prawa własności przemysłowej 22. Ograniczenia dotyczące praw własności przemysłowej 23. Rejestracja praw własności przemysłowej 24. Międzynarodowa ochrona własności przemysłowej 25. Umowy o przeniesienie praw własności przemysłowej oraz umowy licencyjne 26. Naruszenie praw własności przemysłowej 27. Bazy danych 28. Zwalczanie nieuczciwej konkurencji	W1, U1	E-learning, E-learning z odtworzenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
E-learning	Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
E-learning	Zaliczenie kursu on-line na platformie Moodle.

Literatura

Obowiązkowa

1. Ochrona własności intelektualnej, Michniewicz Grzegorz, 2010, C.H. Beck
2. Środki ochrony praw własności intelektualnej, Podrecki Paweł, 2010, LexisNexis
3. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 24, poz. 83) mieniona Ustawą z dnia 9 czerwca 2000 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Dodatkowa

1. Traple Elżbieta, Umowy o eksploatację utworów w prawie polskim, 2010
2. Kostański Piotr, Żelechowski Łukasz, Prawo własności przemysłowej, Warszawa, 2014
3. Podrecki Paweł, Środki ochrony prawa własności intelektualnej, Warszawa, 2010
4. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz, pod red. Janusza Szwai, Warszawa, 2006

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
E-learning	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Szkolenie biblioteczne

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty ogólne/obligatoryjne

Koordynator zajęć	Bartłomiej Duda
Prowadzący zajęcia	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • E-learning: 2, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: ◦ E-learning z odtworzenia: 2	0

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Szkolenie biblioteczne obejmuje podstawowe informacje dotyczące funkcjonowania Biblioteki oraz systemu biblioteczno-informacyjnego. Uczestnicy zapoznają się z zasadami korzystania ze zbiorów, a także z ofertą usług świadczonych przez poszczególne oddziały i agendy Biblioteki. Celem kursu jest rozwinięcie umiejętności efektywnego przeszukiwania katalogu komputerowego oraz zapoznanie uczestników z bazami danych dostępnymi na stronie internetowej Biblioteki. Szczególny nacisk położony jest na praktyczne poznanie sposobów wyszukiwania i zamawiania zbiorów bibliotecznych za pośrednictwem katalogu online. Zdobyta wiedza umożliwi uczestnikom swobodne i świadome korzystanie z systemu biblioteczno-informacyjnego oraz efektywne wykorzystywanie jego zasobów w procesie kształcenia akademickiego

Wymagania wstępne

Wiedza Niewymagane
Umiejętności Umiejętność posługiwania się komputerem w stopniu podstawowym.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	zna regulamin, zasady funkcjonowania Biblioteki UKEN oraz rozumie rolę systemu biblioteczno-informacyjnego w procesie kształcenia.	K_W5	Test, E-learning
W2	posiada wiedzę na temat zasad korzystania ze zbiorów bibliotecznych oraz usług świadczonych przez Bibliotekę. Zna też podstawowe zasady korzystania z baz danych, do których dostęp zapewnia Biblioteka Główna.	K_W5	Test, E-learning
W3	ma wiedzę na temat sposobów wyszukiwania i zamawiania zbiorów w katalogu komputerowym. Zna możliwości i funkcje elektronicznego konta Czytelnika	K_W5	Test, E-learning
Umiejętności:			
U1	posługuje się zasobami bibliotecznymi dostępnymi w Wypożyczalni, Czytelni Głównej i Czytelni Czasopism Biblioteki Głównej UKEN oraz w bibliotekach dziedzinowych.	K_U4	Test, E-learning
U2	potrafi korzystać ze zbiorów elektronicznych, w tym z baz danych udostępnianych przez Bibliotekę Główną.	K_U4	Test, E-learning
U3	potrafi wykorzystać Internet, w szczególności naukowe elektroniczne bazy danych, w celu pozyskiwania, analizy oraz prezentacji danych bibliograficznych.	K_U4	Test, E-learning

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Korzystanie z katalogu komputerowego Biblioteki UKEN - przeszukiwanie katalogu, zamawianie książek, wysyłanie zamówień oraz sprawdzanie stanu konta użytkownika.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	E-learning, E-learning z odtworzenia
2.	Podstawowe zasady korzystania ze zbiorów i usług Biblioteki - regulaminy, opłaty, zasady korzystania z komputerów i Internetu.	W1, W2, W3, U1, U2, U3	E-learning, E-learning z odtworzenia
3.	Tematyka zbiorów UKEN i ich rozmieszczenie w Bibliotece - rodzaje czytelni, ich lokalizacja, godziny otwarcia oraz zasady korzystania.	W1, W3, U1	E-learning, E-learning z odtworzenia
4.	Podstawowe źródła informacji i usługi informacyjne oferowane przez Bibliotekę Główną.	W1, W2, U1	E-learning, E-learning z odtworzenia
5.	Elektroniczne źródła informacji - polskie i zagraniczne bazy danych, e-booki oraz e-czasopisma, do których dostęp zapewnia Biblioteka Główna	W2, W3, U2, U3	E-learning, E-learning z odtworzenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
E-learning	E-learning

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
E-learning	Student zapoznaje się z materiałami szkoleniowymi udostępnionymi na platformie Moodle, a następnie wykonuje ćwiczenie praktyczne z zakresu wyszukiwania informacji naukowej. W drugiej części szkolenia, po przestudiowaniu materiałów edukacyjnych na platformie e-learningowej, student przystępuje do testu sprawdzającego wiedzę. Test składa się z dziesięciu pytań wielokrotnego wyboru. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi.

Literatura

Obowiązkowa

1. Nie dotyczy.

Dodatkowa

1. Nie dotyczy.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
E-learning	2

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 2
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Szkolenie BHK

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty ogólne/obligatoryjne

Koordynator zajęć	Tomasz Piotrowski
Prowadzący zajęcia	Tomasz Piotrowski

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • E-learning: 4, Zaliczenie bez oceny; w tym zajęcia zdalne: ◦ E-learning z odtworzenia: 4	0

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów i doktorantów rozpoczynających kształcenie na studiach i w szkołach doktorskich z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny kształcenia na podstawie wybranych przepisów prawnych, z zagrożeniami dla życia i zdrowia mogącymi wystąpić podczas realizacji zajęć, sposobach ochrony przed zagrożeniami oraz postępowania podczas wystąpienia tych zagrożeń.
C2	Zasady ochrony przeciwpożarowej, a szczególnie sposoby zapobiegania pożarom, systemach wykrywania pożarów, podręczny sprzęt gaśniczy oraz plan przeprowadzenia ewakuacji na wypadek pożaru i innych miejscowych zagrożeń.
C3	Zapoznanie z ogólnymi zasadami pierwszej pomocy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób	K_W12	Prezentacja
Umiejętności:			
U1	udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej	K_U7	Prezentacja
Kompetencji społecznych:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K4	Prezentacja

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wybrane regulacje prawne: - podstawy prawne bezpieczeństwa i higieny kształcenia - prawa i obowiązki studenta oraz Rektora w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące studenta podczas zajęć organizowanych przez Uczelnię.	W1, U1, K1	E-learning, E-learning z odtworzenia
2.	Warunki bezpieczeństwa i higieny kształcenia w pomieszczeniach Uczelni: - drogi i przejścia - pomieszczenia Uczelni - oświetlenie, ogrzewanie, wentylacja - apteczka pierwszej pomocy - stanowisko wyposażone w monitor ekranowy.	W1	E-learning, E-learning z odtworzenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Czynniki środowiska kształcenia oraz ich zagrożenia i profilaktyka - czynniki niebezpieczne - czynniki szkodliwe - czynniki uciążliwe.	W1	E-learning, E-learning z odtworzenia
4.	Wypadki, którym mogą ulec studenci w trakcie zajęć organizowanych przez Uczelnię - zasady postępowania w razie wypadków i w sytuacjach zagrożeń i awarii.	W1, U1, K1	E-learning, E-learning z odtworzenia
5.	Zasady korzystania z domów studenckich.	W1, U1, K1	E-learning, E-learning z odtworzenia
6.	Zasady udzielania pierwszej pomocy: - system ratownictwa medycznego w Polsce - pierwsza pomoc w aktach prawnych - łańcuch przeżycia - bezpieczeństwo ratownika - ocena stanu poszkodowanego (ABC) i wezwanie pomocy - pozycja bezpieczna - resuscytacja krążeniowo-oddechowa - resuscytacja krążeniowo-oddechowa z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora zewnętrznego AED - postępowanie w stanach nagłych.	W1, U1, K1	E-learning, E-learning z odtworzenia
7.	Ochrona przeciwpożarowa - podstawy prawne ochrony przeciwpożarowej - obowiązki Uczelni, studentów i doktorantów w zakresie ochrony przeciwpożarowej - definicja pożaru - grupy pożarów - przyczyny pożarów - sposoby gaszenia pożarów - podręczny sprzęt gaśniczy – zasady użycia i działania - zasady zachowania się podczas pożaru - zasady zachowania się podczas ewakuacji.	W1, K1	E-learning, E-learning z odtworzenia
8.	Zagrożenia czynnikami biologicznymi w środowisku kształcenia - środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami biologicznymi - problemu ochrony środowiska.	W1	E-learning, E-learning z odtworzenia
9.	Zagrożenia czynnikami chemicznymi w środowisku kształcenia - środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami chemicznymi. - problemu ochrony środowiska.	W1, K1	E-learning, E-learning z odtworzenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
E-learning	Case study, E-learning

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
E-learning	Obejrzenie i wysłuchanie prezentacji stanowi podstawę do uznania udziału w obowiązkowym szkoleniu. Zaliczenie kursu na platformie.

Literatura

Obowiązkowa

1. MERITUM Bezpieczeństwo i higiena pracy, praca zbiorowa, Wolters Kluwer Polska sp. z o.o., 2017

Dodatkowa

1. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Pytania i odpowiedzi, praca zbiorowa, Wolters Kluwer Polska sp. z o.o., 2014

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
E-learning	4
Ćwiczenia poprzez E-learning	4
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 8
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Morfologia i składnia współczesnego języka polskiego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Marceli Olma
Prowadzący zajęcia	Marceli Olma, Renata Dźwigoł

Okres Semestr 2	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 30, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zaznajomienie studentów z podstawową terminologią z zakresu morfologii oraz składni języka polskiego. W ramach kursu studenci otrzymują szczegółową wiedzę o podsystemie słowotwórczym, fleksyjnym, morfonologicznym oraz syntaktycznym współczesnej polszczyzny. Słuchacze poznają założenia analizy morfemowej, słowotwórczej i fleksyjnej, zdobywają informacje na temat klasyfikacji oraz funkcji morfemów, typów derywacji i alternacji głoskowych, a ponadto kształcą umiejętności rozpoznawania oraz analizy zdań pojedynczych i wypowiedzeń złożonych.

Wymagania wstępne

Student posiada wyniesioną z wcześniejszych etapów edukacji wiedzę na temat języka jako systemu znaków oraz poszczególnych jego podsystemów. Zna cechy artykulacyjne głosek języka polskiego. Jest wyposażony w umiejętność dokonywania zapisu fonetycznego.
Student zrealizował wcześniej kursy: Fonetyka z fonologią współczesnego języka polskiego; Ortoepia w mowie i piśmie.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Ma usystematyzowaną wiedzę na temat dwóch podsystemów gramatyki opisowej współczesnego języka polskiego: morfologii oraz składni.	K_W2, K_W4, K_W5	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
W2	Zna zakres użycia pojęć z morfologii i składni (m. in. morfem, derywacja, wyraz podstawowy, wyraz pochodny/ derywat, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy i formant słowotwórczy; temat fleksyjny i końcówka fleksyjna; alternacja samogłoskowa i spółgłoskowa, alternacja ilościowa i jakościowa; wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania; podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik; związek zgody, rządu i przynależności; wypowiedzenie pojedyncze i wypowiedzenie złożone; wypowiedzenie złożone współrzędnie i podrzędnie).	K_W2, K_W4	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
W3	Zna metody analizy morfemowej, słowotwórczej, fleksyjnej oraz składniowej.	K_W2, K_W4, K_W5	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
W4	Posiada wiedzę na temat kategorii gramatycznych przysługujących rzeczownikom, czasownikom, przymiotnikom, zaimkom i liczebnikom.	K_W2, K_W4, K_W5	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
Umiejętności:			
U1	Potrafi dokonać analizy morfemowej wyrazu.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U8	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
U2	Umie dokonać analizy słowotwórczej oraz fleksyjnej oraz wypisać i nazwać zachodzące alternacje głoskowe.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U8	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
U3	Potrafi przeprowadzić analizę składniową zdania pojedynczego rozwiniętego oraz wypowiedzenia wielokrotnie złożonego.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U8	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)
Kompetencji społecznych:			
K1	Ma potrzebę ustawicznego zdobywania i pogłębiania wiedzy dotyczącej polszczyzny jako języka morfologicznego.	K_K2, K_K5	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Śledzi zjawiska językowe (słowotwórcze, fleksyjne i składniowe) zachodzące w współczesnej polszczyźnie, dba o kulturę i estetykę wypowiedzi.	K_K2, K_K5	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do morfologii. Definicja leksemu i wyrazu tekstowego. Pojęcie morfemu, rodzaje morfemów. Podstawy analizy morfemowej wyrazu. Tworzenie rodziny wyrazów. Podstawowe zagadnienia morfonologii. Pojęcie alternacji i ich typologia. Klasyfikacja wymian morfonologicznych. Rozpoznawanie alternacji morfonologicznych (alternacje samogłoskowe, alternacje spółgłoskowe, ich zapis).	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
2.	Wyrazy motywowane słowotwórczo i wyrazy zleksykalizowane. Podstawowe zasady analizy wyrazu podzielnego słowotwórczo. Schemat analizy słowotwórczej rzeczowników. Pojęcie parafrazy słowotwórczej, podstawy słowotwórczej, tematu słowotwórczego i formantu. Typy formantów i rodzaje derywacji (derywacja afiksalna, ujemna, paradygmatyczna, alternacyjna). Analiza słowotwórcza derywatów wykorzystująca terminologię językoznawczą (motywacja słowotwórcza, parafraza słowotwórcza, derywat / wyraz motywowany / fundowany – wyraz motywujący / fundujący). Rozpoznawanie typów derywacji (afiksacja, derywacja paradygmatyczna, derywacja wsteczna, derywacja alternacyjna).	W1, W2, W3, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Przegląd kategorii i najbardziej produktywnych współcześnie typów słowotwórczych rzeczowników oraz przymiotników w języku polskim. Rozpoznawanie funkcji formantów słowotwórczych (mutacja, transpozycja i modyfikacja). Słowotwórstwo rzeczowników, przymiotników i czasowników w języku polskim. Wyrazy złożone.	W1, W2, W3, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Klasyfikacja leksemów na części mowy. Podstawy klasyfikacji leksemów na części mowy, przegląd podstawowych dla polszczyzny ujęć typologicznych (semantyczna T. Milewskiego, morfologiczna Z. Saloniego, składniowa R. Laskowskiego, semantyczno-morfologiczno-składniowa S. Jodłowskiego).	W1, W4, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Pojęcie kategorii gramatycznej. Kategorie imienne (przypadek, liczba, rodzaj gramatyczny) oraz kategorie werbalne (osoba, liczba, czas, tryb, strona, aspekt). Pojęcia: deklinacja i koniugacja, leksem, wyraz a forma fleksyjna, struktura formy fleksyjnej. Opis i analiza budowy fleksyjnej odmiennych części mowy: a/ rzeczownik - charakterystyka kategorii rodzaju, pojęcie synkretyzmu form, podział rzeczowników na deklinacje, przegląd kategorii fleksyjnych, wskazywanie końcówki fleksyjnej oraz alternacji głoskowych zachodzących w obrębie tematu fleksyjnego. Kryteria doboru końcówek równoległych. b/ przymiotnik - podział na deklinacje, uwarunkowania końcówek, formy nieregularne; stopniowanie przymiotnika i przysłówka: regularne, opisowe, supletywne. c/ zaimek - klasy znaczeniowe zaimków (zaimki osobowe, wskazujące, zwrotne, pytajne, nieokreślone, przeczące); morfologiczne właściwości zaimków i ich odmiana. d/ liczebnik - klasy znaczeniowe liczebników (liczebniki główne, zbiorowe, porządkowe, ułamkowe, wielokrotne, wielorakie, mnożne; określone, nieokreślone); morfologiczne właściwości liczebników oraz odmiana liczebników głównych i zbiorowych; składnia liczebników. e/ czasownik - kategorie fleksyjne czasownika: osoba, liczba, czas, tryb, strona; pojęcie aspektu i iteratywności; pojęcie tematu fleksyjnego czasownika, zróżnicowanie końcówek; podział na koniugacje według końcówek osobowych czasu teraźniejszego, przegląd form.	W2, W3, W4, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Typy wypowiedzeń współrzędnie złożonych (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe, wyłączające, synonimiczne); opis i schematy wypowiedzeń złożonych współrzędnie. Analiza struktury wypowiedzeń pojedynczych (nierozwiniętych oraz rozwiniętych). Rozpoznawanie części zdań, sposobów ich wyrażania oraz typów związków składniowych. Sporządzanie schematów zdań pojedynczych rozwiniętych. Typy wypowiedzeń podrzędnie złożonych (podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe; zdania rozwijające; wypowiedzenia wtrącone; imiesłowowy równoważnik zdania). Analiza struktury wypowiedzeń złożonych. Podział wypowiedzeń złożonych na wypowiedzenia składowe. Rozpoznawanie zdań składowych oraz sposobów ich łączenia. Sporządzanie schematów wypowiedzeń wielokrotnie złożonych.	W1, W2, W3, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Case study, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia wykładu jest otrzymanie pozytywnej oceny z egzaminu ustnego.
Ćwiczenia audytoryjne	Podstawę zaliczenia zajęć ćwiczeniowych stanowi aktywność na zajęciach oraz terminowe wykonywanie i składanie pisemnych prac domowych.

Literatura

Obowiązkowa

1. Dunaj B., Zarys morfonologii współczesnej polszczyzny, Kraków 1979.
2. Grzegorczykowa R., Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe, wyd. 3, Warszawa 1979 i nast. wyd.
3. Jędrzejko E., Kita M., Gramatyka polska. Podstawy wiedzy o budowie języka polskiego, Warszawa 2000.
4. Jodłowski S., Podstawy składni polskiej, Warszawa 1976.
5. Nagórko A., Zarys gramatyki polskiej (ze słowotwórstwem), wyd. 4, Warszawa 2000.
6. Strutyński J., Gramatyka polska. Wprowadzenie, fonetyka, fonologia, morfologia, składnia, wyd. 3, Kraków 1999 i nast. wyd.
7. Tokarski J., Fleksja polska, Warszawa 1973 i nast. wyd.
8. Wróbel H., Gramatyka języka polskiego, Kraków 2001.

Dodatkowa

1. Bąk P., Gramatyka języka polskiego. Zarys popularny, wyd. 10, Warszawa 1977 i nast. wyd.
2. Boniecka B., Składnia współczesnego języka polskiego, Lublin 1998.
3. Doroszewski W., Podstawy gramatyki polskiej, cz. 1, Warszawa 1962 i nast. wyd.
4. Encyklopedia wiedzy o języku polskim, red. S. Urbańczyk, Wrocław 1978, nowe wyd. pt. Encyklopedia języka polskiego, Wrocław 1991 i nast. wyd.
5. Grzegorczykowa R., Wykłady z polskiej składni, Warszawa 1998.
6. Jaworski M., Podręczna gramatyka języka polskiego, wyd. 6, Warszawa 1995.
7. Klemensiewicz Z., Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego, wyd. 4, Warszawa 1962 i nast. wyd.
8. Klemensiewicz Z., Zarys składni polskiej, wyd. 4, Warszawa 1969 i nast. wyd.
9. Labocha J., Gramatyka polska, cz. 3. Składnia, Kraków 1995.
10. Łuczyński E., Wiedza o języku polskim dla logopedów, Gdańsk 2015.
11. Nauka o języku polskim dla polonistów, red. S. Dubisz, wyd. 2, Warszawa 1998.
12. Podracki J., Składnia polska. Książka dla nauczycieli, studentów i uczniów, Warszawa 1997.
13. Ruszkowski M., Analiza składniowa wypowiedzeń. Zbiór ćwiczeń, Kielce 1999.
14. Skarżyński M., Słownik przypomnień gramatycznych dla studentów filologii polskiej, Kraków 2000.
15. Słownik gramatyki języka polskiego, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, wyd. 2 popr., Warszawa 2004.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia audytoryjne	30
Przygotowanie do zajęć	20
Studiowanie literatury	8
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Przygotowanie do egzaminu	20

Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Psycholingwistyka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Anna Krzyżak
Prowadzący zajęcia	Anna Krzyżak

Okres Semestr 2	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wprowadzenie podstawowych zagadnień dotyczących psycholingwistyki, jej teoretycznych założeń, zdefiniowanie jej zakresu i metod badań. Umiejscowienie psycholingwistyki w obszarze lingwistyki stosowanej umożliwi uczestnikom kursu zdobycie wiedzy na temat neurobiologicznych podstaw języka, jego przyswajania, przetwarzania, wykorzystania w procesie komunikacji, ze szczególnym uwzględnieniem relacji język – umysł – użytkownik języka oraz język – słyszenie/słuchanie.

Wymagania wstępne

Student posiada elementarną wiedzę z zakresu psychologii i biologicznych determinantów nabywania i użycia języka. Student umie wykorzystać wiedzę z zakresu psychologii, w szczególności dotyczącą procesów poznawczych oraz kompetencji językowej w interpretowaniu relacji język – umysł – użytkownik języka.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student ma wiedzę na temat miejsca psycholingwistyki wśród innych lingwistyk stosowanych. Zna podstawową terminologię z zakresu psychologii i lingwistyki.	K_W1, K_W2, K_W4	Test
W2	Student posiada wiedzę na temat relacji umysł – język oraz procesów warunkujących nabywanie języka i uczenie się go.	K_W1, K_W2, K_W5	Test
W3	Student rozpoznaje główne problemy współczesnej psycholingwistyki i zna jej założenia badawcze.	K_W1, K_W2, K_W5	Test
Umiejętności:			
U1	Student stosuje podstawową terminologię z zakresu psychologii i lingwistyki.	K_U1, K_U4, K_U8	Test
U2	Student rozpoznaje etapy kodowania i dekodowania języka oraz zna jego funkcje.	K_U2, K_U3	Test
U3	Student potrafi rozpoznać psychogenne zjawiska językowe, rozróżniać instrumentarium badawcze psycholingwistyki, czytać i rozumieć teksty naukowe z jej zakresu.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5	Test
Kompetencji społecznych:			
K1	Student ma świadomość wartości psycholingwistyki w zdobywaniu wiedzy o zachowaniach językowych człowieka i efektywnej komunikacji interpersonalnej.	K_K2, K_K4	Test
K2	Student wykazuje rozumianą w szerokim kontekście aktywność komunikacyjną.	K_K1, K_K2, K_K3	Test
K3	Student rozumie potrzebę dokształcania się i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualną wiedzą.	K_K1, K_K2, K_K4	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Psycholingwistyka – definicja, założenia, cele	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Wybrane koncepcje i teorie psycholingwistyczne	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
3.	Język w filo- i ontogenezie	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
4.	Cechy i funkcje języka w odniesieniu do kompetencji językowej, komunikacyjnej, językowo-kulturowej	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
5.	Procesy psychiczne warunkujące nabywanie i użycie języka	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
6.	Funkcje poznawcze	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
7.	Przetwarzanie semantyczne i składniowe	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
8.	Nabywanie języków obcych a dwujęzyczność	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
9.	Psychogenne zjawiska językowe	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
10.	Psycholingwistyka w badaniach interdyscyplinarnych	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Uzyskanie 60% z testu obejmującego zagadnienia teoretyczne

Literatura

Obowiązkowa

1. Nencka E., Orzechowski J., Szymura B., Wichary Sz. (2020). Psychologia poznawcza. Warszawa: PWN
2. Kurcz I., H. Okuniewska H. (red.) (2011). Język jako przedmiot badań psychologicznych. Psycholingwistyka ogólna i neurolingwistyka. Warszawa: Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Akademica”.

Dodatkowa

1. Mazurkiewicz-Sokołowska J. (2011). Lingwistyka mentalna w zarysie. O zdolności językowej w ujęciu integrującym. Kraków: Wydawnictwo UNIVERSITAS.
2. Aitchison J. (2002). Ziarna mowy. Początki i rozwój języka. Tłum. M. Sykurska-Derwojed. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
3. Aitchison J. (1991). Ssak, który mówi. Wstęp do psycholingwistyki, Warszawa: PWN.
4. Bokus B., Shugar G. W. (red.) (2007). Psychologia języka dziecka. Osiągnięcia, nowe perspektywy, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
5. Hickok, G. (2016). Mit neuronów lustrzanych. Tłum. A. Machniak, K. Cipora. Kraków: Copernicus Center Press.
6. Wybrane najnowsze artykuły z czasopism naukowych (także obcojęzycznych) dotyczące omawianych podczas zajęć zagadnień.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Pozostałe godziny w kontakcie	9
Studiowanie literatury	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 59
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Neurolingwistyka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Anna Krzyżak
Prowadzący zajęcia	Anna Krzyżak

Okres Semestr 2	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wprowadzenie podstawowych zagadnień dotyczących neurolingwistyki jako lingwistyki stosowanej zajmującej się neurologicznymi i neuropsychologicznymi podstawami językowego funkcjonowania człowieka oraz zaburzeń komunikacji językowej w różnych schorzeniach mózgu.

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową aktualną wiedzę dotyczącą neuroanatomii oraz neurofizjologicznych podstaw językowego funkcjonowania człowieka ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń wynikających z uszkodzenia struktur mózgowych. Dostrzega związki pomiędzy funkcjonowaniem ośrodków i sieci neuronalnych a działaniem mechanizmów językowych, w tym także percepcji i produkcji mowy.
Student posługuje się terminologią neurolingwistyczną, umie wykorzystywać wiedzę z zakresu językoznawstwa ogólnego oraz neurofizjologii w interpretowaniu relacji ośrodkowy układ nerwowy – język. Potrafi analizować i interpretować teksty źródłowe dotyczące problematyki neurolingwistycznej oraz doniesienia odnoszące się do znanych eksperymentów.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu neurolingwistyki oraz potrafi omówić podstawowe pojęcia, modele i zależności opisujące relacje mózg – język.	K_W1, K_W2	Test
W2	Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W8, K_W9	Test
W3	Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej neurolingwistyki, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań	K_W2, K_W5, K_W6	Test
Umiejętności:			
U1	Student stosuje podstawową terminologię z zakresu neurolingwistyki, poprawnie używając pojęć w kontekście procesów neurogennych uwarunkowań funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.	K_U1, K_U4	Test
U2	Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U6, K_U8	Test
U3	Student rozpoznaje objawy osiowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze. oraz funkcjonowanie społeczne osoby z tego typu problemami.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U5	Test
U4	Student wykorzystuje wiedzę z zakresu neurolingwistyki i psycholingwistyki do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.	K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U8	Test
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i neurofizjologii w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami językowymi pochodzenia centralnego.	K_K2	Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.	K_K1, K_K2, K_K4	Test
K3	Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.	K_K2, K_K3, K_K4	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do neurolingwistyki	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
2.	Funkcjonalna anatomia i fizjologia ośrodkowego układu nerwowego	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
3.	Charakterystyka tzw. obszaru mowy	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
4.	Antylokalizacyjne koncepcje mowy	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
5.	Wybrane koncepcje i teorie neuropsychologiczne i neurolingwistyczne	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
6.	Neurolingwistyczny kontekst zaburzeń mowy. Przetwarzanie semantyczne, syntaktyczne i fonologiczne	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
7.	Produkcja i rozumienie mowy w normie i zaburzeniach (afazje, dyzartrie)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
8.	Współczesne tendencje neurolingwistyczne. Badania mózgu i języka	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Uzyskanie 60% z testu obejmującego zagadnienia teoretyczne.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kurcz I., H. Okuniewska H. (red.), Język jako przedmiot badań psychologicznych. Psycholingwistyka ogólna i neurolingwistyka. Warszawa: Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Akademica".
2. Mazurkiewicz-Sokołowska, J. (2010). Lingwistyka mentalna w zarysie. O zdolności językowej w ujęciu integrującym. Kraków: Wydawnictwo UNIVERSITAS.
3. G. de Zubicaray, N. Schiller (ed.) (2019). The Oxford Handbook of Neurolinguistics. Oxford University Press. Wybór.
4. M. Krajewska (2022). Afazja w stanie ostrym. Obraz i dynamika. Harmonia. Wybór

Dodatkowa

1. Herzyk, A. (2005). Wprowadzenie do neuropsychologii klinicznej. Warszawa: Wydawnictwo „Scholar".
2. Empatia. Co potrafią lustrzane neurony. Tłum. M. Guzowska-Dąbrowska. Warszawa: PW
3. Hickok, G. (2016). Mit neuronów lustrzanych. Tłum. A. Machniak, K. Cipora. Kraków: Copernicus Center Press.
4. Mesulam, M. (2009). Od doznania do poznania. W: K. Jodzio (red.), Neuropsychologia. Współczesne kierunki badań (s. 233–318). Tłum. E. Dzierżak, M. Harciarek, B. Mroziak. Warszawa: PWN.
5. Pąchalska, M. (2007). Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu. Procesy poznawcze i emocjonalne (t. 1). Warszawa: PWN. „Neurolingwistyka Praktyczna", numery 1–4
6. D. Kemmerer (2022): Cognitive Neuroscience of Language. , Psychology Press.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Pozostałe godziny w kontakcie	7
Studiowanie literatury	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 57
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Neurofizjologia procesów mownych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik, Martyna Piotrowicz

Okres Semestr 2	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 30, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 16, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest pogłębienie wiedzy z zakresu anatomii i fizjologii układu nerwowego jako podstawowych czynników biologicznych determinujących prawidłowe funkcjonowanie czynności mowy, a także zrozumienie potencjalnych neurogennych przyczyn i patomechanizmów zaburzeń w zakresie mowy.

Wymagania wstępne

Student ma podstawową wiedzę z zakresu fizjologii mowy. Student potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę z zakresu fizjologii mowy do interpretacji normatywnych i patologicznych zjawisk w zakresie mowy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada rozległą i pogłębioną wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii układu nerwowego.	K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin ustny
W2	Student zna biologiczne determinanty rozwoju i zaburzeń mowy o proweniencji neurogennej.	K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin ustny
W3	Student ma wiedzę na temat mechanizmów neuroplastyczności w uszkodzonym mózgu i ich wpływu na poprawę w zakresie mowy i komunikacji językowej.	K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin ustny
Umiejętności:			
U1	Student potrafi wykorzystywać przyswojoną wiedzę z zakresu neurofizjologii mowy do analizy, deskrypcji i interpretacji faktów językowych notowanych u pacjentów.	K_U1, K_U2, K_U3	Egzamin ustny, Aktywność
U2	Student potrafi wspierać dobrostan pacjenta oraz własny.	K_U7	Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Student ma świadomość wartości posiadanej wiedzy na temat neurofizjologicznych uwarunkowań mowy w kontekście pracy z pacjentem.	K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Neuroanatomia a neurofizjologia - rola obwodowego i ośrodkowego układu nerwowego w regulacji czynności mowy. Podział układu nerwowego. Rozwój układu nerwowego. Fizjologia neuronu i przekaźnictwo synaptyczne.	W1, U2, K1	Wykład
2.	Obwodowy a ośrodkowy narząd mowy.	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Funkcjonalna anatomia mózgowia. Układy czynnościowe.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Neuromodulatory procesów poznawczych, emocjonalnych i zachowania.	W1, W2, W3, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Procesy samonaprawcze i dezintegracyjne w mózgu uszkodzonym.	W3, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	Wybrane zagadnienia patoneurofizjologii mowy.	W2, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Pokaz, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia wykładu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu ustnego. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.
Ćwiczenia audytoryjne	Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu ustnego oraz wykazanie się aktywnością podczas zajęć ćwiczeniowych. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Konturek S. (2018). Fizjologia człowieka. Neurofizjologia (t. 4). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
2. Kuczkowski J. (2014). Anatomia i fizjologia obwodowego i ośrodkowego narządu mowy. Patofizjologia narządu mowy. W: S. Milewski, J. Kuczkowski, K. Kaczorowska-Bray (red.), Biomedyczne podstawy logopedii (s.104-140). Gdańsk: Harmonia Universalis.
3. Obrębowski A. (2014). Biologiczne podstawy mowy. W: S. Milewski, J. Kuczkowski, K. Kaczorowska-Bray (red.), Biomedyczne podstawy logopedii (s.23-35). Gdańsk: Harmonia Universalis.
4. Sadowski B. (2005). Rola mózgu w procesach nadawania i odbioru mowy. W: Gałkowski T., E. Szeląg E., Jastrzębowska G. (red.), Podstawy neurologopedii. Podręcznik akademicki (s. 43-97). Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

Dodatkowa

1. Felten D.L., Józefowicz R. (2007). Atlas neuroanatomii i neurofizjologii Nettera. Warszawa: Urban and Partner.
2. Gołąb B. (1998). Anatomia czynnościowa obwodowego układu nerwowego. Lublin: Czelej.
3. Gołąb B., Jędrzejewski K. (1990). Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego. Warszawa: PZWL.
4. Górska T., Grabowska A., Zagrodzka J. (2012). Mózg a zachowanie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Kaczmarek B.L.J. (1998). Mózg-język-zachowanie. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
6. Michalik M. (red.) (2011). Biologiczne uwarunkowania rozwoju i zaburzeń mowy. Nowa Logopedia, t.2. Kraków: Collegium Columbinum.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	30
Ćwiczenia audytoryjne	16
Pozostałe godziny w kontakcie	4
Przygotowanie do zajęć	20
Przeprowadzenie badań literaturowych	20
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Audiofizjologia procesów mownych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Zdzisława Orłowska-Popek
Prowadzący zajęcia	Zdzisława Orłowska-Popek

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 2	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 16, Zaliczenie na ocenę	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest przekazanie studentowi podstawowej wiedzy z zakresu anatomii i fizjologii narządu słuchu i głosu, psychoakustyki oraz audiologii, a także wykształcenie umiejętności stosowania terminologii fachowej, analizowania zjawisk dźwiękowych i mownych oraz korzystania z podstawowych metod diagnostycznych i wychowania słuchowo-językowego.

Wymagania wstępne

Osoba studiująca posiada uporządkowaną, podstawową wiedzę dotyczącą funkcjonowania narządów zmysłów, budowy i funkcjonowania narządów głosu i mowy, a także zna fundamentalne założenia psycholingwistyki odnoszące się do przetwarzania i rozumienia mowy.
Potrafi zastosować wiedzę z zakresu biologicznych podstaw funkcjonowania organizmu człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów działania podstawowych układów sensorycznych, w analizie i interpretacji procesów percepcyjnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Osoba studiująca posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu audiologii i akustyki oraz potrafi omówić podstawowe pojęcia, modele i zależności opisujące zjawiska dźwiękowe i procesy percepcji słuchowej.	K_W1, K_W7	Test, Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
W2	Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie narządu słuchu oraz układu równowagi, rozumie mechanizmy procesów słyszenia i wytwarzania mowy, a także posiada podstawową wiedzę dotyczącą zaburzeń w obrębie układu słuchowego.	K_W1, K_W6, K_W7, K_W8	Test, Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
W3	Osoba studiująca identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej audiologii i akustyki, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.	K_W1, K_W10, K_W5, K_W9	Test, Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Student stosuje podstawową terminologię z zakresu audiologii i akustyki, poprawnie używając pojęć w kontekście procesów słuchowych i percepcji mowy.	K_U1, K_U4, K_U6, K_U7, K_U8	Test, Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Student klasyfikuje zjawiska akustyczne, identyfikuje ich cechy obiektywne i subiektywne oraz potrafi je opisać w sposób naukowy.	K_U3, K_U6	Test, Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
U3	Student rozpoznaje objawy zaburzeń słuchu, interpretuje ich znaczenie i przewiduje wpływ deficytów słuchowych na rozwój poznawczy, językowy i funkcjonowanie społeczne osoby z tego typu problemami.	K_U2, K_U3, K_U7	Test, Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu audiologii i akustyki w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami centralnego przetwarzania słuchowego, niedosłyszącymi lub głuchymi.	K_K1, K_K2, K_K5	Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
K2	Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.	K_K3, K_K4	Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Anatomiczna organizacja narządu słuchu i układu przedsionkowego.	W1, W2, U1, K2	Wykład
2.	Struktura i funkcje ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego.	W2, U1, K2	Wykład
3.	Ośrodkowe drogi słuchowe i korowa reprezentacja bodźców akustycznych – przebieg szlaków aferentnych oraz organizacja czynnościowa kory słuchowej.	W2, U1, K2	Wykład
4.	Lateralizacja funkcji słuchowych w ośrodkowym układzie nerwowym – specjalizacja półkul mózgowych w zakresie percepcji mowy, muzyki i innych bodźców dźwiękowych	W1, W2, U1, K2	Wykład
5.	Neurofizjologiczne podstawy procesu słyszenia – mechanizmy transdukcji bodźca akustycznego, kodowanie częstotliwości, natężenia i czasu trwania dźwięku.	W1, W3, U1, U2, K2	Wykład
6.	Ontogenetyczny rozwój funkcji słuchowych – etapy dojrzewania obwodowego i ośrodkowego układu słuchowego od okresu prenatalnego do dorosłości.	W1, W3, U1, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
7.	Rola wczesnej stymulacji sensorycznej w kształtowaniu plastyczności układu słuchowego – znaczenie doświadczenia słuchowego dla organizacji struktur korowych.	W1, U2, K2	Ćwiczenia audytoryjne
8.	Wpływ deficytów słuchu na rozwój poznawczy, językowy i społeczno-emocjonalny dziecka – konsekwencje niedosłuchu w różnych okresach rozwojowych.	W2, W3, U3, K1	Wykład
9.	Metodologia badań audiologicznych i ocena kompetencji komunikacyjnych – przegląd obiektywnych i subiektywnych metod diagnostycznych w audiologii i surdologopedii.	W1, W3, U1, U2, K2	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Technologie wspomagania słyszenia – zasady działania, wskazania i ograniczenia aparatów słuchowych oraz systemów implantów ślimakowych i innych implantów słuchowych.	W1, W3, U1, K1, K2	Wykład
11.	Analiza i interpretacja wyników badań audiologicznych – audiometria tonalna i słowna, tympanometria, otoemisje akustyczne, słuchowe potencjały wywołane.	W1, U1, U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Różnicowanie pojęć: słyszenie (percepcja sensoryczna) a słuchanie (proces poznawczo-uwagowy) – analiza funkcjonalna obu procesów.	W1, U1, K2	Wykład
13.	Słuch mowny i słuch muzyczny – specyfika percepcji bodźców językowych i muzycznych w ujęciu neurokognitywnym.	W1, U1, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
14.	Konsekwencje deficytów słuchowych (obwodowych i ośrodkowych) dla funkcjonowania poznawczego, językowego, emocjonalnego, społecznego i zawodowego jednostki w różnych okresach życia.	W2, U3, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Ćwiczenia laboratoryjne, Pokaz, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Udział w zajęciach, aktywny udział w dyskusji i uzyskanie pozytywnych ocen z testu obejmującego zagadnienia teoretyczne.
Ćwiczenia audytoryjne	Pozytywna ocena z projektu grupowego oraz aktywny udział w dyskusji.

Literatura

Obowiązkowa

1. Muzyka-Furtak E. red. 2015, Surdologopedia. Teoria i praktyka, Gdańsk (wybrane rozdziały).
2. Pruszewicz A., Obrębowski A. (2010). Audiologia kliniczna. Zarys. Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego.

Dodatkowa

1. Cieszyńska-Rożek J. (2018). Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Słuch. Kraków: Wydawnictwo CMK.
2. Ozimek E. (2018). Dźwięk i jego percepcja. Warszawa: PWN.
3. Speech perception (2021). red. Jennifer S. Pardo, Lynne C. Nygaard, Robert E. RemezDavid B. Pisoni, Online ISBN:9781119184096 |DOI:10.1002/9781119184096 John Wiley & Sons, Inc. (wybrane rozdziały)

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	16
Pozostałe godziny w kontakcie	8
Studiowanie literatury	13
Przygotowanie projektu	8
Przygotowanie do zaliczenia	10
Przygotowanie do zajęć	7
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 82
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Podstawy komunikacji społecznej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Krzysztof Waśkowski
Prowadzący zajęcia	Krzysztof Waśkowski

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 2	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem przedmiotu jest przedstawienie podstawowych zagadnień z zakresu komunikacji społecznej rozumianej jako interakcyjny proces społeczny. Podczas wykładów i ćwiczeń studenci zostaną zapoznani z istotą zjawiska, jego naukowym zapleczem, a także z różnymi systemami komunikowania społecznego (interpersonalnym, publicznym, masowym, politycznym i organizacyjnym).

Wymagania wstępne

Student powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu humanistyki i komunikacji (poziom szkoły średniej) oraz dysponować umiejętnością pracy w grupie i uczestniczenia w dyskusji.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada podstawowe informacje na temat elementów procesu komunikowania.	K_W2	Test
W2	Student posiada podstawową wiedzę na temat kontekstów społecznych, w których odbywają się procesy komunikowania społecznego.	K_W4	Test
W3	Student posiada podstawową wiedzę z zakresu psychologii społecznej w zakresie uwarunkowań osobowościowych i kulturowych procesu komunikowania się.	K_W12, K_W6	Test
Umiejętności:			
U1	Student potrafi analizować różne sytuacje komunikacyjne w oparciu o wiedzę zdobytą podczas zajęć i formułować własne, profesjonalne opinie na ich temat z wykorzystaniem terminologii dyscypliny.	K_U1	Test, Udział w dyskusji
U2	Student potrafi dostrzegać różne problemy komunikowania społecznego w swoim otoczeniu, poddawać je profesjonalnemu namysłowi i problematyzować w celu rozwiązywania kwestii szczegółowych.	K_U2, K_U3	Test, Udział w dyskusji
U3	Student potrafi wyrażać swe opinie na temat komunikacji z uwzględnieniem zasad grzeczności językowej, a także dostrzegać zagrożenia wobec etyki komunikacyjnej i przeciwdziałać im.	K_U7, K_U8	Test, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Student posiada kompetencje społeczne związane z pracą w grupie zadaniowej, w tym umiejętność prowadzenia fachowej dyskusji z poszanowaniem odmiennych poglądów innych osób.	K_K4	Udział w dyskusji
K2	Student rozumie rolę komunikacji w społeczeństwie, w tym w środowisku zawodowym, i posiada potrzebę samodoskonalenia się w tym obszarze.	K_K5	Udział w dyskusji
K3	Student rozumie rożne podłoża barier komunikacyjnych, a do przeciwdziałania im podejmuje działania będące efektem analiz kontekstów i stylów komunikacji.	K_K2	Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Istota zjawiska komunikacji postrzeganego jako proces społeczny.	W1, W2, W3	Wykład
2.	Rola komunikowania w życiu społecznym.	W1, W2, W3	Wykład
3.	Nauka o komunikacji jako dyscyplina naukowa.	W1, W2, W3	Wykład
4.	Definicje komunikowania.	W1, W2, W3	Wykład
5.	Cechy i elementy komunikowania.	W1, W2, W3	Wykład
6.	Poziomy i formy procesu komunikowania.	W1, W2, W3	Wykład
7.	Modele komunikacji.	W1, W2, W3	Wykład
8.	Systemy komunikacji społecznej.	W1, W2, W3	Wykład
9.	Z czego składa się komunikat?	U1, U2, U3, K1, K2, K3	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Komunikacyjny fenomen rozmowy.	U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
11.	Komunikacja oficjalna i nieoficjalna, werbalna i niewerbalna.	U1, U2, U3, K2	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Bariery komunikacyjne.	U1, U2, U3, K3	Ćwiczenia audytoryjne
13.	Aktywne słuchanie i empatia w rożnych sytuacjach komunikacyjnych.	U1, U2, U3, K1, K3	Ćwiczenia audytoryjne
14.	Zasady komunikacji w różnych grupach społecznych.	U1, U2, U3, K1, K2, K3	Ćwiczenia audytoryjne
15.	Komunikacja propagandowa.	U1, U2, U3, K2	Ćwiczenia audytoryjne
16.	Perswazja i manipulacja jako sposoby wywierania wpływu.	U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
17.	Dwutorowość komunikacji perswazyjnej.	U1, U2, U3, K3	Ćwiczenia audytoryjne
18.	Podtekst i komunikacja niedosłowna.	U1, U2, U3, K3	Ćwiczenia audytoryjne
19.	Presja i szantaż jako naiwne praktyki komunikacyjne.	U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
20.	Istota komunikacji międzykulturowej.	U1, U2, U3	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Case study, Ćwiczenia

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	91-100%: bdb (5,0) 81-90%: db+ (4,5) 71-80%: db (4,0) 61-70%: dst+ (3,5) 51-60%: dst (3,0) 0-50%: ndst (2,0)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	91-100%: bdb (5,0) 81-90%: db+ (4,5) 71-80%: db (4,0) 61-70%: dst+ (3,5) 51-60%: dst (3,0) 0-50%: ndst (2,0)

Literatura

Obowiązkowa

1. M. Kochan, Pojedynek na słowa, Kraków 2005.
2. J. Mikułowski-Pomorski, Z. Nęcki, Komunikowanie perswazyjne [w:] tychże, Komunikowanie skuteczne?, Kraków 1983 i nast. wyd.
3. M.B. Rosenberg, Porozumienie bez przemocy, Warszawa 2003.
4. F. Schulz von Thun, Sztuka rozmawiania, t. 1, Kraków 2003.
5. Komunikacja między ludźmi, red.: S. P. Morreale, B. H. Spitzberg, J. Kevin Barge, Warszawa 2015.
6. R. Cialdini, 1999, Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka, Gdańsk.
7. B. Dobek- Ostrowska, 1999, Podstawy komunikowania społecznego, Wrocław.
8. B. Dobek-Ostrowska, 1993, Wprowadzenie do zagadnień komunikacji społecznej, Wrocław.
9. W. Pisarek, 2004, Pochwała milczenia, w tegoż: Słowa między ludźmi, Warszawa.
10. W. Pisarek, 2004, Sztuka słuchania, w tegoż: Słowa między ludźmi, Warszawa.
11. W. Pisarek, 2004, Zasady skutecznego komunikowania, w tegoż: Słowa między ludźmi, Warszawa.
12. W. Pisarek, 2004, Umiejętność przekonywania czy sztuka porozumienia, w tegoż: Słowa między ludźmi, Warszawa.

Dodatkowa

1. A. Awdiejew, 2004, Strategie interakcyjne, w: Gramatyka interakcji werbalnej, s. 67-86.
2. M. Rusinek, A. Załazińska, 2005, Retoryka podręczna czyli jak wnikliwie słuchać i przekonująco mówić, Kraków.
3. B. Dobek-Ostrowska, R. Wiszniowski, 2001, Teoria komunikowania publicznego i politycznego, Wrocław.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	10
Zbieranie informacji do zadanej pracy	5
Przygotowanie do zaliczenia	15
Studiowanie literatury	15

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Laboratorium mowy 1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Anna Krzyżak
Prowadzący zajęcia	Anna Krzyżak

Okres Semestr 2	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia laboratoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest poznanie metod i narzędzi badania języka i mowy oraz zasad, sposobów postępowania diagnostycznego u osób z nieprawidłowościami w rozwoju języka, głosu i mowy lub mającymi trudności w porozumiewaniu się, a także praktyczne wykorzystanie zdobytej dotychczas wiedzy na temat przetwarzania, programowania i rehabilitacji mowy.

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową aktualną wiedzę dotyczącą fizjologicznych podstaw językowego funkcjonowania człowieka ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń wynikających z uszkodzenia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Dostrzega związki pomiędzy działaniem mechanizmów językowych, w tym percepcji i produkcji mowy, a postępowaniem diagnostycznym i terapeutycznym. Posiada wiedzę na temat instrumentarium diagnostycznego i eksperymentów odnoszących się do języka i mowy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, procesu diagnostycznego i terapeutycznego zaburzeń mowy i języka.	K_W1, K_W2	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W2	Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W3	Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej lingwistyki klinicznej, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.	K_W1, K_W2, K_W5, K_W6	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Umiejętności:			
U1	Student stosuje podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, poprawnie używając pojęć w kontekście oceny funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.	K_U1, K_U4, K_U8	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U2	Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U6, K_U8	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U3	Student rozpoznaje objawy podstawowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze oraz umie zaproponować stosowną terapię z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U5	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Student wykorzystuje wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.	K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U8	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i fizjologii procesów mownych w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami mowy i języka.	K_K1, K_K2	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
K2	Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.	K_K1, K_K2, K_K4	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
K3	Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.	K_K2, K_K3, K_K4	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Standardy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
2.	Eksperymentalne badania języka, głosu i mowy - metody i narzędzia.	W2, U2, U3, U4, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
3.	Produkcja i rozumienie mowy w normie i zaburzeniach.	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
4.	Rodzaje pomocy logopedycznych – prezentacja materiałów wydawniczych i pomocy terapeutycznych.	W1, U1, U4, K1, K3	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
5.	Diagnoza i terapia wybranych form zaburzeń.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
6.	Badanie fizykalne i funkcjonalne aparatu mowy.	W2, U3, K1, K2	Ćwiczenia laboratoryjne
7.	Budowa mięśniowa twarzoczaszki.	W2, U2, U3, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
8.	Diagnoza i terapia miofunkcjonalna – podstawowe założenia.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
9.	Masaż obszaru ustno-twarzowego.	W2, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
10.	Muzykoterapia i logoterapia.	W1, W3, U1, U4, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Pokaz, Case study
Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne, Case study, Praca w grupie, Gry dydaktyczne, Pracownia, Eksperyment

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Uzyskanie pozytywnych ocen z projektu grupowego opartego na przedstawionych treściach.
Ćwiczenia laboratoryjne	Aktywne uczestnictwo w prowadzonych eksperymentach i dyskusji. Uzyskanie pozytywnych ocen z projektu grupowego.

Literatura

Obowiązkowa

1. 1. Grabias S. (red.) (2008). Logopedia: standardy postępowania logopedycznego, Lublin.
2. 2. Pluta-Wojciechowska D., Sambor D. (2017). Współczesne tendencje w diagnozie i terapii logopedycznej. Gdańsk. 4. M. Krajewska (2022). Afazja w stanie ostrym. Obraz i dynamika. Harmonia. Wybór.
3. 3. Pluta-Wojciechowska D. (2019). Dyslalia obwodowa – diagnoza i terapia wybranych form zaburzeń. Bytom.
4. 4. M. Krajewska (2022). Afazja w stanie ostrym. Obraz i dynamika. Harmonia. Wybór.

Dodatkowa

1. Gatkowska I. (2012). Diagnoza dyzartrii u dorosłych w neurologii klinicznej. Kraków.
2. Gąsienica-Szostak A. (2014). Muzykoterapia w rehabilitacji i profilaktyce. Warszawa.
3. 3. Herzyk A. (2000). Taksonomia afazji. Kryteria klasyfikacji i rodzaje zespołów zaburzeń, „Logopedia” nr 28, s. 85-104.
4. 4. Pąchalska M. (2003). Diagnoza chorego z afazją, [w:] Logopedia – pytania i odpowiedzi, t. 2, pod red. T. Gałkowskiego ii G. Jastrzębowskiej, t. 2, Opole, s. 611-699.
5. 5. Pąchalska M., Duncan MacQueen B. (2008). Mózg i pragmatyka, [w:] Podstawy neuropsychologii klinicznej, pod red. Ł. Domańskiej, A.R. Borkowskiej, Lublin, s. 195-231.
6. 6. Wysocka M., Kamińska B., Milewski S. (red.) (2020). Prozodia. Przyswajanie, badanie, zaburzenia, terapia. Gdańsk.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

Wykład	4
Ćwiczenia laboratoryjne	10
Pozostałe godziny w kontakcie	4
Przeprowadzenie badań literaturowych	4
Przygotowanie projektu	8
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Język obcy B2-1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy fakultatywny **Blok zajęciowy** Języki obce

Koordynator zajęć	Beata Banaś, Beata Kukiełka-Król, Urszula Adamek
Prowadzący zajęcia	Beata Banaś, Beata Kukiełka-Król, Urszula Adamek

Okres Semestr 2	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia konwersatoryjne: 40, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Rozwijanie umiejętności rozumienia dłuższych wypowiedzi wypowiedzi, dyskusji i wykładów.
C2	Rozwijanie rozumienia szczegółowych informacji w programach radiowych i telewizyjnych, dotyczących wydarzeń współczesnych lub tematów związanych z zainteresowaniami osobistymi lub zawodowymi (materiały w wersji oryginalnej).
C3	Przygotowanie do samodzielnego korzystania z angielskojęzycznych źródeł w tym stron internetowych.
C4	Zwrócenie szczególnej uwagi na umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi w języku angielskim w codziennej komunikacji, a także umiejętność uzasadnienia własnego punktu widzenia w danej kwestii oraz podawania argumentów za i przeciw względem możliwych rozwiązań.
C5	Rozbudowanie zasobu słownictwa i doskonalenie go poprzez ćwiczenie wymowy oraz zwrócenie uwagi na frazeologię. Zaprezentowanie najważniejszych aspektów związanych z korzystaniem z jednojęzycznych słowników.
C6	Dostarczenie wiedzy związanej z elementami języka specjalistycznego z zakresu kierunku kształcenia.
C7	Przygotowanie studentów do samodzielnego poszerzania wiedzy związanej z wykorzystaniem języka obcego w przyszłym życiu zawodowym.

Wymagania wstępne

Wiedza leksykalno-gramatyczna i umiejętności na poziomie B1.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_W4	Test, Aktywność, E-learning
W2	Student zna struktury leksykalne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_W4	Test, Aktywność, E-learning
W3	Student posiada podstawową wiedzę z zakresu języka specjalistycznego.	K_W4	Test, Aktywność, E-learning
Umiejętności:			
U1	Student samodzielnie umie tworzyć i wykorzystać struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_U9	Test, Aktywność, E-learning
U2	Student posiada umiejętność wykorzystania struktur leksykalnych charakterystycznych dla omawianych treści.	K_U9	Test, Aktywność, E-learning
U3	Student potrafi posługiwać się podstawowymi sformułowaniami z zakresu języka specjalistycznego.	K_U8, K_U9	Test, Aktywność, E-learning
Kompetencji społecznych:			
K1	Student posiada kompetencje w zakresie stosowania wiedzy teoretycznej i praktycznej nabytej w trakcie kursu oraz swobodnie komunikuje się w języku angielskim.	K_K3, K_K5	Test, Aktywność, E-learning

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Student potrafi funkcjonować w obcej kulturze, uczestniczyć w jej życiu codziennym, potrafi inicjować kontakty międzynarodowe.	K_K3, K_K5	Test, Aktywność, E-learning
K3	Student umiejętnie uczestniczy w pracach w środowisku międzynarodowym.	K_K3, K_K5	Test, Aktywność, E-learning

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pytania i odpowiedzi- rozmowa kwalifikacyjna, tworzenie pytań.	W1, U1, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
2.	Tajemnicze zjawiska - ćwiczenia słownikowe w oparciu o pracę z tekstem.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
3.	Przymiotniki związane z cechami charakteru.	W2, U2, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
4.	Czasowniki posiłkowe (Auxiliary verbs), struktura gramatyczna "the...,the...+ comparative".	W1, U1, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
5.	Zagadnienia związane ze zdrowiem - słownictwo, wizyta u lekarza (ćwiczenia na słuchanie), cyberchondria (praca z tekstem).	W2, U2, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
6.	Czasy Present Perfect Simple i Present Perfect Continuous.	W1, U1, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
7.	Zagadnienia związane z wiekiem i etapami w życiu człowieka - wygląd zewnętrzny, rodzaje ubrań (praca z tekstem, ćwiczenia na słuchanie, ćwiczenia słownikowe).	W2, U2, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
8.	Formy przymiotnikowe- stosowanie przymiotników w funkcji rzeczownika.	W1, U1, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
9.	Podróż samolotem - bezpieczeństwo na pokładzie (praca z tekstem, ćwiczenia na słuchanie, ćwiczenia słownikowe).	W2, U2, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
10.	Czasy przeszłe: Past Simple, Past Continuous, Past Perfect Simple, Past Perfect Continuous.	W1, U1, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
11.	Użycie "so" i "such".	W1, U1, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
12.	Powtórzenie materiału.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
13.	Elementy języka specjalistycznego.	W3, U3, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	Dyskusja, Projekt, Praca w grupie, Problem based learning, Gry dydaktyczne

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	Zaliczenie kursu odbywa się na podstawie oceny poszczególnych efektów kształcenia (e-learning, gry dydaktyczne, projekt indywidualny i grupowy, udział w dyskusji, prace pisemne, wypowiedź ustna, testy zaliczeniowe), a także aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Literatura

Obowiązkowa

1. 1. Latham-Koenig C., Oxenden C., Chomacki, K., English File Upper-Intermediate Student's Book, 4th edition. OUP, 2020.

Dodatkowa

1. Latham-Koenig C., Oxenden C., Chomacki, K., English File Upper-Intermediate Workbook, 4th edition. OUP, 2020.
2. Thomson A.J., Martinet A.V., A Practical English Grammar: Exercises 1 & 2, OUP, Oxford 1986.
3. Murphy R., English Grammar in Use, CUP, Cambridge 1998.
4. Watcyn-Jones P., Test Your Vocabulary Books 1-5, Pearson Education Ltd, various editions.
5. Acklam R., Crace A., Total English Upper-Intermediate, Longman, 2006.
6. Kay S., Jones V., New Inside Out Upper-Intermediate, Macmillan, 2009.
7. Cotton D., Falvey D., Kent S., Language Leader Upper-Intermediate, Pearson Education Ltd, 2008.
8. Eales F., Oakes S., Speakout Upper-Intermediate, Pearson, 2011.
9. Clanfield L., Benne R. R., Global Upper-Intermediate, Macmillan Education, Oxford 2011.
10. Jacob, M., Strutt, P., English for International Tourism Upper Intermediate Course Book, Pearson, 2007.
11. Mann M., Taylore-Knowles S., Destination B2, Macmillan Education, 2008.
12. Hornby A. S., Oxford Advanced Learner's Dictionary, OUP, various editions i inne słowniki.
13. źródła internetowe, materiały autorskie

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	40
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Przygotowanie do zajęć	7
Przygotowanie referatu	6
Przygotowanie projektu	7
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Lingwistyka mentalna. Elementy gramatyki umysłu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów kierunku Biolingwistyka z komunikacją kliniczną z podstawowymi problemami, obszarami oraz metodami badań aplikowanymi w obrębie lingwistyki mentalnej jako lingwistyki stosowanej oraz gramatyki umysłu jako kluczowego obszaru lingwistyki mentalnej. W ramach kursu zaprezentowane i omówione zostaną najważniejsze pojęcia i teorie badawcze ww. subdyscyplin, które umożliwiają opis wielorakich zależności zachodzących pomiędzy umysłem, mózgowiem, językiem, mową, mówieniem, zdolnością językową w normie i zaburzeniach.

Wymagania wstępne

Student posiada komptencje i sprawności z zakresu biolingwistycznych i lingwoklinicznych podstaw komunikacji w normie i zaburzeniach. W szczególności dobrze orientuje się w neuro- i audiogennych uwarunkowaniach rozwoju i zaburzeń mowy. Potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe, w tym podręczniki akademickie.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Posiada wiedzę nt. lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu; zna ich terminologię, zakresy naukowych eksploracji, główne problemy badawcze. Zna miejsce lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu wśród innych paradygmatów i modeli językoznawczych, ich źródła, potencjał, krytykę.	K_W1, K_W11, K_W2	Egzamin pisemny
W2	Posiada wiedzę na temat lingwistyki mentalnej jako językoznawstwa kognitywnego w szerokim rozumieniu; wie, co cechuje formalne i kognitywne aspekty zdolności językowej w normie i zaburzeniach.	K_W1, K_W2	Egzamin pisemny
W3	Posiada gruntowną wiedzę nt. gramatyki generatywnej i kognitywnej.	K_W1, K_W2	Egzamin pisemny
Umiejętności:			
U1	Potrafi odnieść główne problemy lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu do lingwistyki klinicznej, tj. jej przedmiotu zainteresowania, terminologii, problemów i zakresów badawczych.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8	Egzamin pisemny, Aktywność
U2	Umie metanaukowo osadzić lingwistykę mentalną i gramatykę umysłu w relacji do innych lingwistyk stosowanych oraz paradygmatów językoznawczych, dostrzegając głównie ich aplikacyjny charakter.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8	Egzamin pisemny, Aktywność
U3	Potrafi zbudować mentalną przestrzeń poznawczą, w której do zrozumienia i wykorzystania lingwistyki mentalnej i gramatyki umysłu jako składowej lingwistyki klinicznej wykorzystuje wiedzę i umiejętności z zakresu lingwistycznych podstawy komunikacji, fizjologii mowy, neurolingwistyki, psycholingwistyki.	K_U1, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8	Egzamin pisemny, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań lingwoklinicznych w obszarze współczesnych zjawisk naukowych.	K_K3, K_K5	Aktywność
K2	Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu określonych użytkowników języka.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Lingwistyka mentalna i gramatyka umysłu - definiowanie subdyscyplin/modeli lingwistycznych.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
2.	Formalne i kognitywne aspekty zdolności językowej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
3.	Gramatyka generatywna i jej główne nurty; GTG a AI.	W1, W2, W3, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Gramatyka kognitywna i jej główne pola badawcze.	W1, W2, W3, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Psycholingwistyczne aspekty zdolności językowej - w normie i zaburzeniach.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Neurolingwistyczne aspekty zdolności językowej - w normie i zaburzeniach.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Socjolingwistyczne aspekty zdolności językowej - w normie i zaburzeniach.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Integrujące ujęcie zdolności językowej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Pokaz, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena bdb. Aktywność podczas zajęć (udział w dyskusji) podnosi ocenę końcową o pół stopnia. Wykłady nie są obowiązkowe. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: • materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, • dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, • prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, • dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), • egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, • w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	60% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena bdb. Aktywność podczas zajęć (udział w dyskusji) podnosi ocenę końcową o pół stopnia. Ćwiczenia są obowiązkowe. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: • materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, • dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, • prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, • dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), • egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, • w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Mazurkiewicz-Sokołowska, J. (2010). Lingwistyka mentalna w zarysie. O zdolności językowej w ujęciu integrującym. Kraków: Universitas.
2. Mecner, P. (2005). Elementy gramatyki umysłu. Kraków: Universitas.

Dodatkowa

1. Chomsky, N. (1996). Koncepcje języka. W: K. Rosner (wybór), Noama Chomsky’ego próba rewolucji naukowej. T. 2: Generatywny program badań nad ludzkim umysłem (37–72). Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk.
2. Stalmaszczyk, P. (red.) (2006). Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne. Łódź: Wydawnictwo UŁ.
3. Taylor, J. (2002). Gramatyka kognitywna. Kraków: Universitas.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	10
Studiowanie literatury	10
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Przygotowanie do egzaminu	35

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Zaburzenia komunikacji językowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Zdzisława Orłowska-Popek
Prowadzący zajęcia	Zdzisława Orłowska-Popek

Okres Semestr 3	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 24, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z rodzajami, przyczynami i mechanizmami najczęściej występujących zaburzeń komunikacji językowej.
C2	Rozwijanie umiejętności analizy zaburzeń na podstawie danych oraz kształtowanie kompetencji w zakresie rozpoznawania ich podstawowych typów i pracy z literaturą naukową.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu fonetyki, składni, semantyki, psycholingwistyki i neurolingwistyki oraz biologicznych podstaw funkcjonowania mózgu. Znajomość rozwoju języka i jego zaburzeń na poziomie ogólnym. Umiejętność analizy danych językowych oraz czytania literatury naukowej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna i rozumie podstawowe typy zaburzeń komunikacji językowej, ich przyczyny, mechanizmy oraz uwarunkowania biologiczne i poznawcze.	K_W1, K_W11, K_W13, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Test, Udział w dyskusji
W2	Osoba studiująca zna wybrane klasyfikacje i typologie zaburzeń (m.in. afazja, autyzm, DLD, dyslalia, dysleksja) oraz ich charakterystyczne objawy.	K_W10, K_W11, K_W2, K_W4, K_W5	Test, Udział w dyskusji
W3	Osoba studiująca posiada wiedzę na temat metod badania i diagnozowania zaburzeń komunikacji językowej oraz rozumie znaczenie podejścia interdyscyplinarnego w analizie zaburzeń komunikacyjnych.	K_W1, K_W5	Test, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Student potrafi analizować i interpretować przejawy zaburzeń komunikacji językowej.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5	Test, Udział w dyskusji
U2	Student potrafi wykorzystywać literaturę naukową do formułowania wniosków.	K_U6, K_U8, K_W14	Test, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest gotów do krytycznej oceny informacji oraz pracy w sposób odpowiedzialny i interdyscyplinarny w obszarze badań nad komunikacją językową.	K_K1, K_K2, K_K3	Test, Udział w dyskusji
K2	Student okazuje szacunek wobec trudności osób z zaburzeniami komunikacji językowej oraz zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych.	K_K4, K_K5	Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Komunikacja międzyludzka i jej istota.	W1, U2, K1	Wykład
2.	Wprowadzenie do problematyki zaburzeń komunikacji językowej – definicje, zakres, podejścia badawcze.	W1, W3, U2, K1	Wykład
3.	Wprowadzenie do problematyki zaburzeń komunikacji językowej (2h) – definicje, zakres, podejścia badawcze c. d.	W1, W3, U2, K1	Wykład
4.	Klasyfikacje zaburzeń mowy.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład
5.	Klasyfikacje zaburzeń mowy c.d.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	Dyslalia.	W2, U1, K1, K2	Wykład
7.	Afazja -dzieci, dorośli.	W2, W3, U1, K1, K2	Wykład
8.	Autyzm.	W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład
9.	Opóźniony rozwój mowy, DLD.	W2, U1, U2, K1, K2	Wykład
10.	Dysleksja.	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Wykład
11.	Mowa osób z rozszczepem wargi i podniebienia.	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Obecność na zajęciach, test uwzględniający materiał z wykładów, aktywny udział w dyskusji

Literatura

Obowiązkowa

1. Grabias S., Kurkowski M., (2012). Logopedia. Teoria zaburzeń mowy. Lublin
2. Czaplewska, E., Milewski, S. (red.). (2012). Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki. Sopot..

Dodatkowa

1. Domagała A., Mirecka U.,(red.). 2017. Zaburzenia komunikacji pisemnej. Gdańsk.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	24
Pozostałe godziny w kontakcie	8
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	12
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 54
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Patoneurofizjologia mowy wieku dziecięcego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik, Anna Krzyżak, Martyna Piotrowicz, Zdzisława Orłowska-Popek, Marzena Błasiak-Tytuła

Okres Semestr 3	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Student posiada kompetencje i sprawności z zakresu patoneurofizjologii mowy wieku dziecięcego, czyli jednostek patologii mowy o podłożu neurologicznym (chorób i uszkodzeń ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego) występujących w okresie pre- i perilingwalnym.

Wymagania wstępne

Student posiada kompetencje i sprawności z zakresu ontolingwistyki, fizjologii i patofizjologii procesów mownych, psycho- i neurolingwistyki oraz elementarną wiedzę z zakresu zaburzeń komunikacji językowej. Potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe.
Zajęcia są prowadzone w języku polskim.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada wiedzę na temat etiologii zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.	K_W11, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin ustny
W2	Student posiada wiedzę na temat symptomatologii zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.	K_W11, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin ustny
W3	Student posiada wiedzę na temat prognozy i założeń terapii zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.	K_W11, K_W12, K_W13, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin ustny
Umiejętności:			
U1	Student potrafi dokonywać deskrypcji objawów językowych zaburzeń mowy pochodzenia korowego, podkorowego, logoneurotycznego i neurorozwojowego u dzieci.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U8	Egzamin ustny, Aktywność
U2	Student sprawnie posługuje się terminologią z zakresu patoneurofizjologii mowy wieku dziecięcego.	K_U1	Egzamin ustny, Aktywność
U3	Student, wykorzystując strategie argumentacyjne, perswazyjne, psychoedukacyjne, retoryczne potrafi oddziaływać na pacjenta dotkniętego neurofizjologicznymi zaburzeniami mowy oraz jego bliskich, poprawiając ich dobrostan.	K_U1, K_U2, K_U5, K_U7, K_U8, K_W14	Egzamin ustny, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Mając kontakt poznawczy z pacjentami dotkniętymi neurofizjologicznymi zaburzeniami mowy, kieruje się odpowiedzialnością, empatią oraz zasadami etyki zawodowej.	K_K1	Egzamin ustny, Aktywność
K2	Jest gotów/gotowa do realizacji działań badawczych i zawodowych związanych z zaburzeniami mowy o charakterze patoneurofizjologicznym. Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.	K_K2, K_K3	Egzamin ustny, Aktywność
K3	Dostrzega rolę języka i mowy w świetle zaburzeń mowy o proweniencji patoneurofizjologicznej.	K_K5	Egzamin ustny, Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Zaburzenia mowy pochodzenia korowego u dzieci: alalia, alalia prolongata, niedokształcenie mowy o typie afazji, afazja dziecięca - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
2.	Zaburzenia mowy pochodzenia podkorowego u dzieci: dyzartria i anartria dziecięca - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Zaburzenia mowy pochodzenia neurorozwojowego u dzieci: ASD, oligofazja - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Logoneurozy dziecięce: jąkanie, mutyzm - etiologia, epidemiologia, symptomatologia, prognoza.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Kompetencje diagnostyczne lingwisty klinicznego.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Założenia terapii zaburzeń mowy o charakterze patoneurofizjologicznym i prognoza.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Pokaz, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia wykładu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu ustnego. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu ustnego oraz wykazanie się aktywnością podczas zajęć ćwiczeniowych. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T., (red.), Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego, Lublin 2015.
2. Michalik M., Mózgowe porażenie dziecięce w teorii i praktyce logopedycznej. Gdańsk 2015.
3. Michalik M., Diagnozowanie kompetencji lingwistycznej ucznia szkoły specjalnej, Kraków 2006.
4. Milewski S., Kuczkowski J., Kaczorowska-Bray K., (red.), Biomedyczne podstawy logopedii, Gdańsk 2014.

Dodatkowa

1. Kaczorowska-Bray K., Brzozowska-Misiewicz I. (2012). Niepełnosprawność intelektualna jako zaburzenie mogące współwystępować z innymi zespołami. W: J. Błeszyński, K. Kaczorowska-Bray (red.), Diagnoza i terapia logopedyczna osób z niepełnosprawnością intelektualną. Teoretyczne determinanty problemu (s. 130−152). Gdańsk: Harmonia Universalis.
2. Domagała A., Mirecka U. (red.), Metody terapii logopedycznej, Lublin 2018.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	20
Przygotowanie do zajęć	25
Studiowanie literatury	25
Przygotowanie do egzaminu	25
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120

Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wprowadzenie do semantyki i pragmatyki językowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Ewa Horyń
Prowadzący zajęcia	Ewa Horyń

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 12, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 14, Zaliczenie na ocenę	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu semantyki i pragmatyki językoznawczej, wykształcenie umiejętności rozpoznawania i opisu różnych relacji semantycznych zachodzących między jednostkami leksykalnymi, zapoznanie z wybranymi zagadnieniami z obszaru semantyki oraz pragmatycznej analizy języka.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Zna główne kierunki rozwoju semantyki w XIX i XX wieku.	K_W2	Udział w dyskusji, Kolokwium
W2	Ma wiedzę na temat rozwoju i problematyki współczesnej semantyki.	K_W1, K_W2	Udział w dyskusji, Kolokwium
W3	Ma wiedzę na temat pragmatyki językoznawczej jako jednej z dziedzin językoznawstwa.	K_W1, K_W4	Udział w dyskusji, Kolokwium
W4	Zna podstawowe pojęcia z zakresu semantyki i pragmatyki językoznawczej.	K_W4	Udział w dyskusji, Kolokwium
W5	Zna relacje semantyczne zachodzące między jednostkami leksykalnymi; zna ich istotę i klasyfikacje.	K_W1	Udział w dyskusji, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W6	Ma wiedzę na temat przyczyn zmian znaczeniowych, a także typów zmian znaczeniowych.	K_W1	Udział w dyskusji, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W7	Zna główne założenia teorii aktów mowy, zna podstawowe klasyfikacje aktów mowy, a także teorię implikatur konwersacyjnych P. Grice'a.	K_W1, K_W4	Udział w dyskusji, Kolokwium
Umiejętności:			
U1	Potrafi wyjaśnić terminy z zakresu semantyki i pragmatyki językoznawczej oraz posługiwać się nimi w analzie wypowiedzi.	K_U1	Udział w dyskusji, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U2	Potrafi opisywać strukturę znaczeniową wyrazów; ustalić i nazwać relacje semantyczne, w jakie wchodzą jednostki leksykalne.	K_U1, K_U5	Udział w dyskusji, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U3	Potrafi rozpoznawać i wskazywać przykłady gier komunikacyjno-językowych, których podstawą są zjawiska semantyczne.	K_U1, K_U5	Udział w dyskusji, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U4	Umie analizować różnego typu teksty, rozpoznając wykładniki intencji wypowiedzi oraz poszczególnych funkcji języka, rozróżnia znaczenie systemowe i znaczenie pragmatyczne wypowiedzi.	K_U3, K_U5	Udział w dyskusji, Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Kompetencji społecznych:			
K1	Ma świadomość zdobytej wiedzy z zakresu semantyki i pragmatyki językoznawczej.	K_K4, K_K5	Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Ma świadomość wartości zdobytej wiedzy i umiejętności dla dalszego samokształcenia się.	K_K4	Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Semantyka językoznawcza w XIX w. i XX w.	W1	Wykład
2.	Rozwój i problematyka współczesnej semantyki. Współczesne teorie semantyczne – teoria pól semantycznych, analiza składnikowa (semowa) znaczeń, semantyka kognitywna.	W2, U1	Wykład
3.	Problemy teoretyczne semantyki: problem definicji znaczenia (filozoficzne oraz lingwistyczne koncepcje znaczenia. Znaczenie jako własność znaku); problemy teoretyczno-metodologiczne semantyczneog opisu wyrażeń językowych (znaczenie leksykalne a znaczenie tekstowe. Granice między polisemią a monosemią. Typy znaczeń wariantywnych. Typy polisemii właściwej. Polisemia a homonimia).	W1, U2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Relacje w polu leksykalno-semantycznym: polisemia, synonimia, hiponimia, antonimia, konwersja, komplementarność.	W5	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Zmiany znaczeniowe wyrazów.	W6	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Pragmatyka językoznawcza jako nauka. Pragmatyczne aspekty znaczenia - teoria aktów mowy i teoria illokucji. Typy aktów mowy. Warunki fortunności aktów mowy. Bezpośrednie i pośrednie akty mowy.	W3, W4, W7	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Analiza wybranych gatunków wypowiedzi z zastosowaniem wybranej terminologii z zakresu pragmalingwistyki.	U3, U4, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
8.	Pogranicza semantyki i pragmatyki (informacje przekazywane przez wypowiedź niejawnie; badanie mechanimów rozumienia wypowiedzi; definicja językowego obrazu świata; podstawy rekonstrukcji. Badanie różnic w językowych obrazach świata - na wybranych przykładach).	W1, W4	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną. Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie końcowego kolokwium zaliczeniowego (w formie pisemnej) z ćwiczeń oraz tematyki wykładów.
Ćwiczenia audytoryjne	Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną. Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie: - systematycznego przygotowania się i aktywnego udziału w zajęciach; - zaliczonych zadań, a także końcowego kolokwium zaliczeniowego (w formie pisemnej) z ćwiczeń oraz tematyki wykładów. Zaliczenie kolokwium na poziomie powyżej 60% (91-100%: bdb (5,0) 81-90%: db+ (4,5) 71-80%: db (4,0) 61-70%: dst+ (3,5) 51-60%: dst (3,0) 0-50%: ndst (2,0)).

Literatura

Obowiązkowa

1. Grzegorczykowa R., Wprowadzenie do semantyki językoznawczej, Warszawa 2002.
2. Grzegorczykowa R., Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007.
3. Lyons J., Semantyka, t.1 i 2, Warszawa 1984 i 1989.
4. Przybylska R., Wstęp do nauki o języku polskim. Podręcznik dla szkół wyższych, Kraków
5. Szczepankowska I., Semantyka i pragmatyka językowa: słownik podstawowych pojęć z zadaniami i literaturą przedmiotu, Białystok 2011.
6. Tokarski R., Słownictwo jako interpretacja świata, [w:] Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.
7. Tokarski R., Światy za słowami. Wykłady z semantyki językoznawczej, Lublin 2014.
8. Wierzbicka A., Akty mowy [w:] Semiotyka i struktura tekstu, red. M. R. Mayenowa, Wrocław 1973.
9. Wierzbicka A., Genry mowy, [w:] Tekst i zdanie. Zbiór studiów, red. T. Dobrzyńska, E. Janus, Wrocław 1983.
10. Wierzchowski J., Semantyka językoznawcza, Warszawa 1980.

Dodatkowa

1. Apresjan J.D., Semantyka leksykalna. Synonimiczne środki języka, przekł. Z. Kozłowska i A. Markowski, Wrocław 1980.
2. Buttler D., Koncepcja pola znaczeniowego, „Przegląd Humanistyczny” 1968, z. 3.
3. Buttler D., Struktura znaczeniowa wyrazów, „Prace Filologiczne” 1976, t. XXVI.
4. Grębowiec J., Mówić i działać. Wykłady z pragmatyki języka, Wrocław 2013.
5. Grodziński E., Wypowiedzi performatywne. Z aktualnych zagadnień filozofii języka, Wrocław 1980.
6. Kalisz R., Pragmatyka językowa, Gdańsk 1993.
7. Kania S., Tokarski J., Zarys leksykologii i leksykografii polskiej, Warszawa 1971.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	12
Ćwiczenia audytoryjne	14
Przygotowanie do zajęć	20
Studiowanie literatury	8
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Przygotowanie do zaliczenia	20

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 76
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wprowadzenie do komunikacji klinicznej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Anna Krzyżak
Prowadzący zajęcia	Anna Krzyżak

Okres Semestr 3	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wprowadzenie zagadnień dotyczących komunikacji interpersonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem relacji lekarz/terapeuta – pacjent.
C2	Student zapozna się z mechanizmami komunikacyjnego funkcjonowania człowieka w oparciu o wybrane teorie, pozna skuteczne formy komunikacji, zdobędzie wiedzę na temat łamania barier i osiągania celów komunikacyjnych.
C3	Wyposażenie studenta w umiejętność posługiwania się stosowną terminologią w relacjach lekarz/terapeuta – pacjent oraz analizy naukowej literatury fachowej i prowadzenia dyskusji na temat przedstawianych w trakcie zajęć zagadnień.

Wymagania wstępne

Studenta posiada elementarną wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej. Zna pojęcia komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zasady dobrej komunikacji.
Student umie wykorzystać wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej do prowadzenia skutecznej komunikacji.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna i omawia zagadnienia odnoszące się do komunikacji interpersonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji w sytuacjach szczególnych.	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja
W2	Student umie rozpoznać różne style komunikacji, rozumie ich uwarunkowania kulturowe, społeczne i psychologiczne.	K_W1, K_W11, K_W12, K_W4, K_W5	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja
W3	Student rozpoznaje i definiuje bariery komunikacyjne, rozumie rolę środków werbalnych i niewerbalnych w procesie skutecznej komunikacji, zna podstawowe zasady asertywnej i empatycznej komunikacji w relacjach terapeutycznych.	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja
Umiejętności:			
U1	Student stosuje podstawową terminologię z zakresu komunikacji werbalnej i niewerbalnej, posługuje się terminami dotyczącymi skutecznej komunikacji w naukach medycznych.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U7	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Student ma podstawowe kompetencje umożliwiające sprawne komunikowanie się i niwelowanie barier komunikacyjnych oraz porozumiewanie się w sytuacjach trudnych i dąży do ich rozwoju.	K_U2, K_U3, K_U7	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	Student potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej do formułowania i rozwiązywania problemów badawczych.	K_U1, K_U5, K_U6, K_U8	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Student ma świadomość wartości wiedzy z zakresu komunikacji interpersonalnej i potrafi dostosować sposób komunikowania się do rozmówcy. Jest otwarty na potrzeby komunikacyjne interlokutora.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K5	Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji
K2	Student rozumie potrzebę dokształcania się i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualną wiedzą.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K4	Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawy komunikacji	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
2.	Komunikacja werbalna	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Komunikacja niewerbalna	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Bariery komunikacyjne	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Słyszenia a słuchanie w komunikacji interpersonalnej	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
6.	Techniki aktywnego słuchania	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Asertywność a empatia w komunikacji interpersonalnej	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Komunikacja medyczna – definicja, cele, uczestnicy	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
9.	1. Logoterapia – jako jedno z narzędzi komunikowania się z pacjentem w sytuacjach trudnych – podstawy teorii	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Projekt, Case study, Praca w grupie, Gry dydaktyczne, Warsztaty, Ćwiczenia

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie pisemne na podstawie prezentowanych treści.
Ćwiczenia audytoryjne	Przygotowanie projektu indywidulnego i/lub grupowego

Literatura

Obowiązkowa

1. McKay M., Davis M., Fanning P. (2006). Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk: GWP.
2. Nowina-Konopka M., Feleszka W., Małecki M. (2018). Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy. Kraków: Medycyna Praktyczna.
3. Patterson M.L. (2011). Więcej niż słowa. Potęga komunikacji niewerbalnej. Gdańsk: GWP.

Dodatkowa

1. Doroszewski J. (2007). Komunikacja pacjenta z lekarzem – literatura, stanowiska, problemy, [w:] Markowski A., Meder J., Doroszewski J. (red.) Językowe, psychologiczne i etyczne aspekty komunikacji lekarza z pacjentem. Warszawa: PAN, s. 41–61.
2. Frankl V.E. (2021). Lekarz i dusza. Wprowadzenie do logoterapii i analizy egzystencjalnej. Warszawa: Wydawnictwo Czarna Owca.
3. Stewart J. (2000). Mosty zamiast murów. O komunikowaniu się między ludźmi. Warszawa: PWN.
4. Szczeklik A. (2007). Kore. O chorych, chorobach i poszukiwaniu duszy medycyny. Kraków: Znak

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	10
Pozostałe godziny w kontakcie	6
Przygotowanie do zajęć	14
Przygotowanie projektu	20
Zbieranie informacji do zadanej pracy	9
Studiowanie literatury	11
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Wybrane zagadnienia paleolingwistyki, paleoslawistyki i polszczyzny historycznej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Marceli Olma
Prowadzący zajęcia	Marceli Olma

Okres Semestr 3	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest: - wyjaśnienie studentom przyczyn i praw rządzących ewolucją języka w ujęciu diachronicznym; - zapoznanie studentów z miejscem języka polskiego w obrębie rodziny języków indoeuropejskich i słowiańskich; - zapoznanie z głównymi tendencjami rozwojowymi języka staro-cerkiewno-słowiańskiego i z przemianami zachodzącymi w obrębie fonetyki i fonologii; - zapoznanie z podstawowymi przemianami dokonującymi się w zakresie staropolskiej fonetyki z fonologią oraz zmianami, które dokonały się w obrębie fleksji imiennej i werbalnej pod kątem wskazania cech swoistych dla języka polskiego. - identyfikacja i klasyfikacja najważniejszych źródeł pisanych (rękopiśmiennych i drukowanych) dla historii języka polskiego.

Wymagania wstępne

Student posiada wiedzę dotyczącą poszczególnych podsystemów współczesnego języka polskiego, ze szczególnym naciskiem na warstwę fonetyczno-fonologiczną i morfologiczną.
Student zaliczył kursy: Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, Morfologia i składnia współczesnego języka polskiego, Mowa i pismo w rozwoju filogenetycznym człowieka.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada wiedzę na temat genealogii języka, zna miejsce języka polskiego w rodzinie indoeuropejskiej i grupie słowiańskiej	K_W11, K_W2, K_W5	Zaliczenie ustne, Aktywność
W2	Poznaje procesy diachroniczne związane z mechanizmami zmian fonetycznych, morfologicznych i składniowych (od praindoeuropejszczyzny po polszczyznę nowożytną).	K_W11, K_W2, K_W5	Zaliczenie ustne, Aktywność
W3	Zna zasady metody porównawczej oraz techniki rekonstrukcji fonetycznej i fleksyjnej.	K_W11, K_W2, K_W5	Zaliczenie ustne, Aktywność
W4	Wie, w jaki sposób kontekst kulturowy (tj. czynniki pozajęzykowe: chrystianizacja, migracje, wydarzenia historyczne) wpływają na rozwój języka.	K_W11, K_W2, K_W5	Zaliczenie ustne, Aktywność
W5	Poznaje najważniejsze teksty staropolskie i staro-cerkiewno-słowiańskie i ich znaczenie jako źródeł wiedzy historycznojęzykowej.	K_W11, K_W2, K_W5	Zaliczenie ustne, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Student umie analizować teksty, objaśniać archaiczne formy gramatyczne w tekstach staropolskich.	K_U1, K_U5, K_U8	Zaliczenie ustne, Aktywność, Praca pisemna (esej)
U2	Potrafi rekonstruować formy, wyprowadzając współczesne polskie wyrazy z form prasłowiańskich.	K_U1, K_U5, K_U8	Zaliczenie ustne, Aktywność, Praca pisemna (esej)
U3	Umie interpretować procesy zachodzące we współczesnej polszczyźnie, wyjaśniać przyczyny dzisiejszych nieregularności w polskiej odmianie i rozumie pochodzenie zasad współczesnej polskiej ortografii.	K_U1, K_U5, K_U8	Zaliczenie ustne, Aktywność, Praca pisemna (esej)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Potrafi posługiwać się terminologią z zakresu językoznawstwa diachronicznego.	K_U1, K_U5, K_U8	Zaliczenie ustne, Aktywność, Praca pisemna (esej)
U5	Umie krytycznie korzystać ze słowników etymologicznych, wyszukując etymologię wyrazów.	K_U1, K_U5, K_U8	Zaliczenie ustne, Aktywność, Praca pisemna (esej)
Kompetencji społecznych:			
K1	Student odczuwa potrzebę ochrony dziedzictwa oraz dbania o poprawność i bogactwo języka polskiego w oparciu o świadomość jego historycznej głębi.	K_K2, K_K4, K_K5	Zaliczenie ustne, Aktywność
K2	Jest zdolny do refleksji nad tożsamością narodową oraz nad znaczeniem polszczyzny jako elementu wspólnoty europejskiej (indoeuropejskiej) i słowiańskiej.	K_K2, K_K4, K_K5	Zaliczenie ustne, Aktywność
K3	Odczuwa potrzebę ciągłego kształcenia, samodzielnego pogłębiania wiedzy w zakresie dynamicznie zmieniających się teorii paleolingwistycznych.	K_K2, K_K4, K_K5	Zaliczenie ustne, Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Metody badawcze paleolingwistyki i lingwistyki historycznej.	W1, U4, K3	Wykład
2.	Językowa i archeologiczna rekonstrukcja ekspansji ludów indoeuropejskich.	W1, U4, K3	Wykład
3.	Eksplozja słowiańszczyzny: od peryferyjnego dialektu do dominacji w Europie Środkowo-Wschodniej.	W1, W2, U4, K1, K2, K3	Wykład
4.	Prawa głosowe i zjawiska językowe w okresie prasłowiańskim.	W1, W2, W3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Od dialektu lechickiego do języka polskiego: procesy różnicujące polszczyznę na tle zachodniosłowiańskim.	W1, W2, W3, W5, U2, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Zabytki języka polskiego jako źródła wiedzy na temat dawnej polszczyzny.	W4, W5, U1, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Najważniejsze zjawiska w obrębie fleksji imiennej w języku polskim (od staropolszczyzny do współczesności).	W2, W3, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Rozwój fleksji werbalnej w języku polskim (od czasów najdawniejszych po współczesność).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Pokaz

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Case study, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Student po ukończeniu kursu przystępuje do zaliczenia w formie ustnej, w trakcie którego winien wykazać się znajomością przedstawionych na wykładzie teorii teoretycznych mieszczących się w nurcie badań paleolingwistycznych oraz umiejętnością rekonstrukcji fonetycznej prostych form wyrazowych wraz z komentarzem zjawisk fonetycznych i fleksyjnych.
Ćwiczenia audytoryjne	Warunkiem zaliczenia jest aktywny udział w zajęciach, przygotowanie do nich, terminowe wykonywanie i składanie pisemnych prac domowych.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bernstein S., Zarys gramatyki porównawczej języków słowiańskich. Alternacje. Tematy imienne, Warszawa 1985.
2. Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., Gramatyka historyczna języka polskiego, wyd. 2 poszerzone i zmienione, Warszawa 1998.
3. Kobylińska J., Gramatyka języka staro-cerkiewno-słowiańskiego z ćwiczeniami, wyd. III, Kraków 1992.
4. Meillet A., Wstęp do językoznawstwa indoeuropejskiego, Warszawa 1958.
5. Rospond, Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa 2000 (lub następne wydania).
6. Rudnicki M., Wyłonienie się Słowian spośród ludów indoeuropejskich i ich pierwotne siedziby, Poznań 1959.
7. Strutyński J., Podstawowe wiadomości z gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego, np. wyd. 9, Kraków 2002.
8. Strutyński J., Elementy gramatyki historycznej języka polskiego, wyd. 3, Kraków 1993.
9. Taszycki W., Najdawniejsze zabytki języka polskiego, wyd. 5, Wrocław 1976

Dodatkowa

1. Barkowski R.F., Tajemnice początków państwa polskiego 966, Warszawa 2016.
2. Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., Gramatyka historyczna języka polskiego w testach, ćwiczeniach i tematach egzaminacyjnych, Gdańsk 1999.
3. Janicki K., Cywilizacja Słowian. Prawdziwa historia największego ludu Europy, Poznań 2023.
4. Języki indoeuropejskie, t. 2, pod red. L. Bednarczuka, Warszawa 1988
5. Klemensiewicz Z., Historia języka polskiego, Warszawa 2015.
6. Kuraszkiewicz W., Podstawowe wiadomości z gramatyki historycznej języka polskiego, Warszawa 1970.
7. Vrtel-Wierczyński S., Wybór tekstów staropolskich. Czasy najdawniejsze do r. 1543, wyd. 5, Warszawa 1977.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	20
Przeprowadzenie badań literaturowych	8
Pozostałe godziny w kontakcie	2

Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Laboratorium mowy 2

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Anna Krzyżak
Prowadzący zajęcia	Anna Krzyżak

Okres Semestr 3	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia laboratoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest poznanie metod i narzędzi badania języka i mowy oraz zasad, sposobów postępowania diagnostycznego u osób z nieprawidłowościami w rozwoju języka, głosu i mowy lub mającymi trudności w porozumiewaniu się, a także praktyczne wykorzystanie zdobytej dotychczas wiedzy na temat przetwarzania, programowania i rehabilitacji mowy.

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową aktualną wiedzę dotyczącą fizjologicznych podstaw językowego funkcjonowania człowieka ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń wynikających z uszkodzenia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Dostrzega związki pomiędzy działaniem mechanizmów językowych, w tym percepcji i produkcji mowy, a postępowaniem diagnostycznym i terapeutycznym. Posiada wiedzę na temat instrumentarium diagnostycznego i eksperymentów odnoszących się do języka i mowy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, procesu diagnostycznego i terapeutycznego zaburzeń mowy i języka.	K_W1, K_W2	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W2	Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W3	Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej lingwistyki klinicznej, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.	K_W1, K_W2, K_W5, K_W6	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Umiejętności:			
U1	Student stosuje podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, poprawnie używając pojęć w kontekście oceny funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.	K_U1, K_U4, K_U8	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U6, K_U8	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U3	Student rozpoznaje objawy podstawowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze oraz umie zaproponować stosowną terapię z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U5	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U4	Student wykorzystuje wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.	K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U8	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i fizjologii procesów mownych w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami mowy i języka.	K_K1, K_K2	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
K2	Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.	K_K1, K_K2, K_K4	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
K3	Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.	K_K2, K_K3, K_K4	Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zadania laboratoryjne, Praca laboratoryjna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Standardy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
2.	Eksperymentalne badania języka, głosu i mowy - metody i narzędzia.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
3.	Produkcja i rozumienie mowy w normie i zaburzeniach.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
4.	Rodzaje pomocy logopedycznych – prezentacja materiałów wydawniczych i pomocy terapeutycznych.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
5.	Diagnoza i terapia wybranych form zaburzeń.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
6.	Badanie fizykalne i funkcjonalne aparatu mowy.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
7.	Budowa mięśniowa twarzoczaszki.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
8.	Diagnoza i terapia miofunkcjonalna – podstawowe założenia.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
9.	Masaż obszaru ustno-twarzowego.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
10.	Muzykoterapia i logoterapia.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia laboratoryjne	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne, Projekt, Pokaz, Case study, Praca w grupie, Ćwiczenia, Eksperyment

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia laboratoryjne	Aktywne uczestnictwo w prowadzonych eksperymentach i dyskusji. Uzyskanie pozytywnych ocen z projektu grupowego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Grabias S. (red.) (2008). Logopedia: standardy postępowania logopedycznego, Lublin.
2. Pluta-Wojciechowska D., Sambor D. (2017). Współczesne tendencje w diagnozie i terapii logopedycznej. Gdańsk.
3. Pluta-Wojciechowska D. (2019). Dyslalia obwodowa – diagnoza i terapia wybranych form zaburzeń. Bytom.
4. M. Krajewska (2022). Afazja w stanie ostrym. Obraz i dynamika. Harmonia. Wybór.
5. Paulsen F., Waschke J. (red.) (2019). Atlas Anatomii Człowieka Sobotta. Głowa, szyja i układ nerwowy. Urban & Partner.

Dodatkowa

1. Gatkowska I. (2012). Diagnoza dyzartrii u dorosłych w neurologii klinicznej. Kraków.
2. Gąsienica-Szostak A. (2014). Muzykoterapia w rehabilitacji i profilaktyce. Warszawa.
3. 3. Herzyk A. (2000). Taksonomia afazji. Kryteria klasyfikacji i rodzaje zespołów zaburzeń, „Logopedia" nr 28, s. 85-104.
4. 4. Pąchalska M. (2003). Diagnoza chorego z afazją, [w:] Logopedia – pytania i odpowiedzi, t. 2, pod red. T. Gałkowskiego ii G. Jastrzębowskiej, t. 2, Opole, s. 611-699.
5. 5. Pąchalska M., Duncan MacQueen B. (2008). Mózg i pragmatyka, [w:] Podstawy neuropsychologii klinicznej, pod red. Ł. Domańskiej, A.R. Borkowskiej, Lublin, s. 195-231.
6. 6. Wysocka M., Kamińska B., Milewski S. (red.) (2020). Prozodia. Przyswajanie, badanie, zaburzenia, terapia. Gdańsk.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Ćwiczenia laboratoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	5
Przygotowanie projektu	10
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Język obcy B2-2

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy fakultatywny **Blok zajęciowy** Języki obce

Koordynator zajęć	Beata Banaś, Beata Kukiełka-Król, Urszula Adamek
Prowadzący zajęcia	Beata Banaś, Beata Kukiełka-Król, Urszula Adamek

Okres Semestr 3	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia konwersatoryjne: 40, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Kształtowanie u studentów umiejętności rozumienia dłuższych wypowiedzi, dyskusji i wykładów.
C2	Kształtowanie umiejętności rozumienia szczegółowych informacji w programach radiowych i telewizyjnych dotyczących wydarzeń współczesnych lub tematów związanych z zainteresowaniami osobistymi lub zawodowymi (materiały w wersji oryginalnej).
C3	Przygotowanie studentów do samodzielnego korzystania z angielskojęzycznych źródeł w tym stron internetowych.
C4	Zwrócenie szczególnej uwagi na umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi w języku angielskim w codziennej komunikacji, a także umiejętność uzasadnienia własnego punktu widzenia w danej kwestii oraz podawania argumentów za i przeciw względem możliwych rozwiązań.
C5	Rozbudowanie zasobu słownictwa studentów i doskonalenie go poprzez ćwiczenie wymowy oraz zwrócenie uwagi na frazeologię. Zaprezentowanie najważniejszych aspektów związanych z korzystaniem z jednojęzycznych słowników.
C6	Dostarczenie wiedzy związanej z elementami języka specjalistycznego z zakresu kierunku kształcenia.
C7	Przygotowanie studentów do samodzielnego poszerzania wiedzy związanej z wykorzystaniem języka obcego w życiu zawodowym.

Wymagania wstępne

Wiedza i umiejętności nabyte podcza realizacji kursu B2-1s

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_W4	Test, Projekt grupowy, Aktywność
W2	Student zna struktury leksykalne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_W4	Test, Projekt grupowy, Aktywność
W3	Student posiada podstawową wiedzę z zakresu języka specjalistycznego.	K_W4	Test, Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Student samodzielnie umie tworzyć i wykorzystać struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_U9	Test, Projekt grupowy, Aktywność
U2	Student posiada umiejętność wykorzystania struktur leksykalnych charakterystycznych dla omawianych treści.	K_U9	Test, Projekt grupowy, Aktywność
U3	Student potrafi posługiwać się podstawowymi sformułowaniami z zakresu języka specjalistycznego.	K_U8, K_U9	Test, Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność
Kompetencji społecznych:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Student posiada kompetencje w zakresie stosowania wiedzy teoretycznej i praktycznej nabytej w trakcie kursu oraz swobodnie komunikuje się w języku angielskim.	K_K3, K_K5	Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność
K2	Student potrafi funkcjonować w obcej kulturze, uczestniczyć w jej życiu codziennym, inicjować kontakty międzynarodowe.	K_K3, K_K5	Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność
K3	Student umiejętnie uczestniczy w pracach w środowisku międzynarodowym.	K_K3, K_K4, K_K5	Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Czytanie i pisanie historii na 50 słów oraz krótkich opowiadań.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
2.	Przysłówki i wyrażenia przysłówkowe.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
3.	Zbrodnia i kara- praca z tekstem, słownictwo, strona bierna.	W1, W2, U1, U2, K1, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
4.	Środowisko naturalne - pogoda, klęski żywiołowe, zagrożenia wynikające z działalności człowieka, ćwiczenia słownikowe i fonetyczne; praca z tekstem oraz ćwiczenia na słuchanie.	W2, U2, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
5.	Formy wyrażające przyszłość i czasy przyszłe Future Perfect i Future Continuous.	W1, U1, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
6.	Ryzykowne zachowania, sporty ekstremalne- komunikacja, ćwiczenia na czytanie i słuchanie. Expressions with 'take'.	W2, U2, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
7.	Okresy warunkowe typu zero, jeden oraz 'time clauses'.	W1, U1, K1, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
8.	Sztuka przetrwania- komunikacja, ćwiczenia na czytanie i rozumienie ze słuchu.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
9.	Uczucia i emocje- ćwiczenia leksykalne.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
10.	Okresy warunkowe typu dwa i trzy.	W1, U1, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
11.	Żałuję, że... - struktury gramatyczne z 'wish', praca z tekstem, ćwiczenie rozumienia ze słuchu.	W1, U1, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
12.	Przymiotniki z końcówką -ed i -ing.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
13.	Sen- ćwiczenia leksykalne oraz rozumienie ze słuchu.	W2, U2, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
14.	Formy gramatyczne be/get used to oraz used to/ did you use to?	W1, U1, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
15.	Muzyka i jej wpływ na życie ludzkie- ćwiczenia leksykalne, praca z tekstem, ćwiczenia na słuchanie.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
16.	Formy czasownikowe typu 'Gerund' i 'Infinitive'.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
17.	Powtórzenie materiału.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
18.	Elementy języka specjalistycznego.	W3, U3, K1, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	Dyskusja, Pokaz, Praca w grupie, Problem based learning, Project based learning, Gry dydaktyczne, Warsztaty, Metoda komunikacyjna

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	Zaliczenie kursu odbywa się na podstawie oceny poszczególnych efektów kształcenia (e-learning, gry dydaktyczne, projekt grupowy, udział w dyskusji, testy zaliczeniowe), a także akywnego uczestnictwa w zajęciach.

Literatura

Obowiązkowa

1. Latham-Koenig C., Oxenden C., Chomacki, K., English File Upper-Intermediate Student’s Book, 4th edition. OUP, 2020.

Dodatkowa

1. Latham-Koenig C., Oxenden C., Chomacki, K., English File Upper-Intermediate Workbook, 4th edition. OUP, 2020.
2. Thomson A.J., Martinet A.V., A Practical English Grammar: Exercises 1 & 2, OUP, Oxford 1986.
3. Murphy R., English Grammar in Use, CUP, Cambridge 1998.
4. Watcyn-Jones P., Test Your Vocabulary Books 1-5, Pearson Education Ltd, various editions.
5. Acklam R., Crace A., Total English Upper-Intermediate, Longman, 2006.
6. Kay S., Jones V., New Inside Out Upper-Intermediate, Macmillan, 2009.
7. Cotton D., Falvey D., Kent S., Language Leader Upper-Intermediate, Pearson Education Ltd, 2008.
8. Eales F., Oakes S., Speakout Upper-Intermediate, Pearson, 2011.
9. Clanfield L., Benne R. R., Global Upper-Intermediate, Macmillan Education, Oxford 2011.
10. Jacob, M., Strutt, P., English for International Tourism Upper Intermediate Course Book, Pearson, 2007.
11. Mann M., Taylore-Knowles S., Destination B2, Macmillan Education, 2008.
12. Hornby A. S., Oxford Advanced Learner’s Dictionary, OUP, various editions i inne słowniki.
13. źródła internetowe, materiały autorskie

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	40

Pozostałe godziny w kontakcie	5
Przygotowanie do zajęć	7
Przygotowanie referatu	6
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	7
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Kultura fizyczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy fakultatywny **Blok zajęciowy** Przedmioty ogólne/obligatoryjne

Koordynator zajęć	Małgorzata Długosz-Boś
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Długosz-Boś, Agnieszka Bogacz-Walancik, Michał Karasiński, Łukasz Lic, Elżbieta Sionko, Jakub Mantorski, Adam Stadnik, Grzegorz Dudzik, Marzena Zając, Justyna Tomala, Tomasz Konieczny

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	0

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	0

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zdobywanie wiedzy na temat wybranych dziedzin kultury fizycznej oraz wpływu aktywności ruchowej na harmonijny rozwój i zdrowy styl życia
C2	Kształtowanie wszechstronnych umiejętności ruchowych w ramach uczestnictwa w specjalistycznych dyscyplinach sportowych
C3	Kształtowanie postawy prozdrowotnej, dbałość o sprawność fizyczną oraz rozwijanie podstawowych zdolności motorycznych
C4	Zdobywanie podstawowych umiejętności planowania zajęć treningowych, włączając w to zajęcia terenowe.
C5	Poprawa ogólnej sprawności fizycznej oraz kształtowanie nawyku regularnej aktywności ruchowej i propagowania zasad fair play

Wymagania wstępne

Student w ramach modułu kultura fizyczna rozwija indywidualne zainteresowania podczas zajęć do wyboru: kultura fizyczna (zajęcia ogólnorozwojowe), fitness, latino, pilates, joga, zdrowy kręgosłup, crossfit, samoobrona, trening obwodowy, trening wzmacniający, zajęcia na siłowni, aqua fitness + pływanie, kulturystyka, siatkówka, koszykówka, piłka nożna, zespołowe gry sportowe, narciarstwo, tenis stołowy, tenis ziemny, pływanie, nordic walking, badminton, unihok, lekka atletyka, turystyka piesza, rolkarstwo, turystyka rowerowa. Student, posiadający skierowanie lekarskie uczestniczy w rehabilitacji ruchowej. Student, mający przeciwwskazanie lekarskie do wysiłku fizycznego, bierze udział w zajęciach teoretycznych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna podstawowe zasady wpływu aktywności fizycznej na zdrowie i organizm człowieka		Ćwiczenia praktyczne, Wykonanie pracy pisemnej lub projektu (dla studentów realizujących zajęcia teoretyczne)
W2	Student zna podstawowe przepisy i zasady wybranych dyscyplin sportowych		Aktywność, Zajęcia terenowe, Wykonanie pracy pisemnej lub projektu (dla studentów realizujących zajęcia teoretyczne)
W3	Student zna zasady bezpiecznego wykonywania ćwiczeń fizycznych i korzystania z obiektów sportowych		Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne
Umiejętności:			
U1	Student potrafi dobrać formę aktywności fizycznej do własnych możliwości i potrzeb		Ćwiczenia praktyczne
U2	Student potrafi wykonać podstawowe ćwiczenia ogólnorozwojowe poprawiające siłę, wytrzymałość, koordynację, szybkość oraz gibkość		Aktywność, Ćwiczenia praktyczne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	Student potrafi współpracować w grupie podczas aktywności ruchowej		Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne
Kompetencji społecznych:			
K1	Student rozumie znaczenie systematycznej aktywności fizycznej dla zdrowia		Aktywność
K2	Student wykazuje postawę fair play i szacunek wobec współćwiczących		Zajęcia terenowe, Ćwiczenia praktyczne
K3	Student działa odpowiedzialnie dbając o bezpieczeństwo własne i innych		Aktywność, Ćwiczenia praktyczne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Rola wysiłku fizycznego w kształtowaniu zdrowia somatycznego i psychicznego oraz jego znaczenie w profilaktyce zdrowotnej i utrzymaniu sprawności fizycznej	W1, K1	Ćwiczenia audytoryjne
2.	Organizacja oraz realizacja gier i zabaw ruchowych w różnych środowiskach (teren otwarty, pływalnia, sala gimnastyczna) z uwzględnieniem ich wpływu na rozwój zdolności motorycznych	W2, U2, K2	Ćwiczenia audytoryjne
3.	Zastosowanie ćwiczeń korekcyjnych i elementów rehabilitacji ruchowej w profilaktyce wad postawy oraz dostosowanie aktywności fizycznej do indywidualnych mozliwości i ograniczeń studenta	W1, U1	Ćwiczenia audytoryjne
4.	Zasady bezpieczeństwa, higieny oraz odpowiedzialnego korzystania z infrastruktury sportowej podczas zajęć z wychowania fizycznego	W3, K3	Ćwiczenia audytoryjne
5.	Kształtowanie zdolności motorycznych: siły, szybkości, wytrzymałości oraz wydolności tlenowej i beztlenowej z wykorzystaniem odpowiednich metod treningowych	W1, U2	Ćwiczenia audytoryjne
6.	Doskonalenie równowagi statycznej i dynamicznej oraz koordynacji ruchowej poprzez ćwiczenia ukierunkowane na kontrolę i precyzję ruchu	U2	Ćwiczenia audytoryjne
7.	Wykorzystanie ćwiczeń w parach i większych zespołach w kształtowaniu kompetencji społecznych, odpowiedzialności za współćwiczącego oraz zasad współzawodnictwa sportowego	U3, K2	Ćwiczenia audytoryjne
8.	Zastosowanie ćwiczeń relaksacyjnych i rozciągających w poprawie gibkości ciała oraz regeneracji psychofizycznej organizmu	U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
9.	Znaczenie aktywności fizycznej w profilaktyce chorób cywilizacyjnych (m.in. otyłości, chorób układu krążenia) oraz promowanie zdrowego stylu życia	W1, K1	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Metody oceny sprawności fizycznej i wydolności organizmu (testy funkcjonalne, pomiar tętna)	W1, U1	Ćwiczenia audytoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Zasady prawidłowej rozgrzewki jako element zapobiegający urazom i wspomagający regenerację	W3, U2	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Doskonalenie podstawowowych elementów technicznych gier zespołowych (podania, przyjęcia, prowadzenia piłki, rzuty itp.) z uwzględnieniem specyfiki dyscyplin sportowych	W2, U2, U3	Ćwiczenia audytoryjne
13.	Rozwijanie zdolności motorycznych poprzez gry zespołowe (szybkość reakcji, zwinność, wytrzymałość, koordynacja ruchowa)	U2	Ćwiczenia audytoryjne
14.	Podstawy żywienia i nawadniania w kontekście aktywności fizycznej oraz ich znaczenie dla wydolności i regeneracji organizmu	W1, U1	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Semestr 3

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Praca w grupie, metoda naśladowczo - ścisła, metoda zadaniowo - ścisła, elementy wykładu (dla grup teoretycznych), pokaz i instruktaż, forma frontalna, forma indywidualna, forma obwodowo - stacyjna, ćwiczenia praktyczne

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach Systematyczny udział w zajęciach

Semestr 4

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Praca w grupie, metoda naśladowczo - ścisła, metoda zadaniowo - ścisła, elementy wykładu (dla grup teoretycznych), pokaz i instruktaż, forma frontalna, forma indywidualna, forma obwodowo - stacyjna, ćwiczenia praktyczne

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Aktywny udział w zajęciach Systematyczny udział w zajęciach

Literatura

Obowiązkowa

1. Podstawy metodyki współczesnego wychowania fizycznego, Krzysztof Warchół, Rzeszów 2015
2. Podstawowe problemy teorii wychowania fizycznego, Janusz Bielski, Kraków 2012
3. Dydaktyka wychowania fizycznego, fizjoterapii i Sportu, Michał Bronikowski, Poznań 2012
4. Periodyzacja treningu siłowego w sporcie, Carlo A. Buzzichelli, Tudor O. Bompa, 2022

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 3

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	30
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 4

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	30
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Patoaudiofizjologia mowy

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Zdzisława Orłowska-Popek
Prowadzący zajęcia	Zdzisława Orłowska-Popek

Okres Semestr 4	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z patomechanizmami zaburzeń słuchu i mowy oraz ich uwarunkowaniami biologicznymi i neurologicznymi.
C2	Rozwijanie umiejętności rozumienia zależności między funkcjonowaniem narządu słuchu, przetwarzaniem dźwięku a produkcją mowy, a także przygotowanie do analizy zaburzeń w tym obszarze.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu audiofizjologii procesów mownych, w tym budowy i funkcjonowania narządu słuchu i mowy oraz mechanizmów percepcji i produkcji mowy. Umiejętność analizy podstawowych zjawisk akustycznych i interpretacji danych oraz przygotowanie do nauki o zaburzeniach słuchu i mowy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna i rozumie podstawowe patomechanizmy zaburzeń słuchu i mowy oraz ich uwarunkowania anatomiczne, fizjologiczne i neurologiczne.	K_W1, K_W10, K_W11, K_W13, K_W8	Egzamin pisemny, Test, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W2	Zna typy zaburzeń w zakresie percepcji i produkcji mowy oraz ich wpływ na komunikację.	K_W10, K_W13, K_W4, K_W5	Egzamin pisemny, Test, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Umiejętności:			
U1	Student potrafi analizować podstawowe objawy zaburzeń audiofizjologicznych mowy oraz interpretować ich możliwe przyczyny na poziomie funkcjonalnym.	K_U1, K_U2, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8	Egzamin pisemny, Test, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U2	Potrafi wykorzystywać podstawową terminologię i dane z zakresu patologii mowy w analizie przypadków.	K_U2, K_U3, K_U5, K_U6, K_U8	Egzamin pisemny, Test, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest gotów do odpowiedzialnego korzystania z wiedzy w zakresie zaburzeń słuchu i mowy.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K4	Egzamin pisemny, Test, Udział w dyskusji
K2	Student jest gotów do współpracy w zespole interdyscyplinarnym w obszarze diagnozy i terapii.	K_K3, K_K4, K_K5	Egzamin pisemny, Test, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do patoaudiofizjologii mowy – zakres i podstawowe pojęcia.	W1, U2, K1	Wykład
2.	Fizjologia i patofizjologia narządu słuchu oraz mechanizmy odbioru i przetwarzania dźwięku w układzie nerwowym.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład
3.	Zaburzenia przewodzenia i odbioru słuchu.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Audiogenne uwarunkowania zaburzeń mowy.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Audiogenne uwarunkowania zaburzeń mowy c.d.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Patofizjologia narządu głosu i artykulacji.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład
7.	Analiza podstawowych badań audiologicznych.	W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
8.	Rozpoznawanie typów niedosłuchu na podstawie przypadków.	W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
9.	Analiza przypadków zaburzeń fonacyjnych i artykulacyjnych.	W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Wprowadzenie do opisu klinicznego pacjenta.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
11.	Dyskusja przypadków interdyscyplinarnych.	W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Zaburzenia centralnego przetwarzania słuchowego – diagnoza i terapia.	W1, W2, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
13.	Kompensacje w porozumiewaniu się osób niedosłyszących i głuchych.	W2, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
14.	Zaburzenia uwagi, pamięci i percepcji u osób z uszkodzonym narządem słuchu.	W1, W2, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Pokaz, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Udział w zajęciach, test z teoretycznej wiedzy oraz egzamin pisemny z zadaniami dotyczącymi treści z wykładów i ćwiczeń.
Ćwiczenia audytoryjne	Aktywny udział w zajęciach, pozytywna ocena z wykonania ćwiczeń na podstawie studiów przypadków.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kurkowski M.Z. (2013). Audiogenne uwarunkowania zaburzeń komunikacji językowej. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Muzyka-Furtak E. red. 2015, Surdologopedia. Teoria i praktyka, Gdańsk (wybrane rozdziały).

Dodatkowa

1. Muzyka-Furtak E. (2009). Głuchota i niedosłuch – mechanizmy nabywania wyrazów pochodnych. Logopedia, nr 38, s. 149¬–172.
2. Trochymiuk A. (2008). Wymowa dzieci niesłyszących. Analiza audytywna i akustyczna. Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	20
Pozostałe godziny w kontakcie	10
Studiowanie literatury	12
Przygotowanie do zajęć	8
Przygotowanie do egzaminu	14
Zbieranie informacji do zadanej pracy	6
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 100
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Patoneurofizjologia mowy osób dorosłych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik, Martyna Piotrowicz

Okres Semestr 4	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 14, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 20, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest pogłębienie wiedzy z zakresu neurofizjologii procesów mownych osób dorosłych w ujęciu patologicznym, tj. w kontekście neurologicznych przyczyn doprowadzających do występowania nienormatywnych zjawisk językowych. Celem jest poznanie relacji między językiem a jego mózgowymi determinantami, a także wyposażenie studenta w umiejętność analizy i interpretacji dyskursu zaburzonego z wykorzystaniem instrumentarium metodologicznego lingwistyki stosowanej oraz w odniesieniu do innych dyscyplin (m.in. neurolingwistyki i neurologii).

Wymagania wstępne

Student posiada wiedzę z zakresu neurofizjologii procesów mownych oraz neurolingwistyki.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student ma wiedzę na temat mózgowej organizacji mowy i języka, szczególnie w kontekście zjawisk patoneurofizjologicznych notowanych u pacjentów dorosłych.	K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin pisemny, Aktywność
W2	Student ma wiedzę na temat objawów zaburzeń neurolingwistycznych i neuropoznawczych (patoneurofizjologicznych) w przypadkach klinicznych osób dorosłych z różnymi uszkodzeniami mózgu i chorobami mózgu.	K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin pisemny, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Student potrafi objaśniać objawy patoneurofizjologiczne mowy osób dorosłych i interpretować je w kontekście potencjalnych neurogennych patomechanizmów.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U8	Egzamin pisemny, Aktywność
U2	Student potrafi rozpatrywać patoneurofizjologiczne zjawiska językowe notowane u osób dorosłych i analizować dyskurs zaburzony w kontekście dostępnych danych z zakresu różnych dyscyplin (lingwistyki, psychologii, filozofii, nauk medycznych).	K_U1, K_U2, K_U3, K_U5, K_U6, K_U8	Egzamin pisemny, Aktywność
U3	Student potrafi oddziaływać słowem na pacjenta dorosłego dotkniętego neurogennymi zaburzeniami mowy i jego bliskich celem poprawy ich dobrostanu.	K_U7	Egzamin pisemny, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych ludzi. Wykazuje gotowość do realizacji działańvbadawczych i zawodowych związanych z mową w sposób etycznie i prawnie odpowiedzialny; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, ponadto posiada świadomość roli języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K5	Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot zainteresowań patoneurofizjologii mowy, zakres badań, związek z innymi naukami pokrewnymi. Neurolingwistyka jako punkt wyjścia. Język jako jeden z przedmiotów badań (pato)neurolingwistyki i patoneurofizjologii mowy (rozróżnienie pojęć: „język”, „mowa”, „mówienie”; podział na kompetencje i sprawności; typy komunikacji językowej).	W1, U1, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Neurobiologiczne podłoże mowy i języka (opis struktury i funkcji mózgu w ujęciu neurolingwistycznym: relacja mózg – język; tzw. obszar mowy i inne struktury mózgowia zaangażowane w regulację sprawności językowych i czynności mowy. Przegląd koncepcji na temat mózgowej lokalizacji i organizacji mowy.	W1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Metody badań neurofizjologicznych mózgu.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Następstwa uszkodzeń i chorób mózgowia dla mowy i języka. Najczęstsze przyczyny zaburzeń mowy. Mechanizmy organizujące przekaz językowy w przypadku uszkodzeń mózgu – dezintegracja i kompensacja. Płaszczyzny komunikacji osób z uszkodzeniami i chorobami mózgowia.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Dysfunkcje językowe po uszkodzeniu lewej półkuli mózgu – afazjologia.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Deficyty językowe i pragmatyczne w dysfunkcjach prawej półkuli mózgu.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Zaburzenia mowy pochodzenia podkorowego u osób dorosłych - dyzartria i anartria.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Zaburzenia interakcji po uszkodzeniu płatów czołowych.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
9.	Rozpad kompetencji lingwistycznej w procesach neurodegeneracyjnych i zespołach dementywnych.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
10.	Neuropoznawcze i inne pozalingwistyczne symptomy uszkodzenia mózgu wpływające na przebieg komunikacji. Dyskurs zaburzony w wybranych jednostkach patologii mowy. Rozróżnienie pojęć: tekst, nie-tekst, tekst patologiczny. Neurolingwistyczna analiza tekstów zaburzonych.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
11.	Oddziaływanie słowem na pacjentów dorosłych dotkniętych neurogennymi zaburzeniami mowy celem poprawy ich dobrostanu.	W2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz, Case study
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Pokaz, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena bdb. Aktywność podczas zajęć (udział w dyskusji) podnosi ocenę końcową o pół stopnia. Ćwiczenia są obowiązkowe. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: • materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, • dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, • prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, • dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), • egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, • w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.
Ćwiczenia audytoryjne	Oceny aktywności i trafności wypowiedzi podczas ćwiczeń. 60% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w egzaminie pisemnym – ocena bdb. Aktywność podczas zajęć (udział w dyskusji) podnosi ocenę końcową o pół stopnia. Ćwiczenia są obowiązkowe. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: • materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, • dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, • prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, • dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), • egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, • w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Domagała A. (2007). Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera. Wydawnictwo: UMCS.
2. Herzyk A. (2000). Afazja. Mechanizmy mózgowe i symptomatologia. Logopedia, 27, 23–54.
3. Jakobson R. (1989). Dwa aspekty języka i dwa typy zakłóceń afatycznych. W: R. Jakobson, M. Halle (red.), W poszukiwaniu istoty języka (t. 1, s. 150–175). Wrocław: PIW.
4. Kurcz I., H. Okuniewska H. (red.), Język jako przedmiot badań psychologicznych. Psycholingwistyka ogólna i neurolingwistyka. Warszawa: Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Akademica".
5. Łuria A.R. (1976). Problemy neuropsychologii i neurolingwistyki. Przeł. E. Madejski. Warszawa: PWN.
6. Tarkowski Z. (red.) (2017). Patologia mowy. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia.
7. Zarębina M. (1973). Rozbicie systemu językowego w afazji (na materiale polskim). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Dodatkowa

1. „Neurolingwistyka Praktyczna", numery 1–4.
2. Panasiuk J. (2012). Afazja a interakcja. Tekst – metaTekst – konTekst. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
3. Pąchalska M. (2007). Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu (t.2: Procesy komunikacyjne i powrót do społeczeństwa). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	14
Ćwiczenia audytoryjne	20
Pozostałe godziny w kontakcie	6
Przygotowanie do zajęć	20
Przeprowadzenie badań literaturowych	10
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dyskurs maladyczny

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Katarzyna Wądolny-Tatar
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Wądolny-Tatar

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie osoby studiującej z zasobami dyskursu maladycznego i praktykami wypracowanymi przez medycynę narracyjną, m. in. w kontaktach personalnych, zinstytucjonalizowanych, w sytuacjach diagnozy, (auto)terapii, w formach kulturowej reprezentacji doświadczenia choroby.

Wymagania wstępne

Student/ka posiada podstawową wiedzę na temat roli skutecznego komunikowania o doświadczeniach choroby. Student/ka umie wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu sposobów i form komunikowania o stanie zdrowia (zwłaszcza w kontaktach zinstytucjonalizowanych).

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Rozumie istotę dyskursu maladycznego w kulturze.	K_W4, K_W5	Test, Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W2	Ma wiedzę na temat kategorii, form, trybów komunikacji i typów narracji, obecnych w dyskursie maladycznym.	K_W11, K_W12, K_W6	Test, Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W3	Dysponuje wiedzą na temat ról społeczno-konfiguracyjnych i układów społeczno-przestrzennych w doświadczeniu choroby.	K_W11, K_W5	Test, Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Umiejętności:			
U1	Dostrzega narracyjny potencjał doświadczenia choroby.	K_U3, K_U7	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U2	Potrafi korzystać z zasobów medycyny narracyjnej i wpracowanych przez nią praktyk.	K_U1, K_U7	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Kompetencji społecznych:			
K1	Świadomie korzysta z wiedzy o sposobach komunikowania o doświadczeniu choroby.	K_K4, K_K5	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Przyjmuje postawę osoby empatycznej i rozumiejącej różne doświadczenia choroby.	K_K1, K_K2	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
K3	Jest lepiej przygotowany do roli osoby pośredniczącej (mediującej) w sytuacji utraty zdrowia przez innych .	K_K1, K_K2	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Narracje o chorobie – patografie i autopatografie, podmiot defektywny.	W1, W2, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
2.	Narracyjny potencjał doświadczenia choroby.	W2, W3, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Topografia doświadczenia medycznego (od architektury wnętrza po konfigurację instytucji i placówek medycznych, rehabilitacyjnych; tekst infirmeryjny	W3, U1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Pacjent: „jak się staje, kim jest”?	W3, U2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Rodzina w kryzysie choroby.	W3, U2, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Metafory choroby (konceptualizacje stanu zdrowia).	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Wobec doświadczenia pandemii: pandemiografie.	W3, U2, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Autoetnograficzność, autopatograficzność – podmiot i doświadczenie w (medycznym) usytuowaniu.	W2, W3, U1, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
9.	Medycyna narracyjna – postulaty i realizacje.	W2, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Praca w grupie, Ćwiczenia, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie podejmowanych na spotkaniach zagadnień dyskursu maladycznego i medycyny narracyjnej - w formie pisemnego testu, zawierającego pytania zamknięte i otwarte.
Ćwiczenia audytoryjne	Regularne uczęszczanie na zajęcia i aktywny w nich udział; przygotowanie krótkich, indywidualnych wypowiedzi (analiz rozumowych lub prezentacji multimedialnych) na temat wskazanych uprzednio przez osobę prowadzącą kategorii, związanych z zakresem problemowym danego spotkania.

Literatura

Obowiązkowa

1. Boruszkowska I., Defekty. Literackie auto/pato/grafie – szkice, Kraków 2016 (fragmenty).
2. Boruszkowska I., Tekst infirmeryjny albo topografia doświadczenia medycznego, „Przestrzenie Teorii" 2017, nr 28.
3. Burzyński T., Postpacjent. Ryzyko zdrowotne i refleksyjne ucieleśnienie własnej osoby, „Er(r)go" 2023, nr 1.
4. Fragmenty dyskursu maladycznego, red. M. Ganczar, I. Gielata, M. Ładoń, Gdańsk 2019 (np. M. Szubert, Dyskurs maladyczny – perspektywy badawcze).
5. Frank A. W., Choroba jako wezwanie do opowieści, przeł. I. Boruszkowska, B. Woźniak, „Ruch Literacki" 2023, nr 4.
6. Gromek K., Cięcie – ćwiczenia z metafizyki ciała, „Er(r)go" 2023, nr 1.
7. Kobieta, literatura, medycyna, red. A. Galant, A. Zawiszewska, Szczecin 2016 (wybór).
8. Ładoń M., Choroba jako literatura. Studia maladyczne, Katowice 2019 (fragmenty).
9. Ładoń M., Wobec terapii. Pacjentki w najnowszej prozie kobiet, „Polonistyka. Innowacje" 2023, nr 18.
10. Medycyna narracyjna. Opowieści o doświadczeniu choroby w perspektywie medycznej i humanistycznej, red. M. Chojnacka-Kuraś, Warszawa 2019 (wybór, np. Serkowska H., Żaden pacjent nie jest wyspą lub czego lekarze mogą nauczyć się w kontakcie z pacjentami).
11. Okupnik M., W niewoli ciała. Doświadczenie utraty zdrowia i jego reprezentacje, Kraków 2018 (fragmenty).
12. Serkowska H., Po pierwsze nie metaforyzuj! O tropach demencji, „Teksty Drugie" 2021, nr 1.
13. Szewczyk J., Pandemiografie. Teorie, praktyki, prognozy, „Teksty Drugie" 2023, nr 2.
14. Świątkowska M., Rodzinne historie choroby. (Auto)patografie jako zapisy (między)pokoleniowych traum, „Wielogłos" 2025, nr 4.
15. To wróci. Przeszłość i przyszłość pandemii, red. P. Czapliński, J.B. Bednarek, Warszawa 2011 (wybór).
16. Woods A., Więcej niż rany. Nowe spojrzenie na narracyjność, chorobę i ucieleśnione doświadczenie siebie, przeł. A. Pogońska-Baranowska, „Teksty Drugie" 2021, nr 1.

Dodatkowa

1. Czyżak A., Intensywność utekstowiona – strategie autoterapii po śmierci matki, „Polonistyka. Innowacje" 2023, nr 18.
2. Fragmenty dyskursy żałobnego, red. M. Ganczar, M. Ładoń, G. Olszański, Gdańsk 2021 (wybór).
3. Ładoń M., Wyczerpane. Kobiety i choroba, Gdańsk 2025 (fragmenty).
4. Madryas-Szyba W. E., Arteterapia narracyjna jako efekt współoddziaływania medycyny narracyjnej oraz arteterpii ze szczególnym uwzględnieniem biblioterapii, „Rana. Literatura – Doświadczenie – Tożsamość" 2022, nr 1.
5. Serkowska H., Co z tą starością? O starości i chorobie w europejskiej literaturze i filmie, Toruń 2018 (fragmenty).
6. Świątkowska M., Autopatografia jako przestrzeń „spotkania troski". O realizacji postulatów medycy narracyjnej w „Miechu" Anety Żukowskiej, „Autobiografia. Literatura. Kultura. Media" 2022, nr 1.
7. Wybrane numery czasopism: „Teksty Drugie" 2021, nr 1 (temat główny: Medycyna narracyjna, np. Czapliński P., Narracje i medycyna); „Er(r)go" 2023, nr 1 (temat główny: Blizna, rana, choroba); „Annales Pedagogicae Universitatis Cracoviensis. Studia Socjologica" 2020, vol. 2 (temat główny: Psychospołeczne konsekwencje pandemii: COVID-19); wybrane artykuły z numerów czasopisma „Rana. Literatura – Doświadczenie – Tożsamość".

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20

Ćwiczenia audytoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	12
Studiowanie literatury	18
Zbieranie informacji do zadanej pracy	6
Przygotowanie do zaliczenia	10
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 78
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Lingwistyczna analiza tekstów zaburzonych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Martyna Piotrowicz
Prowadzący zajęcia	Martyna Piotrowicz

Okres Semestr 4	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 16, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z teoriami języka i komunikacji stosowanymi w analizie tekstów zaburzonych.
C2	Rozwijanie umiejętności opisu i interpretacji zaburzeń językowych na różnych poziomach organizacji języka.
C3	Przygotowanie do samodzielnej analizy materiału językowego na potrzeby diagnozy logopedycznej i neurolingwistycznej.
C4	Kształcenie kompetencji w zakresie doboru metod badawczych i narzędzi analizy językowej.
C5	Uwrażliwienie studentów na relację między zaburzeniami neurologicznymi a strukturą wypowiedzi.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, logopedii i neurolingwistyki;	K_W1, K_W6	Zaliczenie pisemne
W2	Student zna mechanizmy funkcjonowania języka na poziomie fonologicznym, morfologicznym, składniowym, semantycznym i pragmatycznym;	K_W4, K_W7	Zaliczenie pisemne
W3	Student zna typologie zaburzeń mowy i języka oraz ich językowe wykładniki;	K_W10, K_W8, K_W9	Zaliczenie pisemne
W4	Student zna metody analizy tekstów zaburzonych i zasady transkrypcji materiału językowego;	K_W1, K_W5, K_W6	Zaliczenie pisemne
W5	Student zna zależności między funkcjonowaniem mózgu a zaburzeniami komunikacji językowej;	K_W10, K_W9	Zaliczenie pisemne
W6	Student zna podstawowe narzędzia wykorzystywane w diagnostyce lingwistycznej i logopedycznej;	K_W10, K_W8	Zaliczenie pisemne
W7	Student rozumie znaczenie kontekstu społecznego, poznawczego i kulturowego w interpretacji wypowiedzi osób z zaburzeniami komunikacji.	K_W11, K_W12	Zaliczenie pisemne
Umiejętności:			
U1	Student potrafi dokonać transkrypcji i opisu wypowiedzi osoby z zaburzeniami mowy i języka;	K_U2, K_U3	Case study / Studium przypadku
U2	Student potrafi analizować tekst zaburzony na różnych poziomach organizacji języka;	K_U3	Case study / Studium przypadku
U3	Student potrafi identyfikować charakterystyczne cechy językowe występujące w wybranych zaburzeniach komunikacji;	K_U2, K_U3	Case study / Studium przypadku
U4	Student potrafi interpretować błędy językowe w kontekście klinicznym i diagnostycznym;	K_U2, K_U3	Case study / Studium przypadku
U5	Student potrafi stosować podstawowe metody jakościowej i ilościowej analizy materiału językowego;	K_U2	Case study / Studium przypadku
U6	Student potrafi formułować wnioski diagnostyczne na podstawie analizy wypowiedzi.	K_U1, K_U2, K_U3	Case study / Studium przypadku

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Kompetencji społecznych:			
K1	Student dostrzega znaczenie rzetelnej analizy językowej w procesie diagnozy lingwistycznej;	K_K3	Case study / Studium przypadku
K2	Student jest świadomy ograniczeń interpretacyjnych danych językowych i konieczności współpracy interdyscyplinarnej;	K_K2, K_K5	Case study / Studium przypadku
K3	Student zachowuje postawę etyczną i empatyczną wobec osób z zaburzeniami komunikacji;	K_K1, K_K3	Case study / Studium przypadku
K4	Student potrafi pracować indywidualnie i zespołowo podczas analizy materiału językowego;	K_K2, K_K3	Case study / Studium przypadku

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Blok 1. Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej i neurolingwistyki Zakres i przedmiot badań lingwistyki klinicznej Pojęcie normy i nienormatywności komunikacyjnej Tekst zaburzony jako przedmiot analizy lingwistycznej	W1, W2, W3, W4, W5, W6	Wykład
2.	Blok 2. Podstawy analizy językowej tekstów zaburzonych Poziomy organizacji języka Analiza fonetyczna i fonologiczna wypowiedzi Analiza morfologiczna i składniowa Analiza semantyczna i pragmatyczna Analiza dyskursu i narracji	W5, U1, U2, U3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
3.	Blok 3. Metody i narzędzia badawcze Transkrypcja materiału językowego Metody jakościowej i ilościowej analizy danych Narzędzia lingwistyczne Zasady dokumentacji materiału badawczego Problemy metodologiczne i etyczne w badaniach klinicznych	W4, W6, U5, U6	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Blok 4. Charakterystyka tekstów w zaburzeniach neurogennych Afazje – cechy językowe i komunikacyjne Zaburzenia mowy w chorobach neurodegeneracyjnych Zaburzenia pragmatyczne po uszkodzeniach mózgu Analiza narracji osób z zaburzeniami neurologicznymi	W3, W5, U2, U3, U5, U6	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Blok 5. Charakterystyka tekstów w zaburzeniach rozwojowych Opóźniony rozwój mowy Specyficzne zaburzenia językowe, niepełnosprawność intelektualna Zaburzenia komunikacji w spektrum autyzmu Zaburzenia płynności mowy Kompetencja językowa i komunikacyjna dzieci z zaburzeniami rozwoju	W3, W5, U1, U2, U3, U4, U5, U6	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Blok 6. Audiogenne i motoryczne zaburzenia mowy Wpływ zaburzeń słuchu na rozwój języka Język osób z uszkodzeniem słuchu Dyzartria i apraksja mowy Zaburzenia emisji głosu i ich językowe konsekwencje	W3, W5, U3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Blok 7. Interpretacja kliniczna i diagnostyczna Język jako wskaźnik funkcjonowania poznawczego Analiza błędów językowych w diagnozie lingwistycznej Formułowanie wniosków diagnostycznych Studium przypadku – analiza całościowa	U1, U2, U3, U4, U5, U6	Ćwiczenia audytoryjne
8.	Blok 8. Komunikacja kliniczna i aspekty etyczne Komunikacja z pacjentem i jego rodziną Rola języka w procesie terapeutycznym Etyczne aspekty analizy materiału językowego	W7, K1, K2, K3, K4	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Case study
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Case study, Praca w grupie, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	obecność i aktywny udział w zajęciach; opanowanie wiedzy teoretycznej dotyczącej: podstaw lingwistyki klinicznej i neurolingwistyki, metod analizy tekstów zaburzonych, charakterystyki zaburzeń mowy i języka, zasad interpretacji danych językowych w diagnozie lingwistycznej; uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium obejmującego treści realizowane podczas wykładu;
Ćwiczenia audytoryjne	obowiązkowa obecność i aktywne uczestnictwo w zajęciach; systematyczne przygotowanie do zajęć, wykonywanie bieżących zadań praktycznych związanych z: transkrypcją tekstów zaburzonych, analizą fonetyczną, składniową, semantyczną i pragmatyczną tekstów, interpretacją błędów językowych, analizą przypadków klinicznych; przygotowanie i prezentacja indywidualnego lub zespołowego projektu dotyczącego analizy wybranego tekstu zaburzonego;

Literatura

Obowiązkowa

1. S. Grabias; Logopedia. Teoria zaburzeń mowy.
2. J. Panasiuk; Lingwistyka kliniczna.
3. T. Gałkowski; Neurolingwistyka kliniczna.

Dodatkowa

1. I. Kurcz; Psycholingwistyka.
2. S. Grabias; Język w biegu życia.
3. S. Grabias; Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

Wykład	10
Ćwiczenia audytoryjne	16
Zbieranie informacji do zadanej pracy	6
Przygotowanie do zajęć	6
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do egzaminu	6
Przygotowanie projektu	6
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Metodologia badań naukowych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres Semestr 4	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawami badań lingwoklinicznych na tle głównych rozwiązań metodologicznych w lingwistyce współczesnej i - szerzej - nauce, wskazanie na fundamentalne dla językoznawstwa szkoły i nurty badawcze, które można wykorzystać w badaniach lingwoklinicznych, zaznajomienie z materiałowo-analitycznymi przykładami zastosowania określonych metod badań językoznawczych, głównie lingwoklinicznych. Kurs jest prowadzony w języku polskim.

Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych pojęć z zakresu wiedzy o języku, jego systemie i realizacji w mowie i piśmie; ogólna wiedza o historii i głównych kierunkach językoznawstwa i metodologii nauk.
Umiejętność czytanie ze zrozumieniem i streszczania tekstów naukowych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Zna na poziomie rozszerzonym podstawy teoretyczne w zakresie metodologii lingwistyki klinicznej, lokując je na tle ogólnej teorii nauki i metodologii nauk.	K_W1, K_W2, K_W5	Test
W2	Ma usystematyzowaną wiedzę o metodologiach i głównych kierunkach badań językoznawczych, głównie lingwoklinicznych.	K_W1, K_W2, K_W5	Test
W3	Posiada widzę na temat struktury badania naukowego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na badania lingwokliniczne.	K_W1, K_W2, K_W5	Test
Umiejętności:			
U1	Potrafi wyszukiwać, selekcjonować i oceniać informacje przydatne do pogłębiania wiedzy w dziedzinie językoznawstwa, szczególnie lingwistyki klinicznej.	K_U1, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8	Test
U2	Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze oraz przygotować bibliografię na potrzeby określonej tematyki językoznawczej, głównie lingwoklinicznej.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8	Test
U3	Odwołując się do fachowej literatury przedmiotu, umie samodzielnie opracować wybrane zagadnienia z zakresu lingwistyki klinicznej.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6	Test
Kompetencji społecznych:			
K1	Docenia wartość nauki dla jednostek i społeczności.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Test
K2	Dostrzega rolę lingwistyki klinicznej na gruncie lingwistyki i ogólnej teorii nauki.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Elementy filozofii nauki. Anagnostyczna perspektywa oglądu myślenia naukowego. Koncepcja paradygmatów w nauce. Kategoria zwrotów kulturowych. Dwudziestowieczne paradygmaty naukowe.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Językoznawstwo jako nauka; epistemologiczne perspektywy językoznawstwa. Inter- i transdyscyplinarna perspektywa językoznawstwa: definicje języka, aspekty i obszary występowania języka, związki językoznawstwa z innymi naukami. Metody diachroniczne i synchroniczne w lingwistyce. Językoznawstwo formalne a otwarte. Wzajemne oddziaływanie paradygmatów językoznawczych: eklektyzm metodologiczny w badaniach języka. Historyczno-porównawcze, strukturalistyczne, generatywne, kognitywne metody badań językoznawczych. Inne paradygmaty (psycholingwistyka, socjolingwistyka, pragmalingwistyka, lingwistyka mentalna, biolingwistyka).	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Wykład
3.	Nauka sensu stricto vs nauka sensu largo.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
4.	Lingwistyka kliniczna jako subdyscyplina językoznawcza. Biolingwistyka – lingwistyka kliniczna – logopedia. Analiza porównawcza paradygmatów. Lingwokliniczne metody badań naukowych.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
5.	Struktura procesu badawczego i jego składowe: przedmiot i cel badań, problematyka badań, hipotezy, zmienne, wskaźniki, metody, techniki, narzędzia badawcze, przebieg i organizacja badań, grupy badane.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Pokaz

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena bdb. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Grucza F., Zagadnienia metalingwistyki. Lingwistyka – jej przedmiot, lingwistyka stosowana, Warszawa 1983.
2. Michalik M., Krzyżak A. Logopedia – lingwistyka kliniczna – biolingwistyka. Próba ujęcia systemowego, „Logopedia" t. 54, 2025.
3. Stalmaszczyk P. (red.) Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne, Łódź 2006.

Dodatkowa

1. Stalmaszczyk P. (red.) Podstawy biolingwistyki, Łódź 2023.
2. Kuhn T., Struktura rewolucji naukowych, Warszawa 2020.
3. Życiński J., Elementy filozofii nauki, Kraków 2015.
4. Such J., Szcześniak M., Filozofia nauki, Poznań 2002.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Studiowanie literatury	15
Przygotowanie do zaliczenia	25
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Środowiskowe odmiany języka polskiego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
lingwistyka kliniczna

Specjalność
-

Jednostka organizacyjna
Instytut Filologii Polskiej

Poziom studiów
I stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Cykl dydaktyczny
2026/27

Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Zaliczenie na ocenę

Języki wykładowe
polski

Obligatoryjność
Obowiązkowy

Blok zajęciowy
Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Marceli Olma
Prowadzący zajęcia	Marceli Olma

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi problemami, obszarami oraz metodami badań aplikowanymi w obrębie socjolingwistyki jako dziedziny łączącej perspektywę językoznawczą z naukami o społeczeństwie i jego strukturze. W ramach kursu zaprezentowane i omówione zostają najważniejsze pojęcia i teorie badawcze, które umożliwiają opis wielorakich zależności zachodzących pomiędzy członkami poszczególnych warstw i wspólnot środowiskowych, rzutując na intensywność kontaktów oraz kształt zachowań językowych.

Wymagania wstępne

Student posiada znajomość podstawowych pojęć z zakresu językoznawstwa oraz wiedzę na temat roli języka w obrębie kultury i komunikacji społecznej. Potrafi rozpoznawać i analizować teksty należące do różnych odmian języka, form i gatunków wypowiedzi.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Zna genezę socjolingwistyki, jej obszary i metody badawcze oraz wyróżniki na tle współczesnych koncepcji i szkół językoznawczych.	K_W2, K_W4	Test
W2	Ma pogłębioną wiedzę na temat społecznej roli języka oraz miejsca człowieka w różnych obszarach kultury.	K_W12, K_W2, K_W4	Test, Aktywność, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Umie dokonać analizy zjawisk językowych i kulturowych postrzeganych na tle zachowań społecznych.	K_U1, K_U3, K_U8	Test, Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Przy pomocy właściwych narzędzi i metod socjolingwistycznych potrafi analizować i interpretować wybrane teksty przynależne do reprezentatywnych odmian środowiskowych języka ogólnego.	K_U1, K_U3, K_U8	Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Dostrzega miejsce i rolę języka oraz badań socjolingwistycznych w obszarze współczesnych zjawisk kulturowych.	K_K4, K_K5	Test, Aktywność, Udział w dyskusji
K2	Ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu określonych grup społecznych, a także tworzenia tą drogą więzi międzyludzkich oraz poczucia dziedzictwa kulturowego.	K_K2, K_K4	Test, Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Socjolingwistyka jako interdyscyplinarna dziedzina naukowa. Geneza socjolingwistyki, jej teoria i metody badawcze oraz wyróżniki na tle współczesnych koncepcji i szkół językoznawczych.	W1, K1	Wykład
2.	Społeczne uwarunkowania zróżnicowania języka polskiego w przeszłości i współcześnie.	W1, W2, K1, K2	Wykład
3.	Pojęcie socjolektu. Historia socjolektów w Polsce. Główni przedstawiciele socjolingwistyki. Polska i krakowska myśl socjolingwistyczna.	W1, K1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Tajność, zawodowość oraz ekspresywność jako kategorie socjolektalne stanowiące podstawę klasyfikacji odmian środowiskowych polszczyzny.	W2, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Charakterystyka wybranych socjolektów współczesnego języka polskiego (np. slangu uczniowskiego i młodzieżowego, socjolektu studenckiego, żargonu więziennego i przestępczego, języka kibiców piłkarskich oraz profesjolektu medycznego). Językowy obraz świata utrwalony w socjolektalnej leksyce i frazeologii.	W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
6.	Język a prestiż społeczno-kulturowy. Język wobec współczesnych procesów globalizacyjnych.	W2, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Pokaz, Case study, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	55% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena dost. 65% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena +db. 93% poprawnych odpowiedzi w teście pisemnym - ocena bdb.
Ćwiczenia audytoryjne	Warunkiem zaliczenia zajęć ćwiczeniowych jest przygotowanie do zajęć i aktywny udział w nich polegający na gotowości studenta do podjęcia dyskusji na temat środowiskowych odmian języka polskiego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bokszański Z., Piotrowski A., Ziółkowski M., Socjologia języka, Warszawa 1977.
2. Grabias S., Język w zachowaniach społecznych, wyd. 2 popr., Lublin 2003.
3. Grabias S., Środowiskowe i zawodowe odmiany języka – socjolekty, [w:] Współczesny język polski, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin, 2001, s. 235-253.
4. Handke K., Socjologia języka, Warszawa 2008.
5. Język i społeczeństwo, red. nauk. M. Głowiński, Warszawa 1980.
6. Lubaś W., Społeczne uwarunkowania współczesnej polszczyzny, Kraków 1979.
7. Lubaś W., Socjolingwistyka – metoda interdyscyplinarna, „Socjolingwistyka" 1982, 4, s. 11–18.
8. Piekot T., Język w grupie społecznej. Wprowadzenie do analizy socjolektu / wersja elektroniczna: http://www.ifp.uni.wroc.pl/data/files/pub-396.pdf

Dodatkowa

1. Cudak R., Tambor J., O języku „komputerowców", „Język Polski" LXXV, z. 3, 2005, s. 197-204.
2. Gąsiorek K., Zarębina M., Świat wartości w języku studentów krakowskich przełomu wieków, Kraków 2005.
3. Grabias S., Z zagadnień komizmu w gwarze studenckiej, „Językoznawca" 18/19, 1968, s. 110-123.
4. Grochola-Szczepanek H., Badania języka mieszkańców wsi w kontekście społecznym, „Socjolingwistyka" 27 (2013), s. 43-53; wersja elektroniczna: http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-d053835e-24c6-4558-907a-fda6c0ef2060
5. Język a kultura, t. 10: Języki subkultur, pod red. J. Anusiewicza, B. Sicińskiego, Wrocław 1994.
6. Kołodziejek E., Człowiek i świat w języku subkultur, Szczecin 2007.
7. Kurkowska H., Próba socjolingwistycznej charakterystyki współczesnego języka polskiego, [w:] Współczesna polszczyzna. Wybór zagadnień, pod red. tejże, Warszawa 1981.
8. Kuryło E., Urban K., Językowe wykładniki prestiżu i jego braku we współczesnej polszczyźnie, red. nauk. S. Gajda, K. Rymut, U. Żydek-Bednarczuk, Opole 2002, s.137-149.
9. Obara J., Współczesne socjolektalne słownictwo medyczne, „Acta Universitatis Wratislaviensis", nr 2657, Kształcenie Językowe 4 (14), Wrocław 2003, s. 147-187.
10. Rokoszowa J., Kontakty językowe we współczesnej Polsce, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego", z. LIX, 2003, s. 5-24.
11. Szaszkiewicz M., Tajemnice grypserki, Kraków 1997.
12. Walczak B., Język wobec procesów globalizacji, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica" VI (2011), s. 12-20; wersja elektroniczna: https://studialinguistica.up.krakow.pl/article/view/5057/7205
13. Zarębina M., Oryginalność czy wulgarność. (O slangu studenckim), [w:] Język w przestrzeni społecznej, Opole 2002, s. 239-246.
14. Zarębina M., Uwagi o wartościowaniu w wypowiedziach studenckich, [w:] Wartościowanie w dyskursie edukacyjnym, pod red. J. Ożdżyńskiego i S. Śniatkowskiego, Kraków 1999, s. 69-76.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	8
Ćwiczenia audytoryjne	8
Przygotowanie do zajęć	14
Studiowanie literatury	12
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Przygotowanie do zaliczenia	16

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Laboratorium mowy 3

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Anna Krzyżak
Prowadzący zajęcia	Anna Krzyżak

Okres Semestr 4	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia laboratoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest poszerzenie wiedzy na temat metod i narzędzi badania języka i mowy oraz zasad, sposobów postępowania diagnostycznego u osób z nieprawidłowościami w rozwoju języka, głosu i mowy lub mającymi trudności w porozumiewaniu się, a także praktyczne wykorzystanie zdobytej dotychczas wiedzy na temat przetwarzania, programowania i rehabilitacji mowy.
C2	Zdobycie umiejętności praktycznych w zakresie doboru i programowania terapii osób z zaburzeniami komunikacji językowej.

Wymagania wstępne

Student posiada aktualną wiedzę dotyczącą fizjologicznych podstaw językowego funkcjonowania człowieka ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń wynikających z uszkodzenia ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Posługuje się stosowną terminologią, umie wykorzystywać wiedzę z zakresu językoznawstwa ogólnego oraz neurofizjologii i anatomii w interpretowaniu zaburzeń językowych i komunikacyjnych. Potrafi analizować i interpretować teksty źródłowe dotyczące problematyki zdrowotnej pacjenta. Zna metody i narzędzia diagnostyczno-terapeutyczne.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, procesu diagnostycznego i terapeutycznego zaburzeń mowy i języka.	K_W1, K_W2	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W2	Student zna budowę anatomiczną i funkcjonowanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz rozumie mechanizmy percepcji i produkcji mowy w normie i zaburzeniach.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
W3	Student identyfikuje i charakteryzuje główne problemy współczesnej lingwistyki klinicznej, rozumie ich uwarunkowania teoretyczne oraz podstawowe założenia metodologiczne prowadzonych badań.	K_W1, K_W2, K_W5, K_W6	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Umiejętności:			
U1	Student stosuje podstawową terminologię z zakresu lingwistyki klinicznej, poprawnie używając pojęć w kontekście oceny funkcjonowania językowego w normie i zaburzeniach.	K_U1, K_U4, K_U8	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U2	Student klasyfikuje zaburzenia komunikacji językowej, analizuje je i opisuje. Umie czytać i rozumieć teksty naukowe.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U5, K_U6, K_U8	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	Student rozpoznaje objawy podstawowych zaburzeń językowych, interpretuje ich znaczenie i przewiduje ich wpływ na funkcje poznawcze oraz umie zaproponować stosowną terapię z wykorzystaniem odpowiednich metod i narzędzi.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U5, K_U6, K_U7, K_U8	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
U4	Student wykorzystuje wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej do formułowania pytań badawczych, analizowania problemów oraz proponowania rozwiązań w obszarze kompetencji komunikacyjnych, rozwoju i produkcji mowy.	K_U2, K_U3, K_U4, K_U6, K_U8	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest świadomy znaczenia wiedzy z zakresu neuroanatomii i fizjologii procesów mownych w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów poznawczych oraz praktycznych w pracy z osobami z zaburzeniami mowy i języka.	K_K1, K_K2	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
K2	Student jest otwarty na nowe idee, umie krytycznie podejść do posiadanych umiejętności, ma świadomość złożoności zdolności językowych człowieka, docenia rolę pracy zespołowej w procesie diagnostycznym i rehabilitacyjnym pacjentów z zaburzeniami językowymi.	K_K1, K_K2, K_K4	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
K3	Student rozumie potrzebę systematycznego dokształcania się, rozwijania kompetencji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej i standardami praktyki klinicznej.	K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Diagnoza i terapia miofunkcjonalna – podstawowe założenia.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
2.	Masaż obszaru ustno-twarzowego.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne
3.	Proprioceptywne Torowanie Nerwowo-Mięśniowe (PNF) w obszarze ustno-twarzowym	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Muzykoterapia i logorytmika	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia laboratoryjne	Wykład, Dyskusja, Ćwiczenia laboratoryjne, Projekt, Pokaz, Case study, Praca w grupie, Ćwiczenia, Praca z tekstem, Eksperyment

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia laboratoryjne	Aktywne uczestnictwo w prowadzonych eksperymentach i dyskusji. Uzyskanie pozytywnych ocen z projektu grupowego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Paulsen F., Waschke J. (red.) (2019). Atlas Anatomii Człowieka Sobotta. Głowa, szyja i układ nerwowy. Urban & Partner.
2. Gąsienica-Szostak A. (2014). Muzykoterapia w rehabilitacji i profilaktyce. Warszawa.
3. Wysocka M., Kamińska B., Milewski S. (red.) (2020). Prozodia. Przyswajanie, badanie, zaburzenia, terapia. Gdańsk.

Dodatkowa

1. M. Krajewska (2022). Afazja w stanie ostrym. Obraz i dynamika. Harmonia. Wybór.
2. Pluta-Wojciechowska D. (2019). Dyslalia obwodowa – diagnoza i terapia wybranych form zaburzeń. Bytom.
3. Gatkowska I. (2012). Diagnoza dyzartrii u dorosłych w neurologii klinicznej. Kraków.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia laboratoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	5
Przygotowanie projektu	10
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Podstawy przedsiębiorczości

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Ewa Dąbrowska
Prowadzący zajęcia	Ewa Dąbrowska

Okres Semestr 4	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej tworzenia projektów własnej firmy, zasad dotyczących zakładania działalności gospodarczej, możliwych form opodatkowania, prowadzenia dokumentacji finansowej oraz prostej dokumentacji podatkowej. Zadaniem jest również wykształcenie umiejętności do kreowania biznesu oraz samodzielnej interpretacji zjawisk rynkowych. Słuchacze wypracują umiejętności związane z pozytywnym kształtowaniem wizerunku firmy poprzez znajomość zasad korespondencji biznesowej i handlowej. Prowadzenie działalności gospodarczej powinno opierać się na solidnych moralnych fundamentach, dlatego też ważną częścią treści programowych są zagadnienia związane z etyką w biznesie. Słuchacze, jako przyszli przedsiębiorcy współtworzący nowe miejsca pracy zapoznają się także z zasadami bhp oraz zasadami ergonomii. Kurs jest prowadzony w języku polskim, z uwzględnieniem wprowadzenia treści merytorycznych dedykowanych przedsiębiorczości w języku angielskim.

Wymagania wstępne

Rozumienie podstawowych pojęć dotyczących zagadnień społeczno-gospodarczych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student ma wiedzę w zakresie działalności gospodarczej w różnych warunkach systemowych.	K_W11	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
W2	Student potrafi zdefiniować pojęcie przedsiębiorczości oraz określić jej determinanty, a także zna główne cechy, elementy i typy przedsiębiorczości.	K_W11	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
W3	Student jest w stanie dokonać charakterystyki i opisu roli przedsiębiorcy oraz zasad skutecznego przywództwa.	K_W11	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
W4	Student przedstawia przejawy społecznej odpowiedzialności biznesu.	K_W12	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
W5	Student posiada wiedzę na temat podejmowania działalności gospodarczej oraz tworzenia, a także wykorzystania biznesu planu.	K_W12	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Student analizuje sposoby rozwiązywania podstawowych problemów zarządczych, jakie może napotkać osoba prowadząca własną działalność gospodarczą.	K_U5, K_W14	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
U2	Student wyszukuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu w przedsiębiorczości.	K_W14	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
U3	Student analizuje zalety i wady prowadzenia działalności gospodarczej w różnych formach organizacyjnoprawnych oraz prezentuje procedurę rejestracji firmy.	K_U5	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności biznesowe.	K_U7	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	Student potrafi krytycznie interpretować zjawiska gospodarcze oraz zająć wobec nich samodzielne stanowisko.	K_K1, K_K3	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
K2	Student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia swoich kompetencji zawodowych i osobistych.	K_K1, K_K3	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
K3	K03: ma świadomość konieczności podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych	K_K1	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
K4	Student rozumie potrzebę upowszechniania postaw sprzyjających zaangażowaniu w samodoskonaleniu i rozwijaniu swojej ścieżki zawodowej.	K_K3, K_K5	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność
K5	Student analizuje zalety i wady prowadzenia działalności gospodarczej w różnych formach organizacyjnoprawnych oraz prezentuje procedurę rejestracji firmy.	K_K2, K_K3	Projekt indywidualny, Prezentacja, Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do przedmiotu. Omówienie programu przedmiotu oraz wymagań odnośnie do zaliczenia kursu.	W1	Wykład
2.	Definicje, istota, cele przedsiębiorczości. Innowacyjność a metody i techniki kreatywnego myślenia (itp. myślenie literalne, burza mózgów, 6 kapeluszy, zabawy z problemem, twórczy dialog). Pomysł na własną działalność gospodarczą. Uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne przedsiębiorczości. Cechy przedsiębiorcy, testy przedsiębiorczości. Przedsiębiorczość w Polsce.	W2	Wykład
3.	Przedsiębiorczość a innowacja. Definicje innowacji według J. Schumpetera oraz Oslo Manual, podstawowe rodzaje innowacji, wskaźniki innowacyjności. Bariery rozwoju innowacji w Polsce.	W2, U3, K2	Wykład
4.	Instytucje świadczące usługi na rzecz MSP i młodych przedsiębiorców (UP, GCI, PARP, RIF, KSU, KPK, Centa Euro-info, Fundusze Poręczeń Kredytowych, Fundusze Pożyczkowe, Inkubatory Przedsiębiorczości). Formy finansowania własnej działalności gospodarczej.	W4, U2, K1, K5	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Rodzaje kapitału obcego (Dotacje, Kredyty i pożyczki bankowe, leasing, fundusze mikro-pożyczkowe, Inicjatywa „Aniołów Biznesu, Fundusze Venture Capital, Fundusze Seed Capital, Kredyt kupiecki. Rodzaje wsparcia MSP z środków UE).	W3, U3, K5	Wykład
6.	Biznesplan – definicje, rodzaje, struktura, przedsięwzięcie planowe, inwestycyjne, (przykłady realizacji biznesplanów).	W5, U3, K2, K5	Wykład
7.	Efektywność przedsięwzięć rozwojowych – teoria i praktyka. Podstawy zakładania działalności gospodarczej.	W1, U1, K1	Wykład
8.	Niezbędne dokumenty, koncesje, promesa. Wybór formy opodatkowania. Podstawowa dokumentacja podatkowa w działalności gospodarczej. Książka przychodów i rozchodów, Ewidencja przebiegu pojazdu, Ewidencja wyposażenia, Ewidencja środków trwałych, Ewidencja wynagrodzeń. Zatrudnianie pracowników – umowa o pracę, umowa zlecenie, umowa o dzieło. Obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy – ćwiczenia praktyczne. Dokumentacja finansowa małego przedsiębiorstwa turystycznego w praktyce. Rachunki, faktura VAT, faktura VAT marża, faktura wewnętrzna, faktura korygująca, nota korygująca itp. Praktyczne wypełnianie dokumentów finansowych. Sporządzenie podstawowych pism z zakresu korespondencji handlowej: pismo informacyjno-reklamowe, list intencyjny, oferta, zapytanie ofertowe, pismo dotyczące nawiązania współpracy, pisma w sprawach finansowych. Ubezpieczenia społeczne. Zasady prawidłowego dokumentowania transakcji handlowych. Dokumentacja finansowa firmy. Kształtowanie relacji z otoczeniem zewnętrznym. Zasady redagowania korespondencji biznesowej w formie tradycyjnej i elektronicznej. Zasady redagowania podstawowych pism z zakresu korespondencji handlowej.	W4, U3, K4, K5	Wykład
9.	Etyczne podstawy działalności gospodarczej. Etyka w biznesie – wybrane problemy.	W4, U4, K4	Wykład
10.	Współczesne problemy i wyzwania wpływające na rozwój przedsiębiorczości.	W1, U4, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zajęcia prowadzone są w formie wykładów z prezentacją multimedialną i elementami dyskusji mających na celu aktywizowanie studentów i wzmacnianie ich zaangażowania poprzez realizację prac projektowych. Zaliczenie bez oceny. Uzyskanie zaliczenia zależy od przygotowania i zaprezentowania projektu biznesplanu zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi przedstawionymi w trakcie zajęć. Obecność na zajęciach jest obowiązkowa zgodnie z regulaminem studiów (§ 20, pkt. 2 i 3); dostępny: https://www.uken.krakow.pl/studia/regulaminy-studiow/regulamin-studiow

Literatura

Obowiązkowa

1. Przedsiębiorczość. Etyka i odpowiedzialność, Gasparski W., Kołodkiewicz I., Wydawnictwo PWN, Warszawa 2023.
2. Gaweł A., Ekonomiczne determinanty przedsiębiorczości, Wyd. AE w Poznaniu, Poznań 2007.
3. Bednarczyk M. (red.), Konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw na polskim rynku turystycznym, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.

Dodatkowa

1. Najda M., Wach K., Małe i średnie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2006.
2. Wach K., (red.), Małe i średnie przedsiębiorstwa w gospodarce Unii. Działalność gospodarcza w Unii Europejskiej. Wybrane zagadnienia, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2006.
3. Wach K., Jak założyć firmę w Unii Europejskiej, wyd. III – uaktualnione, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2006.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Studiowanie literatury	2
Przygotowanie projektu	5
Zbieranie informacji do zadanej pracy	3
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	3
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Język obcy B2 - 3

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy fakultatywny **Blok zajęciowy** Języki obce

Koordynator zajęć	Beata Kukiełka-Król, Urszula Adamek
Prowadzący zajęcia	Beata Kukiełka-Król, Urszula Adamek, Anna Chudzik

Okres Semestr 4	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia konwersatoryjne: 30, Egzamin na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Rozwijanie umiejętności rozumienia dłuższych wypowiedzi, dyskusji i wykładów.
C2	Rozwijanie umiejętności rozumienia szczegółowych informacji w programach radiowych i telewizyjnych dotyczących wydarzeń współczesnych lub tematów związanych z zainteresowaniami osobistymi lub zawodowymi (materiały w wersji oryginalnej)
C3	Przygotowanie do samodzielnego korzystania z angielskojęzycznych źródeł w tym stron internetowych.
C4	Zwrócenie szczególnej uwagi na umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi w języku angielskim w codziennej komunikacji, a także umiejętność uzasadnienia własnego punktu widzenia w danej kwestii oraz podawania argumentów za i przeciw względem możliwych rozwiązań.
C5	Rozbudowanie zasobu słownictwa i doskonalenie go poprzez ćwiczenie wymowy oraz zwrócenie uwagi na frazeologię. Zaprezentowanie najważniejszych aspektów związanych z korzystaniem z jednojęzycznych słowników.
C6	Dostarczenie wiedzy związanej z elementami języka specjalistycznego z zakresu kierunku kształcenia.
C7	Przygotowanie absolwentów do samodzielnego poszerzania wiedzy związanej z wykorzystaniem języka obcego w życiu zawodowym.

Wymagania wstępne

Wiedza i umiejętności nabyte w trakcie kursu B2-2s.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_W12	Test, Aktywność, Gry dydaktyczne, E-learning
W2	Student zna struktury leksykalne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_W12	Test, Aktywność, Gry dydaktyczne, E-learning
W3	Student posiada podstawową wiedzę z zakresu języka specjalistycznego.	K_W12	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność
Umiejętności:			
U1	Student samodzielnie umie tworzyć i wykorzystać struktury gramatyczne charakterystyczne dla omawianych treści.	K_U9	Test, Aktywność, Gry dydaktyczne, E-learning
U2	Student posiada umiejętność wykorzystania struktur leksykalnych charakterystycznych dla omawianych treści.	K_U9	Test, Aktywność, Gry dydaktyczne, E-learning
U3	Student potrafi posługiwać się podstawowymi sformułowaniami z zakresu języka specjalistycznego.	K_U9	Test, Aktywność, Gry dydaktyczne, E-learning
Kompetencji społecznych:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Student posiada kompetencje w zakresie stosowania wiedzy teoretycznej i praktycznej nabytej w trakcie kursu oraz swobodnie komunikuje się w języku angielskim.	K_K3, K_K5	Test, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność, Gry dydaktyczne, E-learning
K2	Student potrafi funkcjonować w obcej kulturze, uczestniczy w jej życiu codziennym, inicjuje kontakty międzynarodowe.	K_K3, K_K5	Projekt grupowy, Aktywność, Gry dydaktyczne
K3	Student potrafi uczestniczyć w pracach w środowisku międzynarodowym.	K_K3, K_K5	Projekt grupowy, Prezentacja, Aktywność, Gry dydaktyczne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Problemy w komunikacji międzyludzkiej.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
2.	Czasowniki modalne- aspekt przeszły.	W1, U1, K1, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
3.	Czasowniki o podobnej formie i różnym znaczeniu- ćwiczenia leksykalne.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
4.	Zachowanie ludzkie, mowa ciała- praca z tekstem.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
5.	Czasowniki zmysłów.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
6.	Ciało ludzkie- ćwiczenia leksykalne.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
7.	Przestępstwa, przestępcy, łamanie prawa- dyskusja, sposoby wyrażania opinii, ćwiczenia leksykalne.	W2, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne
8.	Strona bierna.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
9.	Środki masowego przekazu – ćwiczenia słownikowe.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
10.	Media i ich wpływ na życie ludzkie, fake news – praca z tekstem, dyskusja.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
11.	Mowa zależna.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
12.	Świat reklamy i biznesu – praca z tekstem, ćwiczenia słownikowe.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
13.	Zdania podrzędnie złożone.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
14.	Wielkie miasta i ich problemy.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
15.	Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
16.	Świat nauki.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
17.	Kwantyfikatory (all, every, both...)	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
18.	Słowotwórstwo - ćwiczenia leksykalne.	W2, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
19.	Sztuka przemawiania.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
20.	Rodzajniki.	W1, U1, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
21.	Powtórzenie materiału.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia konwersatoryjne
22.	Egzamin próbny.	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia konwersatoryjne
23.	Elementy języka specjalistycznego.	W3, U3, K3	Ćwiczenia konwersatoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	Dyskusja, Projekt, Pokaz, Praca w grupie, Problem based learning, Project based learning, Gry dydaktyczne, Metoda komunikacyjna

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia konwersatoryjne	Zaliczenie kursu odbywa się na podstawie oceny poszczególnych efektów kształcenia (e-learning, gry dydaktyczne, projekt indywidualny i grupowy, udział w dyskusji, wypowiedź ustna, testy zaliczeniowe), a także aktywnego uczestnictwa w zajęciach. Ocena jest równoznaczna z oceną z egzaminu pisemnego. Ocena z egzaminu: 3.0 =>51% - 67.5% 3.5 => 68% - 75.5% 4.0 => 76% - 83.5% 4.5 => 84% - 91.5% 5.0 => 92% - 100% Egzamin ma formę stacjonarną.

Literatura

Obowiązkowa

1. Latham-Koenig C., Oxenden C., Chomacki, K., English File Upper-Intermediate Student's Book, 4th edition. OUP, 2020.

Dodatkowa

1. Latham-Koenig C., Oxenden C., Chomacki, K., English File Upper-Intermediate Workbook, 4th edition. OUP, 2020.
2. Thomson A.J., Martinet A.V., A Practical English Grammar: Exercises 1 & 2, OUP, Oxford 1986.
3. Murphy R., English Grammar in Use, CUP, Cambridge 1998.
4. Watcyn-Jones P., Test Your Vocabulary Books 1-5, Pearson Education Ltd, various editions.
5. Acklam R., Crace A., Total English Upper-Intermediate, Longman, 2006.
6. Kay S., Jones V., New Inside Out Upper-Intermediate, Macmillan, 2009.
7. Cotton D., Falvey D., Kent S., Language Leader Upper-Intermediate, Pearson Education Ltd, 2008.
8. Eales F., Oakes S., Speakout Upper-Intermediate, Pearson, 2011.
9. Clanfield L., Benne R. R., Global Upper-Intermediate, Macmillan Education, Oxford 2011.
10. Jacob, M., Strutt, P., English for International Tourism Upper Intermediate Course Book, Pearson, 2007.
11. Mann M., Taylore-Knowles S., Destination B2, Macmillan Education, 2008.
12. Hornby A. S., Oxford Advanced Learner's Dictionary, OUP, various editions i inne słowniki.
13. źródła internetowe, materiały autorskie

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Ćwiczenia konwersatoryjne	30
Pozostałe godziny w kontakcie	10
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie referatu	9
Przygotowanie projektu	11
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 100
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Teoria i praktyka retoryczna – wprowadzenie

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Magdalena Ryszka-Kurczab
Prowadzący zajęcia	Magdalena Ryszka-Kurczab

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia laboratoryjne: 22, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Kurs ma na celu zaznajomienie uczestników z podstawami retoryki opisowej, metodologiczno-problemowymi powiązaniami tej dyscypliny z innymi naukami, najistotniejszymi etapami rozwoju retoryki i najważniejszymi współczesnymi kierunkami rozwoju retoryki. Studenci nabędą podstawowe umiejętności operowania terminologią retoryczną oraz wykorzystywania instrumentarium retorycznego do celów analizy, interpretacji oraz wartościowania rozmaitych tekstów kultury i przekazów medialnych. Studenci zapoznają się z problemami przekonywania i nakłaniania, ze specyfiką argumentacji retorycznej. Uczestnicy zajęć będą rozwijać swoje umiejętności dotyczące wnikliwej analizy tekstów perswazyjnych.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna podstawową terminologię retoryczną i posiada elementarną wiedzę na temat metody analizy retorycznej tekstów kultury i przekazów medialnych.	K_W12	Test, Projekt grupowy
Umiejętności:			
U1	Student sprawnie posługuje się podstawową terminologią retoryczną i potrafi stosować narzędzia analizy retorycznej do interpretacji zretoryzowanych tekstów kultury i przekazów medialnych.	K_U7	Test, Projekt grupowy
U2	Student potrafi wykorzystać wiedzę o retoryce do prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości, sugestii i stosując odpowiednią argumentację	K_U8	Test, Projekt grupowy
Kompetencji społecznych:			
K1	Student potrafi wykorzystać wiedzę i umiejętności z zakresu retoryki dla potrzeb dbałości o poprawność, logikę i estetykę tekstów oraz wypowiedzi.	K_K5	Projekt grupowy

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Najważniejsze etapy rozwoju retoryki i retoryka dziś 2. Teoria retoryczna: inwencja i dyspozycja 3. Specyfika argumentacji retorycznej 4. Teoria retoryczna: elokucja 5. Teoria retoryczna: wygłoszenie	W1, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład
Ćwiczenia laboratoryjne	Dyskusja, Ćwiczenia, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Należy uzyskać zaliczenie projektu grupowego. Należy uzyskać 51% z testu końcowego sprawdzjacego wiedzę i umiejętności.
Ćwiczenia laboratoryjne	Należy uzyskać zaliczenie projektu grupowego. Należy uzyskać 51% z testu końcowego sprawdzjacego wiedzę i umiejętności.

Literatura

Obowiązkowa

1. Analiza bieżących materiałów medialnych i publicystycznych wskazanych przez prowadzącą
2. B. M. Garavelli, Podręcznik retoryki, przeł. i oprac. M. Ryszka-Kurczab, Kraków WNUP 2023 (wybrane fragmenty).
3. G. G. Marquez, Nie wygłoszę tu mowy, tłum. W. Ignas-Madej, Warszawa MUZA SA, 2011.
4. Wielkie mowy historii, wybór i oprac. T. Zawadzki, red. M. Gumkowski, t. 3 i 4, Warszawa 2006.
5. U. Eco, Wilk i jagnię. Retoryka nadużywania władzy, w: U. Eco, Rakiem. Gorąca wojna i populizm mediów, Warszawa Wydawnictwo W.A.B, 2007

Dodatkowa

1. Ćwiczenia z retoryki, red. M. Barłowska, A. Budzyńska-Daca, M. Załęska, Warszawa PWN 2010 (wskazane fragmenty).
2. Debata. Retoryka dla demokracji., red. E. Modrzejewska, A. Budzyńska-Daca, Warszawa PWN 2024.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	8
Ćwiczenia laboratoryjne	22
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie projektu	10
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Gerontolingwistyka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik, Martyna Piotrowicz

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Egzamin na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Egzamin na ocenę • Ćwiczenia audytoryjne: 14, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest omówienie zagadnień związanych z gerontolingwistyką, czyli lingwistyką wieku senioralnego, zajmującą się problematyką zmian w funkcjonowaniu językowym osób starszych zarówno w kontekście starzenia fizjologicznego, jak i patologicznego. Wykład oraz ćwiczenia prowadzone są w języku polskim.

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową wiedzę z zakresu lingwistyki ogólnej, psycho- i tanatolingwistyki, a także fizjologii mowy. Student potrafi wykorzystać przy pomocy wykładowcy wiedzę z zakresu lingwistyki ogólnej, psycho- i tanatolingwistyki oraz fizjologii mowy do eksploracji i interpretacji zjawisk językowych typowych dla osób w wieku senioralnym.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student ma świadomość miejsca gerontolingwistyki wśród innych lingwistyk stosowanych	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6, K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin pisemny
W2	Student posiada wiedzę na temat czynników biologicznych determinujących proces starzenia się.	K_W6, K_W7, K_W8, K_W9	Egzamin pisemny
W3	Student posiada wiedzę na temat różnic w zakresie funkcjonowania językowego w starzeniu fizjologicznym i patologicznym.	K_W7, K_W9	Egzamin pisemny
Umiejętności:			
U1	Student posiada umiejętność swobodnego posługiwania się podstawową terminologią z zakresu gerontolingwistyki.	K_U1, K_U4, K_U8	Egzamin pisemny, Projekt indywidualny
U2	Student potrafi wykorzystywać przyswojoną wiedzę z zakresu gerontolingwistyki do analizy, deskrypcji i interpretacji faktów językowych obserwowanych u pacjentów w wieku senioralnym.	K_U2, K_U3, K_U4, K_U5	Egzamin pisemny, Projekt indywidualny
U3	Student potrafi dostrzegać i uzasadniać wpływ czynników biologicznych, psychicznych i społecznych na funkcjonowanie językowe osób starszych.	K_U1, K_U4, K_U5, K_U6	Egzamin pisemny, Projekt indywidualny
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest świadom możliwości i ograniczeń osób starszych w aspekcie językowym, komunikacyjnym i interakcyjnym.	K_K1, K_K3, K_K5	Projekt indywidualny
K2	Student rozumie potrzebę ustawicznego poszerzania wiedzy, jej aktualizowania	K_K3, K_K4	Projekt indywidualny
K3	Student odznacza się odpowiedzialnością za podejmowane w stosunku do pacjenta działania.	K_K1	Projekt indywidualny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Gerontolingwistyka jako nowa subdyscyplina językoznawstwa, jej płaszczyzny badawcze oraz związki z innymi dyscyplinami. Stan badań nad gerontolingwistyką na gruncie literatury polskiej i zagranicznej.	W1, U1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Definicje, periodyzacja i podstawowe mechanizmy procesu starzenia. Biologiczne, psychologiczne, socjologiczne determinanty procesu starzenia.	W2, U3, K1, K2	Wykład
3.	Zmiany w komunikacji wynikające z fizjologicznego procesu starzenia się w obrębie narządów mowy, narządów zmysłów, układu nerwowego. Pozajęzykowe symptomy starzenia fizjologicznego.	W2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Komunikacja ze starszymi osobami w kontekście relacji społecznych. Zjawisko ageizmu. Negatywne i pozytywne stereotypy na temat procesu starzenia. Miejsce języka ludzi starszych na tle odmian współczesnej polszczyzny. Elderspeak – zjawisko wtórnego baby talku. Gerontolekt.	W1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Komunikacja u schyłku życia: zjawisko OTV, zjawisko TOT, wiek a nazywanie – anomia proprialna a anomia apelatywna, komunikacja pozawerbalna w perspektywie starości i starzenia.	W2, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
6.	Patologiczne starzenie, jego przyczyny i wpływ na sprawności językowe i komunikacyjne seniorów. Zmiany językowe, komunikacyjne i interakcyjne w zespołach otępiennych.	W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Choroba Alzheimera w perspektywie gerontolingwistycznej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Choroba Parkinsona w perspektywie gerontolingwistycznej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
9.	Otępienie czołowo-skroniowe i afazja pierwotna postępująca w perspektywie gerontolingwistycznej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
10.	Metody wsparcia komunikacji językowej w starzeniu fizjologicznym. Metody wsparcia komunikacji językowej w starzeniu patologicznym. Strategie i modele komunikacji z osobami w wieku senioralnym. Współpraca interdyscyplinarna w opiece nad pacjentem geriatrycznym.	W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
11.	Dyskurs zaburzony w analizie gerontolingwistycznej - ćwiczenia praktyczne.	W1, U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Stany ciężkie – rozróżnienie przypadków klinicznych po rozległych uszkodzeniach mózgu.	W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Pokaz, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena bdb. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.
Ćwiczenia audytoryjne	Wykładowca ocenia jakość projektu dotyczącego obrazu starości w dziełach kultury wg nastepujących kryteriów: rodzaj dzieła (film, powieść, serial, sztuka teatralna, obraz, rzeźba, instalacja, mural, utwór muzyczny, inne), przedmiot dzieła, sposób przedstawienia starości, ocena dzieła. Dodatkowo oceniana jest argumentacja osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Cuprych R. (2018). Znaczenie gerontolingwistyki jako nowej subdyscypliny językoznawstwa – problematyka jej związki z naukami ościennymi. Converstatoria Linguistica, XII, s. 73-84.
2. Domagała A. (2007). Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
3. Domagała A., Sitek E. (2018). Choroba Alzheimera. Zaburzenia komunikacji językowej. Gdańsk: Harmonia Universalis.
4. Humeniuk E. (2017). Zaburzenia mowy w podeszłym wieku. W: Z. Tarkowski (red.). Patologia mowy (s. 103-119). Gdańsk: Harmonia Universalis.
5. Kaczorowska-Bray K., Milewski S., Michalik M. (2020). Starość: jak ją widzi logopedia. Gdańsk: Wydawnictwo UG.
6. Kielar-Turska M., Byczewska-Konieczny A. (2014). Specyficzne właściwości posługiwania się językiem przez osoby w wieku senioralnym. W: S. Milewski, J. Kuczkowski, K. Kaczorowska-Bray (red.). Biomedyczne podstawy logopedii (s. 429-443). Gdańsk: Harmonia Universalis.
7. Krajewska M. (2012). Ograniczenia i możliwości językowe osób z demencją a osób starzejących się fizjologicznie – analiza porównawcza. W: M. Michalik, A. Siudak, Z. Orłowiejska-Popek (red.), Nowa Logopedia (t. 3: Diagnoza różnicowa zaburzeń komunikacji językowej, s. 463-478). Kraków: Collegium Columbinum.
8. Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (2017). Komunikowanie się z osobą w wieku senioralnym. W: M. Rutkiewicz-Hanczewska, J. Sławek. E. Kaptur (red.), Mózg – język – komunikacja (s. 135-164). Poznań: Wydawnictwo Rys.
9. Tłokiński W. (1990). Mowa ludzi u schyłku życia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
10. Tłokiński W., Milewski S., Kaczorowska-Bray K.(2018). Gerontologopedia. Gdańsk: Harmonia Universalis.
11. Wójcik-Topór P., Krajewska M., Michalik M. (2023). Diagnoza i terapia logopedyczna pacjentów w stanie ciężkim. Gdańsk: Harmonia Universalis.

Dodatkowa

1. Dziemidok B. (2014). Aksjologiczne aspekty starości: czy starość może być piękna, dobra, mądra i szczęśliwa? ΣΟΦΙΑ. Pismo Filozofów Krajów Słowiańskich, vol. 14, s. 143-163.
2. Kielar-Turska M. (2016). Starość: jak ją widzi psychologia? Kraków: Wydawnictwo WAM.
3. Łuczyński E. (2018). Mowa osób starych na tle odmian języka polskiego. W: W. Tłokiński, S. Milewski, K. Kaczorowska-Bray (red.).Gerontologopedia (s. 108-138). Gdańsk: Harmonia Universalis.
4. Niewiadomska G. (2020). Starzenie się układu nerwowego. W: T. Górska, A. Grabowska, J. Zagrodzka, Mózg a zachowanie (s. 544-566), wyd. 3 zm. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Ogonowska A. (2019). Wspieranie sprawności językowej i komunikacyjnej seniorów w perspektywie logopedii gerontologicznej. Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	14
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie projektu	6
Przygotowanie do egzaminu	20
Studiowanie literatury	20
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90

Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Biblioterapia

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Marceli Olma, Małgorzata Chrobak
Prowadzący zajęcia	Marceli Olma, Małgorzata Chrobak

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z teoretycznymi podstawami, nurtami oraz mechanizmami psychologicznymi i lingwistycznymi zachodzącymi w procesie biblioterapii.
C2	Wykształcenie umiejętności diagnostycznej oceny potrzeb emocjonalnych, poznawczych i komunikacyjnych pacjentów z różnymi zaburzeniami mowy i języka.
C3	Nauczenie krytycznej analizy, selekcji oraz lingwistycznej modyfikacji tekstów literackich pod kątem możliwości recepcyjnych pacjentów klinicznych (np. z afazją, dyslalii czy ASD).
C4	Rozwinięcie praktycznych kompetencji w zakresie samodzielnego projektowania, tworzenia (w tym pisania autorskich bajek logopedycznych i tekstów terapeutycznych) oraz prowadzenia sesji biblioterapeutycznych.
C5	Kształtowanie postawy etycznej, empatii oraz wrażliwości na specyficzne bariery komunikacyjne i podmiotowość pacjenta w procesie terapeutycznym.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z neurologopedii i psycholingwistyki: Znajomość głównych jednostek zaburzeń mowy i języka (np. afazja, dyslalia, spektrum autyzmu) oraz barier komunikacyjnych, jakie ze sobą niosą.
Umiejętność analizy tekstu: Sprawność w posługiwaniu się aparatem pojęciowym z zakresu gramatyki, semantyki i stylistyki języka polskiego w celu oceny struktury tekstu.
Komunikacja interpersonalna: Rozwinięte umiejętności komunikacyjne, wysoki poziom empatii oraz wrażliwość na potrzeby osób z ograniczoną sprawnością językową.
Obsługa narzędzi cyfrowych: Umiejętność wyszukiwania i selekcji tekstów kultury w bazach bibliotecznych oraz internetowych.

Zaliczenie następujących kursów: Wprowadzenie do lingwistyki klinicznej, Psycholingwistyka, Neurolingwistyka, Podstawy komunikacji społecznej, Wprowadzenie do komunikacji klinicznej, Patoneurofizjologia mowy wieku dziecięcego, Patoneurofizjologia mowy osób dorosłych, Dyskurs maladyczny.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna podstawowe pojęcia, terminologię i historię biblioterapii	K_W11, K_W12, K_W5	Zaliczenie pisemne
W2	Student posiada wiedzę dotyczącą typów biblioterapii (kliniczna, rozwojowa, kryzysowa)	K_W11, K_W12, K_W5	Zaliczenie pisemne
W3	Student rozumie mechanizmy oddziaływania literatury na psychikę (identyfikacja, katharsis, projekcja)	K_W12, K_W5	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny
W4	Student posiada wiedzę dotyczącą charakterystyki tekstów biblioterapeutycznych (bajki, baśnie, opowiadania, poezja)	K_W11, K_W12, K_W5	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny, Udział w dyskusji
W5	Student ma świadomość specyfiki pracy z różnymi grupami (dzieci, młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami)	K_W11, K_W12, K_W5	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny, Udział w dyskusji
Umiejętności:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	Student potrafi przeprowadzić analizę biblioterapeutyczną tekstu literackiego	K_U1, K_U5	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Student potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia biblioterapeutyczne, dobierając odpowiednie metody i materiały do celów terapeutycznych	K_U5, K_U6	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji
U3	Student umie zastosować techniki aktywizujące (dramatyzację, arteterapię, pisanie twórcze)	K_U7, K_U8	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji
U4	Student potrafi dokumentować i ewaluować proces biblioterapeutyczny a ponadto współpracować z psychologami, pedagogami, terapeutami	K_U5, K_U8	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Student jest gotów do empatycznego i etycznego podejścia do uczestników zajęć	K_K1, K_K2	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji
K2	Student ma świadomość granic własnych kompetencji i odczuwa potrzebę stałego doskonalenia warsztatu biblioterapeuty	K_K1, K_K2	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji
K3	Student jest przygotowany do pracy w zespole interdyscyplinarnym	K_K1, K_K2, K_K4	Projekt indywidualny, Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do biblioterapii w kontekście klinicznym. Definicje, rys historyczny, interdyscyplinarny charakter metody. Miejsce biblioterapii w strukturze nauk logopedycznych i psycholingwistycznych.	W1, W2	Wykład
2.	Biblioterapia - zakres pojęcia, cele i zadania; typy i odmiany (instytucjonalna, kliniczna, rozwojowa).	W1, W2	Wykład
3.	Psychologiczne i neurobiologiczne mechanizmy procesu biblioterapii. Analiza etapów: identyfikacja, projekcja, katharsis, wgląd. Reakcja mózgu na tekst literacki a ograniczenia poznawcze pacjentów.	W1, W2, W3	Wykład
4.	Lingwistyczna analiza tekstu terapeutycznego. Warstwa leksykalna, składniowa i semantyczna utworów. Jak struktura języka wpływa na percepcję i dekodowanie przekazu przez pacjenta z zaburzeniami.	W3, U1, U2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Tekst literacki w procesie usprawnienia procesów intelektualnych, emocjonalnych i społecznych (kategoryzacje, kryteria doboru, oddziaływanie - kognitywne, emotywne, prestiżowe, motywacyjne i in.).	W3, U1, U2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	Książka tradycyjna i alternatywne formy czytelnicze (typy i oddziaływanie; wydawnictwa brajlowskie, książka haptyczna; audiobooki, tzw. materiały "łatwe w czytaniu".	W3, U2, U3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
7.	Kołysanka jako komunikat słowno-muzyczny (wpływ wybranych utworów kołysankowych na emocje małego dziecka).	W2, W3, W4, W5, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Bajkoterapia i jej odmiany. Struktura i funkcje bajek psychoterapeutycznych, psychoedukacyjnych i relaksacyjnych. Konstrukcja metafor i postaci bohatera.	W3, W4, W5, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
9.	Arteterapia narracyjna - istota i funkcjonalność (warsztaty).	W3, W5, U2, U3, K1, K2, K3	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Lingwizm i neologizm w poezji współczesnej.	W4, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
11.	Głos - afonia - mutyzm (reprezentacje w wybranych tekstach kultury).	W2, W5, U2, U4, K1, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
12.	Praca z książką w środowisku osób chorych i niepełnosprawnych (techniki i metody).	W2, W5, U2, U4, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
13.	Czytelnicza terapia wspomnieniowa u osób starszych.	W2, W3, W5, U1, U2, U4, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
14.	Pisanie własnych tekstów terapeutycznych (np. bajki logopedycznej celowanej w konkretną wadę wymowy lub problem emocjonalny). Peer-review prac studentów.	W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
15.	Opracowanie przykładowego scenariusza/programu (diagnostyka - rewlidacja - resocjalizacja - profilaktyka) dla wybranej placówki klinicznej, rehabilitacyjnej lub szkolno-wychowawczej).	W2, W3, W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Projekt, Case study, Praca w grupie, Warsztaty, Ćwiczenia, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem wykładu jest otrzymanie pozytywnej oceny z kolokwium zaliczeniowego.
Ćwiczenia audytoryjne	Warunkiem zaliczenia zajęć ćwiczeniowych jest uzyskanie pozytywnej oceny za przygotowanie scenariusza biblioterapeutycznego

Literatura

Obowiązkowa

1. Borecka I., Biblioterapia. teoria i praktyka. Poradnik, Warszawa 2001 (fragmenty).
2. Czernianin W., Czernianin H., Chatzipentidis K., Podstawy współczesnej biblioterapii. Podręcznik akademicki, wyd. II uzup., Wrocław 2017.
3. Konieczna J., Biblioterapia w praktyce. Poradnik dla nauczycieli, wychowawców i terapeutów, Kraków 2012.
4. Kuracki K., Teksty literackie w biblioterapii wychowawczej. Propozycja kategoryzacji kryteriów doboru, "Forum Pedagogiczne" 10, 2020, nr 23. s. 75-94.
5. Matras-Mastalerz W., Biblioterapia - ewolucja teorii i rozwój praktyki. Przegląd na podstawie doświadczeń polskich i zagranicznych, "Acta Universitatis Lodziensis. Foli Librorum" 2016, nr 1/2 (22/23)
6. Molicka M., Bajkoterapia. O lękach dziecięcych i nowej metodzie terapii, Poznań 2002.
7. 2. Molicka M., Biblioterapia i bajkoterapia. Rola literatury w procesie zmiany rozumienia świata społecznego i siebie, Poznań 2022.
8. Zybert E., Książki, które pomagają żyć: rewalidacyjna i terapeutyczna funkcja książki w zakładach opieki zdrowotnej i społecznej, Warszawa 2000.

Dodatkowa

1. Bautsz-Sontag, A., Literatura w terapii dzieci, Katowice 2013 (fragmenty).
2. Chatzipentidis K., Biblioterapia reminiscencyjna osób starszych i możliwości jej zastosowania podczas epidemii COVID19, "Dyskurs i Dialog" 2020, nr 2.
3. Dudzikowska M., Tomasik E., O biblioterapii reminiscencyjnej, "Szkoła Specjalne" 1998, nr 4, s. 279-284.
4. Janczulewicz K., Biblioterapia jako metoda radzenia sobie ze stresem, [w:] Szkoła bez barier: o trudnościach w nauczaniu i uczeniu się, red. B. Nieporek-Szamburska, Katowice 2015, s. 277-288.
5. Szczupał B., O literaturze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością: recepcja - edukacja - terapia - wsparcie - twórczość, Warszawa 2009.
6. Tomasik E., Biblioterapia reminiscencyjna jako pomoc osobom starszym, [w:] Wychowanie do starości. Materiały posympozjalne, Warszawa 2001.
7. Wądolny-Tatar K., Kołysanka w liryce XX i XXI wieku. Emergencja gatunku literackiego, Kraków 2014.
8. Woźniczka-Paruzel B., Polska biblioterapia w sieci – subiektywna ocena korzyści i zagrożeń. „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy", 2014, nr 3, s. 80–94.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Ćwiczenia audytoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie projektu	25
Zbieranie informacji do zadanej pracy	5
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90

Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Schizolingwistyka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 16, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Wyposażenie studentów w wiedzę na temat schizofazji jako zaburzenia mowy oraz w umiejętność analizy tekstów schizofatycznych.

Wymagania wstępne

Student posiada wiedzę na temat funkcjonowania o.u.n., umysłu i zaburzeń mowy. Potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student posiada elementarną wiedzę na temat schizofrenii jako przyczyny schizofazji.	K_W11, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Test
W2	Student posiada dogłębną wiedzę na temat schizofazji jako zaburzenia mowy.	K_W11, K_W4, K_W7, K_W8, K_W9	Test
Umiejętności:			
U1	Student potrafi analizować i interpretować teksty schizofatyczne.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U6	Test
U2	Student potrafi oddziaływać słowem na pacjent dotkniętego schizofazją, przyczyniając się do poprawy jego dobrostanu.	K_U7	Test
Kompetencji społecznych:			
K1	Jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych ludzi. Wykazuje gotowość do realizacji działań badawczych i zawodowych związanych z mową w sposób etycznie i prawnie odpowiedzialny; rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, ponadto posiada świadomość roli języka w kształtowaniu osobowości człowieka i społeczności ludzkich.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K5	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Obraz kliniczny schizofrenii.	W1, K1	Wykład
2.	Rodzaje schizofrenii: paranoidalna, rezydualna, zdezorganizowana, katatoniczna, niezróżnicowana.	W1, K1	Wykład
3.	Diagnoza i leczenie schizofrenii.	W1, U2, K1	Wykład
4.	Dezintegracja mowy w schizofrenii - wprowadzenie do schizofazji.	W2, U1, K1	Wykład
5.	Zaburzenia komunikacji językowej w schizofrenii - lingwistyczny obraz schizofazji, tu: zjawiska fonetyczne, leksykalne, składniowe. Kohezja i koherencja tekstów schizofatycznych.	W2, U1, K1	Wykład
6.	Aspekt diagnostyczny schizofazji; kliniczny obraz schizofazji; Krótka Skala Oceny Schizofazji (KSOS).	W2, U1, K1	Wykład
7.	Oddziaływanie słowem na pacjenta dotkniętego schizofazją.	W2, U2, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Pokaz, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	60% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena bdb. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: · materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, · dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, · prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, · dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), · egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, · w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bilikiewicz, A. (red.), Psychiatria, Warszawa, 2019.
2. Czernikiewicz, A., Przewodnik po zaburzeniach mowy w schizofrenii, Warszawa 2004.
3. Woźniak. T., Zaburzenia języka w schizofrenii, Lublin 2000.
4. Czernikiewicz, A., Woźniak, T., Teksty schizofatyczne. Zagadnienia diagnozy zaburzeń mowy w schizofrenii, Lublin 2023.

Dodatkowa

1. Czernikiewicz, A., Woźniak, T., Schizofazja, "Logopedia", 29, 7-36.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	16
Przeprowadzenie badań literaturowych	24
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60

Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Podstawy zoosemiotyki i komunikacji międzygatunkowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Patryk Szaj
Prowadzący zajęcia	Patryk Szaj

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 14, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie osób studiujących z podstawowymi pojęciami z zakresu zoosemiotyki, biosemiotyki oraz komunikacji międzygatunkowej
C2	Przekazanie osobom studiującym wiedzy na temat historii i najważniejszych nurtów światowej oraz polskiej zoosemiotyki
C3	Zaznajomienie osób studiujących z klasyfikacjami kodów, sygnałów i znaków wysyłanych przez zwierzęta oraz z działami zoosemiotyki i biosemiotyki
C4	Zdobycie przez osoby studiujące podstawowej wiedzy z zakresu komunikacji międzygatunkowej, ze szczególnym uwzględnieniem rozróżnienia na komunikację zwierząt udomowionych i wolno żyjących
C5	Wprowadzenie osób studiujących w zagadnienia podmiotowości istot innych niż ludzie
C6	Zapoznanie osób studiujących z nieantropocentrycznymi teoriami języka oraz pozajęzykowych sposobów komunikacji

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Osoba studiująca zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu zoosemiotyki oraz biosemiotyki	K_W11, K_W2	Zaliczenie pisemne
W2	Osoba studiująca posiada wiedzę na temat relacji między semiotyką, etologią i zoologią	K_W11, K_W2	Zaliczenie pisemne
W3	Osoba studiująca zna zarówno historyczne, jak i najnowsze teorie, nurty i metodologie badań z zakresu zoosemiotyki i biosemiotyki	K_W11, K_W2	Zaliczenie pisemne
Umiejętności:			
U1	Osoba studiująca rozumie rolę języka w kształtowaniu obrazu świata oraz utrwalaniu bądź przezwyciężaniu antropocentrycznych przesądów	K_U1, K_U4, K_U8	Zaliczenie pisemne
U2	Osoba studiująca potrafi rozpoznawać pozajęzykowe systemy znakowe i sposoby komunikacji rozumie różnice między nimi	K_U1, K_U4, K_U8	Zaliczenie pisemne
U3	Osoba studiująca potrafi argumentować na rzecz nieantropocentrycznych ujęć języka i komunikacji	K_U4, K_U8	Zaliczenie pisemne
Kompetencji społecznych:			
K1	Osoba studiująca rozumie konieczność dialogu między naukami humanistycznymi a naukami ścisłymi i potrafi go inicjować	K_K2, K_K3, K_K5	Zaliczenie pisemne
K2	Osoba studiująca potrafi osadzić praktyki poznawcze i komunikacyjne człowieka w kontekście biologicznym	K_K3, K_K4, K_K5	Zaliczenie pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K3	Osoba studiująca rozumie i szanuje podmiotowość zwierząt, dba o dziedzictwo przyrodnicze i podejmuje działania na rzecz jego zachowania	K_K1, K_K2, K_K5	Zaliczenie pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawy zoosemiotyki	W1, W3, U3, K3	Wykład
2.	Zoosemiotyka a biosemiotyka	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład
3.	Sentientyzm, podmiotowość, relacyjność	W3, U1, K3	Wykład
4.	Język w perspektywie krytycznych studiów nad zwierzętami	W1, W3, U3, K3	Wykład
5.	Komunikacja międzygatunkowa: człowiek i zwierzęta domowe	W2, U2, K3	Wykład
6.	Komunikacja międzygatunkowa: zwierzęta wolno żyjące	W2, U2, K3	Wykład
7.	Komunikacja międzygatunkowa w królestwach innych-niż-zwierzęce	W1, U1, U2, K1, K2	Wykład
8.	Umwelty i subiektywna teraźniejszość	W1, W2, U2, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
9.	Kody, sygnały, znaki, symbole – klasyfikacje i problematyzacje	W1, U2	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Język a kwestia zwierzęca	U1, K3	Ćwiczenia audytoryjne
11.	Pozajęzykowe systemy semiotyczne w komunikacji zwierząt	W1, U2, K3	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Case study, Ćwiczenia, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie kursu możliwe jest na podstawie aktywności merytorycznej osoby studiującej na zajęciach (udział w dyskusji, praca z tekstem, praca w grupie) oraz uzyskania przez nią co najmniej 50% przewidzianej puli punktów z pisemnej pracy zaliczeniowej.
Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie kursu możliwe jest na podstawie aktywności merytorycznej osoby studiującej na zajęciach (udział w dyskusji, praca z tekstem, praca w grupie) oraz uzyskania przez nią co najmniej 50% przewidzianej puli punktów z pisemnej pracy zaliczeniowej.

Literatura

Obowiązkowa

1. Fiedorczuk Julia, Rosiński Maciej, Metafory w każdym życiu: fenomenologia, biosemiotyka, poezja. W: Po humanizmie. Od technokrytyki do animal studies, red. Z. Ładyga, J. Włodarczyk, Gdańsk 2015.
2. Gzyra Dariusz, Dziękuję za świńskie oczy. Jak krzywdzimy zwierzęta, Warszawa 2018.
3. Iwanow Wiaczesław, O ewolucji przetwarzania i przekazywania informacji we wspólnotach ludzkich i zwierzęcych, przeł. D. Ulicka, współpraca J. Kordys, W. Grajewski, „Teksty Drugie" 2011, nr 1/2.
4. Kalevi Kull, O logice zwierzęcych umweltów. Subiektywna teraźniejszość zwierząt, czyli zoosemiotyka wyboru i uczenia się, przeł. D. Kozhevnikov, „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies" 2023, nr 1(11).
5. Korpikiewicz Honorata, Porozumienie w świecie zwierząt. Biokomunikacja, Poznań 2016.
6. Meijer Eva, Zwierzęta mówią. W stronę demokracji międzygatunkowej, przeł. Aleksandra Małecka, Miłosz Biedrzycki, Warszawa 2021.
7. Nowak Tomasz, Komunikacja komplikacji i komplikacja komunikacji. Porozumiewanie się zwierząt ludzkich i nie-ludzkich na tle założeń biosemiotyki, „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies" 2022, nr 1(9).
8. Urbaniak Marcin, Zarys procesów kognitywnych kota domowego: rozumienie przyczynowe, świadomość i kompetencje społeczne (część pierwsza), „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies" 2024, nr 2.
9. Urbaniak Marcin, Zarys procesów kognitywnych kota domowego: rozumienie przyczynowe, świadomość i kompetencje społeczne (część druga), „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies" 2024, nr 2.

Dodatkowa

1. Bednarek Joanna, Życie, które mówi. Nowoczesna wspólnota i zwierzęta, Warszawa 2017.
2. Birchenal Leonardo Barón, Animal Communication and Human Language: An Overview, „International of Journal of Comparative Psychology" 2016, 29.
3. Fleischer Michael, Pies i człowiek. O komunikacji międzygatunkowej, Wrocław 2004.
4. Horta Oscar, Po stronie zwierząt, przeł. Joanna Wiśniewska, Gdańsk 2024.
5. Hübner Paul, Ewolucja komunikacji u ssaków z punktu widzenia zoosemiotyki. W: Psychologia języka, red. E. Łukasiewicz, E.J. Gorzelańczyk, Bydgoszcz 2013.
6. Meijer Eva, Języki zwierząt, przeł. Alicja Oczko, Warszawa 2021.
7. Nowak Tomasz, Co mogę (po)wiedzieć o wiedzy, komunikacji i myślach zwierząt? Rekonesans semantyczny, „Linguistica Copernicana" 2011, nr 2(6).
8. Nowak Tomasz, Przyczynek do studiów nad biologiczną ewolucją komunikacji. Na tropie pewnej hipotezy, „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies" 2015, nr 1.
9. Perspectives on Human-Animal Communication: Internatural Communication, red. Emily Plec, New York–London 2013.
10. Rode Barbara, Czy zwierzęta mają język?, „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies" 2017, nr 3.
11. Safina Carl, Poza słowami. Co myślą i czują zwierzęta, przeł. Dominika Dymińska, Warszawa 2018.
12. Staśko Maja, Żywiąca semiotyka, „Czas Kultury" 2014, nr 5.
13. Tymieniecka-Suchanek Justyna, Eto/biologia w dyskursie (zoo)semiotycznym. W: Biological turn. Idee biologii w naukach humanistycznych, red. D. Wężowicz-Ziółkowska, E. Wieczorkowska, Katowice 2016, s. 47-62.
14. Urbaniak Marcin, Co wiemy o komunikacji zwierząt pozaludzkich?, wykład online, https://www.youtube.com/watch?v=1WdSHP3CChE.
15. Wheeler Wendy, The Biosemiotic Turn: Abduction, or, the Nature of Creative Reason in Nature and Culture. W: Ecocritical Theory: New European Approaches, red. Axel Goodbody i Kate Rigby, Charlottesville–London 2011.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	14
Ćwiczenia audytoryjne	8
Studiowanie literatury	10

Przygotowanie do zaliczenia	14
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 51
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Kognitywna analiza tekstów kultury

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Bogusław Skowronek
Prowadzący zajęcia	Bogusław Skowronek

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów z metodologią kognitywnej analizy rozmaitych tekstów kultury (głównie ikonicznych i audiowizualnych). Obok przybliżenia podstaw omawianej metody (zaplecza teoretycznego, genezy, podstawowej terminologii i aparatury pojęciowej) zajęcia polegać też będą na praktycznym kształceniu umiejętności analizy i interpretacji tekstów kultury

Wymagania wstępne

Elementarna wiedza oraz terminologia z zakresu wiedzy o mediach, komunikacji społecznej, badań kulturowych, teorii literatury oraz językoznawstwa ogólnego.
Student potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe dotyczące omawianej dyscypliny.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Osoba studiująca ma pogłębioną wiedzę na temat współczesnych metodologii analizy dyskursów medialnych oraz relacji między językiem, mediami, ideologią i praktykami społecznymi	K_W1, K_W5	Sprawdzian
W2	zna i rozumie główne tendencje rozwojowe krytycznych badań nad mediami i dyskursem we współczesnej humanistyce	K_W6, K_W7	Sprawdzian
Umiejętności:			
U1	potrafi formułować problemy badawcze oraz projektować analizy współczesnych dyskursów medialnych z wykorzystaniem narzędzi krytycznej analizy dyskursu	K_U1	Sprawdzian
U2	potrafi analizować i interpretować teksty medialne oraz praktyki komunikacyjne z uwzględnieniem ich społecznych, politycznych i ideologicznych uwarunkowań	K_U3	Sprawdzian
Kompetencji społecznych:			
K1	ma świadomość znaczenia krytycznej refleksji nad współczesnymi mediami i dyskursami społecznymi oraz jest gotów do rozwijania własnych kompetencji badawczych i interpretacyjnych	K_K2	Sprawdzian

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Współczesna przestrzeń medialna. 2. Typologia dyskursów medialnych. Zasady ich wyodrębniania. 3. Podstawowe instrumentarium pojęciowe: tekst, kontekst, dyskurs, ideologia, praktyki dyskursywne (porządki dyskursu), konstruktywizm społeczny, interpretacja. 4. Analiza i interpretacja tekstów medialnych. Poszczególne szkoły i metodologie (analizy semiotyczno-strukturalne, feministyczne, psychoanalityczne, kognitywne, krytyczne). 5. Podstawy historyczne „krytycznej analizy dyskursu" KAD (szkoły krytyczne w komunikologii, językoznawstwo otwarte, studia kulturowe, postkolonializm, ujęcia lewicowe: Foucault, Althusser, Gramsci). 6. Interdyscyplinarność, polisemiotyczność i polimetodologizm KAD. Uniwersalność KAD. 7. Zasady postępowania badawczego w KAD. Usytuowanie interpretatora w KAD. 8. Poszczególne elementy (etapy) KAD. Denaturalizacja tekstu kulturowego (medialnego). 9. Efekty społeczne KAD. Budowanie kompetencji kulturowych i odpowiednich praktyk uczestnictwa. Analiza wybranych przykładów medialnych tekstów kultury z wykorzystaniem zasad KAD	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie kursu odbywa się na podstawie testu obejmującego pytania problemowe, interpretacyjne oraz zadania związane z analizą wybranych dyskursów medialnych

Literatura

Obowiązkowa

1. 1. Krytyczna analiza dyskursu. Interdyscyplinarne podejście do komunikacji społecznej, red. A.Duszak, N.Fairclough, Kraków 2008. 2. Jak analizować dyskurs? Perspektywy dydaktyczne, red. W.Czachur, A.Kulczyńska, Ł.Kumięga, Kraków 2016. 3. T.Piekot, Mediacje semiotyczne. Słowo i obraz na usługach ideologii, Warszawa 2016. 4. J.Fiske, Wprowadzenie do badań nad komunikowaniem, Wrocław 1999. 5. B.Skowronek. Mediolingwistyka. Wprowadzenie, Kraków 2013.

Dodatkowa

1. 1. R.A. de Beaugrande, W.U.Dressler, tłum. A.Szwedek, Wstęp do lingwistyki tekstu, warszawa 1990. 2. P.Sztompka, Socjologia wizualna. Fotografia jako metoda badawcza, Warszawa 2005. 3. Obrazy w działaniu. Studia z socjologii i antropologii obrazu, red. K.Olechnicki, Toruń 2003. 4. Ch.Barker, Studia kulturowe. Teoria i praktyka, tłum. A.Sadza, Kraków 2005,

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	15
Przygotowanie do zajęć	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 25
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Psychologia kliniczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Krystian Hartmann
Prowadzący zajęcia	Krystian Hartmann

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 5	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 18, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat zaburzeń psychicznych.
C2	Omówienie kryteriów diagnostycznych, odpowiadających aktualnie obowiązującej klasyfikacji.
C3	Nabycie podstawowej wiedzy w zakresie biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych uwarunkowań zaburzeń psychicznych.
C4	Rozwinięcie świadomości problematyki osób chorujących psychicznie.

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Zna kryteria diagnostyczne wybranych zaburzeń psychicznych.	K_W6	Sprawdzian, Projekt grupowy
W2	Posiada podstawową wiedzę w zakresie biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych mechanizmów wyjaśniających powstawanie zaburzeń psychicznych.	K_W6	Sprawdzian, Projekt grupowy
W3	Znajomość relacji między psychologią zdrowia, psychologią kliniczną i psychiatrią	K_W6	Sprawdzian
Umiejętności:			
U1	Potrafi wyjaśnić wybrane zagadnienia z zakresu psychologii klinicznej, odwołując się do teorii i badań.	K_U8	Sprawdzian, Projekt grupowy
U2	Potrafi omawiać zaburzenia psychiczne odwołując się do odpowiedniej terminologii naukowej.	K_U8	Sprawdzian, Projekt grupowy
Kompetencji społecznych:			
K1	Rozumie zadania psychologa klinicznego	K_K4	Sprawdzian, Projekt grupowy
K2	Rozumie konieczność współpracy interdyscyplinarnej	K_K4	Sprawdzian

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Psychologia kliniczna- wprowadzenie.	W3, U1, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
2.	Depresja. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.	W1, W2, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Zaburzenia lękowe. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
4.	Mania, choroba afektywna dwubiegunowa. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
5.	Zaburzenia osobowości. Kryteria diagnostyczne. Etiologia. Leczenie.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Case study, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie egzaminu pisemnego (konieczność uzyskania minimum 60% +1 punktów). Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń.
Ćwiczenia audytoryjne	wykonanie i zaprezentowanie projektu grupowego dotyczącego wskazanych zaburzeń psychicznych obecność (dopuszczalna 1 nieusprawiedliwiona nieobecność)

Literatura

Obowiązkowa

1. Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2016). Psychologia kliniczna. PWN.

Dodatkowa

1. Seligman, M., Walker, E., Rosenhan, D. (2024). Psychopatologia. Zyska i Ska.
2. Beck, A., Davis, D., Freeman, A. (2016). Terapia poznawcza zaburzeń osobowości. Wydawnictwo UJ.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	18
Ćwiczenia audytoryjne	8
Przygotowanie do zajęć	6
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	2
Pozostałe godziny w kontakcie	2

Zbieranie informacji do zadanej pracy	6
Przygotowanie do egzaminu	8
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Emisja i rehabilitacja głosu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
lingwistyka kliniczna

Specjalność
-

Jednostka organizacyjna
Instytut Filologii Polskiej

Poziom studiów
I stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Cykl dydaktyczny
2026/27

Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Zaliczenie na ocenę

Języki wykładowe
polski

Obligatoryjność
Obowiązkowy

Blok zajęciowy
Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Katarzyna Lange
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Lange

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 5	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 6, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia laboratoryjne: 16, Zaliczenie na ocenę	2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z anatomią i fizjologią fonacji oraz mechanizmami powstawania zaburzeń głosu.
C2	Kształtowanie nawyków higieny głosu i technik emisji w mowie zawodowej.
C3	Nabycie umiejętności oceny głosu (perceptualnej, akustycznej, samooceny) i planowania postępowania terapeutycznego.
C4	Praktyczne opanowanie wybranych technik rehabilitacji głosu u dzieci i dorosłych.
C5	Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i ergonomii głosowej w pracy klinicznego lingwisty/logopedy.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Charakteryzuje budowę i funkcje: krtani, fałdów głosowych, traktu głosowego, układu oddechowego.	K_W13, K_W6, K_W7, K_W8	Projekt grupowy
W2	Zna klasyfikacje dysfonii (czynnościowe, organiczne, neurologiczne) i podstawy foniatrii.	K_W13, K_W6, K_W7, K_W8	Projekt grupowy
W3	Zna zasady higieny głosu, profilaktyki oraz wskazania i przeciwwskazania do terapii.	K_W13, K_W6, K_W7, K_W8	Projekt grupowy
W4	Orientuje się w narzędziach oceny: GRBAS, CAPE-V, VHI, akustyka komputerowa, aerodynamika.	K_W13, K_W6, K_W7, K_W8	Projekt grupowy
Umiejętności:			
U1	Prowadzi wywiad głosowy i przeprowadza podstawową ocenę perceptualną i kwestionariuszową.	K_U2, K_U3, K_U6	Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji
U2	Rejestruje i analizuje sygnał głosu w programach akustycznych (np. Praat) i interpretuje wyniki.	K_U2, K_U3, K_U6	Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji
U3	Dobiera i prowadzi ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, rezonansowe, artykulacyjne, manualne (bezpieczne techniki).	K_U2, K_U3, K_U6	Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji
U4	Opracowuje plan terapii i monitoruje postępy; edukuje pacjenta w zakresie higieny głosu.	K_U2, K_U3, K_U6	Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji
U5	Demonstruje prawidłową emisję głosu w warunkach zawodowych (mówienie ciągłe, projekcja, nagłośnienie).	K_U2, K_U6	Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)
Kompetencji społecznych:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Uznaje potrzebę stałego doskonalenia i profilaktyki głosowej.	K_K1, K_K3, K_K5	Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Anatomia, biomechanika i neurofizjologia głosu	W1	Wykład
2.	Akustyka głosu i metody oceny	W1, W2, W4	Wykład
3.	Klasyfikacja zaburzeń głosu i dobór metod ich terapii.	W2	Wykład
4.	Wstępna diagnoza głosu oraz zasady higieny i bezpieczeństwa pracy głosem.	W4, U1, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
5.	Koordynacja oddechowo-fonacyjna. Podparcie oddechowe.	U5, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
6.	Fonacja - techniki otwierania kanału głosowego	U5, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
7.	Uruchamianie rezonansu głowowego. Uzyskiwanie rezonansu mieszanego.	U5, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
8.	Rozluźnianie aparatu mowy, elementy automasażu.	U5, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
9.	Analiza akustyczna w praktyce (Praat).	U2	Ćwiczenia laboratoryjne
10.	Analiza studiów przypadków i projektowanie terapii.	W3, U3, U4	Ćwiczenia laboratoryjne
11.	Artykulacja, prozodia, dykcja.	U5, K1	Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Pokaz, Case study
Ćwiczenia laboratoryjne	Dyskusja, Case study, Ćwiczenia

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	przedstawienie postera prezentującego wybrane zagadnienie dotyczące treści wykładu.
Ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczenie ćwiczenia oddechowego, fonacyjnego, dykcyjnego, przygotowanie i prezentacja studium przypadku obejmującego diagnozę głosu i projekt terapii pacjenta.

Literatura

Obowiązkowa

1. B. Tarasiewicz, Mówię i śpiewam świadomie. Podręcznik do nauki emisji głosu, Kraków 2025.
2. A. Walencik-Topiłko., 2016, Dobór materiału lingwistycznego oraz zasady prowadzenia ćwiczeń w terapii głosu, [w:] Kształcenie wokalne, red. B. Tarasiewicz, Zielona Góra:2016, s.367–379.
3. E. Binkuńska, Higiena i emisja głosu mówionego, Bydgoszcz 2012.
4. A. Banaszkiewicz, A.Walencik-Topiłko, 2014, Model współpracy logopedy z otoczeniem pacjenta –założenia teoretyczne i rozwiązania praktyczne, [w:] Terapia logopedyczna, red. D. Baczała, J.J. Błeszyski, Toruń 2014, s.85–96.
5. Zarys foniatrii klinicznej, red. A. Pruszewicz, A. Obrębowski, Poznań 2019 (wybrane rozdziały).
6. Logopedia Artystyczna, red. B. Kamińska, S. Milewski, Gdańsk 2020 (wybrane rozdziały).

Dodatkowa

1. A. Walencik-Topiłko, Diagnoza i terapia głosu – ujęcie holistyczne. Wskazówki metodyczne oraz studium przypadku [w:] Logopaedica Lodziensia, nr 8(2023), s. 161-171.
2. A. Walencik-Topiłko, 2018, Rehabilitacja logopedyczna w otolaryngologii, [w:] Metody badań i rehabilitacji w otorynolaryngologii, red. J. Kuczkowski, Gdańsk 2018, s.321–330.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	6
Ćwiczenia laboratoryjne	16
Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej	4
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie projektu	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 56
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Seminarium 1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Fakultatywny **Blok zajęciowy** Przedmioty/bloki obieralne

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Seminarium: 15, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wyposażenie studenta w wiedzę i sprawności pozwalające mu dogłębnie opracować duży problem badawczy, czego zwieńczeniem ma być praca licencjacka z zakresu lingwistyki klinicznej. Cele szczegółowe w semestrze pierwszym : 1. Poszerzanie wiedzy z metodologii badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych, medycznych, społecznych, w szczególnie o zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej, zgodnie z postulatem wieloparadygmatyczności. 2. Poznanie założeń metodologicznych i zasad oraz norm etycznych projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej. 3. Wykorzystanie i integrowanie wiedzy z zakresu lingwistyki klinicznej oraz powiązanych z nią dyscyplin i subdyscyplin naukowych w zakresie zagadnień pracy licencjackiej. 4. Rozróżnianie orientacji metodologicznych w badaniach naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej i stosowanie ich w projektowaniu zakresu badań własnych. 5. Wyposażenie w sprawności z zakresu sporządzania przypisów i bibliografii w stylu APA. Kurs jest prowadzony w języku polskim.

Wymagania wstępne

Osiągniecie wszystkich efektów z przedmiotów przewidzianych w harmonogramie studiów przed semestrem V. Umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych, w tym podręczników akademickich.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Ma poszerzoną wiedzę z metodologii badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych, medycznych i społecznych, zna zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej, zgodnie z postulatem wieloparadygmatyczności.	K_W1, K_W11, K_W2, K_W5, K_W6	Test, Udział w dyskusji
W2	Zna założenia metodologiczne i zasady oraz normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej.	K_W1, K_W2, K_W4, K_W5	Test, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w kontekście pracy licencjackiej.	K_U1, K_U2, K_U4, K_U5, K_U6	Raport, Udział w dyskusji
U2	Rozróżniania orientacje metodologiczne w badaniach naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej i potrafi korzystać z tej wiedzy w trakcie analizy tematyki pracy licencjackiej i literatury przedmiotu dotyczącej opracowania badawczego.	K_U1, K_U6	Raport, Udział w dyskusji
U3	Potrafi sporządzać przypisy i bibliografię w stylu APA.	K_U1, K_U3, K_U4, K_W14	Raport, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Jest gotów doceniać tradycję i dorobek badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej oraz jej kontynuację i poszerzanie o nowe obszary i procedury badawcze.	K_K1, K_K2, K_K3	Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wymagania i zasady pisania pracy dyplomowej na studiach licencjackich. Analiza Instrukcja pisania pracy licencjackiej - https://ifp.uken.krakow.pl/zasady-pisania-prac-dyplomowych	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Seminarium
2.	Poszukiwanie obszaru zainteresowań studentów w kontekście tematyki pracy. Precyzowanie obszaru zainteresowań studentów. Określenie tematyki i tytułu pracy.	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Seminarium
3.	Struktura pracy licencjackiej z lingwistyki klinicznej.	W2, U1, U2, U3, K1	Seminarium
4.	Dobór źródeł pisanych do problematyki pracy. Trafność doboru literatury przedmiotu. Prawa autorskie a tekst pracy licencjackiej. Sporządzenie przypisów i bibliografii w stylu APA.	W2, U1, U2, U3, K1	Seminarium
5.	Logiczne ułożenie treści w rozdziale teoretycznym. Próby pisania rozdziału teoretycznego i jego zakres tematyczny.	W2, U1, U3, K1	Seminarium
6.	Analizy tekstów źródłowych.	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Seminarium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Seminarium	Dyskusja, Pokaz

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Seminarium	60% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena dost. 75% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena db. 85% poprawnych odpowiedzi w teście – ocena bdb. Aktywność podczas zajęć (udział w dyskusji) podnosi ocenę końcową o pół stopnia. Dodatkowo student przedkłada promotorowi konspekt pracy, wykaz literatury oraz projekt części teoretycznej opracowania licencjackiego - raport. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: • materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, • dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, • prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, • dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), • egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, • w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Grucza F., 1983, Zagadnienia metalingwistyki. Lingwistyka – jej przedmiot, lingwistyka stosowana, Warszawa.
2. Hajduk Z., 2012, Ogólna metodologia nauk, Lublin.

Dodatkowa

1. Zenderowski R., 2005, Technika pisania prac magisterskich: krótki przewodnik po metodologii pisania pracy dyplomowej, Warszawa.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Seminarium	15
Przygotowanie do zajęć	10
Przeprowadzenie badań literaturowych	25
Zbieranie informacji do zadanej pracy	25
Przygotowanie do zaliczenia	25
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Studiowanie literatury	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Seminarium 2

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
lingwistyka kliniczna

Specjalność
-

Jednostka organizacyjna
Instytut Filologii Polskiej

Poziom studiów
I stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Cykl dydaktyczny
2026/27

Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Zaliczenie na ocenę

Języki wykładowe
polski

Obligatoryjność
Fakultatywny

Blok zajęciowy
Przedmioty/bloki obieralne

Koordynator zajęć	Mirosław Michalik
Prowadzący zajęcia	Mirosław Michalik

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Seminarium: 30, Zaliczenie na ocenę	8

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest wyposażenie studenta w wiedzę i sprawności pozwalające mu dogłębnie opracować duży problem badawczy, czego zwieńczeniem ma być praca licencjacka z zakresu lingwistyki klinicznej. Cele szczegółowe w semestrze drugim: 1. Poszerzanie wiedzy z metodologii badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych, medycznych, społecznych, w szczególnie o zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej, zgodnie z postulatem wieloparadygmatyczności. 2. Rozróżnianie orientacji metodologicznych w badaniach naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej i stosowanie ich w projektowaniu zakresu badań własnych. 3. Rozwinięcie umiejętności teoretycznego opracowania problemu badawczego. 4. Doskonalenie umiejętności opracowywania części metodologicznej pracy licencjackiej. 5. Wyposażenie w umiejętność opracowania części badawczej pracy. Kurs jest prowadzony w języku polskim.

Wymagania wstępne

Osiągnięcie wszystkich efektów z przedmiotów przewidzianych w harmonogramie studiów przed semestrem VI. Umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych, w tym podręczników akademickich.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Ma poszerzoną wiedzę z metodologii badań naukowych stosowanych w dziedzinach nauk humanistycznych, medycznych i społecznych, zna zasady projektowania i prowadzenia badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej, zgodnie z postulatem wieloparadygmatyczności.	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W5, K_W6	Praca dyplomowa
W2	Zna założenia metodologiczne i zasady oraz normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej.	K_W12, K_W5	Praca dyplomowa
W3	Dokładnie wie, jak opracować część teoretyczną, metodologiczną i badawczą pracy licencjackiej.	K_W1, K_W11, K_W12, K_W2, K_W4, K_W5, K_W6	Praca dyplomowa
Umiejętności:			
U1	Rozróżniania orientacje metodologiczne w badaniach naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej i potrafi korzystać z tej wiedzy w trakcie analizy tematyki pracy licencjackiej, jej treści i literatury przedmiotu dotyczącej opracowania badawczego.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_W14	Praca dyplomowa
U2	Potrafi napisać część teoretyczną, metodologiczną i badawczą pracy.	K_U1, K_U2, K_U3, K_U4, K_U5, K_U6, K_U8, K_W14	Praca dyplomowa
Kompetencji społecznych:			
K1	Jest gotów doceniać tradycję i dorobek badań naukowych w zakresie lingwistyki klinicznej oraz jej kontynuację i poszerzanie o nowe obszary i procedury badawcze.	K_K1, K_K2, K_K3, K_K4, K_K5	Praca dyplomowa

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Logiczne ułożenie treści w rozdziale teoretycznym. Jego redagowanie.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Seminarium
2.	Logiczne i metodologiczne ułożenie treści w rozdziale metodologicznym. Jego redakcja.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Seminarium
3.	Logiczne i metodologiczne ułożenie treści w rozdziale badawczym. Jego redakcja.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Seminarium
4.	Krytyczna analiza treści całej pracy licencjackiej.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Seminarium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Seminarium	Dyskusja, Pokaz, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Seminarium	Przedłożenie promotorowi pracy licencjackiej. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem zasad dostępności oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób neuroróżnorodnych. W szczególności: • materiały dydaktyczne (np. prezentacje) mogą być udostępniane z wyprzedzeniem, a struktura zajęć jest jasno komunikowana, • dopuszcza się korzystanie z własnych narzędzi wspierających (np. laptopów, słuchawek wyciszających), wybór miejsca w sali oraz zachowania regulacyjne, o ile nie zakłócają przebiegu zajęć, • prowadząca stosuje jasne instrukcje dotyczące zaliczeń oraz przypomina o terminach, • dla osób studiujących posiadających zaświadczenia z BON możliwe są indywidualne dostosowania formy i warunków zaliczenia (np. wydłużony czas pracy, zmiana formy egzaminu), • egzamin może być realizowany w formie pisemnej lub ustnej, w zależności od potrzeb osoby studiującej, po wcześniejszym uzgodnieniu, • w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się elastyczne rozwiązania organizacyjne (np. forma online), zgodnie z wytycznymi uczelni i we współpracy z BON. Zajęcia prowadzone są w modelu włączającym, z poszanowaniem różnorodnych stylów uczenia się i doświadczeń osób studiujących.

Literatura

Obowiązkowa

1. Grucza F., 1983, Zagadnienia metalingwistyki. Lingwistyka – jej przedmiot, lingwistyka stosowana, Warszawa.
2. Such J., Szcześniak M., 2002, Filozofia nauki, Poznań.

Dodatkowa

1. Pułło A., 2000, Prace magisterskie i licencjackie: wskazówki dla studentów, Warszawa.
2. Zenderowski R., 2005, Technika pisania prac magisterskich: krótki przewodnik po metodologii pisania pracy dyplomowej, Warszawa.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Seminarium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Zbieranie informacji do zadanej pracy	30
Przygotowanie pracy dyplomowej	130
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 200
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 8

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Retoryka: między myśleniem i afektem

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Magdalena Ryszka-Kurczab
Prowadzący zajęcia	Magdalena Ryszka-Kurczab

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia laboratoryjne: 22, Zaliczenie na ocenę	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów ze sposobami przejawiania się w tekstach pisemnych i mówionych oraz w całych kompleksach multimodalnych dwóch podstawowych kategorii retorycznych: logos i pathos. Kurs rozwija wiedzę na temat różnych sposobów korespondowania elementu racjonalnego: logos (argumentacji, interpretacji rzeczywistości, narracji, nadawania sensów) z elementem afektywnym.

Wymagania wstępne

Znajomość norm poprawnościowych języka polskiego. Podstawowa znajomość teorii retorycznej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student zna podstawowe retoryczne mechanizmy logiczne i afektywne oraz techniki argumentacyjne, ich znaczenie w kontaktach interpersonalnych, komunikacji z pacjentem, wystąpieniach publicznych, a także w innych typach komunikacji.	K_W12	Test, Projekt grupowy
Umiejętności:			
U1	student potrafi poprzez użycie właściwych strategii retorycznych budować swój autorytet i zaufanie w relacji z pacjentem i innymi osobami	K_U7	Test, Projekt grupowy
Kompetencji społecznych:			
K1	student jest gotów wykorzystywać nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu retoryki do świadomego i odpowiedzialnego kształtowania relacji z innymi ludźmi.	K_K1	Projekt grupowy

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kategoria logos w retoryce klasycznej (typy argumentacji, narracja) Współczesne interpretacje logos w retoryce: mechanizmy sensotwórcze	W1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
2.	Pathos w retoryce - koncepcje klasyczne i współczesne Język a afekt	W1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
3.	Współistnienie elementu recjonalnego z afektywnym w różnych typach tekstów pisemnych i ustnych	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne
4.	Kształtowanie wrażliwości dzięki retoryce (podstawy koncepcji retoryki współczucia)	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Praca z tekstem
Ćwiczenia laboratoryjne	Dyskusja, Warsztaty, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Poprawna realizacja projektu grupowego (zgodnie z podanymi kryteriami) Uzyskanie z testu sprwadzającego wiedzę i umiejętnoiśći co najmniej 51% punktów.
Ćwiczenia laboratoryjne	Bieżace przygotowanie do zajęć. Poprawna realizacja projektu grupowego (zgodnie z podanymi kryteriami) Uzyskanie z testu sprwadzającego wiedzę i umiejętnoiśći co najmniej 51% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. 3. B.M.Garavelli, Podręcznik retoryki, przeł. M. Ryszka-Kurczab, Kraków 2023
2. M. Koszowy, K. Budzyńska, Strategie retoryczne, techniki komunikacyjno-poznawcze, błędy i sofizmaty, Warszawa 2015.
3. Bieżące materiały publicystyczne
4. Medycyna narracyjna i komunikacja w sytuacjach granicznych, red. Aleksander Woźny, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2023.

Dodatkowa

1. Ellen W. Gorsevski, Nonviolent Theory on Communication: the Implications for Theorizing a Nonviolent Rhetoric, „Peace & Change", 1999, vol. 24, s. 445- 472.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	8
Ćwiczenia laboratoryjne	22
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie projektu	10
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Bioetyka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Filologii Polskiej **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2026/27 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Anna Szklarska
Prowadzący zajęcia	Anna Szklarska

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 20, Zaliczenie na ocenę	2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zaznajomienie studentów z wybranymi problemami bioetyki, zarówno w ich teoretycznym, jak i w praktycznym wymiarze oraz pokazanie specyfiki bioetyki jako nauki, która analizuje uniwersalne dylematy moralne związane z początkiem, trwaniem i końcem życia ludzkiego, zwłaszcza w kontekście opieki medycznej na gruncie najważniejszych stanowisk etycznych: deontologizmu, utylitaryzmu, emotywizmu, moralnego absolutyzmu i innych. Studenci poznają wybrane zagadnienia i kategorie bioetyczne i nabędą umiejętności ich analizy.

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową wiedzę z zakresu biologii i etyki.
Student umie wykorzystywać podstawową wiedzę z zakresu sztuki argumentacji; umiejętność analizy tekstów źródłowych w sposób krytyczny.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	W01: Przyswoił wiedzę filozoficzną dotyczącą procesów biologicznych człowieka.	K_W7	Praca pisemna (esej)
W2	W02: Zna zasady skutecznej komunikacji, ma utrwalone wiadomości z obszaru teorii i praktyki argumentacyjnej, retoryki stosowanej oraz podstawowych błędów argumentacyjnych i manipulacyjnych nadużyć.	K_W8	Praca pisemna (esej)
W3	W03: Ma wiedzę dotyczącą specyfiki komunikacji z osobą cierpiącą oraz z osobą będącą w procesie terapii.	K_W10	Praca pisemna (esej)
W4	W04: Ma podstawową wiedzę z zakresu bioetycznych i prawnych aspektów biolingwistyki i komunikacji klinicznej.	K_W12	Praca pisemna (esej)
Umiejętności:			
U1	U01: Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w celu formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów badawczych, poprzez właściwy dobór źródeł i informacji, ich ocenę, krytyczną analizę, syntezę i twórczą interpretację.	K_U1	Praca pisemna (esej)
U2	U02: Potrafi samodzielnie organizować pracę osobistą i w zespole, wykazuje gotowość do zespołowego wykonywania zadań i rozwiązywania problemów w tym realizacji projektów.	K_U4	Praca pisemna (esej)
U3	U03: Potrafi jasno i przejrzyście przedstawiać swoje stanowisko, argumentować w oparciu o zdobytą wiedzę i specjalistyczną terminologię z zakresu lingwistyki stosowanej, szczególnie lingwistyki klinicznej i biolingwistyki. Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych i pisemnych, wykorzystując instrumentarium zdobyte podczas studiów.	K_U5	Praca pisemna (esej)
Kompetencji społecznych:			
K1	K01: Ma świadomość konieczności uczenia się przez całe życie; ma poczucie odpowiedzialności za swój rozwój zawodowy; jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz własnych umiejętności.	K_K1	Praca pisemna (esej)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	K02: Dba o precyzyjne i racjonalne formułowanie własnego stanowiska i przekonań oraz ich uzasadnienie, nieustannie monitoruje i ewoluuje własną pracę i zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, w realizacji zadań zawodowych wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu lingwistyki klinicznej, w tym biolingwistyki, komunikacji klinicznej i bioetyki.	K_K2	Praca pisemna (esej)
K3	K03: Ponosi odpowiedzialność za siebie i innych ludzi, jest przekonany o konieczności stosowania się do zasad etyki zawodowej i prawa; podejmuje decyzje w sposób odpowiedzialny, jest świadom konsekwencji społecznych i zdrowotnych swoich działań..	K_K3	Praca pisemna (esej)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Bioetyka jako nauka.	W1, W2, W3, W4, U1, K3	Wykład
2.	2. Etyka w transplantologii.	W1, W2, W3, W4, U1, U3, K2, K3	Wykład
3.	3. Moralne i prawne aspekty sporu o przerywanie ciąży. Przegląd argumentów i kontrargumentów w sporze wokół aborcji.	W1, W2, W3, W4, U1, U3, K3	Wykład
4.	4. Moralna problematyka końca życia: etyczne zasady medycyny paliatywnej i hospicyjnej.	W1, W2, W3, W4, U1, U3, K1, K2, K3	Wykład
5.	5. Eutanazja i pomoc w samobójstwie. Przegląd argumentów i kontrargumentów w sporze o eutanazję.	W1, W2, W3, W4, U1, U3	Wykład
6.	6. Etyka lekarska (cele medycyny, pacjent jako osoba, zgoda i przymus w medycynie, tajemnica lekarska) i etyczne aspekty badań klinicznych.	W1, W2, W3, W4, U1, U3, K1, K3	Wykład
7.	7. Autonomia rodziców a obowiązek niewyrządzania genetycznej szkody swoim dzieciom. Spór o granice wolności reprodukcyjnej w kontekście inżynierii genetycznej. Eugenika stara i nowa.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K3	Wykład
8.	8. Problem sprawiedliwego rozdziału ograniczonych zasobów w medycynie – spór o reguły słusznej dystrybucji rzadkich środków medycznych.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
9.	9. Klauzula sumienia w medycynie.	W1, W2, W3, W4, U3	Wykład
10.	10. Podmiotowość moralna i dobro zwierząt a możliwości ich wykorzystywania.	W2, U1, U2, U3, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Case study

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Podstawą zaliczenia jest regularna obecność na wykładach oraz co najmniej zadowalający merytoryczny poziom samodzielnie napisanego eseju. Studenci otrzymują do samodzielnej lektury teksty źródłowe z zakresu bioetyki. Następnie mają za zadanie napisać esej, w którym przedstawią kluczowe tezy wyłożone w wybranym przez siebie tekście wraz z własnym komentarzem do omawianej problematyki. Prace należy przesłać na adres mailowy prowadzącej: anna.szklarska@uken.krakow.pl w nieprzekraczalnym terminie 31.05.

Literatura

Obowiązkowa

1. Michael Sandel, Przeciwko udoskonalaniu człowieka. Etyka w czasach inżynierii genetycznej, Kurhaus, Warszawa 2014, s. 13-31, 47-90.
2. Jacek Hołówka "Pochwała eutanazji" [w:] Etyka Stosowana. Metody i problemy, B. Chyrowicz (red.), Towarzystwo Naukowe KUL 2013, s.203-223.
3. Piotr Grzegorz Nowak, System pobierania narządów do przeszczepu [w:] tenże, Etyka, śmierć i transplantacje, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2019.
4. Włodzimierz Galewicz, Dobro i sprawiedliwość w etyce zdrowotnej, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2018.
5. Sue Donaldson, Will Kymlicka, Uniwersalne prawa podstawowe zwierząt, [w:] Idem, Zoopolis. Teoria polityczna praw zwierząt, Oficyna 21, Warszawa 2018, s.41-94.
6. Zdzisława Piątek, Czy włączenie zwierząt do uniwersum moralnego stanowi przełom w rozwoju etyki? „Edukacja Etyczna" Numer 15/2018, s. 36-52.
7. M. A. Warren, Status moralny. Obowiązki wobec osób i innych istot żywych, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019.
8. Barbara Chyrowicz Etyka stosowana. Metody i problemy, KUL, Lublin 2013.
9. Maciej Zaremba Bielawski, Higieniści: z dziejów eugeniki, przeł. Wojciech Chudoba, Wydawnictwo Czarne, s. 13-65.
10. Peter Vardy, Paul Grosch, Aborcja i problem osoby, [w:] Idem, Etyka, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2010, s. 142-153.
11. Mary Anne Warren, Przerywanie ciąży [w:] Przewodnik po etyce, Peter Singer (red.), Książka i Wiedza, Warszawa 2000, s. 347-359.
12. Peter Vardy, Paul Grosch, Eutanazja i etyka lekarska [w:] Idem, Etyka, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2010, s. 154-162.
13. Włodzimierz Galewicz, Etyczne aspekty badań z udziałem ludzi [w:] Antologia bioetyki tom 3. Badania z udziałem ludzi, tenże (red.), Universitas, Kraków 2011, s. 9-37.
14. Barbara Chyrowicz, Bioetyka. Anatomia sporu, Znak, Kraków 2015;
15. W. Galewicz, Informacje medyczne i prawa pacjenta, [w:] W. Galewicz (red.), Prawda, poufność, autonomia – problemy informacji w etyce medycznej, Universitas, Kraków 2018, s. 10-41.
16. J. McMahan, Etyka zabijania, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012

Dodatkowa

1. Kazimierz Szewczyk, Bioetyka. Medycyna na granicach życia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009;
2. Tadeusz Ślipko, Bioetyka. Najważniejsze problemy, Petrus, Kraków 2012;
3. Peter Singer (red), Przewodnik po etyce, Książka i wiedza, Warszawa 2000;
4. Włodzimierz Galewicz, Status ludzkiego zarodka a etyka badań biomedycznych, Kraków 2013;
5. Grzegorz Hołub, Piotr Duchliński, Ulepszanie człowieka. Perspektywa filozoficzna, Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum, Kraków 2018.
6. Piotr G. Nowak, „Pluralistyczna teoria alokacji narządów", „Diametros" 2017, nr 51, s. 65-89.
7. Anna Szklarska, „Nauka i wiara w argumentacji bioetycznej" [w:] t.12 nr 1/2020 „ANNALES UNIVERSITATIS PAEDAGOGICAE CRACOVIENSIS. STUDIA SOCIOLOGICA".
8. J. Savulescu, J. Cameron, D. Wilkinson, Equality or utility? Ethics and law of rationing ventilators, "British Journal of Anaesthesia" 2020, t. 125, nr 1, s. 10-15.
9. J. J. Thomson, Obrona aborcji, [w:] W. Galewicz (red.), Początki ludzkiego życia, Universitas, Kraków 2010, s. 145-164.
10. D. Marquis, Dlaczego aborcja jest niemoralna?, [w:] W. Galewicz (red.), Początki ludzkiego życia, Universitas, Kraków 2010, s. 215-237.
11. M. Lockwood, Status moralny ludzkiego zarodka: Implikacje dla zapłodnienia in vitro, [w:] W. Galewicz (red.), Początki ludzkiego życia, Universitas, Kraków 2010, s. 301-308.

12. B. Steinbock, Czy pozbawianie życia ludzkich zarodków jest zgodne z moralnością? [w:] W. Galewicz (red.), Początki ludzkiego życia, Universitas, Kraków 2010, s. 111-132.
13. W. Galewicz, Etyczne dyskusje wokół prokreacji, [w:] tenże (red.), Początki ludzkiego życia, Universitas, Kraków 2010, cz. II: Spór o zapłodnienie pozaustrojowe, s. 44-71.
14. M. Battin, Eutanazja – kwestie podstawowe, [w:] W. Galewicz (red.), Wokół śmierci i umierania, Universitas, Kraków 2009, s. 393-432.
15. J. Hardwig, Czy mamy obowiązek umrzeć?, [w:] W. Galewicz (red.), Wokół śmierci i umierania, Universitas, Kraków 2009, s. 281-302.
16. W. Galewicz, Decyzje o zakończeniu życia, [w:] tenże (red.), Wokół śmierci i umierania, Universitas, Kraków 2009, fragmenty rozdziału Rezygnacja z podtrzymywania życia: s. 20-36, s. 39-45.
17. M. Tooley, Nieistotne rozróżnienie: zabicie a przyzwolenie na śmierć, [w:] W. Galewicz (red.), Wokół śmierci i umierania, Universitas, Kraków 2009, s. 165-172.
18. D. Callahan, Zabicie a przyzwolenie na śmierć, [w:] W. Galewicz (red.), Wokół śmierci i umierania, Universitas, Kraków 2009, s. 173-181.
19. D. Callahan, Kiedy samostanowienie wpada w amok, [w:] W. Galewicz (red.), Wokół śmierci i umierania, Universitas, Kraków 2009, s. 383-392.
20. M. Paleczna, Sztuczne nawadnianie i żywienie w opiece paliatywnej, https://www.zwrotnikraka.pl/sztuczne-nawadnianie-i-zywienie-w-opiece-paliatywnej/
21. J. Gośliński, Sedacja terminalna w opiece paliatywnej – na czym polega?, https://www.zwrotnikraka.pl/sedacja-terminalna-w-opiece-paliatywnej-na-czym-polega/
22. S. Mukherjee, Gen. Ukryta historia, Wołowiec 2017;
23. A. Szklarska. “Wspólnota, która nadchodzi czyli o nowych narzędziach i formach biowładzy” [w:] „Hybryda. Pismo Artystyczno-Literackie Stowarzyszenia Twórczego POLART” nr 36/2020.
24. D. Probucka (red.), Etyka wobec sytuacji granicznych, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	20
Studiowanie literatury	20
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej	12
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 54
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Bilingwizm w perspektywie neurolingwistycznej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
lingwistyka kliniczna

Specjalność
-

Jednostka organizacyjna
Instytut Filologii Polskiej

Poziom studiów
I stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Cykl dydaktyczny
2026/27

Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
Zaliczenie na ocenę

Języki wykładowe
polski

Obligatoryjność
Obowiązkowy

Blok zajęciowy
Przedmioty kierunkowe

Koordynator zajęć	Marzena Błasiak-Tytuła
Prowadzący zajęcia	Marzena Błasiak-Tytuła

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 26, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi typami bilingwizmu i wielojęzyczności oraz z neurobiologicznymi podstawami funkcjonowania dwóch (lub więcej) języków w mózgu.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu neurolingwistycznych modeli przetwarzania języka u osób jedno- i dwujęzycznych oraz konsekwencji uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego dla funkcjonowania językowego osób wielojęzycznych.
C3	Uświadomienie studentom specyfiki rozwoju i zaburzeń mowy w warunkach bilingwizmu oraz ryzyka mylnej interpretacji typowych zjawisk dwujęzyczności jako patologii.
C4	Rozwijanie umiejętności analizy przypadków klinicznych osób dwujęzycznych z wykorzystaniem wiedzy neurolingwistycznej oraz krytycznej interpretacji danych empirycznych i literatury przedmiotu.
C5	Kształtowanie postawy wrażliwości etycznej i odpowiedzialności w opisie oraz diagnozie funkcjonowania językowego osób dwujęzycznych, z uwzględnieniem ich uwarunkowań neurobiologicznych, psychologicznych i społecznych.

Wymagania wstępne

Kursy: Wstęp do językoznawstwa, Neurolingwistyka, Podstawy komunikacji społecznej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Definiuje podstawowe typy bilingwizmu oraz opisuje ich rozwój w perspektywie neurolingwistycznej.	K_W2, K_W4	Test, Aktywność, Udział w dyskusji
W2	Charakteryzuje neurogenne mechanizmy przetwarzania języka u osób jedno- i dwujęzycznych	K_W2, K_W4	Test, Aktywność, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Analizuje proste opisy przypadków klinicznych osób dwujęzycznych, rozróżniając typowe zjawiska bilingwizmu od objawów zaburzeń komunikacji językowej.	K_U3	Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Interpretuje podstawowe wyniki badań naukowych dotyczących bilingwizmu w perspektywie neurolingwistycznej, wskazując ich ograniczenia dla praktyki klinicznej.	K_U1, K_U2	Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Uwzględnia etyczne aspekty opisu i oceny funkcjonowania językowego osób dwujęzycznych, unikając stygmatyzujących sformułowań.	K_K1	Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do bilingwizmu – definicje bilingwizmu; typy bilingwizmu; sytuacje i konteksty dwujęzyczności.	W1	Wykład
2.	Rozwój językowy w warunkach bilingwizmu – drogi nabywania dwóch języków; okresy wrażliwe i plastyczność mózgu; interferencja, transfer, przełączanie kodu (ujęcie teoretyczne).	W1, W2	Wykład
3.	Neurobiologiczne podstawy bilingwizmu – organizacja systemów językowych w mózgu; lateralizacja u osób jedno- i dwujęzycznych; sieci neuronalne przetwarzania języka.	W2	Wykład
4.	Modele neurolingwistyczne bilingwizmu – wybrane modele kontroli językowej i dostępu leksykalnego; neuronalne korelaty przełączania kodu; bilingwizm a rezerwa poznawcza.	W1, W2, U2	Wykład
5.	Bilingwizm a funkcje poznawcze – wpływ bilingwizmu na uwagę, pamięć roboczą, funkcje wykonawcze; przegląd wyników badań i ich ograniczeń.	W2, U2	Wykład
6.	Zaburzenia mowy i języka w kontekście bilingwizmu – obraz wybranych zaburzeń (afazja, zaburzenia rozwoju języka, płynności mowy) u osób dwujęzycznych; różnice w stosunku do osób jednojęzycznych.	W2, U1, U2	Wykład
7.	Diagnoza neurolingwistyczna osób dwujęzycznych – założenia – podstawowe zasady oceny funkcjonowania językowego bilingwów; czynniki ryzyka nad- i niedodiagnozowania; dobór języka badań.	U1, K1	Wykład
8.	Implikacje dla praktyki klinicznej i etyki zawodowej – rekomendacje dla współpracy interdyscyplinarnej; język opisu pacjenta; unikanie stygmatyzacji.	U1, K1	Wykład
9.	Analiza zjawisk językowych w bilingwizmie – rozpoznawanie interferencji, transferu i przełączania kodu w krótkich przykładach; klasyfikowanie typów dwujęzyczności.	U1	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Studium przypadków (case study) – praca na uproszczonych opisach klinicznych osób dwujęzycznych; identyfikowanie objawów typowych dla bilingwizmu vs objawów zaburzeń.	U1, K1	Ćwiczenia audytoryjne
11.	Mini-analiza badań naukowych – omówienie wybranych artykułów/fragmentów badań dotyczących bilingwizmu; wskazywanie wniosków i ograniczeń dla praktyki klinicznej.	U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Symulacje sytuacji diagnostycznych / komunikacyjnych – odgrywanie ról (pacjent – klinicysta); formułowanie pytań i komentarzy nie stygmatyzujących; dyskusja nad etycznymi aspektami opisu osób bilingwalnych.	U1, K1	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja, Case study
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Case study, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Ocena z testu
Ćwiczenia audytoryjne	Aktywne uczestnictwo w dyskusjach, pracy nad studiami przypadków i analizie badań.

Literatura

Obowiązkowa

1. De Groot, A. M. B., & Kroll, J. F. (Eds.). (2014). Tutorials in bilingualism: Psycholinguistic perspectives. Psychology Press.
2. Kroll, J. F., & De Groot, A. M. B. (Eds.). (2009). Handbook of bilingualism: Psycholinguistic approaches. Oxford University Press.
3. Paradis, M. (2004). A neurolinguistic theory of bilingualism. John Benjamins.
4. Schwieter, J. W. (Ed.). (2019). The handbook of the neuroscience of multilingualism. Wiley-Blackwell.
5. Błasiak-Tytuła, M. (2019). Mowa dzieci dwujęzycznych. Norma i zaburzenia. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego.
6. Panasiuk, J. (2011). Afazja a bilingwizm. Lingwistyka Stosowana, 4, 111–124.

Dodatkowa

1. Marini, A. (2012). Clinical neurolinguistics of bilingualism. W M. Faust (Ed.), The handbook of the neuropsychology of language (s. 746–768). Wiley-Blackwell.
2. Bhatia, T. K., & Ritchie, W. C. (Eds.). (2018). The Cambridge handbook of bilingualism. Cambridge University Press. (szczególnie rozdz. „Bilingualism in neurolinguistics”).
3. Morgan-Short, K., & Van Hell, J. G. (Eds.). (2024). The Routledge handbook of second language acquisition and neurolinguistics. Routledge.
4. Grosjean, F., & Li, P. (2013). The psycholinguistics of bilingualism. Wiley-Blackwell.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	26
Ćwiczenia audytoryjne	10
Przygotowanie do zajęć	10
Studiowanie literatury	44
Przygotowanie do zaliczenia	30

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Prawne aspekty działalności lingwisty klinicznego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów lingwistyka kliniczna	**Cykl dydaktyczny** 2026/27
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny
Jednostka organizacyjna Instytut Filologii Polskiej	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów I stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty kierunkowe
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Marek Stych
Prowadzący zajęcia	Marek Stych

Okres Semestr 6	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Wykład: 10, Zaliczenie bez oceny	**Liczba punktów ECTS** 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z problematyką wykonywania zawodu lingwisty klinicznego. W ramach kursu zaprezentowane i omówione zostaną najważniejsze kwestie związane z wykonywaniem zawodu, odpowiedzialnością cywilną i zawodową. W ramach kursu zostaną przedstawione prawa pacjenta oraz podstawowe pojęcia z prawa medycznego. Kurs prowadzony jest w języku polskim.

Wymagania wstępne

Wiedza - student posiada znajomość podstawowych pojęć z zakresu prawa
Umiejętności - Potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe, w tym podręczniki akademickie
Kursy - Podstawowa wiedza kursowa z zakresu podstaw komunikacji z pacjentem.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	W01: Ma podstawową wiedzę z zakresu prawnych aspektów biolingwistyki i komunikacji klinicznej.	K_W1	Aktywność
W2	W02: Posiada wiedzę z zakresu ochrony własności intelektualnej. Wie, czym jest prawo autorskie. Zna prawne konsekwencje jego naruszenia.	K_W1	Aktywność
Umiejętności:			
U1	U01: Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w celu formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów badawczych, poprzez właściwy dobór źródeł prawnych, ich ocenę, krytyczną analizę.	K_U1	Aktywność
U2	U02: Potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu prawa, posługiwać się właściwymi metodami interpretacji aktów prawnych.	K_W14	Aktywność
Kompetencji społecznych:			
K1	K01: Ma świadomość konieczności uczenia się przez całe życie; ma poczucie odpowiedzialności za swój rozwój zawodowy; jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy prawniczej oraz własnych umiejętności interpretacji prawa.	K_K2	Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Podstawowe pojęcia z prawa i medycyny, 2. Zawody medyczne i około medyczne - wykonywanie zawodu, 3. Odpowiedzialność cywilna za wykonywanie czynności zawodowych, 4. Odpowiedzialność zawodowa według kodeksu cywilnego, 5. Prawa pacjenta, 6. Prawo do godności i intymności, prawo do informacji, prawo do dokumentacji medycznej	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Obecność na wykładzie oraz dyskusja na wykładzie.

Literatura

Obowiązkowa

1. Szczepanowska-Kozłowska K., Odpowiedzialność deliktowa, Warszawa 2024.
2. Kwiatkowska M., Prawo pracy w podmiotach leczniczych, Warszawa 2018.
3. Prasołek Ł., Regulamin pracy w praktyce, Warszawa 2023,
4. Patryn R., Zagadnienia prawa medycznego. Prawo medyczne dla studentów kierunków medycznych i osób wykonujących zawody medyczne, 2025.
5. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, 1172.
6. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 277, 807, 1423.
7. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 581.

Dodatkowa

1. Kaczorowska-Bray K., Biomedyczne podstawy logopedii, 2023,
2. Dramska D., Proces instytucjonalizacji zawodu logopedy w Polsce, 2002,

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	10
Przygotowanie do zajęć	10
Studiowanie literatury	10
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

uken

Uniwersytet Komisji
Edukacji Narodowej
w Krakowie

UNIWERSYTET
KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W KRAKOWIE
Instytut Filologii Polskiej
30-084 Kraków, ul. Podchorążych 2
tel. 12 662 61 44, fax 12 637 44 59

IFP.501.2.2026

Uchwała Rady Instytutu Filologii Polskiej z dnia 14 maja 2026 roku

w sprawie: przyjęcia planu i programu studiów dla kierunku lingwistyka kliniczna na rok akademicki 2026/2027

kierunek: lingwistyka kliniczna

poziom studiów: studia pierwszego stopnia

forma studiów: stacjonarne

Rada Instytutu Filologii Polskiej w głosowaniu jawnym przyjęła plan i program studiów dla kierunku **lingwistyka kliniczna – studia stacjonarne pierwszego stopnia**, które rozpoczną się w roku akademickim 2026/2027.

DYREKTOR
Instytutu Filologii Polskiej
dr hab. Piotr Kołodziej, prof. UKEN

Uniwersytet Komisji
Edukacji Narodowej
w Krakowie

Kraków, 27.04.2026 r.

Członkowie Rady Jakości Kształcenia
dla kierunku *Lingwistyka kliniczna*

Rada Naukowa
Instytutu Filologii Polskiej
UKEN w Krakowie

Jako członkowie Rady Jakości Kształcenia dla kierunku *Lingwistyka kliniczna* zwracamy się z prośbą o zaakceptowanie nowego planu i programu studiów, wnosząc, aby zmiany objęły nową edycję studiów realizowaną od roku akademickiego 2026/2027.

Motywacja:

1. optymalizacja procesu dydaktycznego wynikająca z jednej strony z zaleceń PKA oceniającej w IFP kierunek *kulturoznawstwo i wiedza o mediach*,
2. oczekiwania osób studiujących,
3. dynamicznie zmieniająca się sytuacja na rynku pracy,
4. zainteresowanie kierunkiem wśród tegorocznych maturzystów.

Planowane zmiany:

1. Dokonanie, począwszy od roku akademickiego 2026/2027, następujących przekształceń w planie studiów:
   - Zmieniono proporcje w zakresie form kształcenia (wykład/ćwiczenia) z następujących przedmiotów: *Fonetyka z fonologią współczesnego języka polskiego* oraz *Morfologia i składnia współczesnego języka polskiego* – por. nowy plan studiów.
   - Zmieniono formy zaliczenia treści kształcenia z większości przedmiotów kończących się dotychczas zaliczeniem bez oceny na zaliczenie z oceną – por. nowy plan studiów.
   - Zmodyfikowano nieznacznie indeks przedmiotów fakultatywnych, kierując się głównie profilem dydaktycznym i naukowym pracowników IFP oraz zainteresowaniami poznawczymi studentów. Z dotychczasowego wykazu usunięto kurs *Stymulacja funkcji układu nerwowego*. W obecnym kształcie nowy wykaz zawiera następujące przedmioty: *Komunikacja parajęzykowa i pozajęzykowa, Mowa ciała, Elementy neuroobrazowania dla lingwistów klinicznych, Komunikacja z pacjentem w stanie ciężkim, Słowa jako zwierciadło świata i kultury, Język polityki, Sztuka prowadzenia rozmowy, Dawny i*

współczesny polski język familijny, Antropolingwistyka, Polska etykieta językowa, Stres – trauma – logoneurozy, Neurodydaktyka i neurolingwistyka edukacyjna, Humanistyka środowiskowa, Profilaktyka zaburzeń mowy, Wczesna stymulacja rozwoju i funkcji ośrodkowego układu nerwowego, Wczesna stymulacja rozwoju i funkcji modalności zmysłowych, Wczesna stymulacja rozwoju mowy dziecka, Rozwój dziecka a zagrożenia współczesności, Jakościowe i ilościowe badania biolingwistyczne, Zaburzenia komunikacji pisemnej, Prozodia – status, rozwój, zaburzenia, Eponimy medyczne – wybrane zagadnienia, Męskość i żeńskość – konteksty językowe, kulturowe, medyczne, Feminatywy w polskim dyskursie medycznym, Milczenie – ekspresja – twórczość, Człowiek a ciało, Ciało w ruchu i relaksie – techniki, Terapia tańcem i ruchem, Muzyka w terapii, Semiotyka i semantyka muzyki, Somaestetyka, Językowa sprawczość, Antropologia ciała, Antropologia milczenia – por. nowy plan studiów.

Pragniemy dodać, iż proponowane zmiany w żadnym stopniu nie wpływają na program studiów, realizowane efekty kształcenia oraz sylwetkę absolwenta.

W imieniu Rady Jakości Kształcenia
dla kierunku *Lingwistyka kliniczna*
prof. dr hab. Marceli Olma
przewodniczący RJK

samorząd studentów

Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Kraków, 30 kwietnia 2026

Opinia Instytutowej Rady Samorządu Studentów

Instytutu Filologii Polskiej

Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

w sprawie zaakceptowania nowego planu i programu studiów **Lingwistyka Kliniczna**

w ramach stacjonarnych studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim,

dotyczy edycji w roku akademickim 2026/2027.

Na podstawie dostępnych źródeł Instytutowa Rada Samorządu Studentów Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie dokonała oceny nowego planu i programu studiów **Lingwistyka kliniczna** w ramach stacjonarnych studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Nawiązując do dokonanej analizy stanu faktycznego wyraża pozytywną opinię na temat proponowanych zmian w programie studiów.

Szczegółowe uzasadnienie wraz z przyjętymi kryteriami oceny i ich uzasadnieniem stanowi załącznik do tego pisma.

Adrian Pokrzywka

Przewodniczący Instytutowej Rady Samorządu Studentów

Instytutu Filologii Polskiej

Podpis:

Adrian Pokrzywka

Załącznik 1.

Instytutowa Rada Samorządu Studentów
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie

ul. Podchorążych 2, pok. 270
30–084 Kraków
www.samorzad.uken.krakow.pl

Biuro Samorządu Studentów
tel. 12 662 61 19
samorzad@up.krakow.pl

samorząd studentów

Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Karta studenckiej oceny programu studiów

Kryterium:	**Ocena spełnienia:** Spełnione/ Częściowo spełnione/ Niespełnione	**Uzasadnienie:**
Prawidłowość przyporządkowania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów uwzględniając nakład pracy studenta.	Spełnione	Brak uwag
Adekwatność formy zajęć względem treści programowych realizowanych w ramach przedmiotów	Spełnione	Brak uwag
Modułowe i kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały i adekwatny do specyfiki kierunku studiów.	Spełnione	Brak uwag
Treści programowe realizowane w ramach przedmiotów są zgodne ze specyfiką kierunku studiów oraz efektami uczenia się.	Spełnione	Brak uwag
Adekwatność i zrozumiałość form egzaminowania, zarówno zaliczeń etapowych, jak i procesu dyplomowania.	Spełnione	Brak uwag
Wymiar, zasady i forma	Spełnione	Brak uwag

Adrian Polnyuk

Instytutowa Rada Samorządu Studentów
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie

ul. Podchorążych 2, pok. 270
30–084 Kraków
www.samorzad.uken.krakow.pl

Biuro Samorządu Studentów
tel. 12 662 61 19
samorzad@up.krakow.pl

realizowanych praktyk zawodowych.		
Możliwość realizacji przedmiotów do wyboru, w łącznym wymiarze nie mniej niż 30% spośród wszystkich punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów oraz atrakcyjność oferty.	Spełnione	Brak uwag

Dodatkowe uwagi, nieprzyporządkowane do kryteriów:

—

Źródła, na podstawie których została wydana opinia, oraz informacja o przebiegu współpracy z władzami Uczelni w procesie:

—

Kompleksowe uzasadnienie w oparciu o przyjęte kryteria:

—

Adrian Połczyńska